

**ПРАКТИЧНИЙ
ВСТУП
ДО ПОЛЬСЬКОЇ
МОВИ**

ŁUKASZ RUCZYŃSKI

**Z NAGRANIAM I
MIKOŁAJA PILATA**

© Łukasz Ruczyński, 2022

Jakiegolwiek wykorzystanie podręcznika w całości lub w części w celach innych niż niekomercyjne cele prywatne stanowi naruszenie prawa.

Projekt okładki:
Adam Leoniak

Korekta:
Тетяна Андрюшко, Iren Holovchenko, Maria Kobytka

Opracowanie graficzne:
Łukasz Ruczyński na podstawie zasobów www.pixabay.com oraz www.draw.io

ISBN: 978-83-965704-0-6

Kontakt: lukasz.rucz@gmail.com

Як користуватися цим підручником?

Мета цього підручника – навчити будувати практичні речення з глибоким розумінням граматики.

Усі аудіо записи з цього підручника можна знайти на цій сторінці www.youtube.com/channel/UCdjQ1UxtgyfeYYuIYp30UhQ.

Якщо ви тільки початківець, вам варто слухати лектора або навіть іноді повторювати за ним.

Розділ 0 необов'язковий. Там є багато вправ для вашої вимови. Деякі можуть бути навіть складнішими, ніж потрібно, тому сприймайте їх як веселу гру.

Підручник слід читати послідовно. Залежно від вашого рівня це критично важливо або просто порада.

Майже всі слова, які тут представлені, вживаються багато разів. Негативною стороною цієї стратегії є те, що ви вивчите менше слів. Позитивним є те, що ви дізнаєтеся більше граматики та зрозумієте, як будувати корисні речення.

Ви можете подумати, що домашнє завдання (вправи до розділів) не мають значення. Насправді вони дуже важливі. По-перше, вони визначають, наскільки добре ви розумієте матеріал. По-друге, ви знайдете там нові знання, тому що це не лише повторення вже сказаного. Ви будете будувати абсолютно нові речення. Іншими словами, ви будете говорити польською. Вправи через кожні 5 розділів. Без їх виконання не йди далі. Але це не означає, що потрібно робити все без помилок. Ваші зусилля мають значення. Якщо ваші результати погані, ви можете повернутися до них пізніше. Що це за вправи? Є речення українською мовою, які потрібно перекласти польською. Іноді можливі декілька правильних відповідей. Відповіді, подані в цьому підручнику, сприймайте як правильні, але не єдині. Тож ви можете мати рацію, навіть давши іншу відповідь.

Є люди, які мені допомогли. Кожен з них по-різному і в різній кількості. Що дійсно важливо це те, що всі вони повірили в те, що цей підручник має сенс. Кінцевий результат – це плід

їхньої та моєї праці. Усіх я згадав на наступній сторінці в алфавітному порядку

Я не маю великого досвіду викладання польської мови, хоча якийсь є. Цей підручник був написаний з уяви. Моя уява безкоштовна, тому й цей підручник безкоштовний. Сподіваюся, що це не єдиний плюс моєї роботи. Буду дуже радий, якщо ви з цього підручника чогось навчитесь.

Łukasz Ruczyński

Тетяна Андрюшко

Małgorzata Bała

Anna Hrynychuk

Iren Holovchenko

Maria Kobytka

Lilia Kolodiuk

Adam Leoniak

Mikołaj Piłat

Volodymyr Volotsuha

Зміст

0 Звуки	6
1 Ваше перше речення	13
2 Найменш оригінальний розділ - дієслово <i>буć</i>	20
3 Перше побачення з іменниками	28
4 Перше побачення з прикметниками	35
5 Будуємо цікавіші речення - різні теми	47
5.1 Вправи для розділів 1-5	57
5.2 Відповіді для розділів 1-5	60
6 Перше побачення з прислівниками	63
7 Рід іменників	73
8 Описуємо себе і світ	80
9 Рахуємо до десяти	88
10 Перше побачення з орудним відмінком	94
10.1 Вправи для розділів 6-10	108
10.2 Відповіді для розділів 6-10	111
11 Важливі дієслова - робити, любити і інші	114

12	Перше побачення з множиною	128
13	Перше побачення з знахідним відмінком	137
14	Потренуємось у знахідному відмінку	152
15	Прийменники - дружні будівельні блоки	159
15.1	Вправи для розділів 11-15	166
15.2	Відповіді для розділів 11-15	169
16	Будуємо цікавіші речення 2 - різні теми	172
17	Як часто?	183
18	Друге побачення з множиною	189
19	Рахуємо далі	200
20	Практикуємо іменники у множині	210
20.1	Вправи для розділів 16-20	224
20.2	Відповіді для розділів 16-20	227
21	Особові займенники в знахідному відмінку	230
22	Коли?	236
23	Будуємо цікавіші речення 3 - різні теми	246
24	Друге побачення з орудним відмінком	254
25	Перше побачення з давальним відмінком	270
25.1	Вправи для розділів 21-25	282
25.2	Відповіді для розділів 21-25	285
26	Будуємо цікавіші речення 4 - майбутній час та інші теми	288
27	Закон заперечення	297
28	Багато корисних дієслів	301
29	Дієслова руху	313

30	Перше побачення з родовим відмінком	325
30.1	Вправи для розділів 26-30	336
30.2	Відповіді для розділів 26-30	339
31	Дієслова в теперішньому часі - закінчення <i>ę</i>	342
32	Дієслова в теперішньому часі - закінчення <i>m</i>	351
33	Вчимося порівнювати	359
34	Перше побачення з минулим часом	365
35	Ми говоримо про порядок і час	370
35.1	Вправи для розділів 31-35	379
35.2	Відповіді для розділів 31-35	382
36	Модальні дієслова	385
37	Нерегулярні дієслова в теперішньому часі	391
38	Трохи про місцевий відмінок	395
39	Друге побачення з минулим часом	402
40	Відпрацьовуємо родовий відмінок	408
40.1	Вправи для розділів 36-40	417
40.2	Відповіді для розділів 36-40	420
41	Зв'язок прийменників і відмінків	423
42	На кінець ще трішки слів	429
43	Pierwszy rozdział po polsku	439
44	Dajemy radę, nawet po polsku!	447
45	Ostatnie słowo	459

Звуки

Перш ніж почати, нам потрібно вивчити польський алфавіт.

 0.1

a A	b B	c C	d D	e E
f F	g G	h H	i I	j J
k K	l L	m M	n N	o O
p P	r R	s S	t T	u U
w W	y Y	z Z		

У цьому розділі ми не вивчимо жодного нового слова. Ми просто відпрацюємо вимову, тому читайте і не турбуйтеся про значення. Для цього прийде час.

 0.2

a, ale, Aneta, Aleksander, aromat, aksamit, awokado, ananas, albo
bo, Barbara, Bartek, boli, brak, bestia, bas, bzdura, bluza, BMW

car, Celina, Cezary, cukier, cal, cudowny, cebula, ckliwy, cwaniacko
dom, Daria, Dawid, duma, demon, diabelny, dowolny, drewno, dwa
eliksir, Ewa, Ernest, era, epidemia, ezoteryka, etap, egzamin, efekt
flaga, Faustyna, Filip, fala, fuga, frajda, foka, festyn, flet, fiasko
gad, Gabriela, Gienek, gala, godny, gust, gem, Grecja, gleba, gzyms
hol, Helena, Henryk, haft, hiena, hrabia, hybryda, huba, hiena, hak
i, Ilona, Igor, iluzja, ikra, ironia, inauguracja, ile, Islandia, izolacja
jak, Joanna, Jacek, jagoda, jutro, jubilat, Japonia, jajka, jasno, jon
kiedy, Karolina, Karol, krew, kawa, kosa, kura, ksero, kto, kminek
lek, Lena, Ludwig, lody, labirynt, liceum, Lublin, lewy, likier, los
mama, Magda, Mietek, mus, mleko, mrowisko, miasto, myjka
nano, Natalia, Nikodem, nurek, negatywny, nos, numer, Niemcy
owad, Ola, Olaf, okulary, oko, oraz, omal, opad, osa, oaza, ozdoba
pas, Patrycja, Piotr, policja, praca, plac, ptak, pewny, pusty, piwo
raz, Roksana, Robert, rumianek, riposta, robak, realny, ryba, rabat
sos, Sylwia, Stefan, ser, sumienie, srogi, slang, snajper, surowy, ssak
tak, Teresa, Tomek, tu, toaleta, Tokio, trening, tkanina, tsunami
ulga, Ula, uraz, uwaga, upomnienie, utrata, ufo, uznany, usta, ubaw
waga, Weronika, Wojtek, wiek, wujek, wrak, wpadka, wyrok, wsad
yeti
za, Zuzanna, Zbigniew, zupa, zero, zysk, zraz, zez, zgon, zbawca

На жаль, у польському алфавіті більше букв. Я помістив їх в окрему таблицю, щоб ви могли звернути на них особливу увагу. Деякі з них рідко використовуються на початку слів, тому в наших прикладах ми побачимо їх усередині.

 0.3

ą Ą ć Ć ę Ę ł Ł ń Ń
ó Ó ś Ś ź Ź ż Ż

 0.4

bąk, dąb, wąsy, kąt, jaka, kobieta, mądry
ćma, robić, być, ćpun, masować, ćwiekować
tę, lęk, męstwo, kobietę, wędka, będę, kęs
łuk, Łukasz, łaskotki, mało, kawał, dawało
leń, maleństwo, drań, mańkut, wstań, Gdańsk
ów, samochodów, rów, mózg, dwór, Kijów, Lwów
śruba, ślad, śpiew, maślanka, Staś, Białoruś
żrebak, maż, żrenica, rażno, późno
żona, staż, różny, rożen, gaża

У деяких словах багато цих нових літер.

 0.5

zółc, nóż, żać, łęzanin, małżeństwo

Ви могли помітити, що **ó** читається як **u**. З історичних причин ми маємо дві версії одного звуку. Нижче ви можете побачити в таблиці ще іншу пару.

ó = u
ch = h

 0.6

drób, **sufit**, **stół**, **umiar**, **móc**, **ulica**
huligan, **machać**, **Helena**, **Stach**, **wahanie**, **mucha**

Деякі лінгвісти можуть не погодитися, але для наших цілей ми можемо припустити також наступні пари.

ci ≈ ć
ni ≈ ń
si ≈ ś
zi ≈ ź

 0.7

cios, **stać**, **ciocia**, **ćmić**
niania, **wstań**, **pranie**, **łańsko**
siusiu, **ślimak**, **posiec**, **paśnik**
zima, **źle**, **bazia**, **kaźń**

У польській мові є звуки, які будуються двома буквами. Деякі з них повинні здатися вам знайомими.

 0.8

cz ≈ ч
rz = ź ≈ ж
sz ≈ ш
dz ≈ дз
dź ≈ дж

 0.9

czar, Czarek, kaczka, **bicz**
rzeka, marzenie, żona, morze
szok, kosz, msza, maszt
dzban, zawadza
dżdżownica, dżaga

Звук **dż** у польській мові вживається дуже рідко. Що стосується **dz**, то найчастіше за ним йде **i**. Поєднання цих трьох букв звучить трохи м'якше.

 0.10

dziewczyna, dzik, miedzi, kadzidło

Наголос у польській мові найчастіше фіксується на передостанньому складі. Деякі літери чітко чути з наголосом, якщо ні, іноді вони можуть звучати так само, як інший звук. Це добре знати. Інакше ви можете здивуватися, що якась літера читається не так, як «потрібно». Як ви бачите нижче, це часто відбувається на останньому складі слова. До речі, є ще приклади цих пасток, але нам не потрібно знати більше. Ви просто будете говорити слово так, як ви його чуєте.

 0.11

d → t
miód, brud
rz/ż → sz
bierz, krzyk, masaż
ę → e
robię, piętnaście, będę

Тепер ви знаєте всі звуки. У мене для вас остання вправа. Ви можете читати їх лише для того, щоб тренувати свої навички мовлення та слухання. Я виділив групи з трьох букв, які зустрічаються в багатьох словах польською мовою.

 0.12

nie
spełnienie, właśnie, zapomnieć, winien
dzi
dziwny, godzina, ludzie, dziękuję
prz
przykład, sprzyja, uprzejmy, sprzedawał
rze
rzeczy, twarze, trzewiki, korzeń
rzy
stolarzy, trzy, wierzyć, którzy
ego
czarnego, dlaczego, niego, dobrego
wie
wie, ledwie, cierpliwie, pewien
eni
zmieni, leni, liczenia, marzenie
ych
innych, przychodzić, dotychczas, całych
sta
stale, nieustanny, podstawa, ostatni
owa
wojskowa, połowa, kupować, rozmowach
czy
czy, czytać, rzeczy, zaczyna
ien
pewien, powinien, dzienny, kamienie
mie
mieć, miejsce, rozumiem, śmierć
nia
liczenia, wahania, popełniali, kuchnia
str
stroje, mistrz, straszny, bystry
ści
ości, dwieście, ilość, miłość
trz
trzy, patrzeć, wnętrze, chytrze
owi
powiem, człowiek, synowi, brązowi
cja
nacja, restauracja, Lucja, demencja

У цьому розділі ви бачили багато слів, але не вивчили жодного. Це добре. Ви готові до наступного розділу, де починається справжнє навчання.

1

Ваше перше речення

Чи замислювалися ви коли-небудь над тим, яке перше речення ви б хотіли сказати польською? У цьому розділі ми побудуємо кілька речень, які стануть нашою основою для подальшої роботи.

Давайте почнемо з найпростішого речення, яке ми можемо придумати польською мовою.

 1.1

Jestem.

Це означає «Я». Ви знаєте своє ім'я?

 1.2

Jestem Adam.

Jestem Maria.

Насправді в польській мові є те саме «Я», що й в українській.

 1.3

Ja.

Але ми не кажемо «Ja Adam.» або «Ja Ukrainka». Якщо ви знаєте деякі інші мови, це не повинно бути чимось новим для вас.

- Ми говоримо англійською «I am Adam», а не «I Adam».
- Німецькою «Ich bin Adam», а не «Ich Adam».
- Іспанською «Yo soy Adam», а не «Yo Adam».

У польській мові особові займенники є необов'язковими, оскільки форма дієслова вказує нам, яка особа є суб'єктом речення (я, ти і т.д.) або це зрозуміло з контексту. Але вам, через свої звички хочеться сказати:

 1.4

Ja jestem Adam.
Ja jestem Maria.

Це не помилка. Це питання стилю. Вам знадобиться певна практика, щоб приймати такі рішення.

Давайте побудуємо трохи цікавіші речення.

 1.5

tutaj/tu
tam
gdzie?

тут
там
де?

 1.6

Gdzie?
Gdzie jestem?
Jestem tutaj.
Jestem tam.

 1.7

nie
tak
też
a
i
ale
albo
czy
przepraszam
dzień dobry
do widzenia
dobry wieczór
dobranoc
cześć

ні/не
так
теж/також
а
і
але
або
чи
вибачте
доброго ранку/доброго дня
до побачення
добрий вечір
надобраніч
привіт/бувай

Як бачите, у польській мові ми маємо лише одне слово для заперечення – «nie».

 1.8

Nie, nie jestem tam.
Jestem tutaj czy jestem tam?
Albo tak albo nie.
Ja też?
Przepraszam, ale ja nie jestem tam.
Też tutaj jestem.
A ja?

Наведене нижче слово просте, але на початку ви можете подумати, що воно не дуже важливе. Давайте все одно розважимося.

 1.9

Ani tutaj, **ani** tam.
Nie jestem **ani** tutaj, **ani** tam.

Мова дозволяє нам говорити про речі, які відбуваються в інший час, ніж зараз. Давайте не будемо чекати і скажемо щось у минулому і в майбутньому. «Byłem» каже чоловік, «byłam» - жінка.

▶ 1.10

(ja) **byłem/byłam**

(ja) **będę**

(я) був/була

(я) буду

byłem/byłam

jestem

będę

▶ 1.11

kiedy?

teraz

dzisiaj

wczoraj

jutro

коли?

зараз

сьогодні

вчора

завтра

▶ 1.12

Kiedy, jutro?

Tak, będę.

Tak, jutro tam będę.

Tak, jutro też tam będę.

Wczoraj byłam i jutro też będę.

Teraz jestem tutaj, ale jutro będę tam.

Tak, albo dzisiaj albo jutro.

Є два слова, які настільки корисні, що я не можу дочекатися, щоб показати їх вам.

 1.13

już
jeszcze

уже
ще

 1.14

Jeszcze tam nie byłem.
Jeszcze dzisiaj tam będę.
Już dzisiaj? A nie jutro?
Już tam dzisiaj byłem.

 1.15

Jestem tam gdzie wczoraj.
Jutro będę tam gdzie dzisiaj.

Це лише перший розділ. Ми тільки почали. Але я надам вам кілька простих діалогів. Ви багато їх побачите в цьому підручнику.

 1.16

- Przepraszam, jeszcze tam nie byłem.
- A jutro?
- Tak, jutro tam będę.

Нам потрібно вивчити напам'ять деякі основні фрази. Вони здадуться вам більш природними, коли ми вивчимо трішки більше граматики.

 1.17

dziękuję

bardzo

Co słyhać?

Jak się masz?

Miło mi

Mnie również

dobrze

źle

дякую

дуже

Як справи?

Як справи?

Мені приємно

Мені також

добре

погано

 1.18

- Jestem Kamil.
- A ja Marta.
- Miło mi.
- Mnie również.

Ви можете подумати, яка різниця між «Co słyhać?» і «Jak się masz?». Це важко пояснити, тому що тут немає строгого правила. Але здається, що «Co słyhać?» це запрошення до довшої відповіді та «Jak się masz?» це запрошення до короткої відповіді.

 1.19

- Cześć, jak się masz?
- Dobrze, dziękuję.

Вивчимо два розмовних слова. Перше «dzięki» означає те саме, що «dziękuję». Його дуже часто можна почути в спілкуванні. Інше – «spoko», воно може мати більше значень. Одна з найпопулярніших – просто «без проблем». Далі в підручнику, коли ми дізнаємося більше, ви побачите більше цікавих прикладів. Наразі візьміть дуже простий.

 1.20

- Będę tam jutro, dzisiaj już nie.
- Spoko.

Наступне слово ви можете сказати, наприклад, коли ви берете слухавку або даєте знак, щоб хтось міг почати говорити.

 1.21**ślucham**

слушаю

У діалоговому вікні нижче хтось підніме телефон у когось.

 1.22

- Ślucham.
- Dzień dobry, tu Jan Kowalski.

У цьому хтось хоче запитати когось на вулиці, але каже просто «przepraszam». Друга людина могла просто також сказати «Так?». Але я хотів навести вам приклад, коли ви можете почути «ślucham».

 1.23

- Przepraszam?
- Tak, ślucham.

oni:

- група з принаймні одним чоловіком

one:

- група без чоловіка
- тварини
- речі / поняття

Відтепер, коли я кажу група **oni** або **one**, я матиму на увазі наведене вище визначення. Так, наприклад, далі в підручнику, коли жінки будуть говорити: «Му...» - це представляє групу **one**. Коли ми говоримо щось про деяких людей: «Oni...», то, звичайно, група є **oni**. Отже, загалом ці групи описують іменники у множині, або, іншими словами, іменники у множині поділяються на ці дві групи. Якщо вам не так легко це зрозуміти зараз, то це стане зрозуміло пізніше. Це місце добре для цього коментаря, але таке мислення нам знадобиться пізніше в цьому підручнику, тому зараз не хвилюйтеся.

 2.2

kto?
nikt
tylko
człowiek
ludzie
dziecko
dzieci

хто?
ніхто
тільки
людина
люди
дитина
діти

Про іменники у множині ми поговоримо пізніше. Але вище ми вже бачимо два іменники з відповідниками у множині. Щоб допомогти вам запам'ятати це, я підготував для вас малюнок нижче.

▶ 2.3

Jestem tam gdzie ludzie, jestem tam gdzie **oni**.
 Jestem tam gdzie dzieci, jestem tam gdzie **one**.
 Kto jest tam gdzie ja?
 Nikt nie jest tam gdzie ja.

«Буć», мабуть, найважливіше дієслово. Воно використовується так часто, що не буде проблем вивчити його напам'ять.

być

▶ 2.4

jestem	jestesmy
jestes	jestescie
jest	są

Як бачите, правий стовпець однаковий для **oni** та **one**. Це добре, тому що нам не потрібно вивчати дві версії. Це не буде, наприклад, для минулого часу. Тут, на щастя, ми говоримо «Dzieci są...» (**one**) і «Ludzie są...» (**oni**).

▶ 2.5

Jestes Marek?
 Gdzie jest Marek?
 Juz tutaj jestesmy.
 Juz tam jesteście?
 Jutro bede tam gdzie wy teraz.
 Jeszcze tutaj jesteście?
 Dzieci są tutaj czy tam?
 Przepraszam, gdzie są dzieci?

Нам потрібно навчитися звертатися до когось офіційно. В українській мові найчастіше це форма множини в другій особі (ви). У польській мові ми використовуємо два слова «pan» (для чоловіка) і «pani» (для жінки).

 2.6

pan
pani

пан
пані

 2.7

Dzień dobry, gdzie pan jest?
Pani tam jeszcze jest?
Czy pan już tam jest?

Коли є більше однієї людини, і ми хочемо звертатися до них офіційно, ми не можемо використовувати «pan» або «pani». Нам потрібно використовувати слово «państwo» (до речі, воно буквально означає країна польською мовою). З цим особовим займенником ми використовуємо форму **множини для третьої особи**.

 2.8

Gdzie państwo są?

Пам'ятаєте, що в польській мові можна пропускати особисті займенники? Так, дуже часто можуть пропускати, але коли ви звертаєтесь до когось офіційно, вам потрібно використовувати «pan», «pani» або «państwo». Тому необхідно сказати, наприклад, «pan jest...», а не «jest...». Звичайно, коли ми дізнаємося більше дієслів у наступних розділах, наші речення будуть цікавішими.

«To» це польський еквівалент для «це». Це слово має багато функцій. Ми познайомимося з деякими в цьому розділі.

to

це

«То» дозволяє нам вказувати на предмет (як пальцем, якщо це матеріальна річ).

 2.9

prawda
kłamstwo

правда
брехня

 2.10

To jest Alina.
To jest Marek.
To są ludzie.
To są dzieci.
To jest prawda.
To jest kłamstwo.

Виявляється, у польській мові також є слово «nieprawda», яке ми іноді вживаємо.

Ми можемо додати якусь характеристику до підмета в реченні. Зверніть увагу, що в цьому випадку ми часто пропускаємо дієслово «być».

 2.11

kobieta
dziewczyna
mężczyzna
chłopak

жінка
дівчина
чоловік
хлопець

 2.12

Alina to jest dziewczyna.
Alina to dziewczyna.
Marek to chłopak.
Alina to człowiek.
Marek to też człowiek.

To prawda.
To kłamstwo.

 2.13

- Oni są tutaj.
- Nie, nieprawda, oni są tam.

 2.14

niestety
na szczęście
może

на жаль
на щастя
МОЖЛИВО

 2.15

Na szczęście jestem tutaj.
Niestety, to jest kłamstwo.

 2.16

- Jutro tam będę.
- Może ja też.

Ми знаємо слово «być» i «może». Ви повинні знати, що існує постійна фраза, що складається з цих слів, яка означає більш-менш «МОЖЛИВО».

być może

 2.17

- To nie jest prawda.

- Być może.

Польською мовою «jak» означає те саме, що й українською «як». Зверніть увагу в діалозі нижче, що «jak to» в розмовній мові виражає здивування.

Якщо вам незрозумілий контекст. Нижче дві жінки говорять про чоловіка, який виявився не найкращим вибором для однієї з них.

 2.18

- I jak?
- Marek?
- Tak.
- To jeszcze dziecko...
- Jak to?
- No, niestety...
- Być może na szczęście.
- "Na szczęście"?
- Jest jeszcze Andrzej...

 2.19

- Może jeszcze dzisiaj?
- Nie, jutro.
- Dobrze.

Мова дозволяє нам виражати емоції. Вивчимо одне слово: «по». Це розмовне слово. Воно може означати багато речей. Його значення залежать від контексту або іноді навіть від інтонації. У найпопулярнішому вживанні означає «tak».

 2.20

- Jesteś tam?
- No, jestem.

 2.21

- Pani już tam jest?
- No tak.

 2.22

- Jeszcze tam jesteś?
- Niestety nie. No, ale jutro też tam będę.

 2.23

- Kto tam jest?
- Andrzej.
- I kto jeszcze?
- Nikt, tylko Andrzej.

Перше побачення з іменниками

 3.1

kawa

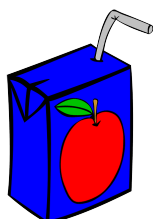
herbata

piwo

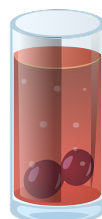
wino

sok

woda

kompot

koktajl

У польській мові іменники так само, як і в українській, поділяються на чоловічий, жіночий або середний рід. Чи можете ви сказати, якого роду є наведені вище іменники. Можете спробувати вгадати. Ви пам'ятаєте слово «to»? Виявляється, ми можемо використовувати його перед іменником, щоб просто сказати, що ми маємо на увазі конкретний об'єкт. Наприклад: «to piwo». Але це лише для середнього роду в однині.

Для чоловічого і жіночого у нас є інші слова. Але це те саме, що й українською. Подивіться на таблицю нижче.

ten
ta
to

цей
ця
це

 3.2

Ta kawa jest tutaj.
Ta herbata jest tutaj.
To piwo jest tutaj.
To wino jest tutaj.
Ten sok jest tutaj.
Ta woda jest tutaj.
Ten kompot jest tutaj.
Ten koktajl jest tutaj.

Давайте вивчимо деякі слова, пов'язані з сім'єю.

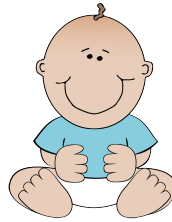
 3.3

matka (mama)

ojciec (tata)

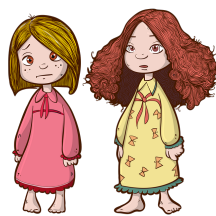
syn

córka

brat

siostra

mąż

żona

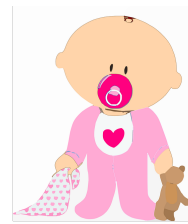
dziadek

babcia

wnuk

wnuczka

Оскільки не так легко проілюструвати значення деяких слів, щоб було зрозуміло, що ви розумієте їх значення. Решта важливих слів у таблиці нижче.

 3.4

rodzina
rodzice
wujek
ciocia
kuzyn
kuzynka

родина
батьки
дядько
тітка
двоюрідний брат
двоюрідна сестра

Нам потрібно вивчити присвійні займенники. Подивіться на таблицю нижче.

 3.5

	ten	ta	to
ja	mój	moja	moje
ty	twój	twoja	twoje
on	jego	jego	jego
ona	jej	jej	jej
ono	jego	jego	jego
my	nasz	nasza	nasze
wy	wasz	wasza	wasze
oni/one	ich	ich	ich

pan	pana
pani	pani
państwo	państwa

 3.6

To jest moja rodzina.
 Tutaj jest dziewczyna i jej matka.
 Tutaj jest chłopak i jego ojciec.
 Gdzie jest jej babcia albo dziadek?
 Gdzie jest jego babcia i dziadek?
 Tutaj jest moja mama i mój tata.
 To nie jest moja matka, ani ojciec.
 To jest nasza wnuczka.
 To jest państwa kawa?
 To państwa kawa?

czyj?
 czyja?
 czyje?

чий?
 чия?
 чие?

 3.7

Czyj to koktajl? To jest jego koktajl.
 Czyja to mama? To jest jej mama.
 Czyje to wino? To jest nasze wino.

 3.8

- Czyje to?
- Jego albo jej.

Якщо до вказівного займенника додати слово «там», можна отримати посилання на об'єкти, які знаходяться далі в просторі чи часі. Перегляньте переклад і приклади нижче, щоб зрозуміти ідею.

tamten	той
tamta	та
tamto	те

 3.9

- Gdzie jest mój sok?
- To ten?
- Tak, dziękuję.
- Ale on jest mój!
- Oj, przepraszam. Tamten jest mój.

Давайте вивчимо кілька корисних іменників. Деякі легко запам'ятати бо вони дуже схожі на українські.

 3.10

rozmowa	розмова
problem	проблема
czas	час
sytuacja	ситуація
słowo	слово
informacja	інформація
pytanie	питання
odpowiedź	відповідь
życie	життя
pieniądze	гроші
pomysł	ідея
przykład	приклад
zdrowie	здоров'я

«Pieniądze» — іменник у множині, і ми вживаємо це слово в цій формі майже завжди. Але є гарна ідіома, у якій використовується форма однини. Його значення буде для вас зрозумілим.

 3.11**czas to pieniądz**

Ми обговоримо це пізніше, але я можу вам сказати, що для багатьох іменників у множині в польській мові (вся група **one**) ми використовуємо прикметники в середній формі. Це не завжди правда (вся група **oni**). Наведені нижче приклади проілюструють це. Як я вже сказав, ми повернемося до цієї теми пізніше.

 3.12

Gdzie są **moje** pieniądze?
Gdzie są **moje** dzieci?
Gdzie są **moi** rodzice?

Нижче у нас є ще інші фрази.

 3.13

odpowieź na pytanie
być na czas
na przykład

 3.14

Jutro **będę na czas**.
A gdzie jest ta informacja?
To tylko przykład.
Jak pana zdrowie?

Наведений нижче діалог може збентежити вас. Уявіть собі, як мати каже своїй доньці, що якийсь хлопець не підходить їй.

 3.15

- To jest moje życie i mój problem!
- Ale Marek to jeszcze dziecko...
- Nie, to nieprawda.
- Dobrze, to jest twoje życie, ale...
- Ale?
- Ta sytuacja jest...
- Jeszcze słowo i...

 3.16

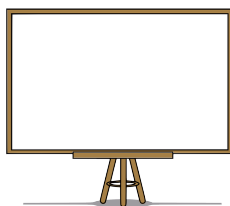
- Gdzie jesteś?
- A gdzie jest Patryk?
- To nie jest **odpowiedź na moje pytanie.**

Перше побачення з прикметниками

4.1

czarny

biały

czerwony

niebieski

zielony

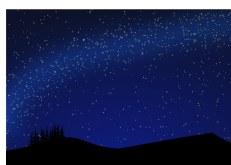
żółty

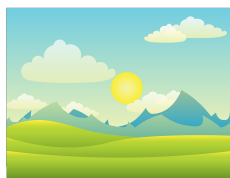
dobry

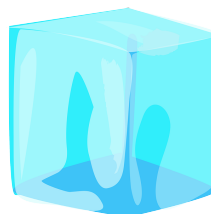
zły

ciemny

jasny

zimny

gorący

Прикметники в польській мові закінчуються на **-у** або **-і**. Вони описують іменники і змінюються так, щоб вони відповідали роду іменника. У словниковій формі вони завжди представлені у формі чоловічого роду.

 4.2

Ten sok jest zimny.
Ten sok jest dobry.

Хоча можна подумати, що «dobry» означає «добрий». Його значення ширше. Це означає «хороший» або «добрий» залежно від контексту.

 4.3

Tak, to jest dobry pomysł.
Magda to dobra kobieta.
Ale to piwo jest dobre!

Для іменників жіночого роду прикметники мають закінчення **-а**, для середнього роду закінчення **-е**. Зазвичай дуже легко перетворити прикметник із чоловічого роду в жіночий або середній.

czarny	czarna	czarne
biały	biała	białe
czzerwony	czzerwona	czzerwone
niebieski	niebieska	niebieskie
zielony	zielona	zielone
żółty	żółta	żółte
dobry	dobra	dobrze
zły	zła	złe
ciemny	ciemna	ciemne
jasny	jasna	jasne
zimny	zimna	zimne
gorący	gorąca	gorące

Подивіться на слово «niebieski». Його форма середнього роду — «niebieskie», а НЕ «niebieske». Це правило поширене для прикметників із закінченням «ki» або «gi». Давайте розглянемо ще кілька прикладів, щоб мати більше практики.

 4.4

długi
krótki

довгий
короткий

 4.5

Ta rozmowa jest długa.
To słowo jest długie.
Ta odpowiedź jest krótka.
To pytanie jest krótkie.

 4.6

Ta zielona herbata jest bardzo dobra.
Moja czarna herbata jest już zimna.
Ale ta kawa jest gorąca!
Ta kawa nie jest dobra.
To jest zła odpowiedź.

 4.7

- Czerwone wino jest dobre.
- A na przykład niebieskie...?

Є кілька слів, які ми часто використовуємо з прикметниками.

 4.8

bardzo
trochę

дуже
трішки

za
dość/dosyć

занадто
досить

 4.9

To piwo jest bardzo dobre.
Ta kawa jest za gorąca.
Ta zielona herbata jest trochę zimna
Ta odpowiedź nie jest za jasna.
Ten sok jest dość dobry.
To jest dosyć dobry przykład.

Наведені нижче слова допоможуть нам поставити запитання.

jaki?
jaka?
jakie?

який?
яка?
яке?

 4.10

- Jaka jest ta kawa?
- Gorąca, ale bardzo dobra.
- A nie za gorąca?
- Nie, jest okej.

 4.11

- Twoja kawa jest zimna?
- Nie, jest dobra. A jaka jest twoja?
- Moja też jest okej, jest dość gorąca.

 4.12

- Jaka jest twoja córka?
- To bardzo dobra dziewczyna.

Давайте вивчимо кілька дуже популярних прикметників.

 4.13

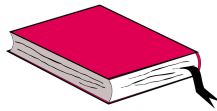
ulubiony
ważny
podobny
prawdziwy
możliwy
potrzebny

улюблений
важливий
подібний
справжній
можливий
потрібний

 4.14

film

książka

piosenka

kolor

 4.15

- Jaki jest twój ulubiony kolor?
- Zielony.
- A jaka jest twoja ulubiona książka?
- "Harry Potter".

 4.16

- Jakie jest pana ulubione piwo?
- Jasne.
- A ulubiona kawa?
- Biała.
- Na przykład?
- Cappuccino.

 4.17

- Ta informacja nie jest prawdziwa.
- Tak, to jest możliwe.

 4.18

Co jest dzisiaj potrzebne?
To dość ważna informacja.

 4.19

- Jaki to jest kolor?
- Czerwony.
- A ten?
- Ten jest bardzo podobny... też czerwony.

taki
taka
takie

такий
така
таке

 4.20

Taki film jak ten jest potrzebny.
To słowo jest takie długie...

 4.21

- Gdzie jest prawdziwe życie?
- A czy to jest potrzebne pytanie? Czy to jest dobry czas na takie pytanie?
- Tak, teraz jest dobry czas.
- Prawdziwe życie to dzisiaj, nie wczoraj i nie jutro.

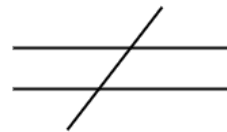
Деякі прикметники легше вивчати в парі.

 4.22

pierwszy
ostatni
łatwy
trudny
wolny
zajęty

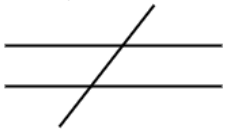
перший
останній
легкий
важкий
вільний
зайнятий

pierwszy

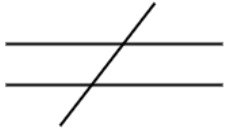
ostatni

łatwy

trudny

wolny

zajęty

 4.23

Kasia to moja pierwsza dziewczyna.
 Ostatnie pytanie jest bardzo trudne.
 Ten problem jest za trudny.
 To nie jest łatwa sytuacja.
 Czy życie jest łatwe?

 4.24

- Jutro jesteś wolna?
- Nie, jutro będę bardzo zajęta.

 4.25

zadanie
miejsce
piętro
dzień
tydzień
decyzja
temat

завдання
 місце
 поверх
 день
 тиждень
 рішення
 тема

 4.26

To jest nasz ostatni dzień tutaj.
 To pana pierwszy dzień?
 To zadanie jest bardzo trudne.
 Ta decyzja nie jest łatwa.
 Ten temat jest dość ważny.
 Życie - to mój ulubiony temat.
 Pierwsze piętro.
 Pierwsze miejsce.

 4.27

- Przepraszam, to miejsce jest wolne?
- Niestety nie. To miejsce jest już zajęte.

Наступні слова дуже важливі.

 4.28

cały
pewny

цілий
впевнений

na pewno (напевно)

 4.29

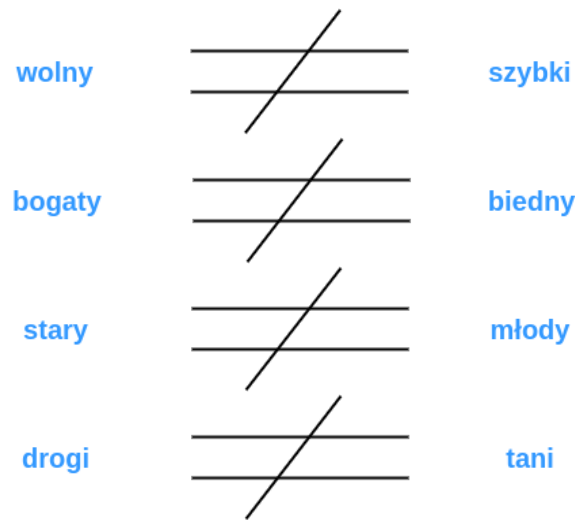
Już cały tydzień jestem tutaj.
Będę tam cały czas.
Cała książka jest ważna.
Jesteś pewna?
Na pewno to jest czarny kolor.
Ten problem jest na pewno trudny.

Деякі слова мають більше одного значення. Ми побачимо це у випадку «wolny».

 4.30

szybki
wolny
bogaty
biedny
stary
młody
drogi
tani

швидкий
повільний
багатий
бідний
старий
молодий
дорогий
дешевий

 4.31

Ta książka jest za droga.
 Andrzej nie jest jeszcze stary.
 To stara informacja.
 Karolina to młoda dziewczyna, jeszcze dziecko.
 Jego dziadek jest bardzo bogaty.

 4.32

- Już jestem.
- Ale pan jest szybki!

Коли ми говоримо про речі, а не про людей, ми використовуємо слово «нову» (новий) замість «млоду».

 4.33

To jej nowa piosenka.
 Nowe miejsce - nowe życie.

 4.34

- Ta książka nie jest już nowa, prawda?
- Nie, to stara książka.

Коли ми хочемо заперечувати прикметник, ми просто додаємо слово «nie» як префікс. Тому не забудьте написати це разом. Те саме з be з прислівниками («dobrze», «niedobrze»).

 4.35

To nie jest ważna informacja.
 To nieważna informacja.
 To nieprawdziwa informacja.
 To jest niemożliwe!
 To niemożliwe!

 4.36

bilet
paszport

квиток
 паспорт

Наведені нижче приклади покажуть нам ще одне дуже важливе значення слова «ważny».

 4.37

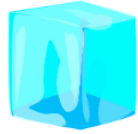
Niestety, pana bilet jest nieważny.
 Niestety, pani paszport jest już nieważny.

«Zimny» і «gorący» важливі слова, але виявляється, що у польській мові є ще два прикметники для опису температури. Корисно побачити їх тут, щоб ви знали, що вони існують. Ми також їх використаємо.

▶ 4.38

chłodny
ciepły

холодний
теплий

zimny

chłodny

ciepły

gorący

▶ 4.39

Ta kawa jest ciepła, ale na pewno nie jest gorąca.
Dzisiaj trochę chłodny dzień, prawda?

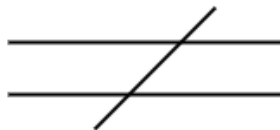
Останнє, що я хочу вам показати, це дві важливі конструкції. У дужках позначаю факультативну частину.

inny
taki sam

інший
такий самий

inny (niż)
taki sam (ja)

inny

taki sam

▶ 4.40

Ta kawa jest trochę inna, nie jest tak dobra jak tamta.
Jestem inna niż ty.
Nasz problem jest inny niż pana.
Jesteś taki sam jak twój ojciec.
Jesteś taka sama jak twoja matka.
Moje piwo jest takie samo jak twoje, też jasne i niestety ciepłe.

5

Будуємо цікавіші речення - різні теми

Ми дуже часто хочемо висловити свою точку зору.

 5.1

rozumiem
myślę
wiem

розумію
думаю
знаю

 5.2

- Jutro jesteś wolna?
- Jeszcze nie wiem.

 5.3

Nie wiem, czy jutro tu będę czy nie.
Rozumiem to.
Rozumiem to bardzo dobrze.
Nie wiem, jakie to wino. Być może czerwone.

 5.4

wszystko

все

nic
prawie

нічого
майже

Зауважте, що «wszystko» та «nic» можна описати як іменники. Для їх опису ми використовуємо нейтральні прикметники («wszystko jest **dobre**»).

 5.5

Tutaj wszystko jest dobre.
Tutaj nic nie jest takie samo jak tam.
Tutaj wszystko jest inne, inna kawa, inne piwo.
Nic nie rozumiem.
Rozumiem wszystko.
Rozumiem prawie wszystko.
Prawie nic nie jest łatwe.
Prawie wszystko jest trudne.

Ми хочемо поставити питання.

co?

що?

 5.6

Co wiem?
Nie wiem, co wiem.
Być może nic nie wiem.
Nie wiem, gdzie jutro będę.

Ми можемо запитати про причину.

 5.7

dłaczego?
czemu?
bo
ponieważ

чому?
чому?
бо
оскільки

 5.8

Czemu jesteś tutaj a nie tam?
 Dlaczego nic nie wiem?
 Czemu nic nie rozumiem?
 Dlaczego tak myślę?
 Nie wiem, dlaczego nic nie rozumiem.
 Dlaczego życie jest tak krótkie?
 Dlaczego życie jest takie krótkie?

 5.9

- Dlaczego Kacper jest tam a nie tutaj?
- Bo jest dzisiaj bardzo zajęty.

 5.10

- Czemu ta książka jest taka droga?
- Ponieważ jest nowa.

Тому «bo» і «ponieważ» дають причини, мотивацію, пояснення. Ми також можемо почати з цього (але в цьому випадку «ponieważ» переважно вживається на початку речення).

 5.11

Ponieważ ta książka jest nowa, jest droga.
 Ta książka jest droga, ponieważ jest nowa.
 Ponieważ życie jest krótkie, czas to pieniądz.
 Czas to pieniądz, bo życie jest krótkie.

Давайте вивчимо інші дієслова.

 5.12

mówię
słyszę
widzę

говорю
чую
бачу

 5.13

Słyszę, ale nie widzę.
Co tam widzę?
Nic nie mówię, bo ten temat jest za trudny.
Widzę, słyszę, ale i tak nie rozumiem.

Наведене нижче слово використовується для об'єднання двох речень в одне. Вам має бути зрозумілим, коли його використовувати. Одна хитра річ полягає в тому, що воно перекладається тим самим словом, що й «со».

że

що

 5.14

Myślę, że to nasz ostatni dzień tutaj.
Widzę, że już jesteście.
Słyszę, że rodzice tutaj są.
Wiem, że nic nie wiem.
Widzę, że ten bilet jest już nieważny.
Wiem, że nic nie rozumiem.
Myślę, że wiem już prawie wszystko.

Я покажу вам декілька слів, які легко використовувати. Ці слова зроблять ваші речення більш особистими.

 5.15

nawet
naprawdę
chyba

навіть
насправді
мабуть

 5.16

Nawet nie wiem, kto tutaj jest.
 Naprawdę nic nie wiem.
 Czy ja naprawdę tak myślę?
 Chyba już nic nie rozumiem.
 Nie wiem, czy będę, ale chyba nie.
 To zadanie jest naprawdę trudne.

kogo?
nikogo

кого?
 нікого

 5.17

Kto tutaj jeszcze jest?
 Co widzę? Kogo widzę?
 Kogo nie słyszę?
 Niestety, nic nie widzę.
 Niestety, nikogo nie słyszę.

В українській мові ми додаємо закінчення -сь, якщо не хочемо щось уточнювати (хтось, щось, десь і так далі). Польською ми використовуємо літеру -ś, але ідея та сама. Ось вам кілька прикладів.

 5.18

Coś rozumiem, ale nie wszystko.
 Kogoś słyszę, ale nie wiem kogo.
 Jutro gdzieś na pewno będę, ale jeszcze nie wiem gdzie.
 Kiedyś tam będę. (в майбутньому)
 Kiedyś tam byłam. (в минулому)
 Ktoś tu jest?
 Jakiś chłopak tutaj jest.
 Jakaś dziewczyna na pewno jest wolna.

Давайте вивчимо пару виразів, які зроблять ваші речення набагато цікавішими.

 5.19

(dla, bez, do, od, u) kogo	кого
(dla, beze, do, ode, u) mnie	мене
(dla, bez, do, od, u) ciebie	тебе
(z) kim	ким
(ze) mną	мною
(z) tobą	тобою

podobny (do kogoś)

 5.20

Dla ciebie wszystko!
 Wiem, że **dla ciebie** wszystko jest łatwe a **dla mnie** trudne.
 Jaka jest mama **dla ciebie**, dobra?
Dla mnie nic nie jest już niemożliwe.
 Mówię **do ciebie**, bo tylko ty jesteś tutaj.
 Jutro będę **u ciebie**. (у тебе вдома)
Bez ciebie życie nie jest tak dobre.
 Co słycać?
 Co **u ciebie** słycać?
 Nie wiem, co **u mnie** słycać, chyba wszystko dobrze.
 Jestem teraz **z tobą** i zawsze będę.
 Moja babcia jest teraz **ze mną**.
Do kogo jestem podobny?
 Jesteś **do mnie** bardzo podobny.
 To wszystko wiem **od ciebie**.
 To niemożliwe, że **od ciebie** to slysę.
Z kim pojedę do pracy?
 Będę tam **z tobą**.

Можливо, це не найважливіше використання, але давайте подивимося, що прийменник «z» також можна використовувати в контексті (здивування, шок), представленому нижче.

 5.21

Co z tobą, dlaczego nie jesteś na czas?
Co ze mną, dlaczego nic nie rozumiem?

Наступні особисті займенники можна використовувати, коли ми говоримо про себе.

 5.22

(dla, bez, do, od, u) **siebie**
(ze) **sobą**

себе
собою

 5.23

Nie wiem, dlaczego mówię do siebie.
Jestem teraz u siebie.
Kasia i jej mama są teraz u siebie.

 5.24

być sobą (поводитися природно, як завжди)

 5.25

Jestem sobą i zawsze będę.
Nie wiem, dlaczego dzisiaj nie jestem sobą.

Мені не потрібно переконувати вас, що наведені нижче дієслова надзвичайно важливі.

 5.26

robię
idę
jadę

роблю
йду
їду

pieszo (пішки)

 5.27

Robię to tylko dla siebie.
 Już jadę do ciebie.
 Idę pieszo, bo to jest dla mnie bardzo dobre.
 Idę pieszo, bo jestem biedny.

dom
praca

дім
робота

w domu

dom

w pracy

praca

z domu

do domu

z pracy

do pracy

 5.28

Jestem w domu.
 Już jadę do domu.
 Jeszcze jestem w pracy.
 Jutro też do pracy...
 Dlaczego nie jesteś jeszcze w pracy?
 Jesteśmy u siebie, w domu.
 Myślę, że Ada jest już w domu.
 Niestety, dzisiaj nie będę w pracy.
 Idę pieszo do pracy.

Давайте вивчимо ще одне слово. І давайте подивимося, як ще ми можемо говорити про минуле та майбутнє (близьке).

▶ 5.29

chwila

МОМЕНТ

przed chwilą

teraz

za chwilę

Знову ж таки, ми просто торкнемося теми, про яку детально поговоримо пізніше. На щастя, польська мова схожа на українську. Подивіться нижче, як префікс змінює значення дієслова.

▶ 5.30

Kiedy **wyjdę** z pracy? (**i** замінюється на **j**)

Za chwilę **wyjadę** do pracy.

Za chwilę **wyjdę** z domu.

Przed chwilą **byłam** w domu, teraz już **jadę** do pracy.

Przed chwilą **byłam** w pracy.

Za chwilę **będę** u Ciebie.

Нижче ви можете побачити лише одне слово, але воно дуже корисне. Воно сполучається як прикметник. Це слово ми вже бачили у виразі «taki sam».

sam

сам

▶ 5.31

Mój brat jest teraz **sam** w domu.

Moja siostra jest teraz **sama** w domu.

Moje dziecko jest teraz **samo** w domu.

Ви також можете вживати це слово з іменниками. У якому контексті його можна використовувати, покаже наступний приклад. Але давайте спочатку вивчимо вираз, який ви можете почути під час замовлення.

 5.32

Coś jeszcze?

 5.33

- Sama kawa czy coś jeszcze?
- Dziękuję, tylko kawa.

Ми також можемо висловити деяке вагання, використовуючи це слово.

 5.34

Sam nie wiem, gdzie jutro będę.
Sama nie wiem, czy jutro tam będę.

5.1 Вправи для розділів 1-5

1. Як справи?
2. Де моя мама?
3. Де діти?
4. Де її брат?
5. Де його пиво?
6. Можливо завтра.
7. Я вже була там.
8. Я там ще не був.
9. На жаль, я не знаю.
10. Думаю, що завтра.
11. Це пиво занадто тепле.
12. Сьогодні жаркий день.
13. Ця книга занадто дорога.
14. Ця книга для мене занадто дорога.
15. Для мене важливі сім'я і здоров'я.
16. На жаль, завтра. Я сьогодні зайнята.
17. Чому ти зайнята?
18. Це ваш чай? (до чоловіка офіційно)
19. На жаль, не знаю.
20. Може це правда?
21. Або зараз, або завтра.
22. Це дуже важливо.
23. Який твій чоловік? Це хороший чоловік?
24. Моя двоюрідна сестра дуже молода дівчина.
25. Це наш останній день.
26. Ще мить тому я був зайнятий, тепер я вільний.
27. Може зараз? Пізніше я буду зайнята.
28. Ця кава не смачна, тому що вона занадто холодна.
29. Вибачте, я нічого не розумію.
30. Який ваш улюблений чай? (до чоловіка офіційно)
31. Американо - моя улюблена кава.
32. Я не розумію. Це питання для мене занадто важке.
33. Гаразд, я буду у тебе завтра.
34. Але це довгий день!
35. Просто кава чи ще щось?

36. Лише чай чи ще щось?
37. Я не знаю, на кого я схожий.
38. Я не знаю, що роблю, я сам не свій.
39. Мій паспорт більше не дійсний.
40. Яка відповідь на це питання?
41. Це дуже гарна новина для тебе!
42. З ким я буду завтра вдома?
43. З ким я буду завтра вдома? Я буду сама?
44. Мій батько ще не старий.
45. Ця тема складна, але потрібна.
46. Його дружина дуже молода.
47. Я не знаю, чому я розмовляю із собою.
48. Я розмовляю з собою, тому що я сам вдома.
49. Ще є час?
50. Чия це проблема?
51. Я там була цілий день.
52. Для мене останній поверх - складне завдання.
53. Все або нічого.
54. Можливо, не все, але напевно майже все.
55. Вибачте, це місце, на жаль, зайняте.
56. Вибачте, це місце зайняте?
57. Що ще треба?
58. Мабуть сьогодні вже ні, може завтра?
59. Синє вино? Мабуть це не для мене...
60. Я чую, але не бачу.
61. Паспорт теж потрібен?
62. Цей молодий чоловік вже дуже багатий.
63. Твоя бабуся не така стара.
64. Так, я вже бачу, де ти є.
65. Коли ви будете вільні? (до жінки офіційно)
66. Цей чоловік, на жаль, дуже бідний.
67. Цей колір напевно зелений.
68. Я ще не знаю до кого поїду завтра.
69. Так, мама зараз зі мною.
70. З ким ти зараз?

71. Чому ти ще не у себе?
72. Тут є якийсь чоловік?
73. Тут є якась жінка?
74. Чому з тобою завжди якісь проблеми?
75. Яка там зараз ситуація?
76. Так, я знаю, що це ваше місце. (до чоловіка офіційно)
77. Чиє життя не важливе?
78. Для кого ця книга?
79. Яке твоє улюблене пиво?
80. Цей квиток більше не дійсний, потрібен новий.
81. Це рішення дійсно важке.
82. Сьогодні світить сонце.
83. Я їду додому. Я зараз там буду.
84. Я щось чую, але не знаю що.
85. Я когось чую, але не знаю кого.
86. З тобою або без тебе, я напевно там буду.
87. Марта - моя дружина і моя перша дівчина.
88. Я чую, що в будинку хтось є.
89. Я такий самий, як і вчора.
90. Це вино інше, ніж вчора.
91. Я майже нічого не чую.
92. Тут майже все нове.
93. Це ваша кава і чай? (до групи офіційно)
94. Ця стара книга дуже важлива для мене.
95. Я справді не знаю, де моя родина.
96. Моє пиво дійсно хороше.
97. Наприклад, "Harry Potter хороша книга для тебе.
98. Не знаю, чи завтра буду вчасно.
99. Ваше здоров'я важливе для мене. (до чоловіка офіційно)
100. Колись я буду багатий.

5.2 Відповіді для розділів 1-5

Відповіді 1-5

1. Co słycać?
2. Gdzie jest moja mama?
3. Gdzie są dzieci?
4. Gdzie jest jej brat?
5. Gdzie jest jego piwo?
6. Może jutro.
7. Już tam byłam.
8. Jeszcze tam nie byłem.
9. Niestety, nie wiem.
10. Myślę, że jutro.
11. To piwo jest za ciepłe.
12. Dzisiaj jest gorący dzień.
13. Ta książka jest za droga.
14. Ta książka jest dla mnie za droga.
15. Rodzina i zdrowie są dla mnie ważne.
16. Niestety jutro. Dzisiaj jestem zajęta.
17. Dlaczego jesteś zajęta?
18. To pana herbata?
19. Niestety nie wiem.
20. Może to prawda?
21. Albo teraz, albo jutro.
22. To jest bardzo ważne.
23. Jaki jest twój mąż? To dobry człowiek?
24. Moja kuzynka to bardzo młoda dziewczyna.
25. To już nasz ostatni dzień.
26. Przed chwilą byłem zajęty, teraz jestem wolny.
27. Może teraz? Za chwilę będę już zajęta.
28. Ta kawa nie jest dobra, ponieważ jest za zimna.
29. Przepraszam, ale ja nic nie rozumiem.
30. Jaka jest pana ulubiona herbata?
31. Americano to moja ulubiona kawa.
32. Nie rozumiem. To pytanie jest dla mnie za trudne.
33. Dobrze, jutro będę u ciebie.
34. Ale to jest długi dzień!
35. Tylko kawa czy coś jeszcze?

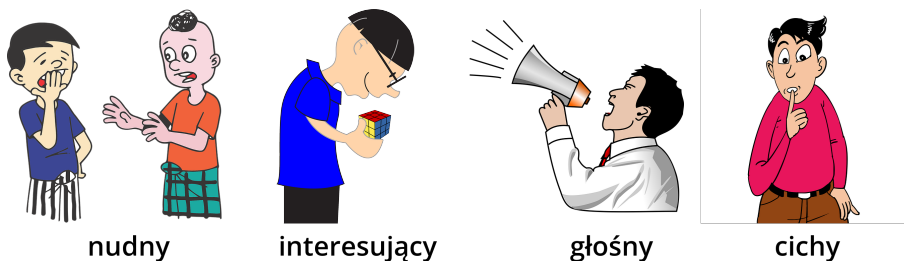
36. Sama herbata czy coś jeszcze?
37. Nie wiem, do kogo jestem podobny.
38. Nie wiem, co robię, nie jestem sobą.
39. Mój paszport jest już nieważny.
40. Jaka jest odpowiedź na to pytanie?
41. To bardzo dobra informacja dla ciebie.
42. Z kim będę jutro w domu?
43. Z kim jutro będę w domu? Będę sama?
44. Mój ojciec nie jest jeszcze stary.
45. Ten temat jest trudny, ale jest potrzebny.
46. Jego żona jest bardzo młoda.
47. Nie wiem, dlaczego mówię do siebie.
48. Mówię do siebie, ponieważ jestem sam w domu.
49. Jest jeszcze czas?
50. Czyj to problem?
51. Cały dzień tam byłam.
52. Ostatnie piętro - to dla mnie trudne zadanie.
53. Wszystko albo nic.
54. Może nie wszystko, ale na pewno prawie wszystko.
55. Przepraszam, to miejsce jest niestety zajęte.
56. Przepraszam, to miejsce jest zajęte?
57. Co jest jeszcze potrzebne?
58. Chyba dzisiaj już nie, może jutro?
59. Niebieskie wino? To chyba nie dla mnie...
60. Słyszę, ale nie widzę.
61. Paszport jest też potrzebny?
62. Ten młody mężczyzna jest już bardzo bogaty.
63. Twoja babcia nie jest taka stara.
64. Tak, już widzę, gdzie jesteś.
65. Kiedy będzie pani wolna?
66. Ten człowiek jest niestety bardzo biedny.
67. Ten kolor jest na pewno zielony.
68. Jeszcze nie wiem, do kogo jutro pojadę.
69. Tak, mama teraz jest ze mną.
70. Z kim teraz jesteś?

71. Czemu nie jesteś jeszcze u siebie?
72. Jest tutaj jakiś mężczyzna?
73. Jest tutaj jakaś kobieta?
74. Dlaczego z tobą jest zawsze jakiś problem?
75. Jaka jest tam teraz sytuacja?
76. Tak, wiem, że to jest pana miejsce.
77. Czyje życie nie jest ważne?
78. Dla kogo jest ta książka?
79. A jakie jest twoje ulubione piwo?
80. Ten bilet jest już nieważny, potrzebny jest nowy.
81. Ta decyzja jest naprawdę trudna.
82. Dzisiaj świeci słońce.
83. Jadę do domu. Za chwilę tam będę.
84. Coś słyszę, ale nie wiem co.
85. Kogoś słyszę, ale nie wiem kogo.
86. Z tobą albo bez ciebie, na pewno tam będę.
87. Marta to moja żona i moja pierwsza dziewczyna.
88. Słyszę, że w domu ktoś jest.
89. Jestem taki sam jak wczoraj.
90. To wino jest inne niż wczoraj.
91. Prawie nic nie słyszę.
92. Prawie wszystko jest tutaj nowe.
93. To jest państwa kawa i herbata?
94. Ta stara książka jest dla mnie bardzo ważna.
95. Naprawdę nie wiem, gdzie jest moja rodzina.
96. Moje piwo jest naprawdę dobre.
97. Na przykład "Harry Potter" to dobra książka dla ciebie.
98. Nie wiem, czy jutro będę na czas.
99. Pana zdrowie jest dla mnie ważne.
100. Kiedyś będę bogaty.

Перше побачення з прислівниками

Найчастіше прислівники відповідають на питання «як?». Їх можна легко трансформувати з прикметника. Ми розглянемо деякі приклади.

 6.1

nudny

interesujący

głośny

cichy

jaki?

jak?

nudny

nudno

interesujący

interesująco

głośny

głośno

cichy

cicho

Давайте візьмемо кілька прикметників, які ми бачили в розділі 4, і спробуємо утворити від них прислівники.

Ви також повинні знати, що не завжди це має сенс, тобто не кожен прикметник може створити корисний з практичної точки зору прислівник.

jaki?	jak?
ciemny	ciemno
jasny	jasno
zimny	zimno
gorący	gorąco
zimny	zimno
długi	długo
krótki	krótko
łatwy	łatwo
trudny	trudno
wolny	wolno
szybki	szybko
drogi	drogo
tani	tanio

Це виглядало легко. Але не завжди закінчення **-o**. Це також може бути **-e**. Давайте подивимося на інше слово (синонім «interesujący»).

jaki?	jak?
ciekawy	ciekawie

 6.2

Za szybko! Nic nie rozumiem.
 Mówię bardzo wolno.
 Ale tutaj ciemno... nic nie widzę.
 Nikogo nie słyszę, jest tutaj za głośno.
 Byłem tam dość długo.

To jest bardzo ciekawy film.

Варто також знати, що «ciekawu» також часто вживається у значенні «зацікавлений».

 6.3

Jesteś ciekawa, czy to piwo jest dobre?
Jestem bardzo ciekawy, gdzie jutro będę.

Я наведу більше прикладів прислівників, що закінчуються на -e.
Я вибрав ті, що стосуються погоди, тому ви зможете обговорити одну з найпопулярніших тем.

Може, почнемо з іменників. Потрібно знати походження прикметників і прислівників.

 6.4

słońce

deszcz

śnieg

chmura

 6.5

jaki?

jaka?

jakie?

jak?

słoneczny

słoneczna

słoneczne

słonecznie

pochmurny

pochmurna

pochmurne

pochmurnie

deszczowy

deszczowa

deszczowe

deszczowo

śnieżny

śnieżna

śnieżne

śnieżnie

 6.6

**pogoda
na dworze**

погода
надворі

 6.7

Jaka słoneczna pogoda!
Jaki słoneczny dzień!
Jak słonecznie dzisiaj!
Dzisiaj jest deszczowo.
Będę w domu, na dworze jest pochmurnie.

Чи є погода темою цього розділу? Можливо, ні. Але давайте вивчимо кілька корисних фраз, адже це все одно потрібно вивчити.

 6.8

**pada deszcz
pada śnieg
świeci słońce**

йде дощ
йде сніг
світить сонце

Гаразд, повернемося до прислівників. Є два важливі винятки. Ви вже знаєте їх з 1 розділу: «dobrze» і «źle». Ви можете сплутати українське «добре», бо воно вживається як прикметник до середнього відмінка однини та як прислівник. У польській мові ми маємо два різні слова. Щоб допомогти вам зрозуміти цю різницю, я наводжу наступну таблицю.

jaki?	jaka?	jakie?	jak?
dobry	dobra	dobre (добре)	dobrze (добре)
zły	zła	złe	źle

 6.9

Alina to dobra kobieta i dobry człowiek.
Dobrze być tutaj, kiedy jest takie dobre wino.

 6.10

- Dzisiaj jest bardzo słonecznie na dworze.
- To bardzo dobrze. Dobrze, kiedy świeci słońce.

Вивчимо два розмовні слова. Одне з них завжди має однакову форму.

 6.11

super
fajny

супер
файний/класний

jaki? jaka? jakie? jak?

super **super** **super** **super**
fajny **fajna** **fajne** **fajnie**

 6.12

Dziękuję, ale jesteś super!
Ale dzisiaj super pogoda!
Tutaj jest naprawdę super.
Marta to fajna dziewczyna.

Наведені нижче слова також дуже корисні.

 6.13

obojętnie

все одно

chętnie
oczywiście
dokładnie

охоче
звичайно
точно

 6.14

Chętnie **pojadę** do pracy.
Oczywiście, że jutro tam będę.
Nie wiem dokładnie, jaka jest dzisiaj pogoda.
Nie wiem dlaczego, tak chętnie to robię.

 6.15

- To może herbata?
- Tak, chętnie.
- Zielona czy czarna?
- Obojętnie.
- Może być zielona?
- Tak, dziękuję bardzo.

 6.16

- Może jutro?
- Tak, bardzo chętnie.

 6.17

- Może tam?
- Tak naprawdę, to obojętnie gdzie.

Корисно знати, що «obojętnie» - це прислівник, який складається з прикметника.

jaki? jaka? jakie? jak?
obojętny obojętna obojętne obojętnie

 6.18

To jest obojętne, czy kawa czy herbata.
 To obojętne, czy kawa czy herbata.

Зверніть увагу, що ми можемо сформулювати ту саму інформацію двома способами.

 6.19

Obojętnie, czy ten problem jest łatwy czy trudny.
To jest obojętne, czy ten problem jest łatwy czy trudny.
Obojętnie, gdzie ona jest.
To jest obojętne, gdzie ona jest.

Нижче наведені слова важливі.

 6.20

zdrowy
 przyjemny
 wygodny
 spokojny

здоровий
 приємний
 зручний
 спокійний

jaki?	jaka?	jakie?	jak?
zdrowy	zdrowa	zdrowe	zdrowo
przyjemny	przyjemna	przyjemne	przyjemnie
wygodny	wygodna	wygodne	wygodnie
spokojny	spokojna	spokojne	spokojnie

 6.21

Czy ciemne piwo jest niezdrowe?
 Dzisiaj na dworze jest bardzo przyjemnie.
 Jest zdrowo być na dworze, kiedy świeci słońce.
 Dlaczego tutaj jest tak głośno a tam tak cicho?
 To jest bardzo interesujący film.
 Ale tutaj jest głośno!
 To jest dość wygodne miejsce.
 Dzisiaj nic nie mówię, jestem za spokojna.
 Dlaczego tutaj jest tak cicho i spokojnie?
 Dzisiaj mówię cicho i spokojnie.

 6.22

- To jest francuska piosenka.
- O, to ciekawe.

Прислівник «spokojnie» має інші значення, яке найкраще можна пояснити на прикладах. Далі в підручнику буде більше прикладів. Тут ви можете побачити один з них.

 6.23

- Przepraszam, dzisiaj nie będę na czas.
- Spokojnie, to nie jest dla mnie problem.

Пам'ятаєте слово «spoko» з 1 розділу? У розмовній мові, особливо серед молоді, можна почути таку відповідь:

- Przepraszam, dzisiaj nie będę na czas.
- Spoko.

Ми також можемо вважати наступне слово відповіддю на запитання «jak?».

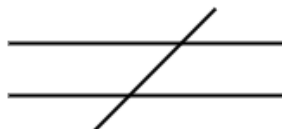
inaczej

інакше

 6.24

Dzisiaj jest inaczej niż wczoraj.
 Dzisiaj jest inaczej niż kiedyś.
 Pojadę do pracy trochę inaczej. (наприклад іншим способом)
 Myślę trochę inaczej niż ty.

inaczej

tak samo

Зверніть увагу на останнє речення.

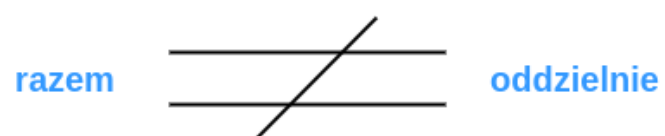
 6.25

Jak to? Mówię tak samo jak przed chwilą.
 Jak to? Mówię tak samo cicho jak przed chwilą.
 Rozumiem to tak samo jak ty.
 Widzę tak samo dobrze jak ty.
 Widzę **to** samo, co ty. (ми обидва/обидвоє бачимо гарну машину)

 6.26

razem
oddzielnie/osobno

разом
 окремо

 6.27

Jesteśmy razem w domu.
Razem czy osobno?

Рід іменників

Ви вже знаєте, що іменники в польській мові мають три роди: чоловічий, жіночий і середній. Виявляється, у словах є деякі характеристики, які допомагають нам визначити, до якого роду це слово належить. Це не завжди працює, але працює часто. Почнемо з іменників **жіночого** роду. Як і в українській, більшість цих іменників закінчується на **-a**.

 7.1

kobieta

dziewczyna

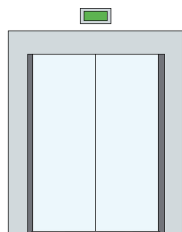
żona

cena

kasa

winda

rzeka

repcja

 7.2

Ta cena jest niemożliwa!
 Nie wiem, gdzie jest recepcja.
 Ta rzeka jest naprawdę długa.
 To nie jest moja żona, to moja dziewczyna.
 Tak, winda jest tutaj potrzebna.
 Przepraszam, ta kasa jest zajęta, ale tamta jest wolna.

Іноді значення важливіше за наведене вище правило. Зазвичай так буває з професіями.

 7.3

mężczyzna

artysta

kierowca

sprzedawca

 7.4

Ta kobieta i ten mężczyzna są tutaj.
 To jest mój ulubiony artysta.
 O, już jest mój kierowca.
 Gdzie jest ten sprzedawca?

Слова, що закінчуються на **-ość**, також жіночого роду.

 7.5

miłość

wolność

radość

publiczność

 7.6

Miłość jest potrzebna.
Jaka to wolność, kiedy paszport jest już nieważny...
Tutaj jest nasza publiczność.
Twoja radość to też nasza radość.

І знову значення перевіряє граматику. Як показано в наступному прикладі в таблиці.

gość

гість

 7.7

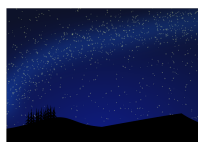
Nasz gość to bardzo ciekawy człowiek.

Час від часу ви можете дивуватися. Деякі іменники, здається, чоловічого роду, але вони все одно жіночі. Не хвилюйся. Коли ви багато разів почуєте слово в граматичному контексті, яке говорить про те, що воно жіночого роду, ви запам'ятаєте його. Нижче ви можете побачити важливі приклади цієї групи.

 7.8

rzecz

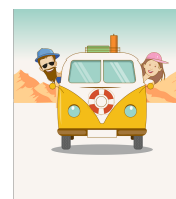
noc

sól

myśl

podróż

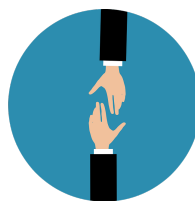
twarz

rew

dłoń

pomoc

mysz

 7.9

Dla kogo jest ta rzecz?
 Ta noc jest bardzo zimna i ciemna.
 Oczywiście, że sól jest biała a krew czerwona.
 Ta mysz jest dość szybka.
 Ale ta podróż jest długa!
 Twoja dłoń jest naprawdę zimna.
 Dziękuję. Wasza pomoc jest bardzo potrzebna.

Тепер перейдемо до **середних** іменників. Майже всі вони закінчуються на **-е** або **-о**. Наприклад, польською мовою «dziecko» — середнього роду, українською — жіночого.

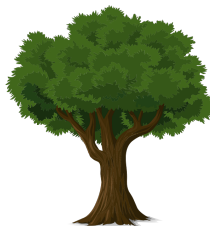
Нижче ви можете побачити приклади слів, що закінчуються на **-о**.

 7.10

okno

słowo

drzewo

miasto

łóżko

niebo

lustro

krzesło

 7.11

Ale gorąco, gdzie jest jakieś okno?
 To słowo jest bardzo ciekawe.

To prawie ostatnie drzewo tutaj.
 Lwów to bardzo spokojne miasto.
 To łóżko jest niewygodne.
 Niebo jest dzisiaj niebieskie.
 Ale to krzesło jest niewygodne!
 Czyje to lustro?
 To krzesło jest dla ciebie wygodne?

Приклади слів, що закінчуються на -е.

 7.12

serce

słońce

wejście

wyjście

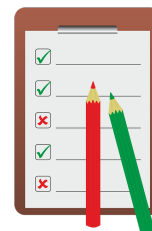
miejsce

pole

morze

zadanie

Іменники середнього роду також можуть закінчуватися на -е, але таких слів небагато.

 7.13

imię

zwierzę

У цій групі є кілька винятків. Нижче я зазначив один з них.

 7.14

muzeum

музей

 7.15

To imię jest bardzo ciekawe.
 To zwierzę to mysz.
 Twoje serce jest czerwone.
 Moje zadanie jest trudne.
 To jest bardzo interesujące muzeum.

Нижче я наведу дуже важливі слова, які будуть використані в цьому підручнику. Сподіваюся, тепер ви зможете вгадати їх рід.

 7.16

firma
choroba
wiadomość
opinia
historia
wydarzenie
powietrze
impreza
mieszkanie

компанія
 хвороба
 повідомлення
 думка
 історія
 подія
 повітря
 вечірка
 квартира

 7.17

Jego firma jest bardzo dobra.
 To super wiadomość!
 To jest jego ostatnia wiadomość.
 Twoja opinia jest dla mnie bardzo ważna.
 Nie wiem, gdzie jest wyjście.

Gdzie jest ta impreza?
 Ta impreza jest za głośna.
 Nie wiem, czy ta historia jest prawdziwa czy nie.
 To jest jej mieszkanie?
 Chyba moja historia jest trochę nudna dla ciebie?
 To miejsce jest bardzo spokojne i przyjemne.

У цьому розділі я нічого не говорив про іменники чоловічого роду. Це величезна група слів, яка зазвичай закінчується на приголосні. Давайте вивчимо пару корисних слів у чоловічому роді.

 7.18

pomysł
telefon
internet
komputer
pokój
moment

ідея
 телефон
 інтернет
 комп'ютер
 кімната
 момент

 7.19

- Może muzeum?
- Tak, to jest naprawdę dobry pomysł!

 7.20

Dlaczego ten pokój jest czerwony?
 Ale ten internet jest wolny!
 To nie jest dobry moment, może za chwilę.
 Jego komputer jest drogi a jej telefon tani.
 To jest mój pokój, a nie twój.

Описуємо себе і світ

 8.1

wysoki

średniego wzrostu

niski

gruby

szczupły (chudy)

ładny (piękny)

brzydki

przystojny

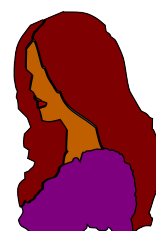
wysportowany

łyсы

krótkie włosy

długie włosy

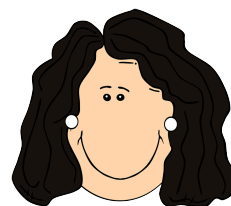
kręcone włosy

proste włosy

jasne włosy

ciemne włosy

rude włosy

Яка різниця між «ładny» та «piękny»? «Piękny» можна перекласти як «bardzo ładny». Наведений нижче графік може допомогти вам уявити це. Обидва слова компліменти.

«Chudy» - це слово, яке часто може бути занадто сильним.
«szcuple» - це завжди комплімент.

«przystojny» - це слово, яке ми найчастіше використовуємо для опису чоловіків.

brzydki

ładny

piękny

gruby

szcuple chudy

8.2

Mój tata jest wysoki i przystojny.
Nie jesteś niski, jesteś średniego wzrostu.
Ona nie jest szczupła, ale jest i tak piękna.

Jesteś prawie tak wysoki jak ja.
 Jesteś tak ładna jak moja mama.
 Marek jest łysy.

 8.3

- Ale ta dziewczyna jest chuda!
- Nieprawda, jest po prostu szczupła i wysportowana.

Є одне дуже важливе дієслово, яке нам потрібно вивчити. Давайте вивчимо повну таблицю відмінювання.

mieć

 8.4

mam	mamę
masz	macie
ma	mają

маю	маємо
маєш	маєте
має	мають

«Włosy» — це іменник у множині, він належить до групи **one** (ми говорили про неї у другому розділі), тому ми використовуємо, наприклад, прикметники в середній формі.

 8.5

Jaki masz pomysł?
 Oni mają piękny dom.
 Ma pan jeszcze dla mnie czas?
 Dobrze jest mieć wszystko?
 On ma już wszystko.
 Co oni mają?
 Oni nic nie mają.
 Mieć czy być?
 Mam krótkie włosy.
 Jakie włosy ma twoja siostra?

Moja mama ma kręcone włosy.
Dlaczego Alicja ma tak długie włosy?

 8.6

- Jaki kolor mają twoje włosy?
- One są... Sama nie wiem, chyba rude.

 8.7

- Jakie włosy ma twój dziadek?
- Włosy? On jest prawie łysy.

I ще одне дієслово у цьому розділі.

wyglądać

 8.8

wyglądam	wyglądamy
wyglądasz	wyglądacie
wygląda	wyglądają

ВИГЛЯДАЮ	ВИГЛЯДАЄМО
ВИГЛЯДАЄШ	ВИГЛЯДАЄТЕ
ВИГЛЯДАЄ	ВИГЛЯДАЮТЬ

 8.9

- Jak wygląda twój ojciec?
- Jest niski i ma długie włosy.
- O, ciekawe.

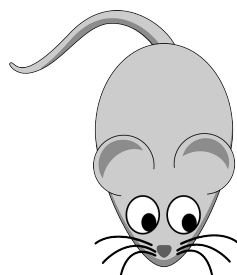
 8.10

Jak dzisiaj wyglądam?

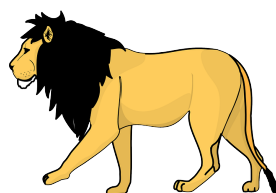
Wyglądasz pięknie.
 Wyglądasz tak samo jak twój ojciec.
 Nie wyglądam dobrze, kiedy jestem gruby.
 Jak wyglądają twoja siostra i twój brat?
 To twój chłopak? Ładnie wyglądacie razem.
 Nie rozumiem, jak dokładnie wygląda ten
 problem. (можливий інший контекст)

Нижче ви можете побачити слова, які ми можемо використовувати для опису розміру.

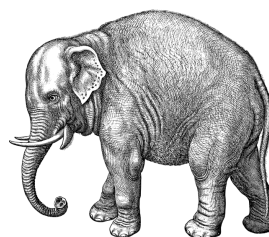
 8.11

mały

duży

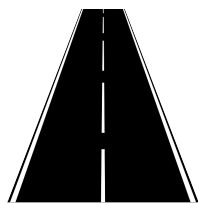
wielki

 8.12

Ta mysz jest naprawdę mała.
 Masz bardzo duży dom.
 Ale to wielki mężczyzna!

Нам потрібно познайомитися з прикметниками, які допоможуть нам описати предмети. Але давайте спочатку розглянемо деякі іменники.

 8.13

droga

parasolka

butelka

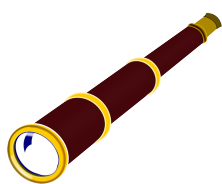

torba

walizka

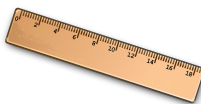
 8.14

długi

krótki

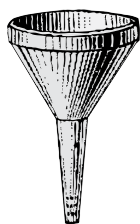
prosty

krzywy

szeroki

wąski

twardy

miękki

ciężki

lekki

pełny

pusty

 8.15

- Ale moje łóżko jest twarde i niewygodne!

- A moje jest miękkie i bardzo przyjemne.

 8.16

- Ta droga jest za długa.
- I ta torba taka ciężka...
- Moja walizka też nie jest lekka.

 8.17

Ale krzywa droga!
To nie jest prosty temat.
Jak fajnie - prosta i szeroka droga!
Ta butelka jest taka wysoka, bo jest bardzo wąska.
Potrzebna jest tak szeroka parasolka?
Tu jest jakaś pusta butelka.

 8.18

- Wiem, że to piwo jest bardzo dobre, ale dlaczego ta butelka jest już pusta?
- Przepraszam...

 8.19

- Jest Andrzej, Alina, Marek, ty i ja.
- Spokojnie, to łóżko jest dość szerokie.

«Ciężko» («ciężki» як прислівник) також може означати «trudno».

 8.20

- Wiem, że teraz jest ciężko. Ta pana choroba i pana żona...
- Tak, ale taki czas też jest potrzebny.

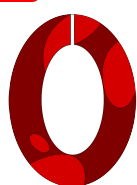
Ми можемо спробувати створити прості приклади, використовуючи прикметники з цього розділу з іменниками, які ми вже бачили в цьому підручнику.

 8.21

Ta winda jest pełna, jest już zajęta.
Wolność - to tylko puste słowo.
Twoja rodzina jest naprawdę wielka.
To nie jest prosty problem.
Ta cena jest dla mnie za wysoka.
To jest bardzo fajna, niska cena.

Рахуємо до десяти

9.1

zero

jeden

dwa

trzy

cztery

pięć

sześć

siedem

osiem

dziewięć

dziesięć

plus
minus

ПЛЮС
МІНУС

9.2

Dwa plus dwa to cztery. (+)

Dwa minus dwa to zero. (-)

Спробуйте прочитати наведені нижче рівняння.

 9.3

$$2 + 3 = 5$$

$$7 + 1 = 8$$

$$5 - 3 = 2$$

$$9 + 0 = 9$$

$$10 - 4 = 6$$

Наведене нижче слово ми будемо використовувати багато разів у цьому підручнику.

ile?

скільки?

 9.4

ile to dwa plus dwa?

Ми ще не обговорювали форму множини іменників. Прийде для цього час. У цьому розділі ми будемо використовувати кілька корисних слів у формі множини.

raz

раз

 9.5

1 raz.

2 razy.

3 razy.

6 razy.

ile razy?

Byłam tam tylko jeden raz.

Nie wiem, ile razy tam byłam.

Będę tam 10 razy.

В українській мові маємо «раз», «рази» або «разів» залежно від числа, яке поставили раніше. У польській мові ми використовуємо лише «raz» та «razy».

В українській мові форма множини іменника «рік» залежить від кількості, яка йому передує. Польською – те саме. Покажу вам це в таблиці нижче.

1 rok	1 рік
2 lata	2 роки
3 lata	3 роки
4 lata	4 роки
5 lat	5 років
6 lat	6 років
...	...
10 lat	10 років

 9.6

1 rok + 2 lata = 3 lata
 3 lata + 3 lata = 6 lat
 7 lat - 1 rok = 6 lat
 6 lat + 2 lata = 8 lat
 5 lat - 1 rok = 4 lata

В українській мові ви використовуєте давальний відмінок, щоб сказати, скільки комусь років. У польській мові ми використовуємо дієслово «mieć».

 9.7

Mam jeden rok.
 Mam dwa lata.
 Mam dziesięć lat.
 Ile masz lat?

 9.8

- To są jeszcze dzieci. Ile mają lat?
- Alina ma dwa lata, a Bartek siedem.

- A pani mąż ile ma lat?

Наступні слова мають таку ж поведінку, як і числа, більші за 4.
Просто подивіться.

kilka
wiele

декілька
багато

 9.9

Byłam tam kilka lat.
Byłam tam wiele lat.
Byłam tam kilka razy.
Byłam tam wiele razy.

Ми вивчимо кілька мовленнєвих зразків, у яких використовується дієслово «мати». Деякі з них можуть бути вам знайомі. Як бачите, заперечення дієслова може змінити закінчення іменника. Не хвилюйтеся про це, ми обговоримо це пізніше. Зараз ви можете просто вивчити це напам'ять, тому що ці вирази досить популярні і ви зустрінете їх у багатьох місцях.

 9.10

mieć na imię
mieć na nazwisko
mieć rację
nie mieć racji
mieć czas
nie mieć czasu

моє ім'я
моє прізвище
бути правим
бути неправим
мати час
не мати часу

 9.11

Mam na imię Alina.
Moje dziecko ma na imię Adam.
Jak ma pan na imię?
Oni mają na imię Ewa i Andrzej.
Mam na nazwisko Kowalski.

Jak ma pani na nazwisko?
Ma pan rację.
Anna nie ma racji.

 9.12

- Jesteś dzisiaj wolny?
- Niestety nie, dzisiaj nie mam czasu.
- A jutro masz czas?

 9.13

- Jaki piękny dzisiaj dzień!
- Tak, to prawda. Ma pani rację.

 9.14

- Byłam już tutaj, chyba dwa razy.
- A ja dzisiaj jestem pierwszy raz. Jak pani ma na imię?
- Jaka pani! Alina jestem.
- Dobrze, ja jestem Wojtek.
- Bardzo mi miło.
- Mnie również.

Наприкінці цього розділу я покажу вам ще дві корисну фрази з дієсловом «mieć».

 9.15

mieć na myśli

мати на увазі

mieć sprawę
nadzieja
mieć nadzieję

мати справу
надія
сподіватися

 9.16

Co masz na myśli?
Nie rozumiem, co ma pan na myśli?
Mam na myśli, że teraz jestem bardzo zajęty.
Mam nadzieję, że jutro też tam będę.
Mam nadzieję, że mój paszport jest jeszcze ważny.
Karolina ma nadzieję, że tam jest wielkie muzeum.

 9.17

- Cześć, mam sprawę do ciebie.
- Tak?

10

Перше побачення з орудним відмінком

 10.1

samochód

pociąg

autobus

samolot

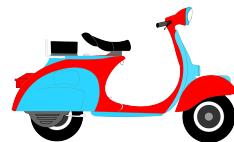
tramwaj

rower

motor

skuter

hulajnoga

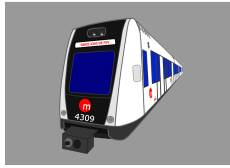
taksówka

statek

prom

metro

Вище ви можете побачити найважливіші транспортні засоби.

jechać

 10.2

jadę	jedziemy
jedziesz	jedziecie
jedzie	jadą

їду	їдемо
їдеш	їдете
їде	їдуть

 10.3

czym?
niczym

чим?
нічем

 10.4

- **Czym** jedziesz do pracy?
- **Niczym**, dzisiaj będę w domu.

Щоб відповісти на це питання: «Czym jedziesz do pracy?», більш практичним способом, нам потрібно навчитися перетворювати іменники. Нам потрібно вивчити новий відмінок, тобто орудний відмінок (**nadrzędnik**). На щастя, це один із найпростіших відмінків. Поки ми бачили лише найпростіший відмінок, який є називним (**mianownik**). Він настільки простий і природний, що ми навіть не замислювалися над цим.

Чесно кажучи, я не хочу, щоб ви запам'ятали назви відмінків, ви не будете їх використовувати в повсякденному житті. Але час від часу я буду використовувати ці важкі слова, щоб представити деякі поняття. Тоді вам лише потрібно впізнати ці слова лише тоді, коли я їх буду показувати.

 10.5

samochodem
pociągiem
autobusem
samolotem
tramwajem
rowerem
motorem
hulajnogą
taksówką
statkiem
promem
metrem

машиною
 потягом
 автобусом
 літаком
 трамваєм
 на велосипеді
 на мотоциклі
 на самокаті
 на таксі
 на кораблі
 на поромі
 на метро

Як ви бачите вище, іменники жіночого роду отримують закінчення **-a**, чоловічого та середнього роду **-em**. Орудний відмінок (**nadrzędnik**) досить регулярний, дуже скоро вивчимо інші способи його використання.

Давайте вивчимо ще одне дієслово, в підручниках воно часто подається з «jechać», оскільки він також описує рух.

iść

 10.6

idę **idziemy**
idziesz **idziecie**
idzie **idą**

йду йдемо
 йдеш йдете
 йде йдуть

Нижче ви можете побачити деякі префікси, наприклад «ро» в «**po**jechać». Я не буду зараз пояснювати це надто докладно, тому що я впевнений, що ви можете інтуїтивно зрозуміти, як вони змінюють дієслова. Далі в підручнику я розповім про це набагато більше.

 10.7

Pojadę samochodem do pracy.
 Jadę pociągiem. A ty czym jedziesz?
 Jedziesz ze mną?
 Może pojedzie pan ze mną? Mam samochód.
 Pójdę pieszo, dzisiaj jest piękna pogoda.
 Już idziecie? Mam jeszcze wino...
 Dzisiaj idziesz pieszo do pracy?
 Moi rodzice za chwilę wyjadą do pracy, będę sam w domu.
 Czym Marek pojedzie do domu? Jest tutaj jego samochód?
 Okej, za chwilę wyjedziemy.

Я не хочу втомлювати вас новими дієсловами. На це прийде час. Про два ми вже дізналися в цьому розділі. Але я думаю, що було б корисно побачити хоча б деякі дієслова в першій особі однини, щоб будувати цікавіші речення.

 10.8

wracać
 (ja) **wracam**

повертати
 (я) повертаю

 10.9

- Już wracam z pracy.
- Spoko, samochodem?
- Myślę, że nie, dzisiaj rowerem.
- O, ciekawie, bardzo zdrowo.

- Tak, to prawda. Pogoda dzisiaj jest piękna.

У польській мові є гарне слово. Ви повинні знати, що воно у множині, але, на щастя, воно належить до групи **one**, тому ви можете використовувати інші частини мови так само, як і для середніх іменників (крім дієслів звичайно, дієслова будуть різними: «dziecko **jest** piękne», «dzieci **są** piękne»). Я вже згадував про це, але я буду говорити про це набагато пізніше. Але що це за слово?

wakacje

канікули

na wakacjach

wakacje

z wakacji → na wakacje

У польській мові ми використовуємо це слово не обов'язково для опису літніх канікул для дітей. Ви можете знайти визначення цих слів наступним чином: «вільний від навчання і роботи час, протягом якого можна поїхати кудись на довше і відпочити».

 10.10

- Jestem na wakacjach, ale już jutro wracam.
- Jak?
- Czym? Pociągiem i autobusem.

- No, a ja też jutro jadę na wakacje pociągiem, po prostu tak jest wygodnie i dosyć szybko.

Але в польській мові є слово, яке стосується лише людей, які працюють.

urlop

відпустка

na urlopie

urlop

z urupu

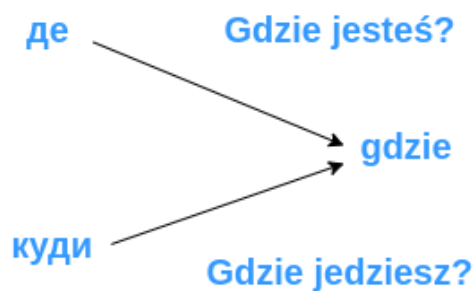
na urlopie

 10.11

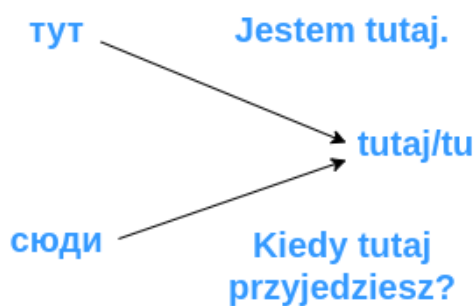
- Kiedy masz urlop?
- Już jutro.
- I gdzie jedziesz?
- Będę trochę w domu.
- I tak cały urlop?
- Nie, pojadę gdzieś, ale jeszcze nie wiem gdzie.

Мені потрібно звернути вашу увагу ще на одну річ. У наведеному вище діалозі ви можете відчутти, що щось не так. Ми бачимо там «gdzie», що українською є «де». Але в українській мові в цьому контексті вживаємо «куди».

Відповідь полягає в тому, що ми в польській мові часто перекладаємо ці два слова в одне, як на малюнку нижче.

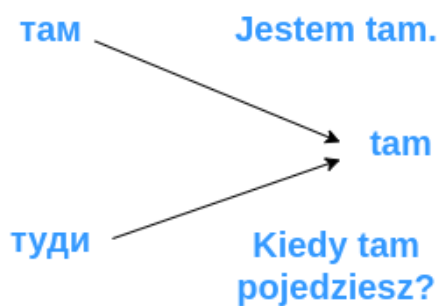

По суті, «де» говорить нам про статичне місце, тобто з точки зору когось, хто вже там є. «Туди» і «сюди» — Це також місце, до якого хтось рухається. Якщо хтось (хто говорить) уже є в цьому місці, то ми використовуємо «сюди», якщо ні - «туди».

 10.12

Kiedy do mnie przyjedziesz? Już tak długo jestem sama.
Jutro przyjadą do mnie rodzice.

 10.13

Dlaczego nie jestem tam gdzie babcia i dziadek?
Pojadę tam, gdzie są babcia i dziadek.

Гаразд, перейдемо до чогось іншого. Ви вже знаєте слово «długi», яке можна трансформувати в прислівник. Давайте розглянемо наведені нижче приклади. В останньому реченні щось нове.

 10.14

Ta rozmowa jest już za długa.
To niedługa rzeka. (krótka)
Byłem tam bardzo długo.
Byłem tam niedługo.
Niedługo jadę na wakacje!

«Niedługo» — це слово, яке може мати абсолютно різне значення. Це може означати «скоро», у цьому випадку це стосується майбутнього.

Гаразд, перейдемо до обговорення орудного відмінка. Ми вже знаємо, що «szum» - це гарне запитання, яке можна використовувати, щоб запитати про спосіб транспортування, яким ми користуємося. Чи має воно більше вживань? Звичайно, воно має набагато більше. Перш ніж я вам покажу, давайте вивчимо нові слова.

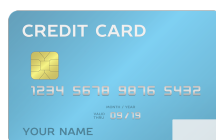
 10.15

ołówek

długopis

karta

gotówka

▶ 10.16

pisać
(ja) **piszę**
płacić
(ja) **płacę**

писати
(я) пишу
платити
(я) плачу

▶ 10.17

Czym piszę? Piszę długopisem albo ołówkiem.
Czym płacę? Płacę kartą.
Może dzisiaj **zapłacę** gotówką.

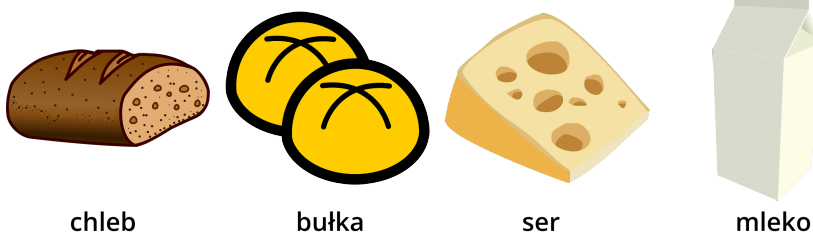
Ви часто можете використовувати наступні вирази, наприклад, у кафе, тому я розміщу їх тут для вас. Ми повернемося до цього пізніше. Треба робити все поступово, щоб не заблукати.

płacić razem
płacić osobno

Яка різниця між «płacę» і «zapłacę» ви можете відчутти, адже в українській мові ці дієслова поводяться схоже. У будь-якому випадку ми поговоримо про це в наступному розділі.

Ми повернемося ще до питання «czym». Тепер поміркуймо над іншим питанням, т. е. «z czym». Давайте вивчимо нові корисні слова.

▶ 10.18

chleb

bułka

ser

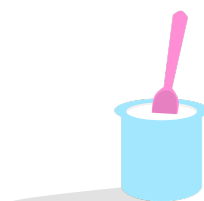
mleko

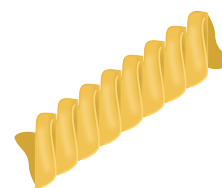
masło

śmietana

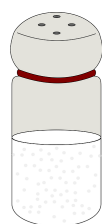
jogurt

makaron

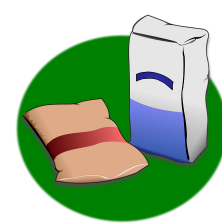
ryż

sól

pieprz

mąka

cukier

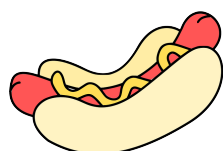
miód

dżem

keczup

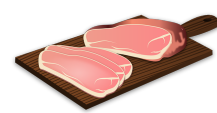
musztarda

kurczak

kiełbasa

szynka

kanapka
smaczny

бутерброд
смачний

 10.20

- Kawa z mlekiem jest dla ciebie smaczna?
- Nie za bardzo.
- A z czym?
- Z niczym.
- A z cukrem?
- Też nie, sama kawa jest super, czarna.

«Nie za bardzo» oznaczaє те саме, що й «nie bardzo», але ця фраза дуже популярна, тому я хотів її показати.

Нижче ви можете уявити діалог між учнями в школі.

 10.21

- Ale dobra kanapka!
- A z czym masz?
- Z szynką, serem i masłem.
- A twoja z czym jest?
- Z miodem.
- Tylko z miodem?!
- Tak, ale mam jeszcze jogurt. Jogurt z dżemem.
- A, też fajnie.

«Sól» — іменник жіночого роду, тому зверніть на це увагу.

 10.22

Kurczak z **solą** i pieprzem.
Makaron z kurczakiem.
Ryż z makaronem?!
Może być tylko z keczupem i musztardą.
Kanapka z kielbasą nie jest zdrowa.

Нарешті, давайте подивимося, як поводитимуться вказівні займенники в орудному відмінку (**nadrzędnik**). Щоб ви нагадали, що таке вказівні займенники, давайте розглянемо їх у називному відмінку (**mianownik**).

 10.23

Ten samochód jest bardzo szybki.
Ta dziewczyna jest wysoka.
To dziecko jest małe.

І подивіться на орудний відмінок (**nadrzędnik**).

 10.24

Dzisiaj jadę **tym** samochodem.
Piszę tylko **tym** długopisem.
A może **tą** kartą zapłać.
Tą hulajnogą pojedę.
Dzisiaj kanapka jest z **tą** szynką czy z tam**tą**.
Tym metrem pojedę.
Z jakim mlekiem, z **tym**?

Давайте розглянемо, як поводяться закінчення прикметників, як потрібно змінити питання і так далі. Як ви побачите, все аналогічно, кінцівки дуже узгоджені.

 10.25

Nie wiem, **jakim** samochodem pojadę.
 Na pewno **szybkim**, **wygodnym** i **czerwonym**.
 Kanapka z **długą**, **zimną** i **ciemną** kielbasą...?
 No to z **jaką** kielbasą?
 Jadę **nowym**, **pięknym** i **niebieskim** metrem.
 A ty **jakim** metrem jedziesz?

Наведені нижче схеми для вас. Ці схеми в цьому підручнику наводитимуться неодноразово. Це перший раз, коли я показую вам це, тому мені потрібно сказати кілька коментарів, щоб ви знали, як це читати. По-перше, у польській мові «mężczyzna» чоловічого роду, «kobieta» — жіночого роду, а «dziecko» — середнього (в українській мові «дитина» жіночого роду!). Отже, ці чорні малюнки представляють види іменників. Над ними можна побачити назву відмінка та питання, на які цей відмінок відповідає. Ви знаєте з цього розділу, що те, як ми ставимо питання, змінює форму іменника, наприклад: «**Co** to jest? To jest **mleko**», «**Z czym** jest ta kawa? Ta kawa jest z **mlekiem**». Під кожним видом іменника ви можете побачити деякі важливі зміни, пов'язані з відмінком і видом. Це, наприклад, вказівний займенник або основні питання і навіть більше. Наразі це все, що нам потрібно знати.

mianownik
(**кто?**, **co?**)

na przykład:
Kto jest dobry?
Co jest dobre?

Ten mężczyzna jest **dobry**.

Jaki jest **ten** mężczyzna?

Ta kobieta jest **dobra**.

Jaka jest **ta** kobieta?

To dziecko jest **dobre**.

Jakie jest **to** dziecko?

nadrzędnik
(czym?, z czym?)

na przykład:
Czym jadę?
Z czym jest ta kanapka?

Tym fajnym pociągiem jest szybko.

Piszę tym długim długopisem.

Jakim pociągiem pojadę?

Tą fajną hulajnogą jest szybko.

Kanapka z tą długą kielbasą.

Jaką hulajnogą pojadę?

Tym fajnym metrem jest szybko.

Jadę tym długim metrem.

Jakim metrem pojadę?

Іноді цікаво спостерігати за тим, як різні концепції чудово поєднуються. У попередньому розділі ми вивчили іменник «gaz» («1 gaz», «2 gazu» і так далі). У цьому розділі ми дізналися дещо про орудний відмінок (**nadrzędnik**). Виявляється, для наведеного нижче важливого виразу потрібні ці дві речі. Ви можете зрозуміти не тільки її значення, а й граматичне походження, що, звичайно, не найважливіше, але часто допомагає на початку вивчення іноземної мови.

tym razem (цього разу)

 10.26

- I co, gdzie ten urlop? Gdzie jedziesz?
- Tym razem będę w domu. Mamy małe dziecko.

 10.27

Nic nie słyszę.
Teraz nic nie słyszę.
Tym razem też nic nie słyszę.

10.1 Вправи для розділів 6-10

1. Тут насправді цікаво.
2. Чому тут так темно?
3. Я думаю, що ця машина занадто швидка для тебе.
4. Тут дорого, а там дешево.
5. Я поїду туди, де світить сонце.
6. Я з приємністю поїду з тобою на канікули.
7. Тепло, канікули, може, відпустка це хороша ідея.
8. Я не знаю, куди саме поїду.
9. Немає впевненості, та й невідомо, куди я поїду.
10. Це ще не жінка, а дівчинка, їй 10 років.
11. Він ще не чоловік, він хлопчик, йому 7 років.
12. Цей низький і товстий хлопець - це мій чоловік.
13. Цей високий і красивий хлопець - це її чоловік.
14. Її світле волосся чудове!
15. Темне волосся теж круте.
16. У мене руде волосся, руде і кучеряве.
17. Порожня сумка легка.
18. Повна сумка важка.
19. Я сподіваюся, що у відпустку ми поїдемо на машині.
20. Йти пішки ... це занадто довго. І, мабуть, не дуже зручно.
21. Мені 4 роки, я ще пишу олівцем.
22. Мені 7 років, я вже пишу ручкою.
23. Ця каса зайнята, і тут тільки карткою.
24. Може пішки підемо? Тут дуже вузька дорога.
25. Моя дівчина неправа.
26. У мене до тебе справа. Ти поїдеш зі мною у відпустку?
27. Якою машиною ви їдете? Червоною?
28. Чим ви завтра їдете на роботу? (до чоловіка офіційно)
29. Чому не літаком?
30. Ваш бутерброд із сиром дуже смачний.
31. Вже повертаюся, скоро буду.
32. Вже їду туди, скоро буду.
33. З маслом ні, це нездорово.
34. Ми поїдемо таксі, я заплачу.
35. Бутерброд з медом це один цукор.

36. Я «занадто гарна». Що ви маєте на увазі? (до чоловіка офіційно)
37. Сьогодні твій великий день. Останній день на роботі.
38. Можливо, колись я буду струнким, красивим і підтягнутим.
39. Виглядаєш інакше, ніж вчора.
40. Інакше? Це погано?
41. Я не знаю, яка сьогодні погода.
42. Я не знаю, яка надворі погода.
43. Чому я думаю як ти? Це вже кохання?
44. Мені цікаво, хто вже є на роботі.
45. Ще хвилину тому я був вдома, зараз я вже їду на роботу.
46. Цей музей, на жаль, не надто великий.
47. Я не знаю, що він має на увазі.
48. Я надворі, тому що світить сонце, гарна погода.
49. Не йде дощ. Парасолька вже не потрібна.
50. Чому тут так нудно?
51. Холодно, але світить сонце.
52. Чому ця ціна така висока?
53. У тебе чудове руде волосся.
54. Мій велосипед виглядає інакше, ніж вчора.
55. У моєї дружини зараз темне волосся.
56. Може чай з молоком?
57. Сподіваюся, що скоро поїду у відпустку.
58. Ця подорож вже занадто довга.
59. Миша - це дуже маленька тварина.
60. Сьогодні ніч дуже темна.
61. Це дерево занадто високе для мене.
62. Це добре чи погано? Яка твоя думка?
63. У мене маленька квартира.
64. Добре, я їду, у мене вже немає часу.
65. Моєму синові 7 років, а доньці 3 роки.
66. Кого звати Бартек? Мабуть, її хлопця.
67. Чиє прізвище Ковальський? Може Яна?
68. Моя мама права.
69. На жаль, ви не праві. (до жінки офіційно)
70. Думаю, що автобусом не занадто комфортно.

71. На скутері не так швидко, як на мотоциклі.
72. Велосипедом не так швидко, як самокатом.
73. Ми поїдемо потягом, бо так дешево.
74. Їдеш туди один?
75. Я поїду туди сама, тому що мій хлопець зайнятий.
76. Плачу карткою, бо так зручно.
77. Сьогодні я повертаюся з відпустки, а завтра вже робота.
78. Макарони зі сметаною чи рис з куркою?
79. Бутерброд з варенням чи бутерброд з медом?
80. З чим цей рис? З йогуртом?
81. Ви приїдете до мене завтра? (до чоловіка офіційно)
82. Ми на канікулах. Цього разу досить холодно.
83. Вибачте, цього разу я не розумію.
84. Карткою чи готівкою?
85. Курка з сіллю і перцем.
86. Це місто для мене занадто гучне і неспокійне.
87. Цей художник високий чоловік.
88. Цей водій дуже хороша людина.
89. Холодно і падає сніг.
90. Я не знаю, від кого я це знаю.
91. Звичайно, я маю рацію
92. Чому ти не маєш часу для мене?
93. Де мій телефон?
94. Класно, що ми разом поїдемо на канікули.
95. У твої мишки є якийсь ім'я?
96. Так, її звати Путінка. Знаю, майже як людину.
97. Класно, що я подібний до тебе. Але це не круто, що ти товстий.
98. Я такий товстий, як ти.
99. Це неправда, ти не правий.
100. А хто сьогодні має рацію? І де є правда? Мабуть, у відпустці.

10.2 Відповіді для розділів 6-10

Відповіді 6-10

1. Tutaj jest naprawdę interesująco.
2. Dlaczego tutaj jest tak ciemno?
3. Myślę, że ten samochód jest dla ciebie za szybki.
4. Tutaj jest drogo, a tam jest tanio.
5. Pojadę tam, gdzie świeci słońce.
6. Chętnie pojadę z tobą na wakacje.
7. Jest ciepło, są już wakacje, może urlop to dobry pomysł.
8. Nie wiem, gdzie dokładnie pojadę.
9. Nic nie jest pewno, pewne też nie jest to, gdzie pojadę.
10. To jeszcze nie jest kobieta, to dziewczyna, ma 10 lat.
11. To jeszcze nie mężczyzna, to chłopak, ma 7 lat.
12. Ten niski i gruby mężczyzna to mój mąż.
13. Ten wysoki i przystojny mężczyzna to jej mąż.
14. Ale jej jasne włosy są cudowne!
15. Ciemne włosy też są fajne.
16. Mam rude włosy, rude i kręcone.
17. Pusta torba jest lekka.
18. Pełna torba jest ciężka.
19. Mam nadzieję, że na nasz urlop pojedziemy samochodem.
20. Iść pieszo... to za długo. I chyba nie za wygodnie.
21. Mam 4 lata, jeszcze piszę ołówkiem.
22. Mam 7 lat, już piszę długopisem.
23. Ta kasa jest zajęta, no i tu tylko kartą.
24. Może pójdziemy pieszo? Tutaj jest bardzo wąska droga.
25. Moja dziewczyna nie ma racji.
26. Mam sprawę do ciebie. Pojedziesz ze mną na wakacje?
27. Jakim samochodem pojedziecie? Czerwonym?
28. Czym pan jutro pojedzie do pracy?
29. A dlaczego nie samolotem?
30. Twoja kanapka z serem jest bardzo smaczna.
31. Już wracam, niedługo tam będę.
32. Już tam jadę, niedługo tam będę.
33. Z masłem nie, to niezdrowo.
34. Pojedziemy taksówką, ja zapłacę.
35. Kanapka z miodem to sam cukier.

36. Jestem "za piękna"? Co ma pan na myśli?
37. Dzisiaj jest twój wielki dzień. Ostatni dzień w pracy.
38. Może kiedyś będę, szczupły, przystojny i wysportowany.
39. Wyglądasz inaczej niż wczoraj.
40. Inaczej? A to źle?
41. Nie wiem, jaka jest dzisiaj pogoda.
42. Nie wiem, jaka jest pogoda na dworze.
43. Dlaczego myślę tak jak ty? Czy to już jest miłość?
44. Jestem ciekawy, kto już jest w pracy.
45. Jeszcze przed chwilą byłem w domu, teraz jadę już do pracy.
46. To muzeum nie jest niestety za duże.
47. Nie wiem, co on ma na myśli.
48. Jestem na dworze, bo świeci słońce, jest ładna pogoda.
49. Nie pada. Parasolka nie jest już potrzebna.
50. Dlaczego tutaj jest tak nudno?
51. Jest zimno, ale świeci słońce.
52. Dlaczego ta cena jest tak wysoka?
53. Masz cudowne rude włosy.
54. Mój rower wygląda inaczej niż wczoraj.
55. Moja żona ma teraz ciemne włosy.
56. Może herbata z mlekiem?
57. Mam nadzieję, że niedługo pojadę na urlop.
58. Ta podróż jest już za długa.
59. Mysz to bardzo małe zwierzę.
60. Dzisiaj noc jest bardzo ciemna.
61. To drzewo jest dla mnie za wysokie.
62. To jest dobre czy złe? Jaka jest twoja opinia?
63. Mam małe mieszkanie.
64. Dobrze, jadę, nie mam już czasu.
65. Mój syn ma 7 lat, a córka 3 lata.
66. Kto ma na imię Bartek? Chyba jej chłopak.
67. Kto ma na nazwisko Kowalski? Może Jan?
68. Moja mama ma rację.
69. Niestety, pani nie ma racji.
70. Myślę, że autobusem nie jest za bardzo wygodnie.

71. Skuterem nie jest tak szybko jak motorem.
72. Rowerem jest tak samo szybko jak hulajnogą.
73. Pojedziemy pociągiem, bo pociągiem jest tanio.
74. Jedziesz tam sam?
75. Pojadę tam sama, bo mój chłopak jest zajęty.
76. Płacę kartą, bo tak jest wygodnie.
77. Dzisiaj wracam z urlopu, a jutro już praca.
78. Makaron ze śmietaną czy ryż z kurczakiem?
79. Kanapka z dżemem czy kanapka z miodem?
80. Z czym jest ten ryż? Z jogurtem?
81. Przyjedzie pan do mnie jutro?
82. Jesteśmy na wakacjach. Tym razem jest dość chłodno.
83. Przepraszam, tym razem nie rozumiem.
84. Kartą czy gotówką?
85. Kurczak z solą i pieprzem.
86. To miasto jest dla mnie za głośnie i niespokojne.
87. Ten artysta to wysoki mężczyzna.
88. Ten kierowca to bardzo dobry człowiek.
89. Jest zimno i pada śnieg.
90. Nie wiem, od kogo to wiem.
91. Oczywiście, że to ja mam rację.
92. Dlaczego nie masz dla mnie czasu?
93. Gdzie jest mój telefon?
94. Fajnie, że pojedziemy na wakacje razem.
95. Czy twoja mysz ma jakoś na imię?
96. Tak, ma na imię Putinka. Wiem, prawie jak człowiek.
97. Fajnie, że jestem podobny do ciebie. Ale niefajnie, że jesteś gruby.
98. Jestem tak samo gruby jak ty.
99. To nie jest prawda, nie masz racji.
100. A kto ma dzisiaj rację? I gdzie jest prawda? Chyba na urlopie.

11

Важливі дієслова - робити, любити і інші

Це дієслово ми вже бачили. Давайте вивчимо повну таблицю відмінювання.

robić

 11.1

robię	robimy
robisz	robicie
robi	robią

роблю	робимо
робиш	робите
робить	роблять

 11.2

Co dzisiaj robicie?
Nie wiem, co dzieci teraz robią.
Robię prawie wszystko, a ty nie robisz nic.
Co pan robi?

Дієслово «robić» є потужним. Це дозволяє говорити про багато речей.

 11.3

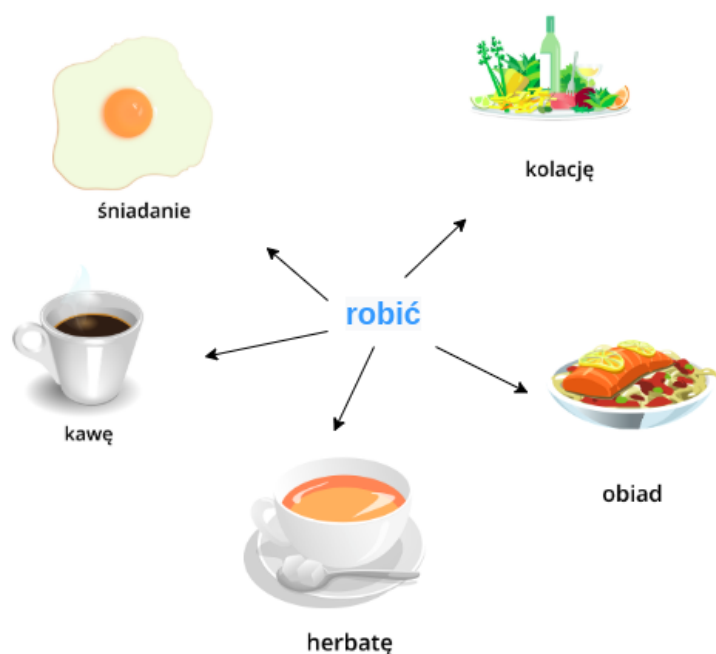
śniadanie

сніданок

obiad
kolacja

обід
вечеря

Нижче на графіку іменники у формі, яка потрібна цьому дієслову. Я знаю, що ми вперше бачимо закінчення **-ę** в кінці іменників. Звичайно, ми побачили два іменники «imię» та «zwierzę». Це іменники середнього роду в називному відмінку (**mianownik**) (є лише кілька іменників цього типу). Тут «kolacja» трансформується в «kolację», що є знахідним відмінком (**biernik**). Про це ми поговоримо в розділі 13. Тепер ми можемо просто навчитися говорити правильно, тобто «robię kolację», а НЕ «robię kolacja». Якщо вам так цікаво і ви не хочете чекати, я просто скажу вам, що ми робимо цей трюк з іменниками жіночого роду («nadzieja», «mieć nadzieję»).

 11.4

Kto dzisiaj robi śniadanie?
Ty robisz śniadanie a ja obiad, okej?
Co pan teraz robi, kawę?

Існують інші вирази, крім «ok/okej».

 11.5

- Może zrobimy razem zakupy?
- **Zgoda**, czemu nie.

Мені потрібно представити тут нову концепцію. Для вас це не буде чимось новим. Польська дуже схожа на українську. Ви знаєте (навіть якщо не пам'ятаєте теоретичних назв), що в українській мові є дієслова недоконаного й доконаного виду. Недоконаний вид стосується теперішнього часу, а доконаний — майбутнього. Що до «robić», то його доконаний вид дуже простий, ми додаємо лише букву **-z** як префікс. Це те саме, що й українською: «робити» - «зробити».

 11.6

Nic nie robię.
Teraz nic nie robię.
Chyba coś zrobię.
Jutro coś zrobię.

Як ви думаєте? Дієслово недоконаного виду має автоматично співвідноситись із теперішнім? Ні. Поки що ми створили багато речень, використовуючи дієслова недоконаного виду, і завдяки контексту ми знали, що маємо на увазі майбутнє.

 11.7

Co jutro robisz?
Co jutro robicie?
Niedługo jedziemy na wakacje.
Jutro jestem zajęta.

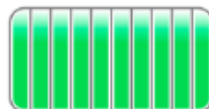
Я маю зауважити, що ми не можемо робити це завжди («jutro» + «дієслово недоконаного виду»). Але для нас це не буде проблемою, тому що ваша інтуїція буде зростати, коли ми будемо йти далі.

Іноді дієслово недоконаного виду говорить про процес, що відбувається, а дієслово доконаного — про завершену дію. Це випадок для: «robić» - «zrobić». Цей аспект представлено на малюнку нижче.

robić

zrobić

Але насправді інколи важко так буквально це розуміти. Наведемо приклади з української: «прочитати» - «читати». Тут легко, а тепер беріть: «розмовляти» - «порозмовляти». Але я буду використовувати цю графіку в цьому підручнику, незалежно від того, наскільки правдивим є те, що праве дієслово представляє завершену дію.

Давайте вивчимо більше виразів з «robić».

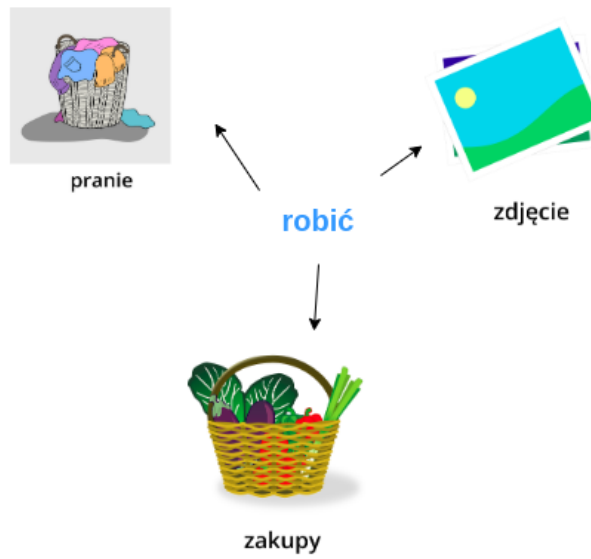
 11.8

pranie
zdjęcie
zakupy

прання
фото
покупки

 11.9

Dzisiaj to ja zrobię zakupy.
Kto zrobi pranie?
Za chwilę zrobię pranie, teraz robię obiad.

У польському словнику також є слово «selfie».

 11.10

Tu jest fajne miejsce. Może zrobimy selfie?

na zakupach

zakupy

z zakupów → na zakupy

 11.11

Jestem na zakupach.

Jadę na zakupy.
 Wracam z zakupów.
 Dzisiaj zrobimy zakupy, bo jutro jedziemy na urlop.
 Jutro jedziemy na zakupy, bo w domu już nic nie ma.
 Kto u ciebie w domu robi zakupy, mama czy tata?

sklep

магазин

▶ 11.12

w sklepie

sklep

ze sklepu

do sklepu

w szkole

szkoła

ze szkoły

do szkoły

▶ 11.13

Jestem teraz w sklepie.
 Jadę do sklepu.
 Wracam ze sklepu.
 Jedzicie już do sklepu?
 Dzieci jadą do szkoły autobusem.

▶ 11.14

w restauracji

restauracja

z restauracji

do restauracji

w kinie

kino

z kina

do kina

w/na mieście

miasto

z miasta

na miasto/do miasta

 11.15

Może pójdziemy do kina?
 Jesteśmy w restauracji.
 Wracam z restauracji.
 Wracam z miasta.
 Idziemy na miasto?
 Wracam z kina.
 Nasze kino jest bardzo duże.

 11.16

spacer
 lekcja

прогулянка
 урок

 11.17

Jest cicho, bo jest lekcja.
 Jesteśmy **na lekcji**.
 Moje dzieci są w szkole.
 Moje dzieci są **na lekcji**.
 Ten spacer jest potrzebny.
 Pójdę **na spacer**.
 Pójdę **na spacer** do sklepu.
 Idziemy na miasto, **na spacer**?

Давайте вивчимо ще одне дуже важливе дієслово.

lubić

 11.18

lubię	lubimy
lubisz	lubicie
lubi	lubią

люблю	любимо
любиш	любите
любит	любят

Перш за все ми можемо використовувати це дієслово з інфінітивом.

lubić coś robić

▶ 11.19

Naprawdę lubię to robić.
Co lubisz robić, kiedy jesteś w domu?
Lubi pani robić zakupy? A pranie?

Давайте вивчимо пару інфінітивів. За звучанням вони схожі на українські, тому мають бути досить легкими для запам'ятовування. Майже всі інфінітиви закінчуються на **-ć** (пара дієслів закінчуються на **-с**). Нижче всі вони недоконані.

▶ 11.20

czytać

pisać

śpiewać

tańczyć

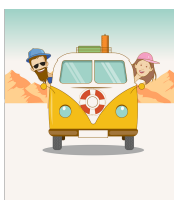
gotować

biegać

malować

podróżować

spać

spacerować

w wolnym czasie

▶ 11.21

Co lubisz robić w wolnym czasie?
Co pani dzieci lubią robić w wolnym czasie?
Lubię spacerować, ale tylko z tobą.
Andrzej nie lubi ani biegać, ani tańczyć.
Tak naprawdę nie lubię gotować, ale dzisiaj zrobię dla ciebie obiad.

Teraz nie, ale zrobię to w wolnym czasie.
 Kto nie lubi podróżować?
 Co pani lubi czytać w wolnym czasie?
 Andrzej chyba lubi tylko spać.
 Jak bardzo lubi pani tańczyć?
 Bardzo lubię malować.

В останніх двох реченнях ви побачили слово «bardzo». Ми вже знаємо, що можна сказати «bardzo szybki» або «bardzo szybko» («bardzo» + прикметник/прислівник). Виявляється, ми можемо використовувати його для посилення значення якогось дієслова. Одним із них є «lubić».

У польській мові ми не виражаємо любов за допомогою дієслова «lubić», у нас є інше «kochać», яке схоже на «кохати», але ми можемо використовувати його, навіть коли говоримо про якусь діяльність чи речі, просто якщо хочемо підкреслити, як нам щось дуже подобається.

 11.22

kochać
 (ja) **kocham**
 (ty) **kochasz**

кохати
 (я) кохаю
 (ти) кохаєш

 11.23

Kocham to miasto.
 Kocham tańczyć!
 Kogo kocham? Sama nie wiem.
 A ja wiem, kogo kochasz.

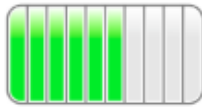
Розглянемо вище дієслова для першої особи однини. Як бачите, маємо закінчення **-ę** або **-m**. Це завжди так. Ви можете переконатися, переглянувши всі дієслова, які ми вивчили досі.

 11.24

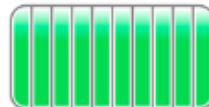
(ja) czytam	(я) читаю
(ja) piszę	(я) пишу
(ja) śpiewam	(я) співаю
(ja) tańczę	(я) танцюю
(ja) gotuję	(я) готую
(ja) biegam	(я) бігаю
(ja) maluję	(я) маляю
(ja) podróżuję	(я) подорожую
(ja) śpię	(я) сплю
(ja) spaceruję	(я) гуляю

Ви бачили, що ми можемо створити дієслово доконаного виду з дієслова недоконаного виду, додавши префікс, наприклад «robić» і «zrobić». Для багатьох дієслів цей спосіб працює.

lubić

polubić

 11.25

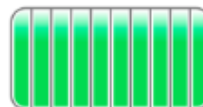
- Lubisz to miasto?
- Jeszcze nie, ale może kiedyś polubię.

 11.26

czytać
pisać
śpiewać
tańczyć
gotować
malować

przeczytać
napisać
zaśpiewać
zatańczyć
ugotować
namalować

 11.27

Fajne to! Na pewno to przeczytam.
Może coś dla ciebie zaśpiewać?
Tak, chętnie z tobą zatańczę.
Nie lubię gotować, ale coś dzisiaj ugotuję.
Nie lubię malować, ale może tym razem coś namaluję.
Dobrze, napiszę do ciebie, kiedy będę już w domu.

Давайте подумаємо про щось більш абстрактне. Ви бачили кілька префіксів вище. Деякі дієслова отримують **-u**, інші **-na** і так далі. Питання: чи мають суфікси значення? Почнемо з речення.

 11.28

Jutro coś **po**czytam.

Знаючи українську, що, на вашу думку, означає наведене вище речення? Воно має те саме значення, що й: «Завтра щось прочитаю». По-перше, префікс «po» робить це дієслово доконаного виду. Тепер воно стосується майбутнього. По-друге, його значення таке: «присвятити деякий час читанню». У польській мові ми іноді додаємо наступний займенник до такого речення (але це не обов'язково)

▶ 11.29

Jutro **sobie** coś **poszytam**.

А тепер давайте побудуємо пару речень з різними дієсловами.

▶ 11.30

Może coś dzisiaj popiszę. (наприклад художник або програміст)

Tak, chętnie z tobą potańczę.

Ale piękna pogoda! Chyba trochę pospaceruję.

Może jeszcze dzisiaj trochę pobiegam.

Mam nadzieję, że będę wolna, a dzieci sobe coś porobią.

Moja babcia robi sobie selfie, nawet kiedy jest w sklepie.

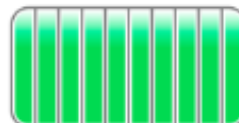
Цей префікс не обов'язково означає це значення. Наприклад, дієслово «polubić» має інше значення (Так само «rójde» і «rojadę»). Причому тільки деякі дієслова можуть мати такий префікс. Я показав вам ці приклади, тому що, на мою думку, цікаво побачити, як іноді префікси можуть надавати (змінювати) значення дієслова. Я вважаю, що цей приклад дуже схожий на українську, тому має бути більш-менш зрозумілим для вас.

Наступний також чогось нас навчить. Подивіться на графіку нижче.

zarabiać

zarobić

Не завжди так легко створити дієслово доконаного виду. Тому не завжди ви просто додаєте префікс - це наш перший урок. Більше того, праве дієслово (у доконаному виді) можна записати так: «zarobić» = «za» + «robić».

Але це дієслово означає зовсім інше, ніж «robić» - це наш другий урок. Хоча «robić» і «zarobić» різні дієслова, що стосується значення, ми сполучаємо «zarobić» як ви можете відчувати. Іншими словами, ці дієслова дуже схожі за формою (виглядом), але абсолютно різні за значенням.

 11.31

zarabiać
zarobić

заробляти
заробити

 11.32

(ja) **zarabiam** (від **zarabiać**)
(ja) **zarobię** (від **zarobić**)

 11.33

Jestem bardzo młody, jeszcze nie zarabiam.
Kiedyś coś zarobię.
Kiedyś zarobię swoje pierwsze pieniądze.
Ile zarobimy?

Давайте перейдемо до основних речей. Ми вивчимо кілька простих дієслів. У них немає нічого особливого. Вони недоконані. Одне з них так часто використовується в одному контексті, що я написав його з іменником.

 11.34

pracować
pamiętać
spędzać czas

працювати
пам'ятати
проводити час

 11.35

(ja) **pracuję** (від pracować)
 (ja) **pamiętam** (від pamiętać)
 (ja) **spędzam czas** (від spędzać)

 11.36

Z kim lubisz spędzać czas?
 Jak lubisz spędzać czas.
 Tak naprawdę nic nie robię, spędzam czas w domu.
 Nie lubię pracować, ale lubię zarabiać pieniądze.
 Nie wiem, jak długo tutaj pracuję.
 Nie pamiętam, jak długo tutaj pracuję.
 Już nie pamiętam.
 Niestety nie pamiętam.
 Nie pamiętam, czy Marek ma samochód.

Ви вже знаєте «widzieć» («ja widzę»), але воно стосується теперішнього, давайте навчимося звертатися до майбутнього. Виявляється, нам потрібно зовсім інше дієслово.

 11.37

zobaczyć
 (ja) **zobaczę**

побачити
 (я) побачу

 11.38

Jeszcze nie wiem, jutro zobaczę.
 Jutro zobaczę ten film, jak będę w kinie.
 Kiedy zobaczę twój nowy samochód?
 Teraz widzę twój dom.

12

Перше побачення з множиною

Ми ще не знаємо, як утворити іменник множини з однини. Почнемо з іменників **жіночого** роду, і зупинимося конкретно на тих, які закінчуються на **-а**.

12.1

kobieta	kobiety
dziewczyna	dziewczyny
żona	żony
cena	ceny
kasa	kasy
winda	windy
rzeka	rzeki
recepja	recepje

Як бачимо, багато іменників закінчуються на **-у**. Це найпопулярніше закінчення. Але ми також можемо бачити **-і** та **-е**.

Те, що вирішує (але є кілька винятків), як ми перетворюємо іменник у форму множини — це закінчення, але під закінченням я маю на увазі не лише одну літеру. Як ви бачите вище, це не спрацює.

Візьмемо іменник «grzeka», його закінчення **-ka**. Якщо ви дослідите багато слів із цим закінченням, ви побачите правильний шаблон.

▶ 12.2

zabawka

półka

flaga

waga

▶ 12.3

zabawka

półka

książka

zabawki

półki

książki

Подібно слова із закінченням **-ga**.

▶ 12.4

flaga

waga

flagi

wagi

Давайте також подивимося на закінчення **-cja**, ви бачили його вище у слові «гесерсja».

▶ 12.5

restauracja

lekcja

restauracje

lekcje

Підсумовуючи, ми бачили три різні закінчення жіночого роду множини, **-у**, **-і** та **-е**. Перший є найпопулярнішим. Але є три можливості. Мине деякий час, поки ваше вухо звикне і ви почнете приймати правильні рішення.

Подивіться на наведені нижче вирази.

 12.6

Tutaj jest **jedna** dziewczyna.
Tutaj są **dwie** dziewczyny.
Tutaj są trzy dziewczyny.
Tutaj są cztery dziewczyny.

Нам потрібно більше практикуватися зі словами «jedna» і «dwie».

 12.7

Tylko jedna butelka dla mnie?
Dwie kobiety robią zakupy.
W domu są tylko dwie półki.
U mnie w pracy tylko jedna kobieta ma na imię Ania.

А як щодо «pięć», «sześć» тощо? Виявляється, іменник «rok» не є винятком. Насправді це правило! Іменники множини для 2, 3 і 4 вимагають називного відмінка (**mianownik**), а для більших - родового відмінка (**dopełniacz**). Звичайно, іноді називний відмінок може бути таким же, як і родовий, наприклад «3 gazy» і «5 gazy», але часто це не так. Про родовий відмінок ми дізнаємося пізніше. Якщо вам цікаво, ви можете побачити лише один приклад нижче.

 12.8

Pięć **dziewczyn**.
Ile tutaj jest **dziewczyn**?
Tutaj jest pięć **dziewczyn**.

Ще одна річ, яка може бути для вас дивною.

 12.9

Tutaj **jest** jedna dziewczyna. Tutaj **są** dwie dziewczyny.

Tutaj **są** trzy dziewczyny.

Tutaj **są** cztery dziewczyny.

Tutaj **jest** pięć dziewczyn. (!)

Tutaj **jest** sto dziewczyn. (!)

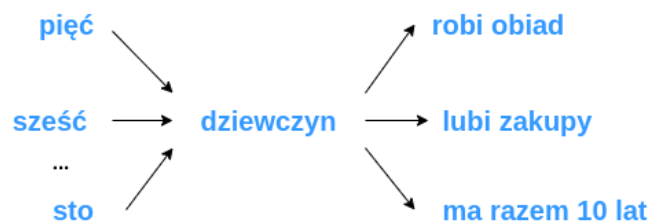
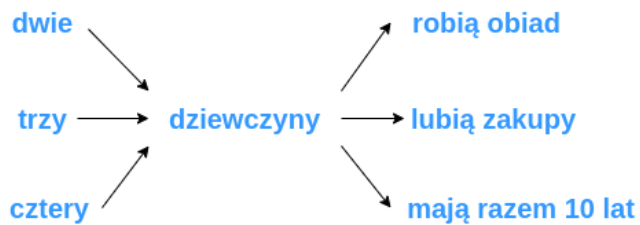
Ви можете побачити «jest» для чисел, більших за 4. Це стосується не лише дієслова «буć», а й усіх дієслів.

 12.10

Dziewczyna **robi** zakupy.

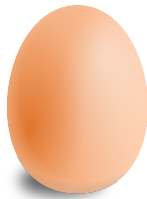
Cztery dziewczyny **robią** zakupy.

Dziesięć dziewczyn **robi** zakupy.

Але не хвилюймося про це. Ми обговоримо це пізніше. Це не тема цього розділу.

Тепер ми можемо перейти до іменників **середнього** роду. Вони дуже легкі. Ви можете створити форму множини, просто замінивши останню літеру на **-a**.

jajko

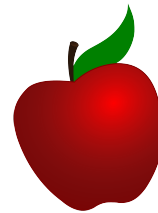
jezioro

danie

siedzenie

jabłko

▶ 12.11

Dwa jajka.
Trzy jeziora.
Cztery dania.
Dwa siedzenia.
Trzy jabłka.

Сподіваюся, ви знаєте, чому я не використав наведений вище приклад із числом, більшим за чотири.

Існують деякі винятки, яким ми повинні навчитися (Один ви вже знаєте: «dzieci»).

▶ 12.12

oko
oczy
dziecko
dzieci
zwierzę
zwierzęta

oko
очі
дитина
діти
тварина
тварини

Ви знаєте, що в українській множині іменники вимагають різних прикметників. Щоб дати вам лише один приклад, ви скажете: гарний чоловік, гарна жінка, гарне вікно і, нарешті, для множини: гарні діти. З розділу 2 ви можете пам'ятати, що у польській є дві групи у множині: **oni** і **one**. Група **one** дуже велика, **oni** досить маленька, але часто використовується. Група **oni** буде розглянута в 18 розділі, оскільки вона складніша. Що стосується групи **one**, то це дуже просто. Подивіться на речення нижче.

 12.13

Moje okno jest **duże**.
Moje okna są **duże**.
Moja córka jest już **duża**.
Moje córki są już **duże**.

Прикметники мають однакову форму, тому вам не потрібно вивчати нове закінчення. Більше прикладів нижче.

 12.14

Twoja zabawka jest zielona.
 Twoje zabawki są zielone.
 Pieniądze są potrzebne.
 Dlaczego to miejsce jest takie drogie?
 Lubię drogie restauracje.

Є одна невелика відмінність у вказівних займенниках.

 12.15

Ten samochód jest czerwony.
Ta kawa jest zimna.
To łóżko jest wygodne.
Te dzieci są dobre. (!)

Розглянемо кілька відомих нам іменників. Цього разу ми будемо використовувати їх у множині.

 12.16

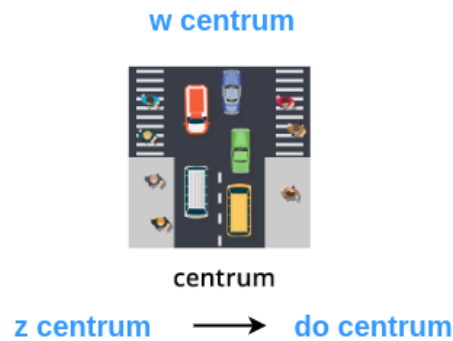
Warszawa i Kijów to moje ulubione miasta.
Jakie są ciekawe miejsca w Warszawie?
Te zadania są bardzo trudne.
Mój dziadek ma dwie duże firmy.
Słowa, tylko puste słowa...
W restauracji ceny są wysokie.
Moje pytania są za trudne?
Twoje odpowiedzi nie są jasne.
To nie są odpowiedzi na moje pytania.
Jakie są polskie firmy?
Czytam wiadomości.
Państwa kawy są jeszcze gorące.

Можливо, ви пам'ятаєте, що «muzeum» є середнього роду. Можна сказати, що це виняток, тому що ці іменники закінчуються на -о, -е або -є. Для початківця це не важливо, але я покажу вам форму множини цього іменника, щоб ви не здивувалися, побачивши це слово в майбутньому.

 12.17

To muzeum jest naprawdę duże.
Te **muzea** są ciekawe.

Ще один виняток.

centrum
centrum handlowe

центр
торговий центр

▶ 12.18

Jesteśmy w centrum.
Jadę do centrum, może zrobię zakupy.
Wracam z centrum za chwilę będę w domu.
Gdzie jest jakieś fajne centrum handlowe?
W Warszawie **centra** handlowe są bardzo duże.

Давайте подивимося, як задавати питання. Чим відрізнятиметься питання, коли в реченні є іменники у множині?

▶ 12.19

Jaki jest twój ojciec?
Jaka jest twoja matka?
Jakie jest twoje dziecko?
Jakie są twoje oczy, niebieskie?

Як бачите, питання такі ж, як і для іменників середнього роду.

У цьому розділі ми дізналися щось нове про іменники у множині. Як я сказав вам раніше. У цьому розділі ми бачили лише іменники з групи **one**. Крім того, ці іменники подано в називному відмінку (**mianownik**). Цей відмінок — це просто слова, які знаходяться в незмінній формі, як зі словника. Дивимося оновлену версію нашої графіки для називного відмінка. Ми робимо це, щоб бути послідовними та знати, де ми зараз знаходимося щодо відмінків. Ця нова кольорова частина графіки відповідає групі **one** - якщо ви забули її з розділу 2.

mianownik
(kto?, co?)

na przykład:
Kto jest dobry?
Co jest dobre?

Ten mężczyzna jest dobry.

Jaki jest **ten** mężczyzna?

Ta kobieta jest dobra.

Jaka jest **ta** kobieta?

To dziecko jest dobre.

Jakie jest **to** dziecko?

Te książki są dobre.

Jakie są **te** książki?

Перше побачення з знахідним відмінком

У цьому розділі ми вперше побачимо знахідний відмінок (**biernik**). Справді важко будувати речення без знахідного. Раніше в підручнику ви бачили багато речень, що добре. Але коли ви почнете спілкуватися у своєму житті, ви швидко зрозумієте, що у ваших знаннях чогось не вистачає. Один із пропусків — знахідний.

Подивіться на речення нижче. Вони прості. Вони потрібні для створення контексту нашої дискусії. Іменники стоять у називному відмінку (**mianownik**).

13.1

Ten sok jest zimny.
Ta kawa jest gorąca.
To piwo jest ciemne.
Te piwa są ciemna. (група one)

Тепер, якщо ви хочете сказати, що любите ці речі, вам потрібно використовувати знахідний (**biernik**). Подивіться на речення нижче.

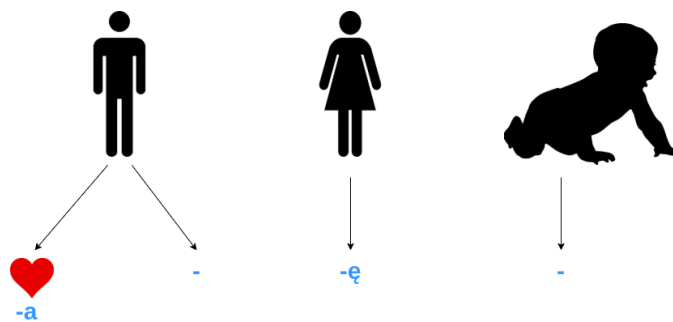
13.2

Lubie sok. Lubię ten sok. Lubię ten zimny sok.
Lubię kawę. Lubię tę kawę. Lubię tę gorącą kawę.

Lubię piwo. Lubię to piwo. Lubię to jasne piwo.
Lubię piwa. Lubię te piwa. Lubię te jasne piwa.

У цьому випадку вам потрібно буде змінити щось в іменнику в жіночому роді. Добре, це була лише мотивація. Почнемо з початку.

Ви вже знаєте, що іменники однини поділяються на чоловічий, жіночий та середній рід. Нам потрібно розділити чоловічий на два підтипи. Живі іменники та неживі іменники. Якщо ми це зробимо, ми зможемо застосувати правило, представлене на малюнку нижче. Ви вже знаєте цю графіку. Важливою відмінністю є підрозділ для чоловічого виду (це додаткове серце). На графіку нижче група **one** непередставлена. Але це не велика проблема, тому що тут не потрібно нічого робити з їхніми закінченнями (як у іменниках середнього роду).

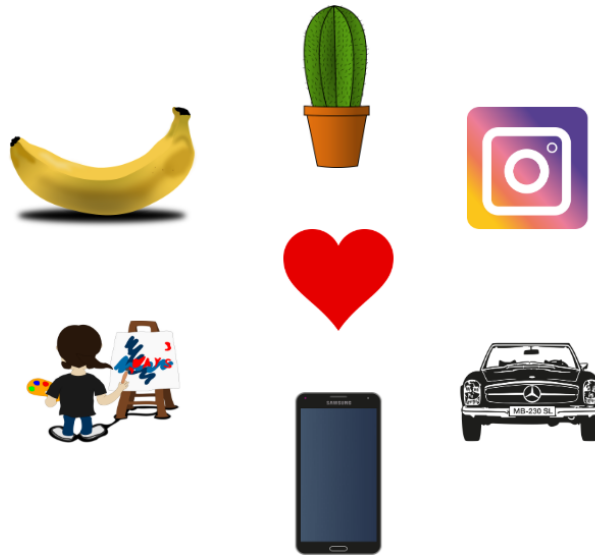

 13.3

Lubię sok.
Lubię brata.
Lubię kawę
Lubię piwo.
Lubię piwa.

Ви, напевно, думаєте, що живі іменники чоловічого роду означають: люди і тварини. Ви праві, але нам потрібно додати наприклад рослини та компанії до цієї групи (зображення нижче). Тож не дозволяйте цьому серцю над вами на графіку ввести вас в оману.

Будьте відкритими. Мова ніколи не схожа на закони математики. Як смішний приклад, ви можете подивитися, що означає «кас» польською. Ми НЕ кажемо «там кас», ми кажемо: «там каса».

 13.4

pomidor

помідор

 13.5

Widzę pomidora.
Lubię Instagrama.
Lubię Samsunga.
Słyszę człowieka.

До речі, коли ми говоримо не про компанію, а про її продукт, ми використовуємо малу літеру.

 13.6

Tak, Mercedes to dobra firma.
Ten zielony mercedes jest super.

Ви знаєте, що відмінки відповідають на деякі питання. Які вони для для знахідного відмінка (**biernik**)? Це «co?» і «kogo?».

 13.7

Co lubisz gotować?
 Lubię kanapkę z serem.
 Lubię wino, kawę, herbatę i sok.
 Zaśpiewam piosenkę.
 Przeczytam książkę.
 Kogo kocham? Kocham mamę i tatę.

 13.8

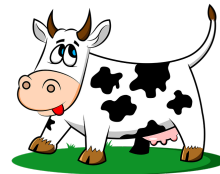
pies

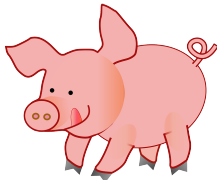
kot

ptak

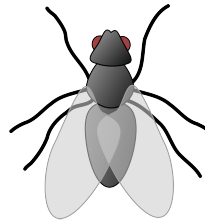
krowa

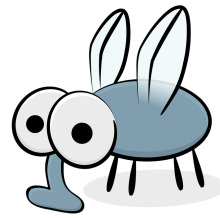
świnia

pająk

mucha

komar

 13.9

Lubisz zwierzęta?
 Tak, lubię psy, koty i świnie.
 A muchy lubisz?
 Widzę pająka. Co robimy?
 Mój brat ma psa, a ja kota.
 Mój dziadek ma świnie i krowę.
 Chyba słyszę tutaj komara.

Lubię ptaki.
Coś słyszę... To chyba ptaki.
Widzę ptaka.

Цікаво відзначити, що називний відмінок (**mianownik**) відповідає на питання: «кто?», «co?». Отже, ми маємо одне спільне питання з акузативом (**biernik**), тобто «co». У повсякденному житті це не створює жодних проблем. Знахідний відмінок (**biernik**) використовується майже завжди, за винятком деяких простих питань. Перегляньте речення нижче, щоб переконатися.

 13.10

Co to jest? To jest kawa. (mianownik)
Co tam jest? Tam jest chyba jakaś hulajnoga. (mianownik)
Co widzę? Widzę mężczyznę.
Co słyszę? Słyszę hulajnogę.
Co śpiewam? Śpiewam piosenkę.
Co robię? Robię kolację.

Нам також потрібно навчитися вживати прикметники в знахідному відмінку. Як ви бачите, прикметник змінюється лише для іменників чоловічого (але тільки для живих) та жіночого роду.

 13.11

Słyszę ciekawego człowieka.
Widzę brzydkiego pająka.
Masz fajnego Instagrama.
Twój ojciec ma Fiata czy Toyotę?
Słyszę głośny samochód.
Mam fajny pomysł.
Robię duży obiad.
Mam fajną dziewczynę.
Słyszę małe dziecko.
Widzę wysokie drzewo.
Masz cudowne dzieci.
To są twoje książki?

Додамо ще вказівні займенники.

 13.12

Słyszę **tego** człowieka.
 Słyszę ten samochód.
 Słyszę **te** kobietę.
 Słyszę to dziecko.
 Słyszę te dzieci.

Ми не багато говорили про наступні слова, а вони насправді дуже основні. Тепер настав час для них.

 13.13

poproszę
proszę

будь ласка
 будь ласка

Основна складність з ними полягає в тому, що українською вони перекладаються одним словом. Давайте перевіримо, чи діалогове вікно нижче допоможе нам розрізнити їх.

 13.14

- Poproszę zieloną herbatę.
- Proszę bardzo.
- Dziękuję. A, i jeszcze poproszę jasne piwo.

Я не був упевнений, чи варто розповідати вам деякі подробиці про ці два слова - деталі, про які навіть польськомовні не знають і не думають. Але давайте заради розваги витратимо на це трішки часу. Якщо ви думаєте, що це надто заплутано для вас, це нормально.

Здебільшого ми будемо використовувати ці два слова, тобто «proszę» і «poproszę», так само, як і вище в діалозі.

Спочатку давайте вчимо таке дієслово.

▶ 13.15

prosić
(ja) **proszę**

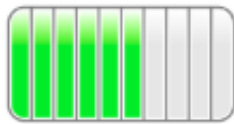
просити
прошу

prosić (kogoś) (biernik) (o coś) (biernik)

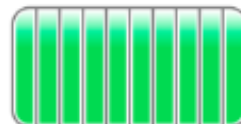
▶ 13.16

Nie lubię o nic prosić, robię wszystko sam.
Kto lubi prosić o pieniądze?
Kto lubi prosić o pomoc?

prosić

poprosić

▶ 13.17

Jutro poproszę mojego męża o pomoc.
Kogo poprosić o pomoc?
Poproszę dziadka o pieniądze.

Добре, а як щодо «proszę» і «poproszę»? Вони також є дієсловами, це дієслова в першій особі однини. Для розваги я покажу вам таблиці відмінювання цих дієслів, але тільки з трьома заповненими клітинками. Це не означає, що інші клітини не важливі. Зараз ми просто розважаємося, тому я не хочу вас надто відволікати.

До речі, однієї таблиці було б достатньо, тому що друга та сама, єдина відмінність – це префікс «ро».

prosić	
 13.18	
proszę	prosimy
prosisz	.
.	.

poprosić	
poproszę	poprosimy
poprosisz	.
.	.

Навіть у магазині наше магічне слово «poproszę» може бути більш гнучким, ніж ми думаємо. Уявіть собі, що мама з донькою заходять в кафе.

 13.19

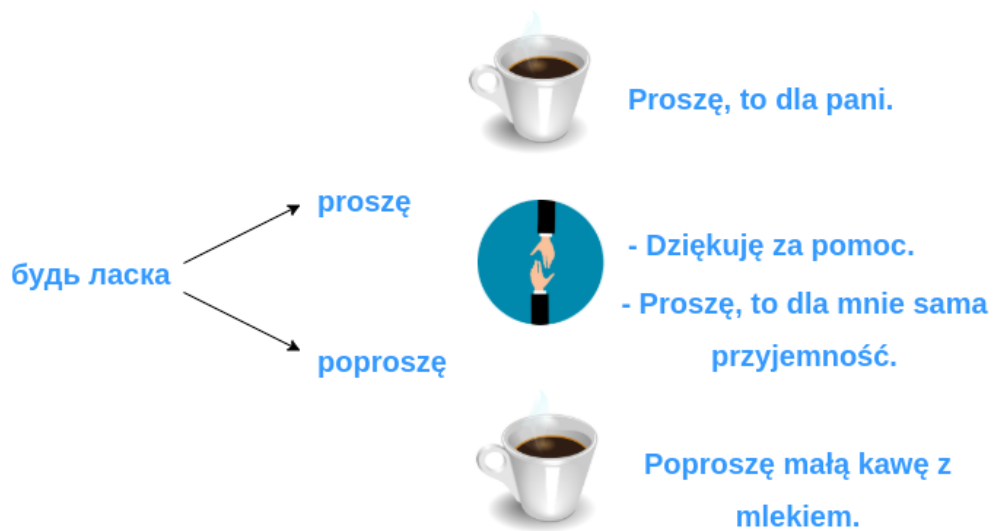
- Dzień dobry.
- Dzień dobry, to pani córka? Ale już duża!
- Tak, to prawda, bardzo fajna dziewczyna.
- Słucham, co dzisiaj dla pani?
- **Poprosimy** małą kawę z mlekiem i duży sok.

Більше прикладів із цими дієсловами

 13.20

Nie proszę nikogo o pieniądze. Zarabiam sam i mam pieniądze.
Dlaczego prosisz o odpowiedź na tak trudne pytanie.
Jutro poprosimy o wolny dzień.

Підіб'ємо підсумок цієї теми. На діаграмах нижче я представив наші два слова (які виявилися дієсловами) і контексти, в яких вони часто вживаються. Це все, що вам зараз потрібно знати.

А нижче інший спосіб мислення про ці слова, скажімо, більш просунутий.

просити → **proszę**

попросити → **poproszę**

Мам problem. Kogo poprosić o pomoc?

Poproszę brata o samochód na jeden dzień.

Давайте змінимо тему. «Dziękuję» — просте слово. Ми можемо зробити щось цікаве з цим словом завдяки знахідному відмінку (**biernik**).

dziękuję (za coś) (biernik)

 13.21

Dziękuję za pani czas.
Dziękuję za twoją pomoc.
Dziękuję za to.
Dziękuję za to, że jesteś.

Давайте переглянемо повну графіку, щоб краще зрозуміти подібності та відмінки між називним і знахідним.

mianownik
(kto?, co?)

na przykład:
Kto jest dobry?
Co jest dobre?

Ten mężczyzna jest dobry.

Jaki jest ten mężczyzna?

Ta kobieta jest dobra.

Jaka jest ta kobieta?

To dziecko jest dobre.

Jakie jest to dziecko?

Ci ludzie są dobrzy.

Jacy są ci ludzie?

Te książki są dobre.

Jakie są te książki?

biernik
(kogo?, co?)

na przykład:
Kogo kochasz?
Co robisz?

Widzę tego dobrego mężczyznę.

Jakiego mężczyznę widzę?

Widzę ten dobry rower.

Jaki rower widzę?

Widzę tę dobrą kobietę.

Jaką kobietę widzę?

Widzę to dobre dziecko.

Jakie dziecko widzę.

Widzę te dobre książki.

Jakie widzę książki?

Прийменник «на» виконує багато ролей. Ми обговоримо це пізніше. Як коротке нагадування ми можемо використовувати це, наприклад, сказати де ми: «на wakacjach», «на lekcji». Звичайно, не тільки цей прийменник використовується для цієї мети (див. «w sklepie»). «На» — це прийменник, який часто вживається зі знахідним відмінком (**biernik**).

 13.22

czekać

(ja) **czekam**

(ty) **czekasz**

чекати

(я) чекаю

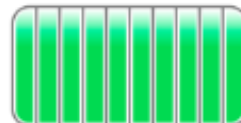
(ти) чекаєш

czekać (na coś/kogoś) (biernik)

czekać

poczekać

 13.23

Co robię? Czekam.

Czekam na pociąg, jadę do domu.

Wiem, że już długo czekasz.

Jeszcze trochę poczekam.

Poczekam na ładną pogodę.

Poczekasz ze mną? Nie chcę być sam.

Ми часто використовуємо іменники у множині, щоб сказати, що загалом нам щось подобається. Подивіться на наступні приклади.

 13.24

Jakie książki lubisz czytać?
 Jakie piostenki lubisz?
 Lubię czytać.
 Lubię książki.
 Lubię samochody.
 Lubię życie. (тут однина)

Наприкінці цього розділу розглянемо кілька прикладів, щоб закріпити те, що ми дізналися про акузатив (**biernik**).

 13.25

- Masz dziewczynę?
- Nie, nie mam.
- A ty masz chłopaka?
- Nie.
- To super!
- Ale mam męża.
- Szkoda... (школа)

Правила, які я вам представив, потребують ще одного коментаря. Наприклад, як ви пам'ятаєте, дієслова жіночого роду не завжди закінчуються на **-a**. Якщо ні, ви не змінюєте іменник (але змінюєте прикметник).

 13.26

- Poproszę zieloną sól.
- Niestety nie ma.

- To poproszę białą.

 13.27

- Lubisz Andrzeja?
- Nie wiem, on jest trochę nudny. Lubię Marka i Kasię.

 13.28

- Jaką muzykę lubisz?
- Głośną!

 13.29

Rozumiem twoją radość.
Widzę jej piękną twarz.

У випадку чоловічого роду те саме.

 13.30

Lubię tego artystę.
Widzę mężczyznę.
Mam dobrego ojca.
Mam dobrego tatę.

Потренуємося більше знахідного відмінка.

 13.31

Lubię tego czerwonego pomidora.
Mój ojciec ma dużą firmę.
Rozumiem tę kobietę.
Słyszę piękną muzykę.

Jakiego masz męża?
Jaki masz samochód?
Jeszcze czekasz na tę wiadomość?
Czekam na wiadomość od ciebie.
Czytam nudną książkę.
Słyszę mojego brata.
Bardzo lubię naszego gościa.
Widzę jakiegoś człowieka. Wygląda jak mój brat.
Widzę jakiś samochód. To chyba mój.
Widzę jakąś kobietę. To chyba moja babcia.
Widzę jakieś dziecko. To chyba mój syn.
Nie wiem, jakiego człowieka widzę.
Nie wiem, jaki samochód widzę.
Nie wiem, jaką kobietę widzę.
Nie wiem, jakie dziecko widzę.
Jakiego masz kota?
Jakiego ma pan psa?
Jakie psy pani lubi?
Jakie koty lubią pana dzieci?
Moje dzieci lubią czarne koty.

14

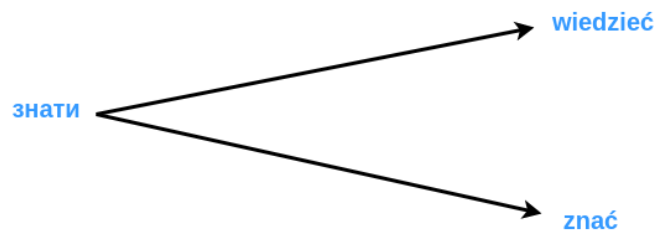
Потренуємось у знахідному відмінку

Цей розділ ми розпочнемо з двох дієслів, які створюють багато проблем для українців. Обидва означають «знати». З одним із них ми вже зустрічалися.

wiedzieć	
 14.1	
wiem	wiemy
wiesz	wiecie
wie	wiedzą

znać	
znam	znamy
znasz	znacie
zna	znają

Вас може збентежити те, що «wiedzieć» і «znać» перекладаються одним і тим же дієсловом. Популярна коротка українська відповідь «Я знаю» перекладається на «Wiem».

Можна сказати, що значення дуже схоже, різниця між цими дієсловами полягає в граматиці. Після «znać» потрібно поставити знахідний відмінок (**biernik**), після «wiedzieć» потрібно ввести підрядне речення. Давайте розглянемо кілька прикладів.

 14.2

Znam tę dziewczynę. To jest moja siostra.
 Znasz tę piosenkę?
 Bardzo dobrze znam to miejsce.
 Wiem, jak tam dojechać.
 Wiem, co lubi moja mama.
 Wiesz, gdzie jesteście?
 Moje dzieci już wiedzą, jak robić zakupy.

Прийменник «na» часто вживається з знахідним відмінком (я згадував у попередньому розділі). Можливо, давайте спочатку знайдемо приклад, де він не використовується.

 14.3

dwór

подвір'я

Коли ми описуємо, де ми знаходимося, ми трансформуємо цей іменник. Ми вже зробили це кілька разів. Пам'ятаєте?

 14.4

Jestem **na dworze**, ale wracam już do domu, bo pada deszcz.
 Jeszcze dzisiaj nie byłam **na dworze**.

Отже, ми знаємо один приклад, де знахідний (**biernik**) не вживається. Цікаво, що ми можемо зупинитися на тому самому іменнику, щоб показати, у якому контексті знахідний відмінок повертається до гри. Спочатку я покажу вам графіку, яку, сподіваюся, ви вже зможете інтерпретувати.

na dworze

dwór

→ na dwór

Коли у нас є місце, куди ми рухаємося (фізично чи абстрактно) і вживається «на» (це не завжди так, наприклад «do prasy») використовується знахідний відмінок (**biernik**). Ви можете цього не побачити, тому я поясню це докладніше. «Dwór» — іменник чоловічого роду в однині. У знахідному відмінку цей вид іменників не змінюється, якщо це не живий іменник (серце на графіку в попередньому розділі). Нам потрібно трохи попрацювати з цим поняттям, щоб ви його зрозуміли і запам'ятали. Спочатку розглянемо приклади з іменником «dwór».

 14.5

Ale ciepło! Idę na dwór.
 Idziecie ze mną na dwór?
 Kawa na dworze? Czemu nie.

Давайте вивчимо ще три іменники. Я пропущу ліву частину стрілок на графіку нижче (в кінці цього розділу буде вся графіка), тому що я хочу, щоб ви зосередилися на нашій темі.

 14.6

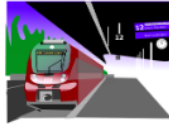
na przystanku

przystanek

→ na przystanek

na dworcu

dworzec

→ na dworzec

na ulicy

ulica

→ na ulicę

 14.7

Jestem na przystanku i czekam na autobus.
 Jestem na dworcu i czekam na pociąg.
 Jestem na ulicy i czekam na brata i siostrę.
 Jadę na przystanek. Już tam jesteś?
 Jedziesz już na dworzec?
 Wyjdiesz na ulicę? Czekam tutaj.

Наведений нижче вираз є досить корисним.

 14.8

ochota

бажання

mieść ochotę (na coś)

 14.9

Na co masz ochotę?
 Może macie ochotę na muzeum?
 Ma pan ochotę na kawę z mlekiem?

Ми просто вивчимо напам'ять наведений нижче вираз, не вдаючись у дискусію, чому він виглядає саме так.

nie mieć ochoty (na coś)

 14.10

Dzisiaj nie mam na nic ochoty. Nawet na Netflixa.
Nie mam ochoty na rozmowę.
Moje dzieci nie mają ochoty na spacer.

Ми знаємо прикметник «zły», можемо вживати його з знахідним відмінком (**biernik**). У цьому випадку це означатиме: «розсердитися».

zły (na coś/kogoś)

 14.11

Jestem zła.
Jestem zła na siebie.
Jestem zła na siebie, że nie jestem jeszcze bogata.
Dlaczego jesteś zły na dziadka i babcię?

Наступне слово також можна використовувати з прийменником «на».

 14.12

**gotowy
zmiana**

ГОТОВИЙ
ЗМІНА

 14.13

Nie jestem jeszcze na to gotowa.
Nie jestem gotowa na tę zmianę.
Państwa kawy są już gotowe.

Наступний вислів є трохи неофіційним, але він широко використовується.

po co (навіщо)

У цьому діалозі багато розмовних виразів, але ви все можете зрозуміти.

 14.14

- Jeszcze tutaj jesteś?
- Tak, czekam na babcię, a co?
- Dziadek jest na ciebie zły.
- No wiem, i co?
- Wiesz? To po co tu jesteś?
- Gdzie jest babcia?
- To nie jest odpowiedź na moje pytanie. Po co?
- Babcia ma pieniądze.
- No i?
- Mam dziewczynę i idziemy jutro do kina.
- Ty i ta twoja dziewczyna...

 14.15

- Po co jedziesz do sklepu?
- Po mleko, śmietanę i bułki.

 14.16

Po co to wszystko? Ta praca, te pieniądze...
Nie wiem, po co tutaj jestem.

Нарешті, давайте подивимося на повну графіку зверху. Нам знадобиться.

 14.17

na przystanku

przystanek

na dworcu

dworzec

na ulicy

ulica

z przystanku → na przystanek z dworca → na dworzec z ulicy → na ulicę

 14.18

Za chwilę pociąg wyjedzie z dworca.
Niedługo autobus wyjedzie z przystanku.
O, nasz autobus jedzie już na przystanek.

15

Прийменники - дружні будівельні блоки

Ми вже бачили нижчі прийменники. Ми бачили речення з «dla mnie» або «dla siebie». А як щодо наприклад «для неї» або «для нього»? Ми дізнаємося про це в цьому розділі.

Перш ніж почати, я хотів би відзначити одну річ, яка буде представлена нижче. Також ми навчимося приєднувати прийменник «na» до особових займенників. Таблиця для цього прийменника дещо інша, але лише в кількох місцях (я позначив різницю синім кольором).

 15.1

dla bez od do u

(ja) mnie	(my) nas
(ty) ciebie	(wy) was
(on) niego	(oni) nich
(ona) niej	(one) nich
(ono) niego	

(pan) pana	(państwo) państwa
(pani) pani	

 15.2
na

(ja) mnie	(my) nas
(ty) ciebie	(wy) was
(on) niego	(oni) nich
(ona) nią	(one) nie
(ono) nie	

(pan) pana	(państwo) państwa
(pani) panią	

 15.3

- Gdzie jest twój brat?
- W domu, jadę teraz do niego.
- A twoja siostra?
- Też w domu, wczoraj byłem u niej.

 15.4

- Dzień dobry, mam sprawę do pana.
- Tak, słucham.

 15.5

Dla kogo napisać wiersz?
 Napiszę dla niej wiersz.
 Napiszę dla niego wiersz.
 Dlaczego u was w domu jest tak zimno?
 Co słyhać?
 Co słyhać u ciebie?

Co słycać u pana, a u pani?
 Co słycać u niej?
 U niego wszystko dobrze.
 Myślę, że to dla nas bardzo trudne zadanie.
 To dla pana bardzo ważne?
 To dla pani za drogo?
 Wiem, że to dla pana bardzo trudna sytuacja.
 Już od niej wracam, jestem teraz w centrum.
 Jeszcze czekam na wiadomość od niej.
 To dla dzieci, to dla nich?
 To są dzieci, czekam na nie.

Давайте подивимося кілька прикладів із прийменником «на».

 15.6

na miejscu

miejsce

w kolejce

kolejka

 15.7

Moja żona? Czekam na nią.
 Mój mąż? Czekam na niego.
 Moi rodzice? Czekam na nich.
 Czekam tutaj na panią.
 Jestem już na miejscu i czekam na pana.
 Napisze do ciebie wiadomość.
 Czekam w kolejce.
 Jesteś już w kolejce?

Jadę niedługo będę na miejscu.
Jestem na miejscu i czekam na pana.

Вираз «na miejscu» можна почути в кафе чи в ресторані.

na miejscu (тут)
na wynos (з собою)

 15.8

- Poproszę jedną kawę z mlekiem.
- Na miejscu czy na wynos?

Давайте вивчимо два дієслова, до яких ми часто вживаємо прийменник «na».

 15.9

patrzeć (na)
liczyć na

дивіться
покладатися на

 15.10

(ja) **patrzę (na)**
(ja) **liczę na**

 15.11

- Jutro na pewno tam będę.
- Super, liczę na panią.

▶ 15.12

- Patrzę na ciebie i...
- I co? Jak wyglądam?
- Dzisiaj naprawdę pięknie.

▶ 15.13

Patrzę na niebo. Jest super pogoda.
Patrzę **przez okno**, ale niestety nic nie widzę.
Liczę na moją matkę i ojca. Liczę na nich.

Тепер давайте вивчимо ще два корисних дієслова.

▶ 15.14

dzwonić
dostać

ДЗВОНИТИ
ОТРИМАТИ

Недоконаний вид «dostać» нам зараз не потрібен.

▶ 15.15

(ja) **dzwonię**
(ja) **dostanę**

 15.16

Nie wiem, kiedy dostanę od niego moje pieniądze.
 Może dostanę niedługo paszport.
 Jak dostać tutaj pracę?
 A co od ciebie dostanę?
 Za chwilę zadzwonię do ciebie.
 Albo zadzwonię albo napiszę do ciebie.
 Jan jest bardzo zajęty, ale zadzwonię do niego.
 Agnieszka jest bardzo zajęta, ale zadzwonię do niej.
 Jutro do niej zadzwonię, teraz nie mam czasu.
 Zadzwonię, kiedy będę już w domu.

Давайте вивчимо два корисних іменника.

 15.17

awans
podwyżka
mandat

просування по службі
 підвищення (заробітної плати)
 штраф

 15.18

Pracuję i pracuję, a gdzie ta podwyżka.
 Może kiedyś dostanę awans.
 Podwyżkę na pewno dostanę.
 Jadę za szybko. Chyba dostanę mandat.

Корисно знати, що ми використовуємо те саме слово для вживання питання, тобто «кого» для всіх прийменників.

 15.19

Na kogo czekasz?
Dla kogo to robisz?
U kogo jesteś?
Do kogo jedziesz?
Bez kogo trudno to zrobić?
Od kogo to wiesz?

Звичайно, ми не мусимо ставляти ці запитання про людей, ми також можемо задавати питання про речі чи тварин, але цю тему обговоримо пізніше. Ось просто подивіться на пару запитань, щоб знати, що буде далі в підручнику.

 15.20

Na co czekasz?
Do czego jest to potrzebne?
Bez czego dzisiaj zrobisz obiad?
Od czego to jest tak krzywe?

15.1 Вправи для розділів 11-15

1. Що ці комарі роблять у нас вдома?
2. Ти знаєш це місто?
3. Ти знаєш, де мій велосипед?
4. Що ми зробимо сьогодні на обід?
5. Мої діти знають, що їхні іграшки ще в магазині.
6. Мабуть приготую собі бутерброд із сиром і помідором.
7. Чому Ваша дружина сердиться на вас? (офіційно до чоловіка)
8. Чому Ваш чоловік сердиться на вас? (офіційно до жінки)
9. Без тебе життя нудне.
10. Я йду на подвір'я, вдома занадто нудно.
11. Для нас це дуже важливо.
12. Ця хвороба для нього погана новина.
13. Яку справу до мене маєш?
14. Йду до магазину за двома булочками, може за трьома.
15. Я на зупинці і вже досить довго чекаю на автобус.
16. Спокійно, я на вас почекаю. (офіційно до чоловіка)
17. Чому я не співаю так гарно, як цей птах?
18. У тебе вдома є собака чи кішка?
19. Ваші доньки вже дуже великі. (офіційно до жінки)
20. Ти дуже любиш подорожувати?
21. Навіщо ви їдете в центр? (офіційно до жінки)
22. Зробити вам каву? (офіційно до чоловіка)
23. Чому вона любить тільки дорогі ресторани? Дешеві теж класні.
24. Коли я отримаю підвищення?
25. Я дивлюся у вікно і бачу тільки вулицю.
26. У твоєї дитини гарні очі.
27. Я пофарбую ці яйця в синій колір.
28. Ти любиш павуків?
29. Навіщо твій дідусь має свиней?
30. Цілий день дивлюся на цього kota. Чому він такий гарний?
31. Знаєш, що мої діти роблять?
32. Знаєш, де є хороший ресторан?
33. Знаєш Сільвію? Це моя нова дівчина.
34. Я злий на цього комара, бо люблю спати.
35. На жаль, я не готую смачно, але я готую швидко.

36. Що робить твій пес, коли ти на роботі?
37. Сподіваюся, моя дружина цього разу на мене не сердиться.
38. Булку, йогурт і два яйця, будь ласка.
39. Я не знаю, що робити. Мабуть я попрошу Марка про допомогу.
40. Я їду на вокзал.
41. На вокзалі є люди. Я не сам.
42. Як до тебе доїхати?
43. Як доїхати з центру до тебе?
44. У тебе завтра буде вільний час для мене?
45. У вільний час я дивлюся на небо і думаю.
46. Мої батьки знають мого хлопця.
47. Мої батьки знають, що ми з хлопцем вже не разом.
48. Чому цей комар такий голосний?!
49. Моє вікно виходить на вулицю.
50. Я бачу людей на вулиці.
51. Хто ще не знає, що життя коротке?
52. Я маю проблему, але я не знаю на кого можу розраховувати.
53. Знаєш цей прапор?
54. Я тяжко працюю, бо люблю проводити час на роботі.
55. Я добре заробляю, тому що маю дві роботи.
56. Ці два ресторани в центрі дійсно хороші.
57. Тільки два яйця?
58. Може, ці яйця вже готові?
59. Я вже не чекаю цієї зміни.
60. Кого ти чекаєш на зупинці?
61. Через хвилинку буду готовий. Почекаєш на мене?
62. Без тебе я напевно туди не поїду.
63. Хто добре знає це місто?
64. Я чекаю дня, коли отримаю підвищення.
65. Моя дружина любить гроші, а я кохаю свою дружину.
66. На щастя, це для нього дуже легке.
67. Діти, де ви? У мене є для вас дещо.
68. Поїдемо машиною, окей?
69. Що ти хочеш сьогодні?
70. Може, маєш бажання щось змінити?

71. Через вікно я не бачу, хто надворі.
72. Дуже дякую за твою чудову допомогу.
73. Ви знаєте, де є якийсь торговий центр? (офіційно до жінки)
74. Ця вага не для мене. Я занадто важкий.
75. Як я щось зароблю, поїдемо на канікули.
76. Можливо, колись мені сподобається Патрисія.
77. Я вам щось намалюю. (офіційно до чоловіка)
78. Це підвищення для мене, насправді?
79. Моя бабуся чудова! Я отримаю те, що попрошу.
80. Коли ти прийдеш? Я вже готова. У мене добрий обід.
81. Я вже не пам'ятаю, як Магда любить проводити час.
82. Мені дуже подобається проводити з тобою вільний час.
83. Попереш одяг, а я зроблю обід?
84. Насправді, я це люблю, а навіть кохаю.
85. Так, ти правий, я напишу йому.
86. Так, ти правий, я напишу їй.
87. Я колись отримаю щось від тебе?
88. Тут лише одна дівчина.
89. Моя дитина любить іграшки, а вона вже досить велика.
90. Хтось їде в центр? Маю там справу.
91. У мене є Instagram, Tiktok і Facebook.
92. Ти вже знаєш її маму чи батька?
93. Ти вже знаєш його бабуся чи дідуся?
94. Я злий на нього, бо він ще вдома, а я чекаю тут.
95. Ці кави для вас. Готові і гарячі. (офіційно до групи осіб)
96. Коли я дивлюся на вас, я собі думаю, що ви схожа на мене. У мене теж руде волосся. (офіційно до жінки)
97. Що ти зробиш без мене?
98. Чому ці тварини на вулиці, а не вдома?
99. На жаль, я ще не готовий до цього уроку.
100. Моя дружина на шопінгу, тому що ціни сьогодні низькі.

15.2 Відповіді для розділів 11-15

Відповіді 11-15

1. Co te komary robią u nas w domu?
2. Znasz to miasto?
3. Wiesz, gdzie jest mór rower?
4. Co zrobimy dzisiaj na obiad?
5. Moje dzieci wiedzą, że ich zabawki są jeszcze w sklepie.
6. Chyba zrobię sobie kanapkę z serem i pomidorem.
7. Dlaczego pana żona jest na pana zła?
8. Dlaczego pani mąż jest na panią zły?
9. Bez ciebie życie jest nudne.
10. Idę na dwór, w domu jest za nudno.
11. To jest dla nas bardzo ważne.
12. Ta choroba to dla niego zła wiadomość.
13. Jaką sprawę masz do mnie?
14. Idę do sklepu po dwie bułki, może trzy.
15. Jestem na przystanku i już dość długo czekam na autobus.
16. Spokojnie, poczekam na pana.
17. Dlaczego nie śpiewam tak pięknie jak ten ptak?
18. Masz w domu psa albo kota?
19. Pani córki są już naprawdę duże.
20. Bardzo lubisz podróżować?
21. Po co pani jedzie do centrum?
22. Zrobić panu kawę?
23. Dlaczego ona lubi tylko drogie restauracje? Tanie też są fajne.
24. Kiedy dostanę podwyżkę?
25. Patrę przez okno i widzę tylk ulicę.
26. Twoje dziecko ma piękne oczy.
27. Pomaluję te jajka na niebiesko.
28. Lubisz pająki?
29. Dlaczego twój dziadek ma świnię?
30. Cały dzień patrę na tego kota. Dlaczego on jest taki piękny?
31. Wiesz, co robią moje dzieci?
32. Wiesz, gdzie jest dobra restauracja?
33. Znasz Sylwię? To moja nowa dziewczyna.
34. Jestem zły na tego komara, bo lubię spać.
35. Niestety nie gotuję smacznie, ale gotuję szybko.

36. Co robi twój pies, kiedy jesteś w pracy?
37. Mam nadzieję, że tym razem moja żona nie jest zła na mnie.
38. Poproszę bułkę, jogurt i dwa jajka.
39. Nie wiem co robić. Chyba poproszę Marka o pomoc.
40. Jadę na dworzec.
41. Na dworcu są ludzie. Nie jestem sam.
42. Jak dojechać do ciebie?
43. Jak dojechać z centrum do ciebie?
44. Masz jutro wolny czas dla mnie?
45. W wolnym czasie patrzę na niebo i myślę.
46. Moi rodzice znają mojego chłopaka.
47. Moi rodzice wiedzą, że ja i mój chłopak nie jesteśmy już razem.
48. Dlaczego ten komar jest tak głośny?!
49. Mam okno na ulicę.
50. Widzę ludzi na ulicy.
51. Kto jeszcze nie wie, że życie jest krótkie?
52. Mam problem, ale nie wiem, na kogo liczyć.
53. Znasz tę flagę?
54. Ciężko pracuję, lubię spędzać czas w pracy.
55. Dobrze zarabiam, bo mam dwie prace.
56. Te dwie restauracje w centrum są naprawdę dobre.
57. Tylko dwa jajka?
58. Może te jajka są już gotowe?
59. Już nie czekam na tę zmianę.
60. Na kogo czekasz na przystanku?
61. Za chwilę będę gotowy. Poczekasz na mnie?
62. Bez ciebie na pewno tam nie pojedę.
63. Kto zna dobrze to miasto?
64. Czekam na dzień, kiedy dostanę podwyżkę.
65. Moja żona lubi pieniądze, a ja kocham moją żonę.
66. Na szczęście to jest dla niego bardzo łatwe.
67. Dzieci, gdzie jesteście? Mam coś dla was.
68. Pojedziemy samochodem, okej?
69. Na co dzisiaj masz ochotę?
70. Może masz ochotę na jakąś zmianę?

71. Przez okno nie widzę, kto jest na dworze.
72. Dziękuję bardzo za twoją cudowną pomoc.
73. Wie pani, gdzie jest jakieś centrum handlowe?
74. Ta waga nie jest dla mnie. Jestem za ciężki.
75. Jak coś zarobię, to pojedziemy na wakacje.
76. Może kiedyś polubię Patrycję.
77. Namaluję coś dla pana.
78. To dla mnie podwyżka, naprawdę?
79. Moja babcia jest cudowna! Dostanę to, o co poproszę.
80. Kiedy przyjdiesz? Już jestem gotowa. Mam dobry obiad.
81. Już nie pamiętam, jak Magda lubi spędzać czas.
82. Bardzo lubię spędzać swój wolny czas z tobą.
83. Zrobisz pranie, a ja zrobię obiad?
84. Naprawdę to lubię a nawet to kocham.
85. Tak, masz rację, napiszę do niego.
86. Tak, masz rację, napiszę do niej.
87. Dostanę kiedyś coś od ciebie?
88. Jest tutaj tylko jedna dziewczyna.
89. Moje dziecko lubi zabawki, a jest już dość duże.
90. Ktoś jedzie do centrum? Mam sprawę.
91. Mam Instagrama, Tiktoka i Facebooka.
92. Znasz już jej matkę albo ojca?
93. Znasz już jego babcię albo dziadka?
94. Jestem na niego zły, bo jest jeszcze w domu a ja tutaj czekam.
95. Te kawy są dla państwa. Są gotowe i gorące.
96. Gdy patrzę na panią, to myślę sobie, że jest pani do mnie podobna. Też mam rude włosy.
97. Co zrobisz beze mnie?
98. Dlaczego te zwierzęta są na dworze a nie w domu.
99. Niestety nie jestem jeszcze gotowy na tę lekcję.
100. Moja żona jest na zakupach, bo dzisiaj są niskie ceny.

16

Будуємо цікавіші речення 2 - різні теми

Ми вже бачили деякі дієслова в теперішньому часі, наприклад «буć», «mieć», «robić» або «lubić». Що стосується минулого та майбутнього часу, ми знаємо лише дієслово «буć», але лише для першої особи однини (я). Коротке нагадування нижче.

 16.1

Nie, nie byłam na ciebie wczoraj zła.
Wczoraj byłem w pracy.
Jestem teraz w domu.
Jutro będę już na wakacjach.

Зараз корисно дізнатися, як це дієслово буде виглядати для «оно» («воно»).

 16.2

Będzie dobrze.
Wszystko będzie dobre.

Na pewno wszystko będzie dobrze.
 Wiem, że na pewno wszystko będzie dobrze.
 Kiedyś było inaczej.
 Na wakacjach było ciepło, było fajnie.
 Wczoraj w pracy było bardzo nudno.

У розділі 5 ми вперше побачили дієслово «mówić». Але знову ж таки тільки для першої особи однини. Давайте вивчимо повну таблицю відмінювання тут.

mówić	
 16.3	
mówię	mówimy
mówisz	mówicie
mówi	mówią

говорю	говоримо
говориш	говорите
говорить	говорять

Давайте вивчимо пару слів, які ми часто використовуємо з «mówić».

 16.4

język
 obcy
 polski
 ukraiński
 rosyjski
 angielski
 niemiecki

мова
 іноземний
 польська
 українська
 російська
 англійська
 німецька

 16.5

Dlaczego nic nie mówisz?
 Dlaczego nic nie mówisz, kiedy jesteśmy razem?
 Moja mama mówi, że mam ładny rower.
 Moi rodzice mówią, że życie jest piękne.

Język niemiecki jest bardzo trudny.
 Ta ukraińska piosenka jest bardzo stara.
 Myślę, że to jest rosyjski film.
 Polski to mój ulubiony język.
 To jest angielskie słowo.
 Niestety, nic nie rozumiem. To jest polski film.

 16.6

po polsku
 po ukraińsku
 po rosyjsku
 po angielsku
 po niemiecku

польською
 українською
 російською
 англійською
 німецькою

 16.7

- Nie mówię po polsku.
- A ja myślę, że to nieprawda.

 16.8

Przepraszam, nie rozumiem nic po polsku.
 Mówię tylko po ukraińsku.
 Rozumiem język rosyjski, ale w domu mówię po ukraińsku.
 Ani nie mówię, ani nie piszę po angielsku.
 Tylko na wakacjach mówię po niemiecku.
 Moje dzieci mówią po polsku i po ukraińsku.

W jakim języku mówisz?

 16.9

W jakim języku mówi pani mąż?
 W jakim języku tutaj mówią ludzie?
 Nie wiem, w jakim języku on mówi. Chyba po niemiecku.

Існує кілька виразів із дієсловом «mówić», які багато хто сказав би, що вони призначені для учнів польської мови на просунутому рівні. Я думаю, що приємно знати деяких із них. Їх можна вивчити напам'ять і використовувати.

prawdę mówiąc (чесно кажучи)

▶ 16.10

Prawdę mówiąc, nie lubię gotować.
Prawdę mówiąc, nic nie rozumiem po angielsku.
Prawdę mówiąc, jeszcze tam nie byłem.

krótko mówiąc (коротко кажучи)

▶ 16.11

Krótko mówiąc, życie jest piękne!
Krótko mówiąc, nie mam czasu, cały dzień będę w pracy.
Krótko mówiąc, ten samochód jest brzydki.

nawiasem mówiąc (до речі)

Щоб допомогти вам запам'ятати останній вираз, я покажу вам на графіку, що означає «nawias» (українською: «дужка»). Це може допомогти візуалізувати в голові це значення.

nawias

(2+3) * 2 + 10 = 20

 16.12

A, i jutro będę na zakupach, nawiasem mówiąc.
Nawiasem mówiąc, dzisiaj ładna pogoda. Może pójdziemy na dwór.
Nawiasem mówiąc, twój polski jest bardzo dobry.

 16.13

rozmawiać
(ja) **rozmawiam**

розмовляти
розмовляю

 16.14

Rozmawiam teraz **przez telefon**.
Jutro porozmawiam z tobą na ten temat.

Що може бути цікавим для вас, це факт, що дієслово «буć» також має багато корисних виразів. Я думаю, ми повинні їх вивчити.

 16.15

być w formie (бути у формі)

 16.16

Nie jestem w formie, bo nie biegam.
Nie jesteś w formie, bo masz dwie prace.

Після завершення перетворення ви можете сказати наступний вираз.

 16.17

być w kontakcie (бути на зв'язку)

 16.18

- To jutro tam gdzie dzisiaj?
- No, chyba tak, jesteśmy w kontakcie.
- Okej, to do jutra.
- Cześć, do jutra.

 16.19

być w stanie coś zrobić (в змозі щось зробити)

 16.20

- Nie mówię po polsku.
- A jesteś w stanie zrozumieć to, co mówię do ciebie?

 16.21

Nie wiem, czy będę w stanie zrobić to na jutro.
Jesteś w stanie być jutro na czas?

Чи зможете ви зрозуміти, що означає цей вираз (без відповіді в дужках)?

 16.22

być dobrej myśli (бути оптимістом)

 16.23

Jest naprawdę ciężko u mnie, ale jestem dobrej myśli.
Jestem dobrej myśli, na pewno wszystko będzie dobrze.

 16.24

być w ciąży (бути вагітною)

 16.25

Chyba jestem w ciąży.
Jestem w ciąży, ale Marek jeszcze nic nie wie.

Вивчимо нове дієслово. Цього разу це дієслово буде зворотнім.

czuć się

 16.26

czuję się	czujemy się
czujesz się	czujecie się
czuje się	czują się

почуваюся	почуваємося
почуваєшся	почуваєтеся
почуваєтьсяся	почуваютьсяся

Давайте вивчимо деякі слова, які часто вживаються з наведеним вище зворотним дієсловом.

 16.27

tak sobie
świetnie
super
cudownie
w porządku

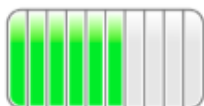
так собі
чудово
супер
чудово
в порядку

 16.28

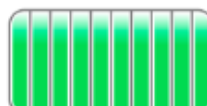
Dzisiaj czuję się naprawdę świetnie.
Jak się dzisiaj czujesz?
Czuję się dobrze.
Wszystko w porządku.
Z tobą zawsze czuję się cudownie.

Nie czuję się za dobrze, może pójdę spać.
Jak się czują twoje dzieci?

czuć się

poczuć się

 16.29

Dzisiaj czuję się źle.
Ciekawe, jak jutro się poczuję. Ciekawe, jak
jutro się poczuję, kiedy będę już w domu.

Вивчимо ще одне зворотне дієслово.

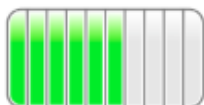
uczyć się

 16.30

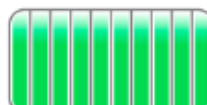
uczę się	uczymy się
uczysz się	uczycie się
uczy się	uczą się

вчуся	вчимося
вчишся	вчитесья
вчитьсяя	вчатьсяя

uczyć się

nauczyć się

Це дієслово вимагає родового відмінка (**dopełniacz**). Ми будемо обговорювати це набагато пізніше в підручнику, тому давайте просто вивчимо корисний вираз, якого на даний момент для нас достатньо.

Uczę się języka polskiego.

Jakiego języka się uczysz?

 16.31

Uczę się języka polskiego.
Jestem ciekawy, kiedy nauczę się języka angielskiego.
Moje dzieci uczą się francuskiego i niemieckiego.
A ty jakiego języka się uczysz, też niemieckiego?

Навчимося утворювати вищий ступінь порівняння двох важливих прикметників: «dobry» і «zły». Ви пам'ятаєте, що прислівниками для «dobry» є «dobrze», а для «zły» - «źle»? Ми теж побачимо вищий ступінь порівняння для них (синій колір).

 16.32

lepsy
gorszy

кращи
гірший

 16.33

jaki?	jaka?	jakie?	jak?
lepsy	lepsza	lepsze	lepiej
gorszy	gorsza	gorsze	gorzej

Творимо найвищий ступінь так само, як і в українській мові. Додаємо префікс «naj» («най»).

 16.34

Jutro poczuję się lepiej, kiedy będę w domu.
Twoje dzieci mówią lepiej po polsku czy angielsku?
Gdzie czujesz się najlepiej?
W jakim języku mówisz najlepiej?
Ta kawa jest lepsza niż tamta?

Co jest lepsze, kawa czy herbata?
 Moja kawa jest dzisiaj gorsza niż wczoraj.
 Ta restauracja nie jest dobra, jest gorsza niż inne.

Слово «bardzo» ми вже бачили в двох контекстах. Я нагадаю вам їх нижче.

 16.35

Mój samochód jest bardzo niebieski.
 Bardzo lubię śpiewać.

Іноді ми можемо створити вищий ступінь порівняння більш простим способом.

 16.36

Mój samochód jest **bardziej** niebieski niż twój.
Bardziej lubię śpiewać niż czytać.

Чи можна до кожного прикметника додати «bardziej»? Вас завжди люди зрозуміють, але це не найкращий вибір зі стилістичної точки зору. Ми повернемося до цього пізніше. Я наведу вам лише один приклад. Ви частіше почуєте «szybszy», ніж «bardziej szybki».

Тепер перейдемо до зовсім іншої теми. Як давати вказівки/команди ввічливо? Існує більше ніж один шлях. Але в цьому розділі ми дізнаємося про найпростіший.

proszę zrobić coś

 16.37

- Nie mówię dobrze po polsku.
- Proszę tak nie mówić, to nieprawda. Mówi pani świetnie po polsku.

 16.38

Proszę sobie zrobić kawę. Za chwilę będę.

Proszę coś dla nas zaśpiewać.

Proszę czasami do mnie dzwonić, kiedy będzie pan już na wakacjach.

17

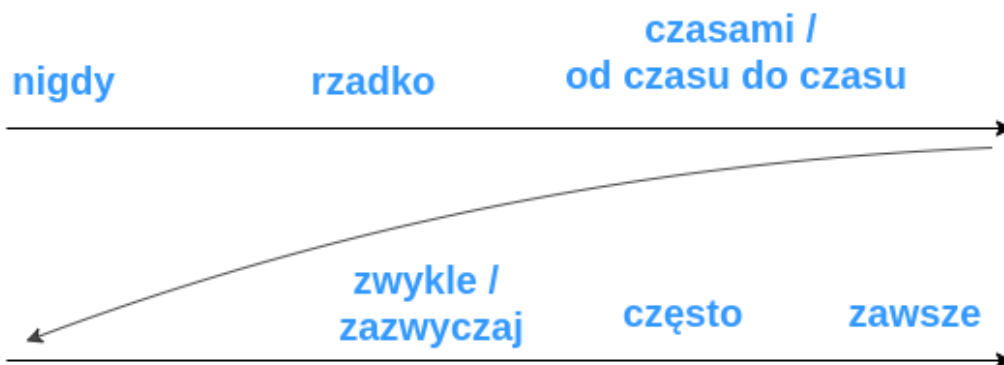
Як часто?

Давайте вивчимо кілька слів, які дозволять нам сказати, як часто щось відбувається.

 17.1

nigdy
rzadko
czasami
od czasu do czasu
zwykle
zazwyczaj
często
zawsze

ніколи
рідко
іноді
час від часу
зазвичай
зазвичай
часто
завжди

 17.2

Nigdy jeszcze tam nie byłam.
 Zazwyczaj tutaj pada deszcz, ale czasami świeci słońce.
 Jak często to robisz?
 Jak często gotujesz obiad?
 Rzadko podróżuję, bo mam mało czasu.
 Lubię państwo czasami podróżować?
 Zawsze to samo! Zimna i niedobra kawa. . .
 Zawsze kiedy jest ciepło na dworze, lubię biegać.
 Za rzadko czytam. Tak myślę.
 Często śpiewam, nawet w domu, ale kiedy jestem sam.
 Czasami myślę, że moi rodzice mają rację.

 17.3

Ile razy dziennie?
Ile razy w tygodniu?
Ile razy w miesiącu?
Ile razy w roku?

 17.4

Ile razy w tygodniu robisz zakupy?
 Ile razy dziennie dzwonisz do niego?
 Dzwońnię do niej kilka razy w miesiącu.
 Biegam 2 razy dziennie.

 17.5

- Jak często tam jesteś?
- Raz albo dwa razy w miesiącu.

Цікаво знати, що ми можемо сказати, наприклад, «raz w tygodniu» або «raz w miesiącu» по-іншому. Цей спосіб не повинен бути чимось абсолютно новим для вас як українського.

Нижче ви можете побачити «со року» замість «со рок». Останнє також є правильним виразом, але рідше вживається.

 17.6

codziennie
co tydzień
co miesiąc
co roku

щоденно
щотижня
щомісяця
щороку

Давайте навчимося вищій ступінь порівняння для «często» і «rzadko».

 17.7

rzadziej
częściej

рідше
частіше

До речі, ці прислівники, тобто «rzadko» і «często», утворені від прикметників «rzadki» і «częsty». Я наведу вам кілька прикладів також з цими словами.

 17.8

To jest rzadkie słowo.
To jest bardzo częste pytanie.
To jest rzadka czy częsta choroba?
Jestem tam częściej niż dwa razy w tygodniu.
Codziennie coś czytam.
Codziennie rozmawiam z tobą.
Co roku gdzieś jedziemy.
Kiedyś częściej byłem w domu niż teraz. (в минулому)

 17.9

- Jesteś tam raz w tygodniu?

- Raz w miesiącu, a nawet rzadziej.

często

częściej

najczęściej

rzadko

rzadziej

najrzadziej

17.10

Życie często nie jest łatwe.
 Jesteś częściej zajęta niż ja.
 Tutaj naprawdę rzadko jest pochmurnie.
 Z tobą rozmawiam najczęściej.
 Tutaj bardzo rzadko jest mi nudno.
 Tutaj jest mi rzadziej nudno niż tam.
 To słowo słyszę najrzadziej.

Вивчимо прислівники, що стосуються часу.

17.11

późno
wcześnie

пізно
рано

17.12

Jest za późno na kawę.
 Jest za wcześnie na wino.
 Jesteśmy za głośno, jest już późno.

17.13

- Jest jeszcze wcześnie a ty już w pracy.
- Tak. Mam nadzieję, kiedyś będę bardzo bogaty.

Також корисно знати вищий ступінь порівняння для «różno» і «wcześniej».

 17.14

różniej
wcześniej

пізніше
раніше

wcześniej

wcześnie

późno

później

 17.15

Teraz to zrobię a później pomyślę.
Lepiej wcześniej pomyśleć, a później coś zrobić.
Wcześniej czy później, ale na to zrobię.
Trochę już późno na rozmowę, ale wcześniej byłem w pracy.
Wcześniej byłem biedny a teraz jestem bogaty.
Pobiegam później, teraz jest za wcześnie. Świeci słońce.

Зараз ми вивчимо кілька корисних виразів. Вони не обов'язково відповідають на запитання «Jak często?» і вони не обов'язково відповідають на запитання «Kiedy?». Але вони досить корисні, щоб заслужити місце на на цьому етапі підручника. Їх буде три.

Слово нижче також можна розуміти як: «без перерви».

ciągle

весь час

 17.16

Paulina jest ciągle zajęta.
Ciągle nie masz dla mnie czasu!
Jesteś ciągle w pracy, tylko praca jest dla ciebie ważna, nie rodzina.
Ciągle myślę, dlaczego jesteś taka piękna.

znowu

ЗНОВУ

 17.17

Znowu tutaj jestem.
Znowu idę do pracy.
Znowu słyszę, że ktoś tutaj jest.

У наступному виразі потрібен родовий відмінок (**dopełniacz**), про який ми будемо говорити пізніше. Тож давайте вивчимо лише один вираз, пізніше дізнаємося більше.

w ciągu

в межах

w ciągu tygodnia

 17.18

W ciągu tygodnia to zrobię.
W ciągu tygodnia to przeczytam tę książkę.
On mówi, że na pewno to zrobi w ciągu tygodnia.

Друге побачення з множиною

У цьому розділі ми дізнаємося, як створити форму множини для іменників **чоловічого** роду. Давайте розглянемо наведені нижче приклади. Ми також краще зрозуміємо різницю між групами **oni** та **one**.

but
podręcznik
materac
szpital
fotel
kraj

взуття
підручник
матрац
лікарня
крісло
країна

 18.1

but
samochód
dom
pomidor

buty
samochody
domy
pomidory

Як бачите, у нас є закінчення **-y**. Так само, як і для іменників жіночого роду, це закінчення дуже популярне. Але так само, як і для іменників жіночого роду, закінчення може впливати на форму множини. Давайте подивимося на закінчення **-k** і **-g**.

 18.2

podręcznik
przystanek
blog

podręczniki
przystanki
blogi

Це ще не кінець. Тепер давайте подивимося на закінчення **-l**, **-c**, **-j**.

 18.3

fotel
szpital
dworzec
materac
kraj

fotele
szpitale
dworce
materace
kraje

У множині маємо дві групи: **oni** і **one**. Не всі іменники чоловічого роду входять до групи **oni** при утворенні множини. Хоча спочатку можна подумати, що так є. Якщо ви не хочете робити помилок, пам'ятайте, що кількість об'єктів, представлених **oni**, набагато менша, ніж **one**. До **oni** входять лише іменники яке представляють групу людей, у якій ми можемо мати чоловіка. Усі вищевказані іменники входять до **one** («samochody» і «dworce» і так далі).

Вивчаємо кілька пар: іменник чоловічого роду – іменник жіночого роду.

przyjaciel
kolega
znajomy
sąsiad
pracownik
szef

друг
колега
знайомий
сусід
працівник
бос

 18.4

on

przyjaciel
kolega
znajomy
sąsiad
student
szef

ona

przyjaciółka
koleżanka
znajoma
sąsiadka
studentka
szefowa

Яка різниця між «kolega» і «znajomy»? Ви дізнаєтесь це на досвіді. Відмінність не чітка. Допоможуть приклади вживання цих слів (у підручнику та в житті). До речі, «kolega» чоловічого роду, хоча закінчується на -a («**Ten** kolega jest fajny»).

Давайте створимо іменники у множині для іменників жіночого роду, що ми можемо зробити прямо зараз (навіть якщо іноді може статися помилка).

 18.5

Moje przyjaciółki i ja idziemy na zakupy.
Gdzie są twoje koleżanki?
Moje znajome to są super kobiety.
Dlaczego studentki nigdy nie są na czas...
Mam dwie sąsiadki.
Mam trzy sąsiadki.

Давайте подивимося на **oni**. Оскільки ця група набагато менша, і існує багато шаблонів, корисно вивчити найважливіші іменники множини напам'ять і з часом розвивати свою інтуїцію. Нижче ми також виділили прапорщик **-owie**, оскільки він характерний для цієї групи.

 18.6
on

przyjaciel
 kolega
 znajomy
 sąsiad
 mąż
 mężczyzna
 chłopak
 syn
 brat
 pracownik
 szef
 Ukraińiec
 Polak

oni

przyjaciele
 koledzy
 znajomi
 sąsiedzi
 mężowie
 mężczyźni
 chłopaki
 synowie
 bracia
 pracownicy
 szefowie
 Ukraińcy
 Polacy

Як ви можете побачити, у групі **oni** є багато різних закінчень. Тому я не скажу вам ніяких правил. Ви просто утворите правильну форму множини, якщо почуєте це слово багато разів.

Тепер давайте подивимося на речі, які відрізняються для цієї групи. Перш за все вказівний займенник різний.

 18.7

Ci przyjaciele są tutaj.
Ci koledzy są tutaj.
Ci znajomi są tutaj.
Ci sąsiedzi są tutaj.
Ci mężowie są tutaj.
Ci mężczyźni są tutaj.
Ci synowie są tutaj.
Ci bracia są tutaj.
Ci pracownicy są tutaj.
Ci szefowie są tutaj.
Ci Ukraińcy są tutaj.
Ci Polacy są tutaj.

Я сподіваюся, що це зрозуміло для вас.

Ви помітили, що вище не вистачає одного слова? Я туди не ставив «хлопаки». Це виняток, який вражає багатьох поляків. Це не здається логічним, але слово «хлопаки» не належить до групи **oni**, воно належить до групи **one**.

 18.8

Te chłopaki są tutaj.

Наступна різниця складніша. Як ви пам'ятаєте, прикметники для **one** мають те саме закінчення, що й для **ono**. Тут у нас будуть різні прикметники. Давайте дізнаємося пару з них.

 18.9

dobrzy
źli
duzi
mali

хороші
погані
великі
маленькі

 18.10

Ludzie są czasami **dobrzy** a czasami **źli**.
Te chłopaki są już duże.
Dzieci są już duże.
Jego koledzy są **duzi**.
Moi koledzy są **mali**.

Давайте вивчимо кілька різних прикметників, щоб ви могли бачити, яких закінчень ви можете очікувати. Це може бути складною темою для вас, тому давайте просто розглянемо кілька прикладів.

 18.11

on

bogaty
biedny
szybki
gotowy
inny
lepsz
gorszy
fajny
super

oni

bogaci
biedni
szybcy
gotowi
inni
lepsi
gorsi
fajni
super

 18.12

Studentki mówią po polsku lepiej niż studenci.
Studentki są lepsze niż studenci.
Studenci są lepsi niż studentki.
A dlaczego studenci są gorsi niż studentki.
Myślę, że to studentki są gorsze.
Bogaci ludzie lubią pracować.
Są tutaj biedni ludzie?
Ale jesteście szybcy?
Już jesteście gotowi? Czekam na was.
Ci mężczyźni są naprawdę fajni.
Polacy i Ukraińcy są super.
Ludzie są tam inni niż tutaj.

Я сподіваюся, що наведені вище речення вам цікаві. Переходимо до постановки питань. Тут також є деякі зміни.

 18.13

Jaki samochód jest wygodny?
Jaka kawa jest bardzo dobra dla ciebie?
Jakie piwo jest zdrowe?
Jakie samochody są tanie?
Jacy przyjaciele są dobrzy?

Давайте навчимося змінювати ще один прикметник у наступному діалозі.

 18.14

- Ludzie tutaj są inni niż u nas.
- Nieprawda, są **tacy sami**. Po prostu ty jesteś inny tutaj niż tam.

Нам також потрібно правильно вживати присвійні займенники.

 18.15

Moi przyjaciele są dobrzy.

Twoi koledzy są dobrzy.

Jego synowie są duzi.

Jej synowie są duzi.

Nasi lekarze są źli.

Wasi szefowie są źli.

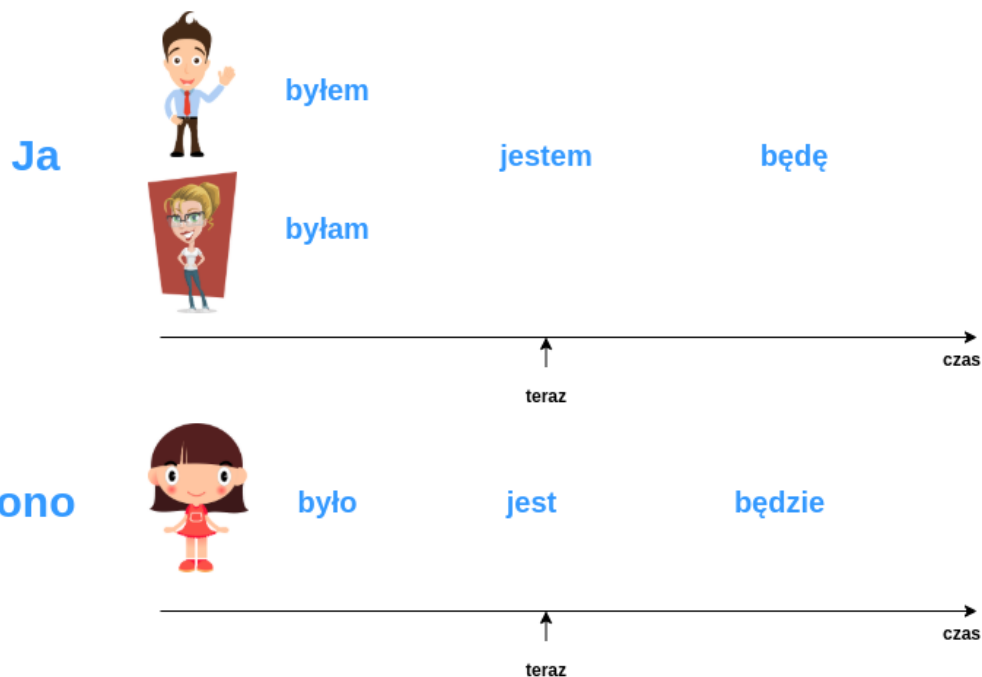
Ich pracownicy są dobrzy.

Я не хочу вас плутати, тому я зберу всю інформацію з тим змістом, який ми вже дізналися. Нові та різні речі синього кольору.

	ten	ta	to	ci	te
ja	mój	moja	moje	moi	moje
ty	twój	twoja	twoje	twoi	twoje
on	jego	jego	jego	jego	jego
ona	jej	jej	jej	jej	jej
ono	jego	jego	jego	jego	jego
my	nasz	nasza	nasze	nasi	nasze
wy	wasz	wasza	wasze	wasi	wasze
oni/one	ich	ich	ich	ich	ich

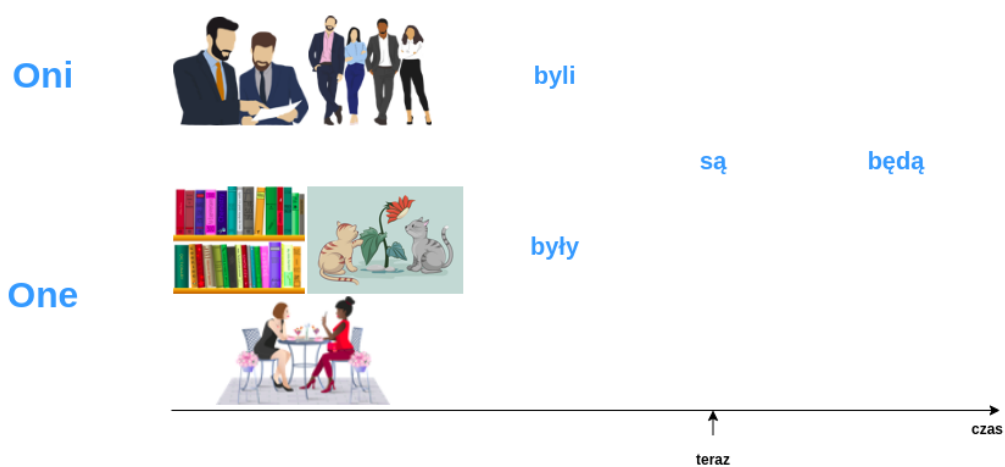
У розділі 3 ви бачили речення «Gdzie są moi rodzice?», тепер ви розумієте чому. «Rodzice» входять до групи **oni**.

Ми поступово вчимо дієслово «być» в минулому і майбутньому. Давайте подивимося на графіку те, що ми вже знаємо.

А тепер щось нове. Групи **oni** і **one**.

 18.16

 18.17

Te książki były dla mnie bardzo ważne.
Moje zwierzęta były cały czas w domu.
Gdzie pani córki były na wakacjach?
Studenci nie byli gotowi.
Ludzie byli tam dla mnie bardzo dobrzy.

Ви вже знаєте слово «wszystko». Давайте розглянемо кілька прикладів.

 18.18

Wszystko będzie dobrze.
Rozumiesz już wszystko?

Воно також може вживатися з іменниками у множині. Але це слово має дещо іншу форму, яку ви можете побачити нижче.

 18.19

Wszystkie kobiety są piękne. (one)
Wszystkie samochody są szybkie. (one)
Wszystkie książki są ciekawe. (one)
Wszyscy ludzie są dobrzy. (oni)
Wszyscy studenci mówią już dobrze po polsku.

Слово «wszyscy» можна використовувати окремо. В українській мові «всі» використовуємо подібним чином.

 18.20

Wszyscy są tutaj dobrzy.
Nie wszyscy mówią po polsku.
Chyba wszyscy lubią podróżować.
Wszyscy mają serce.

Насправді в польській мові ми маємо слово, яке дозволяє нам сказати більш-менш те саме, використовуючи цього разу іменник однини. Знову ж таки, дуже схожий на український.

 18.21

każdy

кожен

 18.22

Każdy samochód jest szybki.
Każda kobieta jest piękna.
Każde dziecko lubi biegać.
Każdy wie, gdzie jest dworzec.

Давайте вивчимо слово, протилежне «każdy».

 18.23

żaden

жоден

 18.24

Żaden mężczyzna nie wie, w jakim języku mówią kobiety.
Żadna kobieta nie wie, w jakim języku mówią mężczyźni.
Żadne dziecko nie wie, w jakim języku mówią rodzice.

Нарешті, дуже важливе слово, яке також вживається з іменниками у множині.

 18.25

niektórzy (oni)

деякі

niektórzy (one)

деякі

 18.26

Niektórzy ludzie są dobrzy.
 Niektóre samochody są bardzo szybkie.
 Niektóre dzieci nie mówią ani po ukraińsku, ani po polsku.
 Niektórzy nie lubią ze mną być.
 Niektórzy nie lubią ze mną rozmawiać.

Нарешті, давайте переглянемо нашу оновлену графіку для називного відмінка (**mianownik**).

mianownik
(kto?, co?)

na przykład:
Kto jest dobry?
Co jest dobre?

Ten mężczyzna jest **dobry**.

Jaki jest **ten** mężczyzna?

Ta kobieta jest **dobra**.

Jaka jest **ta** kobieta?

To dziecko jest **dobre**.

Jakie jest **to** dziecko?

Ci ludzie są **dobrzy**.

Jacy są **ci** ludzie?

Te książki są **dobre**.

Jakie są **te** książki?

19

Рахуємо далі

У цьому розділі ми навчимося використовувати більші числа.

19.1

jedenaście	11
dwanaście	12
trzynaście	13
czternaście	14
piętnaście	15
szesnaście	16
siedemnaście	17
osiemnaście	18
dziewiętnaście	19

Ви можете прочитати «ę» як «е» в:

- piętnaście
- dziewiętnaście

Давайте ще раз подивимося на наведені вище слова. Я виділив синім кольором загальні частини. Сподіваюся, це допоможе вам їх запам'ятати.

jedenaście, dwanaście, trzynaście, czternaście, piętnaście,
szesnaście, siedemnaście, osiemnaście, dziewiętnaście

 19.2

Ile to dwanaście plus trzy?
Dwanaście plus trzy to piętnaście.

$$11 + 3 = 14$$

$$14 - 1 = 13$$

$$17 + 2 = 19$$

$$18 - 6 = 12$$

$$15 + 1 = 16$$

Mój syn ma tylko 6 lat, a córka już 17.

Byłem w Polsce już 14 razy.

Нам знадобляться ще більші числа.

 19.3

dwadzieścia	20
trzydzieści	30
czterdzieści	40
pięćdziesiąt	50
sześćdziesiąt	60
siedemdziesiąt	70
osiemdziesiąt	80
dziewięćdziesiąt	90
sto	100

Не читаємо букву «ć» в:

- pięćdziesiąt
- sześćdziesiąt
- dziewięćdziesiąt

Щоб сказати 23, ми просто додаємо два числа разом: «dwadzieścia trzy». Для решти чисел це працює так само.

 19.4

Mój mąż ma 39 lat.
 Moja siostra ma 12 lat.
 To wino ma albo 99 lat albo 100 lat.
 Ta kobieta ma 24 lata.
 Moja matka ma 81 lat.
 Moja żona ma 46 lat.
 Mój brat ma 55 lat.
 Mój dom ma 63 lata.
 To okno ma 72 lata.

Зверніть увагу на іменники «lat», «lata». Як ми обговорювали в 9 розділі. Числа вирішують, який з них ми будемо використовувати. Для більших цифр ми будемо використовувати «lata», коли остання цифра числа є однією з цих 2, 3, 4. Але, це число має читатися чітко. Це не так, наприклад, для 12. Дивно? Коли ви пишете число, наприклад, 82 як «osiemdziesiąt **dwa**», ваш мозок хоче сказати «lata». З 81 зовсім інша історія. «Rok» є одноною, тому «81 rok» не мав би сенсу.

Ми дізнаємося, як запитати про ціну. Давайте спочатку використовуємо кілька корисних слів, пов'язаних з валютою. «Złoty» — польська валюта. Буквально це прикметник, що означає «злотий». Але це також іменник, коли ми говоримо про гроші. Його форма множини залежить від числа, за яким воно йде. Для вас це нічого нового. Ми вже бачили таку ж поведінку, коли говорили про роки.

1 złoty, 2 złote, 3 złote, 4 złote, 5 złotych, 6 złotych, ... (але наприклад **23 złote**)

Одна сотня злотого це «grosz».

1 grosz, 2 grosze, 3 grosze, 4 grosze, 5 groszy, 6 groszy, ... (але наприклад **23 grosze**)

Тепер ми готові почати запитувати про ціну.

 19.5

Ile to kosztuje?
Ile kosztuje...?
Ile kosztują...?

Скільки це коштує?
Скільки коштує...?
Скільки коштують...?

 19.6

Przepraszam, ile kosztują te filmy?
Te bilety kosztują 169 złotych.
To mleko kosztuje 3 złote i 50 groszy.
Ta hulajnoga kosztuje 78 złotych i 99 groszy.
A ile kosztuje ten fotel?
Ile kosztuje nasza wolność?

Треба йти ще далі.

 19.7

dwieście	200
trzysta	300
czterysta	400
pięćset	500
sześćset	600
siedemset	700
osiemset	800
dziewięćset	900
tysiąc	1000

dwieście, trzysta, czterysta, pięćset, sześćset, siedemset, osiemset, dziewięćset, tysiąc

Щоб сказати 257, ви просто додаєте відомі вам числа: «dwieście pięćdziesiąt siedem».

1 tysiąc, 2 tysiące, 3 tysiące, 4 tysiące, 5 tysięcy, 6 tysięcy, ...
(але наприклад **23** tysiące)

 19.8

1300
3512
7048
200,000 złotych
750 groszy
1000 złotych i 90 groszy
13 złotych i 1 grosz
4 złote i 4 grosze
10 złotych i 10 groszy

Інше питання, яке ви можете задати, стосується ваги.

 19.9

kilogram
gram

кілограм
грам

1 kilogram, 2 kilogramy, 3 kilogramy, 4 kilogramy, 5 kilogramów, 6 kilogramów, ... (але наприклад **23** kilogramy)

1 gram, 2 gramy, 3 gramy, 4 gramy, 5 gramów, 6 gramów, ...
(але наприклад **23** gramy)

 19.10

Ile waży?
 Ile waży...?
 Ile ważą...?

Скільки це важить?
Скільки важить...?
Скільки важать...?

 19.11

Ile ważą te pomidory?
 Ile waży ten ziemniak?
 Ile kosztuje jeden kilogram?
 Ile za jeden kilogram? (розмовно)
 Po ile jeden kilogram? (розмовно)
 Pana cytryny ważą 4 kilogramy i 20 gramów
 Te banany ważą 8 kilogramów.

Таблиця нижче може допомогти вам згадати, як іменники, які ми вивчали, поводяться відповідно до чисел, з якими вони вживаються.

1	rok	złoty	grosz	tysiąc	kilogram
2	lata	złote	grosze	tysiące	kilogramy
3	lata	złote	grosze	tysiące	kilogramy
4	lata	złote	grosze	tysiące	kilogramy
5	lat	złotych	groszy	tysięcy	kilogramów
6	lat	złotych	groszy	tysięcy	kilogramów
...

Слово нижче дуже корисне. Вживається з родовим відмінком (**dopełniacz**), про який мова піде пізніше. Тож давайте зараз просто вивчимо напам'ять пару корисних виразів.

 19.12

pół
około

половина
 приблизно

 19.13

około/pół kilograma
 około/pół godziny
 około/pół minuty

 19.14

- Ile jeszcze?
- Myślę, że około pół godziny.

 19.15

Pół kilograma kosztuje 12 złotych.
 Pół godziny będzie okej.
 On będzie tam tylko pół minuty. Ile płacę za godzinę?
 Ile płacę za pół godziny?
 Ile płacę za pół kilograma?
 Poproszę pół kilograma.

Давайте обговоримо трішки іншу тему. Ми повернемося до неї пізніше в підручнику. Як приклад візьмемо іменник про який, ми дізналися в цьому розділі. Як нагадування, я просто ще раз представлю його вам тут.

1 kilogram, 2 kilogramy, 3 kilogramy, 4 kilogramy, 5 kilogramów, 6 kilogramów, ... (але наприклад **23 kilogramy**)

Чому ми маємо один раз «kilogramy» і один раз «kilogramów». Коротка відповідь - граматика. Наше завдання — зрозуміти її, щоб застосувати ці знання до різних іменників. Для вступу давайте вивчимо два слова. Я знаю, що перший схожий на «duży». Тільки остання буква інша. Крім того, здається логічним, що є прислівником до цього слова, так само «szybko» і «wolno» є прислівниками до «szybki» і «wolny». Більше того, звучить схоже на українське «дуже». Але найкраща ідея - це вивчити його та запам'ятати як інше слово, яке означає «багато».

 19.16

dużo
mało

багато
мало

Тепер давайте розглянемо короткі речення нижче.

 19.17

To waży naprawdę dużo.
To waży naprawdę dużo kilogramów.
A co waży mało kilogramów.

Як бачите, після «dużo/mało» ми ставимо ту саму форму іменників, які ставимо після 4, і більше (звичайно, пам'ятайте про числа, коли ми чітко читаємо 2, 3 або 4 як останнє слово, наприклад, ми говоримо «24 kilogramy», але «25 kilogramów»). До речі, в розділі 9, коли ми також говорили про числа, ми бачили вислів «wiele lat». Після «wiele» ми також підозрюємо цю форму іменника.

 19.18

Jestem już tutaj wiele lat.
Dużo lat ma to drzewo.
Dużo kilogramów to ile?
Ile kilogramów? Jak dużo? Jak wiele kilogramów?
Niewiele.
Zarabiam niewiele.
Zarabiam mało.
Zarabiam wiele tysięcy, jestem bogaty.

Слово «trochę» поводитьсь так само, якщо за ним стоїть іменник.

 19.19

Nie zarabiam dużo, zarabiam trochę, ale kiedyś zarobię bardzo dużo.
Trochę kilogramów.
Już trochę lat tutaj jestem.

Отже, те, що поєднує «dużo», «mało», «wiele», «trochę» та числа, більші за 4? Іменники, які слідуєть за ними, повинні ставитися в родовому відмінку (**dopełniacz**).

Ми не готові до цієї теми. Ми почнемо говорити про це в розділі 30. Тож ця інформація була представлена вам, щоб ви більш-менш знали, що тут відбувається. Інша поширена річ, що після цих слів ми вживаємо дієслова в однині. Ви пам'ятаєте з розділу 12: «4 dziewczyny **są** tutaj» і «5 dziewczyn **jest** tutaj»?

Але що ми зараз робимо, це вивчаємо кілька виразів.

 19.20

dużo czasu
dużo pieniędzy
dużo ludzi

Давайте розглянемо кілька прикладів із використанням нових знань.

 19.21

Dlaczego masz tak mało czasu dla mnie?
Zarabiam dużo pieniędzy, bo dużo pracuję
Ile pieniędzy jest potrzebne?
Bardzo dużo ludzi jest w centrum i jest bardzo gorąco.
Dużo już wiesz na ten temat?
Czytam dużo, ale mało biegam.
W pracy dzisiaj było dużo ludzi.
W pracy dzisiaj było bardzo dużo ludzi.
Ile mam jeszcze czasu? Pół godziny?

Безпосередньо після «ile» нам потрібно поставити той самий відмінок іменника, тобто родовий відмінок (**dopełniacz**), що й після «dużo» (серед інших).

 19.22

Nie wiem, **ile** on ma **pieniędzy**.
Ile mamy **czasu**?
Ile dziewczyn będzie?
Ilu ludzi tam będzie?

Останнє речення може вас здивувати. Чому «ilu»? Подивіться на малюнок нижче, коли ми використовуємо «ile», а коли «ilu».

ile

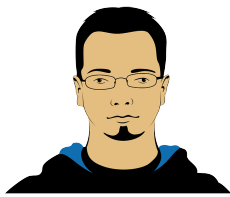
ilu

Це легко. Найскладніше в тому, що після цього слова ми ставимо родовий відмінок. Але це тема на інший раз.

20

Практикуємо іменники у множині

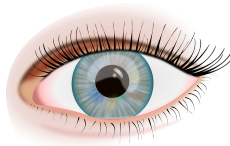
▶ 20.1

głowa

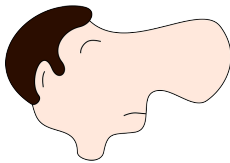
włosy

oko

brwi

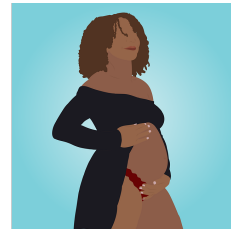
nos

ucho

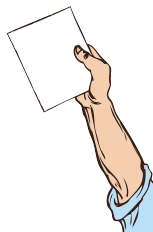
usta

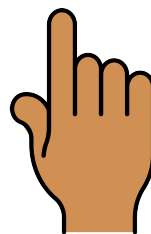
brzuch

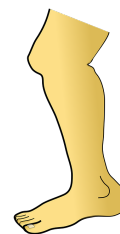
plecy

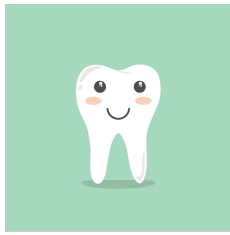
ręka

palec

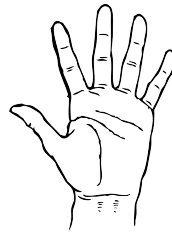
noga

ząb

stopa

dłoń

ramię

Деякі іменники можуть мати нерегулярні форми множини. Деякі іменники можуть навіть не існувати в однині.

 20.2

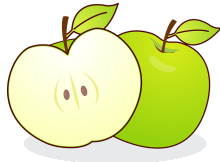
głowa	głowy
włos	włosy
oko	oczy
brew	brwi
nos	nosy
ucho	uszy
-	usta
brzuch	brzuchy
-	plecy
ręka	ręce
palec	palce
noga	nogi
ząb	zęby
stopa	stopy
dłoń	dłonie
ramię	ramiona

Давайте вивчимо деякі фрукти та овочі.

 20.3

owoc
warzywo
mięso

фрукт
овоч
м'ясо

 20.4

jabłko

pomarańcza

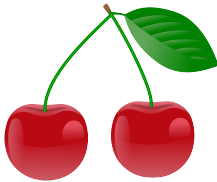
banan

truskawka

pomidor

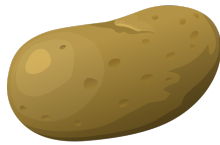
wiśnia

cytryna

papryka

ziemniak

marchewka

cebula

ogórek

 20.5

owoc

owoce

warzywo

warzywa

jabłko

jabłka

pomarańcza

pomarańcze

banan

banany

truskawka

truskawki

pomidor

pomidory

wiśnia

wiśnie

cytryna

cytryny

papryka

papryki

ziemniak	ziemniaki
marchewka	marchewki
cebula	cebule
ogórek	ogórki

 20.6

Poproszę cztery jabłka.
 Pomidor to owoc czy warzywo?
 Dlaczego te papryki są czerwone?
 Poproszę herbatę z cytryną.

Прикметники, утворені від фруктів і овочів, найчастіше мають подібний зразок.

 20.7

owocowy
 warzywny (!)
 pomarańczowy
 jabłkowy
 bananowy
 truskawkowy
 pomidorowy
 wiśniowy
 cytrynowy
 paprykowy
 ziemniaczany (!)
 marchewkowy
 cebulowy
 ogórkowy

 20.8

- Dzień dobry, poproszę jeden sok owocowy i jeden warzywny.
- Owocowy? Mamy jabłkowy, truskawkowy albo wiśniowy.

- Może być wiśniowy.
- A warzywny?
- Marchewkowy jest?
- Tak, jeszcze jest.
- To poproszę.

«Помаранчеву» має інші значення, воно також може означати «оранжевий».

 20.9

sałatka
smaczny

салат
смачний

smacznego (смачного)

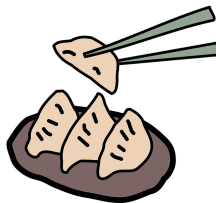
 20.10

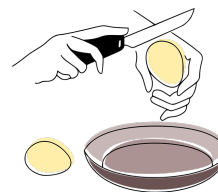
pizza

zupa

pierogi

jajecznica

 20.11

- Sałatka owocowa czy warzywna?
- Owocową poproszę.
- Proszę, smacznego.

 20.12

Bardzo lubię warzywne zupy.
Zupa pomidorowa to moja ulubiona zupa.
Z czym są te pierogi?
Moje dzieci lubią jajecznicę na śniadanie.

 20.13

smakować
smakuje
smakują

смакувати
смакує
смакують

Є два слова, які дуже потрібні в цьому розділі. Докладніше про них ми поговоримо в розділі 25, коли ми побачимо решту особових займенників у давальному відмінку (**celownik**).

 20.14

mi
ci

мені
тобі

 20.15

- Jak smakują ci moje jabłka?
- Są duże i smaczne.
- Miło to słyszeć, dzięki.

Ви вже знаєте прикметник «owocowy». Є ще один прикметник, утворений від цього іменника, тобто від «owoc». Але він означає зовсім інше.

 20.16

owocny

продуктивний

 20.17

To będzie bardzo owocna rozmowa.
Widzę, że twoja praca jest owocna.

 20.18

- Byłem w domu, w pracy a teraz jestem tutaj.
- O, to naprawdę owocny dzień!

Прислівники також можуть бути дуже корисними. Іноді ми просто додаємо прийменник «на», щоб створити гарні вирази.

na gorąco/ciepło
na zimno/chłodno
jajko/jajka na miękko
jajko/jajka na twardo

 20.19

- Poproszę kawę z mlekiem?
- Na zimno?
- Nie, poproszę normalną, na gorąco.

 20.20

Nie wiem, jak ugotować jajka na miękko.
Jak długo gotuje się jajka na twardo.

Давайте вивчимо кілька слів, якими можна описати смак.

 20.21

smak
bez smaku
zapach
normalny
dziwny
słodki
słony
kwaśny
gorzki

смак
без смаку
запах
нормальний
дивний
солодкий
солоний
кислий
гіркий

 20.22

Jak smakują jabłka?
Jabłka są słodkie czy kwaśne?
Twoje jabłko jest bardzo słodkie?
Ta kawa jest bez smaku, samo mleko.
Jaki smak ma ten owoc?
Twoje piwo jest gorzkie? Moje smakuje jakoś dziwnie.
Lubisz pierogi **na słodko**?
Nie, tylko **na słono**.

Польською «czuć się» означає «почуватися», але без «się» (тобто більше не зворотне дієслово) це означає «відчувати».

 20.23

Czuję tutaj jakiś dziwny zapach. Ty też czujesz?
Czuję, że jutro czeka mnie ciężki dzień.
Czuję, że mój pies mnie nie lubi.

jeść
pić

їсти
пити

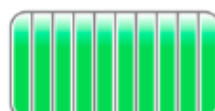
jeść	
 20.24	
jem	jemy
jesz	jecie
je	jedzą

pić	
piję	pijemy
pijesz	pijecie
pije	piją

jeść
pić

zjeść
wypić

 20.25

Co jedzą twoje dzieci na śniadanie?
Wypiję piwo i poczuję się lepiej.
Co jedzą i piją koty?
Co zjemy na obiad?
Wypijesz coś ze mną?
Pijecie coś dzisiaj czy jesteście samochodem?
Jesz mięso czy tylko owoce i warzywa?
Może coś zjemy, nasza podróż będzie dosyć długa.

 20.26

jedzenie
picie

їжа
напої

do jedzenia
do picia

 20.27

- Poproszę jedną dużą pizzę z serem.

- Dobrze, a coś do picia?
- Nie, dziękuję.

 20.28

Dziwnie to wygląda. To jest do picia czy jedzenia?
W domu nie ma nic do picia.

Тепер вивчимо одяг польською.

 20.29

spodnie

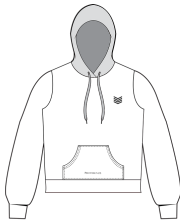
skarpetka

koszula

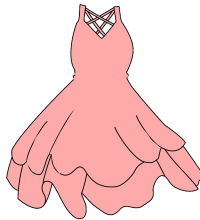
koszulka

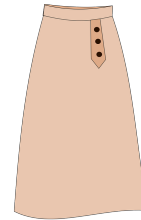
bluza

sweter

sukienka

spódnica

buty

szpilki

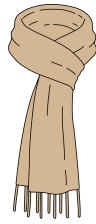
kapcie

kurtka

płaszcz

szalik

rekawiczki

czapka

kapelusz

torebka

krawat

pasek

 20.30

-	spodnie
skarpetka	skarpetki
koszulka	koszulki
koszula	koszule
bluza	bluzy
sweter	swetry
sukienka	sukienki
spódnica	spódnice
ziemniak	ziemniaki
but	buty
szpilka	szpilki
kapeć	kapcie
kurtka	kurtki
płaszcz	płaszcze
szalik	szaliki
rękawiczka	rękawiczki
czapka	czapki
kapelusz	kapelusze
torebka	torebki
krawat	krawaty
pasek	paski

 20.31

pasować
pasuje
pasują

підходити
підходить
підходять

 20.32

- I jak moja bluza, pasuje mi, jak wygląda?
- Bardzo dobrze, fajnie wyglądasz.
- Nawiasem mówiąc, pójdziesz jutro ze mną na kawę?
- Niestety środa mi nie pasuje.

 20.33

nosić

НОСИТИ

 20.34

(ja) **noszę** (від **nosić**)
(ty) **nosisz** (від **nosić**)

В українській мові є слово, яке може бути як в однині, так і в множині. Контекст говорить нам як насправді є. Це слово: «одяг». У польській мові ми маємо однину іменника «ubranie» і множину «ubrania». Сподіваюся, наведені нижче приклади допоможуть вам зрозуміти різницю між польською та українською.

 20.35

Sweter to dla mnie bardzo ważne ubranie.
Twoje ubrania są bardzo ładne.
Co częstonosisz do pracy?
Co najczęściejnosisz do pracy?
Jakie ubranianosisz do pracy?

Zazwyczaj nosze wygodne ubrania.
Czasami nosze wąskie spodnie.

Також є дуже гарний вислів.

mieć na sobie (≈ бути вдягненим)

 20.36

O, jaką ładną sukienkę masz dzisiaj na sobie!
Co ona ma na sobie?! Ale brzydka sukienka!
Mam zazwyczaj wygodne rzeczy na sobie, bo lubię biegać.

 20.37

- Mam na sobie sweter od ciebie.
- Tak, widzę, bardzo ładnie wyglądasz.

Ми використовуємо наведений нижче вираз, щоб сказати, чи є у нас щось під рукою.

mieć przy sobie (≈ мати при собі/в когось є)

 20.38

Przepraszam, ma pan długopis przy sobie.

 20.39

- Masz jakieś pieniądze przy sobie.
- Niestety nie.
- Okej, ja też nie. Zapłacę kartą.

Завершуємо цю главу іменниками, які існують лише у множині.
Принаймні одну ми вже бачили: «wakacje».

 20.40

Wakacje **są** potrzebne.
Nasze wakacje **były** cudowne.

У польській мові маємо більше іменників цього типу. Навіть у цьому розділі ми могли побачити «usta», «plecy» та «spodnie». Але не панікуйте, їх небагато, і список дійсно важливих є навіть короткий. Ось давайте вивчимо лише чотири слова.

 20.41

drzwi

urodziny

okulary

nożyczki

Найбільш дивовижним словом у цьому списку є «urodziny», що означає «день народження», українською мовою це однина, польською — множина.

 20.42

Jutro **są** moje urodziny.
Te drzwi **są** bardzo szerokie.
Zazwyczaj noszę czarne okulary. Takie **są** dla mnie najlepsze.
Wiecie, gdzie **są** jakieś nożyczki?

20.1 Вправи для розділів 16-20

1. Завтра буде краще ніж вчора?
2. З'їси бутерброд з сиром?
3. Поляки говорять українською?
4. Деякі люди говорять англійською.
5. Моєму чоловікові 34 роки і він дуже гарний.
6. Які іноземні мови ти знаєш?
7. Може, вип'ємо червоне вино, сьогодні в мене день народження.
8. Як смакують ці апельсини? Вони солодкі?
9. Завтра мій день народження. Ти прийдеш?
10. Завтра мій день народження. Прийдеш на нього?
11. Чекаю своїх колежанок. Я їх чекаю.
12. Скільки разів на тиждень ти розмовляєш польською?
13. Я думаю, що вже дуже пізно. Я йду спати.
14. Може, я тобі трохи пізніше подзвоню?
15. Раніше у мене було довге волосся, тепер я лисий.
16. Я досі не знаю, чому ця дівчина сердиться на мене.
17. За тиждень зароблю тисячу злотих.
18. Я їм піцу кожен день.
19. Агнешка сердиться на мене. Буде краще, якщо я піду.
20. Гаразд, ми на зв'язку.
21. До речі, ти розмовляєш російською?
22. До речі, ти знаєш російську?
23. Не пам'ятаю, скільки там людей було.
24. Сьогодні йде дощ, але я оптиміст. Завтра буде краще.
25. Як почуввається ваша бабуся? (офіційно до жінки)
26. Ці окуляри занадто широкі для тебе, вони занадто великі.
27. Томатний суп кращий за огірковий?
28. Я рідко ношу високі підбори, частіше ношу звичайне взуття.
29. Знаєш, що їдять комарі на вечерю? Може, це наша кров?
30. Скільки коштують ці штани?
31. Яка твоя улюблена іноземна мова?
32. Цей гаманець дуже дорогий. Скільки він коштує?
33. Я щороку у відпустці.
34. Чесно кажучи, я вже не знаю, куди найкраще поїхати у відпустку.
35. Ах, може колись я буду у формі, зараз не маю часу на це.

36. Де моя шкарпетка? Одна це занадто мало.
37. Сьогодні я в червоних шкарпетках.
38. Морквяний сік дуже корисний.
39. Анджей зайнятий, їсть обід.
40. Всі чоловіки однакові.
41. Всі люди різні. Кожен інший.
42. Наші друзі у нас вдома.
43. Деяким жінкам не подобається, коли чоловік дуже багатий.
44. Деякі дівчата люблять каву з молоком.
45. Деякі люди тут дуже круті.
46. Це твої колеги чи друзі?
47. Любишь чай з лимоном?
48. Довга сукня чи коротка спідниця?
49. Коли дуже холодно, я ношу рукавички.
50. Часто носиш цю сумочку?
51. Підходить мені ця шапка?
52. Її губи червоні.
53. Я стрункий, але маю маленький живіт.
54. Круті широкі плечі?
55. У вас красиві руки.
56. Ці хлопці круті.
57. Я не розмовляю польською. Знаєш, який підручник найкращий?
58. Де ваші працівники? (до чоловіка офіційно)
59. 18 років плюс 3 роки це 21 років.
60. 27 років плюс 5 років це 33 роки.
61. Скільки тисяч коштує ця машина?
62. Ця машина коштує 15 000 злотих.
63. Скільки коштують 4 кілограми?
64. А скільки коштує 5 кілограмів?
65. У вас гарні, чорні, вузькі брови. (до жінки офіційно)
66. Цей светр для тебе завеликий.
67. Зуби іноді білі, іноді жовті.
68. Сьогодні багато людей знає, що англійська потрібна.
69. Може з'їмо щось в центрі?
70. Одна кава коштує 12 злотих. Дві коштують 24 злотих.

71. Любиш кислу каву? Чи тільки гірку п'єш?
72. Кожна людина важлива.
73. Жодна собака і жоден кіт не говорять німецькою.
74. А якою мовою розмовляють тварини.
75. Усі діти знають відповідь на це запитання.
76. Мої друзі найкращі.
77. Мої собаки - мої найкращі друзі!
78. У нас тут тільки дві лікарні.
79. Це ліжко для тебе комфортне. А цей матрац теж комфортний?
80. Це неправда, що начальники завжди багаті, а працівники завжди бідні.
81. Марек наш найкращий працівник.
82. Деякі люди кажуть, що моя польська дуже добра.
83. Доброго ранку, я знову тут. У мене є до вас справа.
84. Завжди почуваюсь чудово, коли ти зі мною.
85. Як це? Справді все було англійською?
86. Я не знаю, де ця зупинка. Я там де є і чекаю на тебе.
87. Моя дружина каже, що це були дуже продуктивні покупки. Вона знає, що робити, коли вдома є тисяча злотих.
88. Що сьогодні носять наші чоловіки. Білі сорочки?
89. Будь ласка, це ваш огірковий суп. Смачного! (до чоловіка офіційно)
90. Дві моркви це занадто мало для морквяного супу.
91. Чому сьогодні так дорого коштує свобода? Чому вона так дорога?
92. Моя дитина буде на канікулах.
93. Моя дружина буде на роботі, а я вдома.
94. Мої брати ще маленькі. Бартку 3 роки, а Павлу 5 років.
95. Моя сім'я багата. Має три дома.
96. Це гарне місце. Раніше чи пізніше я туди поїду.
97. Але це пиво дивно смакує!
98. Це мої батьки. Я щось намалюю для них.
99. Це мої друзя. Іноді без них нудно.
100. Любиш солодку каву, каву з цукром?

20.2 Відповіді для розділів 16-20

Відповіді 16-20

1. Jutro będzie lepiej niż wczoraj?
2. Zjesz kanapkę z serem?
3. Polacy mówią po ukraińsku?
4. Niektórzy ludzie mówią po angielsku.
5. Mój mąż ma 34 lata jest bardzo przystojny.
6. Jakie języki obce znasz?
7. Może wypijemy czerwone wino, dzisiaj są moje urodziny.
8. Jak smakują te pomarańcze? Są słodkie?
9. Moje urodziny są jutro. Przyjdiesz?
10. Moje urodziny są jutro. Przyjdiesz na nie?
11. Czekam na moje koleżanki. Czekam na nie.
12. Ile razy w tygodniu mówisz po polsku?
13. Myślę, że jest już naprawdę późno. Idę spać.
14. Może zadzwonię trochę później?
15. Wcześniej miałem długie włosy, teraz jestem łysy.
16. Ciągłe nie wiem, dlaczego ta dziewczyna jest na mnie zła.
17. W ciągu tygodnia zarobię tysiąc złotych.
18. Codziennie jem pizzę.
19. Agnieszka jest na mnie zła. Lepiej już pójdę.
20. Dobrze, jesteśmy w kontakcie.
21. Nawiasem mówiąc, mówisz po rosyjsku?
22. Nawiasem mówiąc, znasz rosyjski?
23. Nie pamiętam, ilu ludzi tam było.
24. Dzisiaj pada deszcz, ale jestem dobrej myśli. Jutro będzie lepiej.
25. Jak czuje się pani babcia?
26. Te okulary są za szerokie dla ciebie, są za duże.
27. Zupa pomidorowa jest lepsza niż zupa ogórkowa?
28. Rzadko noszę szpilki, częściej noszę normalne buty.
29. Wiesz, co komary jedzą na kolację? Może to jest nasza krew?
30. Ile kosztują te spodnie?
31. Jaki jest twój ulubiony język obcy?
32. Ta torebka chyba jest bardzo droga. Ile ona kosztuje?
33. Co roku jestem na wakacjach.
34. Prawdę mówiąc, już nie wiem, gdzie najlepiej pojechać na wakacje.

35. Ah, może kiedyś będę w formie, teraz nie mam na to czasu.
36. Gdzie jest moja skarpetka? Jedna to za mało.
37. Dzisiaj mam na sobie czerwone skarpetki.
38. Sok marchewkowy jest bardzo zdrowy.
39. Andrzej jest zajęty, je obiad.
40. Wszyscy mężczyźni są tacy sami.
41. Wszyscy ludzie są inni. Każdy jest inny.
42. Nasi przyjaciele są u nas w domu.
43. Niektóre kobiety nie lubią, kiedy mężczyzna jest bardzo bogaty.
44. Niektóre dziewczyny lubią kawę z mlekiem.
45. Niektórzy ludzie tutaj są bardzo fajni.
46. To są twoi koledzy czy przyjaciele?
47. Lubisz herbatę z cytryną?
48. Długa sukienka czy krótka spódnica?
49. Jak jest bardzo zimno, to noszę rękawiczki.
50. Często nosisz tę torebkę?
51. Pasuje mi ta czapka?
52. Jej usta są czerwone.
53. Jestem szczupły, mam mały brzuch.
54. Szerokie ramiona są fajne?
55. Masz piękne dłonie.
56. Te chłopaki są fajne.
57. Nie mówię po polsku. Wiesz, jaki podręcznik jest najlepszy?
58. Gdzie są pana pracownicy?
59. 18 lat plus 3 lata to 21 lat.
60. 27 lat plus 5 lat to 33 lata.
61. Ile tysięcy kosztuje ten samochód?
62. Ten samochód kosztuje 15 tysięcy złotych.
63. Ile kosztują 4 kilogramy?
64. A ile kosztuje 5 kilogramów?
65. Ma pani ładne, czarne, wąskie brwi.
66. Ten sweter jest chyba dla Ciebie za duży.
67. Zęby czasami są białe, a czasami żółte.
68. Dzisiaj dużo ludzi wie, że angielski jest potrzebny.
69. Może zjemy coś w centrum?
70. Jedna kawa kosztuje 12 złotych. Dwie kosztują 24 złote.

71. Lubisz kwaśną kawę? Czy pijesz tylko gorzką?
72. Każdy człowiek jest ważny.
73. Żaden pies i żaden kot nie mówi po niemiecku.
74. A w jakim języku mówią zwierzęta.
75. Wszystkie dzieci znają odpowiedź na to pytanie.
76. Moi przyjaciele są najlepsi.
77. Moje psy to moi najlepsi przyjaciele!
78. Tutaj mamy tylko dwa szpitale.
79. Wygodne jest dla ciebie to łóżko. A ten materac jest też wygodny?
80. To nieprawda, że szefowie zawsze są bogaci a pracownicy biedni.
81. Marek to nasz najlepszy pracownik.
82. Niektórzy ludzie, mówią, że mój polski jest bardzo dobry.
83. Dzień dobry, znowu tutaj jestem. Mam sprawę do pana.
84. Zawsze czuję się cudownie, kiedy jesteś ze mną.
85. Jak to? Naprawdę wszystko było po angielsku?
86. Nie wiem, gdzie jest ten przystanek. Jestem, gdzie jestem i czekam na ciebie.
87. Moja żona mówi, że to były bardzo owocne zakupy. Ona wie co robić, gdy w domu jest tysiąc złotych.
88. Co mają dzisiaj nasi mężowie na sobie. Białe koszule?
89. Proszę, to pana zupa ogórkowa. Smacznego!
90. Dwie marchewki to chyba za mało na zupę marchewkową?
91. Dlaczego dzisiaj wolność kosztuje tak dużo? Dlaczego jest tak droga?
92. Moje dziecko będzie na wakacjach.
93. Moja żona będzie w pracy a ja w domu.
94. Moi bracia są jeszcze mali. Bartek ma 3 lata, a Paweł 5 lat.
95. Moja rodzina jest bogata. Ma trzy domy.
96. To jest piękne miejsce. Wcześniej czy później pojadę tam.
97. Ale dziwnie smakuje to piwo!
98. To są moi rodzice. Namaluję coś dla nich.
99. To są moi przyjaciele. Bez nich czasami jest nudno.
100. Lubisz słodką kawę, kawę z cukrem?

21

Особові займенники в знахідному відмінку

Багато дієслів вимагають використання знахідного (**biernik**). Почнемо з наступної таблиці. Пізніше ми обговоримо, як це пов'язано з тим, що ми вже знаємо.

21.1

Kogo?

(ja) mnie	(my) nas
(ty) cię	(wy) was
(on) go	(oni) ich
(ona) ją	(one) je
(ono) je	

Kogo?

(pan) pana
(pani) panią
(państwo) państwa

 21.2

- Nie rozumiem Marka.
- A dlaczego **go** nie rozumiesz?
- Bo cały czas mówi po polsku
- A Monikę rozumiesz?
- Tak, **ją** rozumiem.

 21.3

- Widzisz to okno?
- Tak, widzę **je**.

 21.4

Jak miło **pana** słyszeć!
Widzę **panią** pierwszy raz.
Moje dziecko. Kocham **je**.
Moje dzieci. Kocham **je**.
Mój mąż. Widzę **go**. Jak zwykle z piwem...
Moja żona. Widzę **ją**. Jak zwykle na zakupach...
Moi rodzice. Widzę **ich**.

 21.5

- O, widzę, że masz kanapki z dżemem.
- Tak, bardzo **je** lubię

 21.6

To jest piękna piosenka. Zaśpiewam **ją** dla ciebie.
To jest piękny wiersz. Przeczytam **go** dla ciebie.

To jest smaczne piwo. Wypiję **je** dla ciebie, za twoje zdrowie.
 To bardzo wygodna koszula. Noszę codziennie **ją** do pracy.
 Zjem **je**, ale to śniadanie nie za bardzo mi smakuje.

Форма знахідного відмінка, яку ви бачили в таблиці на початку цього розділу, містить не все. Коли нам потрібно поставити наголос на особовий займенник у знахідному, нам потрібні інші форми. Коли ми це робимо, переважно коли починаємо речення особовим займенником. На щастя, зміна знадобиться лише в двох місцях. Подивіться, таблиця нижче підкреслює нові форми синім кольором.

Kogo?

(ja) mnie	(my) nas
(ty) cię, <u>ciebie</u>	(wy) was
(on) go, <u>jego</u>	(oni) ich
(ona) ją	(one) je
(ono) je	

21.7

- To ją kochasz czy mnie?
- Nie, tylko ciebie kocham!

21.8

- Słyszysz go?
- Nie, nie słyszę.
- Jego trudno usłyszeć, bo tutaj jest za głośno.

Деякі дієслова часто вживаються з прийменниками. Ви вже знаєте дієслово «czekać na» або «patrzeć na». І ви вже знаєте, як будувати речення з особовими займенниками, в розділі 15 ми навчилися це робити. В 15 розділі я не сказав, що таблиця з «na» відповідає знахідному відмінку, але так є.

Зміни до першої таблиці в цьому розділі позначені синім кольором. Це та сама таблиця, яку ви бачили в розділі 15 (для прийменника «na»).

Kogo?

(ja) mnie	(my) nas
(ty) cię	(wy) was
(on) go , niego	(oni) ich , nich
(ona) ją , nią	(one) je , nie
(ono) je , nie	

21.9

Marek? Kocham go i czekam na **niego**.

Alicja? Kocham ją i czekam na **nią**.

Moi rodzice? Kocham ich, zawsze mogę na **nich** liczyć.

Moje dzieci? Kocham je. Lubię na **nie** patrzeć.

Нижче ви можете побачити повну таблицю з особовими займенниками. Щоб допомогти вам зрозуміти, який саме, у нас є таблиця з прикладами. Як бачите, іноді ми використовуємо іншу форму, коли є прийменник «na». Про «jego» згадувати не треба, воно не так часто використовується.

Kogo?

(ja) mnie	(my) nas
(ty) cię, ciebie	(wy) was
(on) go, jego, niego	(oni) ich, nich
(ona) ją, nią	(one) je, nie
(ono) je, nie	

 21.10

(ja) Widzisz **mnie**? Czekasz na **mnie**?

(ty) Widzę **cię**. Czekam na **ciebie**.

(on) Widzę **go**. Czekam na **niego**.

(ona) Widzę **ją**. Czekam na **nią**.

(ono) Widzę **je**. Czekam na **nie**.

(my) Widzisz **nas**? Czekasz na **nas**?

(wy) Widzę **was**. Czekam na **was**?

(oni) Widzę **ich**. Czekam na **nich**.

(one) Widzę **je**. Czekam na **nie**.

(pan) Widzę **pana**. Czekam na **pana**.

(pani) Widzę **panią**. Czekam na **panią**.

(państwo) Widzę **państwa**. Czekam na **państwa**.

Цей розділ був б занадто короткий. Давайте вивчимо ще одне дієслово, яке вживається зі знахідним відмінком (**biernik**).

woleć

віддавати перевагу

woleć

 21.11

wolę

wolimy

wolisz

wolicie

woli

wola

 21.12

Wolisz kawę czy herbatę?
 Wolę jechać z wami niż z nimi.
 Woli pan ten samochód czy tamten?
 Wolę pierogi na słodko.

Нижче дієслово також вживається з знахідним відмінком (biernik).

 21.13

boli
bolą

болие
 болять

 21.14

Kogo boli ząb?
 Kogo boli brzuch?
 Kogo bolą plecy?
 Boli mnie głowa, nie pójdę dzisiaj do szkoły.
 Moje dziecko boli brzuch.
 Moje dzieci boli brzuch.

22

Коли?

У цьому розділі ми вивчимо кілька слів і виразів, які допоможуть нам відповісти на запитання «Коли?».

22.1

tydzień
poniedziałek
wtorek
środa
czwartek
piątek
sobota
niedziela
weekend

тиждень
понеділок
вівторок
середа
четвер
п'ятниця
субота
неділя
вихідні

22.2

Tydzień ma siedem dni.
Lubisz poniedziałek?
Sobota i niedziela to weekend.
Każdy lubi piątek.
Wszyscy lubią piątek.

 22.3

w tygodniu
w poniedziałek
we wtorek
w środę
w czwartek
w piątek
w sobotę
w niedzielę
w weekend

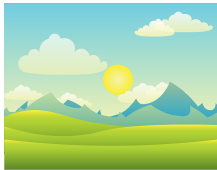
протягом тижня
в понеділок
у вівторок
в середу
в четвер
в п'ятницю
в суботу
в неділю
на вихідних

dzień tygodnia
Jaki dzisiaj dzień tygodnia?
W jaki dzień tygodnia?

 22.4

W tygodniu jestem zajęty, może w weekend?
We wtorek jest u mnie moja mama.
W środę idę na zakupy.
W czwartek zrobię pranie.
W piątek napiszę do ciebie.
Może coś ugotuję w sobotę.

 22.5

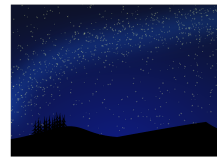
rano

południe

wieczór

noc

rano przed
południem w
południe po
południu wieczorem w nocy

Давайте вивчимо кілька дієслів.

 22.6

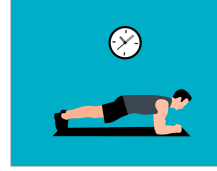
budzić się

wstawać

myć się

ćwiczyć

Два дієслова вище є зворотними. Це таке саме поняття, як і в українській мові. Основна відмінність полягає в тому, що «się» не пов'язане з дієсловом (навпаки українському «ся»). Потрібен час і практика, щоб відчутти, коли це «się» має бути, але найчастіше воно дуже близько до дієслова, до якого воно належить.

 22.7

(ja) **budzę się** (від budzić się)

(ja) **wstaję** (від wstawać)

(ja) **myję się** (від myć się)

(ja) **ćwiczę** (від ćwiczyć)

 22.8

w/na łóżku

łóżko

na siłowni

siłownia

z łóżka → do łóżka

z siłowni → na siłownię

 22.9

Idę do łóżka.
 Jestem jeszcze w łóżku.
 Śpię na łóżku.
 Niedługo wstaję z łóżka i zrobię śniadanie.
 Budzę się rano.
 Przed południem idę do pracy albo na zakupy.
 Po południu wracam z pracy.
 Wieczorem coś czytam.
 W nocy śpię.
 Co robisz dzisiaj wieczorem?
 Lubi pan spacerować rano?
 Przed południem lubię nic nie robić albo po prostu spać.
 Zazwyczaj ćwiczę na siłowni, ale w weekend ćwiczę w domu.
 Kiedy na siłowni jest mało ludzi?

Поговоримо про майбутнє.

za
miesiąc

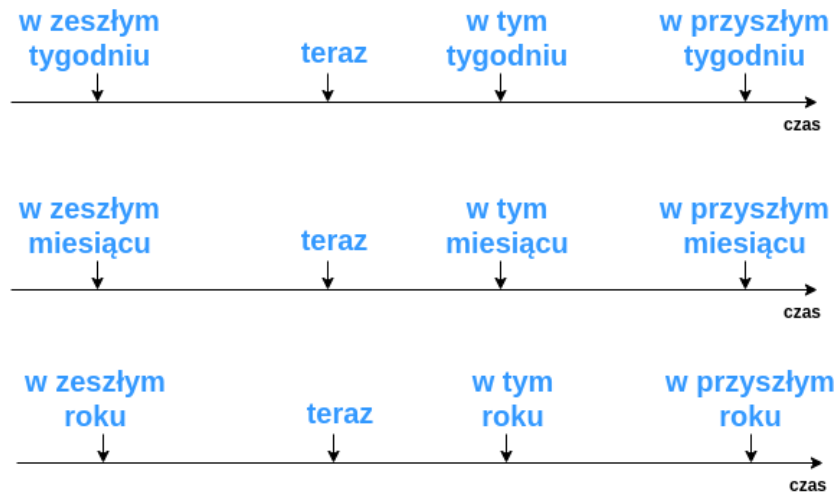
через
 місяць

 22.10

Za miesiąc będę w Polsce.
 Za tydzień już wakacje! Za tydzień jadę na wakacje!
 Za tydzień będzie wtorek. Ale dzisiaj też jest...
 Patrycja za miesiąc już tutaj będzie!

Ми тільки почали вивчати дієслова і, звичайно, нам потрібно зосередитися на теперішньому часі. Але корисно вивчити деякі прості структури, які дозволяють нам говорити про майбутнє і минуле. Ці структури стануть більш важливими, коли ми дізнаємося більше, але вони настільки корисні, що не потрібно багато, щоб вивчити їх і використовувати в повсякденному житті.

▶ 22.11

▶ 22.12

- Będę bogaty, jeszcze w tym roku.
- Ja też, ale w przyszłym.
- Życie jest piękne!
- Masz rację, gdzie jest nasze wino?

▶ 22.13

- W tym tygodniu idę na siłownię.
- Tak, już to widzę... Chyba w przyszłym roku.

▶ 22.14

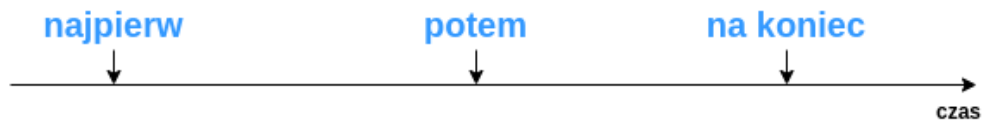
W zeszłym miesiącu byłam na wakacjach.
 W zeszłym roku byłam niska. W tym roku jestem już wysoka.
 W tym roku mam 5 lat, a w zeszłym...
 Sama nie wiem, to jest dość trudne pytanie.
 Jeszcze nie wiem, gdzie będę w przyszłym roku.

Давайте навчимося говорити про послідовність подій. До речі, ми можемо використовувати ці слова, щоб говорити про майбутнє чи минуле. Звичайно, це не єдині слова, які ми можемо використовувати для цієї мети. Але вони досить популярні і від них потрібно відштовхуватися, ми не можемо вивчити все відразу.

▶ 22.15

najpierw
potem
na koniec

спочатку
потім
в кінці

▶ 22.16

Najpierw pójdę do pracy, a potem na siłownię.
Na koniec zrobię wieczorem zakupy.
Najpierw zrobię zakupy a potem zrobię obiad.
Zjem obiad, ale najpierw chyba pójdę na siłownię.
Najpierw pójdę poćwiczyć na siłownię.

▶ 22.17

w końcu/wreszcie

нарешті

▶ 22.18

W końcu tu jesteś!
Wreszcie jesteś w domu. Ile to już lat?
Agnieszka w końcu nie jest sama. Jej chłopak ma na imię Andrzej.

▶ 22.19

lato

jesień

zima

wiosna

▶ 22.20

latem
jesienią
zimą
wiosną

літом
восени
зимою
весною

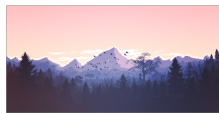
Як ви бачите, закінчення вище має форму орудного відмінка (**nadrzędnik**). Подивіться на два речення: «Jadę samochodem» i «Latem jest fajnie».

Деякі з наведених нижче слів ви вже бачили.

▶ 22.21

morze

góry

jezioro

wieś

▶ 22.22

Zimą jadę na wakacje **w góry**.
Kocham góry zimą, a morze latem.
Jadę niedługo **nad jezioro**.
Co lubisz robić jesienią?

Lubię być **na wsi** bardziej niż w mieście.
 Jutro jadę na urlop **na wieś**.
Nad jeziorem jest dużo ludzi.

Нарешті, у цьому розділі ми дізнаємося про місяці. Вам не потрібно вчити їх напам'ять. Просто прочитайте їх вголос.

 22.23

styczeń, w styczniu
 luty, w lutym
 marzec, w marcu
 kwiecień, w kwietniu
 maj, w maju
 czerwiec, w czerwcu
 lipiec, w lipcu
 sierpień, w sierpniu
 wrzesień, we wrześniu
 październik, w październiku
 listopad, w listopadzie
 grudzień, w grudniu

січень, у січні
 лютий, у лютому
 березень, у березні
 квітень, у квітні
 травень, у травні
 червень, у червні
 липень, в липні
 серпень, в серпні
 вересень, у вересні
 жовтень, у жовтні
 листопад, у листопаді
 грудень, у грудні

 22.24

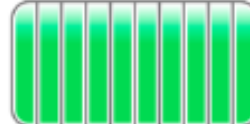
Kiedy jest zimno? W grudniu, w styczniu i w lutym.
 W grudniu jest zima, w styczniu i w lutym też.
 Grudzień to piękny miesiąc.
 Kiedy jest ciepło? Na przykład w marcu.
 W kwietniu i w maju też jest bardzo ciepło, jest fajnie.
 A kiedy jest gorąco?
 Gorąco jest latem. Kiedy mamy na przykład czerwiec.
 Gorąco jest w czerwcu, w lipcu i w sierpniu.
 We wrześniu jest lato, ale też jest jesień.
 We wrześniu nie jest ani zimno ani gorąco.
 Chłodno jest jesienią, w październiku i w listopadzie.

У цьому розділі ми вивчили кілька дієслів. Для деяких з них дуже легко побудувати dokonаний вид.

budzić się
myć się

obudzić się
umyć się

naczynia

посуд

 22.25

Umyję się.
Umyję naczynia.
Nie wiem, kiedy w końcu nauczę się języka polskiego.
Za chwilę się obudzę, jeszcze chwilę.
Umyję się i idę do pracy.
Dzisiaj zjem smaczny obiad.
Wypiję wino za twoje zdrowie!
Kiedyś nauczę się pić wino tak jak mój ojciec.

Давайте вивчимо останнє слово в цьому розділі. Це якимось пов'язане з питанням «Коли?», але рідко є відповіддю. Ми побачимо на прикладах, як воно використовується.

na razie

поки що/наразі

 22.26

Na razie jestem biedny, ale kiedyś będę bogaty
Na razie jestem w pracy, po południu będę na siłowni.
Czy mówię dobrze po polsku? Na razie jeszcze nie.

Ми будемо використовувати це слово багато разів. Ми побачимо ще цікаві приклади.

Це слово має ще одне значення. Розмовно ви можете побачити це, коли ви прощаєтеся з кимось, як у цьому діалозі нижче.

 22.27

- Dobrze, czas do domu. Na razie.
- Na razie.

23

Будуємо цікавіші речення 3 - різні теми

Ми почнемо цей розділ з того, що зараз може бути не найважливішим. Це буде дієслово в минулому часі для першої і третьої особи однини, і це не буде дієслово «буć».

 23.1

zapomnieć

забути

Носії української мови часто роблять одну просту помилку. Вони вивчають польську мову, не звертаючись до жодної книги та курсу. Їх ніхто не виправляє, і ця помилка є частиною їхнього репертуару. Що це за помилка? Спочатку перегляньте слова нижче.

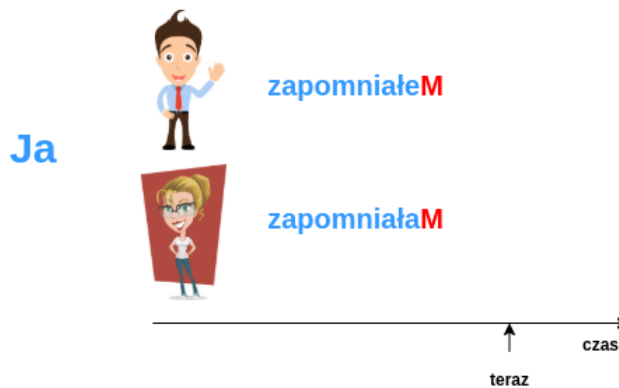
 23.2

(ja) **zapomniałem** (mężczyzna)

(ja) **zapomniałam** (kobieta)

(on) **zapomniał**
(ona) **zapomniała**

Поширеною помилкою є сказати: «(Ja) zapomniiał» або «Ja zapomniiała». Пам'ятайте, що останньою літерою першої особи однини в минулому часі завжди є літера **-m**. Я сподіваюся, що наведені нижче графіки допоможуть вам це запам'ятати.

 23.3

Zapomniałem, jak ma na imię twój ojciec.
Zapomniałam, gdzie jest nasz przystanek.
Andrzej już zapomniiał, jak mówić po polsku.
Kasia zapomniiała zapłacić za zakupy w sklepie.
Jeszcze nie zapomniiałam, jak wygląda Marcin.

 23.4

- Wiesz, gdzie będzie ten koncert?
- Niestety zapomniiałam.

Давайте вивчимо кілька прикметників, щоб описати особистість.

 23.5

inteligentny

głupi

cierpliwy

leniwy

pracowity

ambitny

zabawny

nerwowy

spokojny

nieśmiały

towarzyski

pewny siebie

 23.6

Jestem pracowity, bo dużo pracuję.
 Jesteś ambitna, kiedyś na pewno nauczysz się języka polskiego.
 Marek jest towarzyski, nie lubi być sam.
 Karol jest pewny siebie, zawsze mówi **prawdę w oczy**.
 Jestem nieśmiały, mało mówię.
 Ale jesteś zabawny! Lubię spędzać czas z toba.
 Czekam ciepliwie na lepszy dzień.

Nie jestem inteligentny, ale głupi też nie jestem.
Dlaczego jesteś taki leniwy i nic nie robisz cały dzień?
Przepraszam, że mówię tak głośno, dzisiaj jestem trochę nerwowy.

У розділі 5 ми бачили вислів «za chwilę». У польській мові ми маємо дуже популярний його синонім. Воно може ввести вас в оману, бо звучить як українське слово.

 23.7

zaraz

за хвилю/скоро

зараз → **teraz**

за хвилю/скоро → **zaraz**

 23.8

Zaraz będę w domu.
Zaraz zrobię obiad.
Teraz jestem na ulicy, ale zaraz będę w domu.

Давайте вивчимо три наведені нижче іменники та подивимося, як ми можемо їх використовувати.

 23.9

świat
granica
randka

світ
кордон
побачення

▶ 23.10

na świecie	w życiu	na granicy	na randce
			
świat	życie	granica	randka
		→ za granicę	z randki → na randkę

Коли ми говоримо «na granicy», ми маємо на увазі, наприклад, місце між Польщею та Україною, де люди чекають, щоб потрапити з однієї країни в іншу. Але часто ми хочемо сказати щось інше.

za granicą (за кордоном)

▶ 23.11

Niedługo jadę za granicę.
 Czekam na granicy, niedługo będę za granicą.
 Nie wiem, jak jutro będzie na randce.
 Mam na sobie brzydki sweter i tak pójdę na randkę.
 Co w życiu jest ważne?
 Na świecie jest dużo ludzi.

Слова нижче будуть показані вам без графіки. Ми з ними побудуємо кілька речень.

▶ 23.12

dokument
uwaga
ważny
bezpieczny
niebezpieczny

документ
 увага/обережно
 уважний
 безпечний
 небезпечний

▶ 23.13

Jest ciemno i niebezpiecznie.
Uwaga! Tutaj jest wysoko.
Słucham uważnie, bo to jest dla mnie bardzo ciekawe.
Gdzie podpisać dokument?

Давайте обговоримо напрямки.

▶ 23.14

lewy
prawy
daleko
blisko
skręcić

лівий
правий
далеко
близько
завернути

▶ 23.15

Boli mnie lewa ręka.
Moja prawe oko jest jakieś dziwne.

prosto
na prawo
na lewo

▶ 23.16

Proszę iść prosto, a potem skręcić na lewo.
Najpierw proszę skręcić na prawo, a potem iść prosto.
Na lewo ode mnie jest duży sklep.

daleko

dalej

najdalej

▶ 23.17

Daleko to centrum?
Centrum jest dosyć blisko.

Ode mnie metro jest bardzo blisko.
 Stąd do ciebie jest daleko?
 Dwie ulice dalej.
 Najdalej jest mój dom.

«Dalej» має й інше значення, популярне і схоже на українське «дали».

 23.18

Dalej tak nie można!
 Byłem na chwilę w sklepie, teraz pracuję dalej.
 Uczę się i uczę, i dalej nic. Nic nie rozumiem po angielsku.

Нарешті ми вивчимо кілька дієслів. Для кожного ми побачимо лише першу особу однини. Кожне з них ми називаємо модальними дієсловами. Його повні таблиці відмінювання я покажу вам у розділі 36. Корисно ознайомитися з ними раніше.

 23.19

musieć
móc
chcieć
umieć

МУСИТИ
 МОГТИ
 ХОТІТИ
 ВМІТИ

 23.20

(ja) **muszę** (від **musieć**)
 (ja) **możę** (від **móc**)
 (ja) **chcę** (від **chcieć**)
 (ja) **umiem** (від **umieć**)

Що особливого в цих дієсловах? З ними можна використовувати інфінітиви, що дуже зручно.

 23.21

Muszę to zrozumieć.
Muszę to wiedzieć.
Umiem to zrobić, naprawdę!
Chyba nie umiem już rozmawiać po polsku.
Chcę nauczyć się języka polskiego.
Czy chcę kawę? Chcę!
Mogę coś ci powiedzieć?
Niestety jutro nie mogę.

Друге побачення з орудним відмінком

Українською ми кажемо: я українець або я українка. У цьому розділі ми побачимо, як це сказати польською мовою. Це не буде: «Ja Ukrainiec» або «Ja Ukrainka».

Почнемо із запитання.

 24.1

Kim?
Kim jesteś?

У розділі 10 ми вперше зустрілися з орудним відмінком. Ми побачили, що він відповідає на питання: «czym?» і «z czym?». Цей список довший. «Kim?» також на ньому. Якщо ви не пам'ятаєте, як іменники перетворюються в іменники в орудному відмінку, можете переглянути розділ 10 (коротка підказка: закінчення **-em** і **-ą**, наприклад «samochodem», «hulajnogą»).

Українською мовою ви б задали таке запитання: Хто ти? Тому в українській мові ви відповідаєте на це запитання в називному відмінку (**mianownik**), а в польській – в орудному відмінку (**nadrzędnik**).

Давайте вивчимо назви країн, які часто вживаються.

 24.2

 24.3

kraj
skąd

країна
звідки

Skąd jesteś?
Z jakiego kraju ...?
Do jakieg kraju ...?

 24.4

Jestem z Ukrainy, a pan skąd?
Państwo są z Ukrainy?
Z jakiego kraju jest BMW?
Do jakiego kraju jedziecie na wakacje?

З лютого 2022 року деякі люди починають використовувати інші прийменники перед Україною. Чи замінять ці прийменники старі, покаже час. Мова — явище динамічне, подібні зміни не є чимось новим.

w Ukrainie

Ukraina

z Ukrainy → do Ukrainy

У польській мові іменники «Stany Zjednoczone», «Niemcy» і «Chiny» є іменниками у множині. Поки що для нас це не важливо. Але давайте розглянемо кілька прикладів, щоб зрозуміти, чому іноді це може мати значення.

 24.5

Polska **jest** piękna!
 A Ukraina nie **jest** **piękna**? Też **jest** piękna!
 Stany Zjednoczone to wielki kraj.
 Stany Zjednoczone **są** wielkie.
 Niemcy **są** małe a Chiny **są** wielkie.
 Francja **jest** super. Kocham ten kraj!

Говорячи про країни, ми можемо вивчити два дієслова. Вони означають більш-менш те саме. Але «żyć» використовується ще в інших контекстах, наприклад «moja nadzieja jeszcze żyje» (де «żyje» для третьої особи однини).

 24.6

mieszkać
żyć

мешкати/жити
 жити

 24.7

(ja) **mieszkam** (від **mieszkać**)
 (ja) **żyję** (від **żyć**)

Давайте навчимося описувати громадян цих країн.

▶ 24.8

Polak
Ukrainiec
Amerykanin
Niemiec
Chińczyk
Francuz

Polka
Ukrainka
Amerykanka
Niemka
Chinka
Francuzka

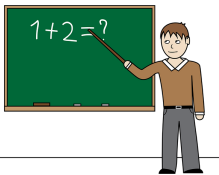
▶ 24.9

Kto to Marek? Marek to mój szef. Marek jest Polakiem.
Kim jestem? Jestem Ukraincem a moja żona Ukrainką
Mój przyjaciel jest Amerykaninem.
Jestem Chińczykiem i jestem wysokim mężczyzną.
Jestem Polakiem, ale czuję się Niemcem.
Jestem Niemcem, ale czuję się Polakiem.
Jestem jeszcze dziewczyną, ale czuję się już kobietą.
Jestem tylko chłopakiem, a może nawet dzieckiem.

В українській мові ви використовуєте той самий відмінок, коли питаєте про професію: «Ким ти працюєш?».

Давайте вивчимо кілька професій польською.

▶ 24.10

nauczyciel

prawnik

policjant

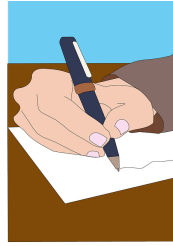
lekarz

aktor

piosenkarz

pisarz

kucharz

fryzjer

żołnierz

dziennikarz

programista

Ми можемо легко створити жіночі версії цих слів. Як бачите, дуже часто досить додати закінчення **-ka** (але не завжди).

Коли форма чоловічого роду має закінчення **-rz**, воно замінюється на **-r** у формі жіночого роду, як, наприклад, у «lekarz/lekar**ka**».

 24.11

nauczyciel**ka**
 prawnicz**ka**
 policjant**ka**
 lekar**ka**
 aktor**ka**
 pisar**ka**
 kuchar**ka**
 fryzjer**ka**
 żołnier**ka**
 dziennikar**ka**
 programist**ka**

Є кілька корисних слів, яких ми не бачили вище. Давайте зараз їх вивчимо.

 24.12

prezydent
kosmetyczka
uczeń
uczennica

президент
косметолог (жінка)
школяр
школярка

 24.13

Naprawdę twój dziadek jest prezydentem?!
Mój brat jest studentem, a moja siostra studentką.
Mój brat ma 7 lat i jest uczniem.
Moja siostra ma 2 lata więcej niż ja i jest uczennicą.
Jesteś jeszcze studentem?
Jesteś jeszcze studentką?
Moja mama jest lekarką o ojciec prawnikiem.
Mój wujek jest programistą. (!).
Moja ciocia jest programistką. (!).
Moja ciocia też jest programistką.
Ewa jest super nauczycielką.
Marcin jest dobrym nauczycielem.

Але ви також можете висловити те саме в такий спосіб:

 24.14

Jestem dziennikarką. Pracuję **jako** dziennikarka.
Jestem fryzjerą. Pracuję **jako** fryzjerka.

Як запитати про професію польською мовою?

 24.15

zawód
zajmować się

професія
займатися

pracować		zajmować się	
 24.16			
pracuję	pracujemy	zajmuję się	zajmujemy się
pracujesz	pracujecie	zajmujesz się	zajmujecie się
pracuje	pracują	zajmuje się	zajmują się

 24.17

- Czym się zajmujesz?
- Jestem policjantem.

 24.18

- Czym się pan zajmuje?
- Jestem kucharzem.

 24.19

- Gdzie pracujesz?
- Jestem lekarzem.

 24.20

- Gdzie pani pracuje?
- Jestem kosmetyczką.

być z zawodu (бути за професією)
pracować w zawodzie

 24.21

- Kim jesteś **z zawodu**?
- Jestem kosmetyczką.

 24.22

- Kim jesteś **z zawodu**?
- Jestem prawnikiem, ale nie pracuję **w zawodzie**.

Наступні речення можуть бути для вас цікавими. «Zajmować się» досить гнучке дієслово.

 24.23

Nie pracuję, zajmuję się dzieckiem w domu.
Bardzo lubię sport.
Zajmuję się sportem, ale kiedyś byłam nauczycielką.

Як бачите, орудний відмінок (**nadrzędnik**) корисний і часто потрібний. Навіть коли ми говоримо «jestem...», нам потрібно його використовувати. Звичайно, є хитрість, яка допомагає його уникнути. Подивіться на речення нижче.

 24.24

Kamil jest małym dzieckiem.
Kamil **to** małe dziecko.

Слово «to» може допомогти вам уникнути вживання цього відмінка. Але це не завжди можливо. Це питання практики.

Давайте подивимось наведені нижче два речення.

 24.25

Karol jest przystojnym mężczyzną.
Karolina jest piękną kobietą.

Видно, що прикметник змінено, тобто теж в орудному відмінку (**nadrzędnik**). Але без іменників ми цього не робимо. Як доказ наведемо ті ж речення нижче, цього разу без іменників.

 24.26

Karol jest przystojny.
Karolina jest piękna.

Чому так? У мене для вас дві відповіді. Одна з них полягає в тому, що для вас це очевидне, і для вас було б дивно, якби ми казали: «Karol jest przystojnym» і «Karolina jest piękną». Але є також більш теоретична відповідь. Кожне з речень відповідає на різні питання. Подивіться на приклади нижче.

 24.27

Kim jest Karol? Karol jest przystojnym mężczyzną.
Jakim mężczyzną jest Karol? Karol jest przystojnym mężczyzną.
Jaki jest Karol? Karol jest przystojny.

Щоб мати більше практики, давайте прочитаємо ще кілька прикладів. Цього разу ми будемо використовувати не тільки людей.

 24.28

Jesteś moją ostatnią nadzieją.
Ta praca jest moją ostatnią nadzieją.
A czym jest nadzieja dla ciebie?
Nadzieja jest piękną rzeczą.
Twój problem jest moim problemem, bo jesteś moją żoną.
Czym są dla ciebie pieniądze?

Pieniądze są potrzebne.
 Pieniądze są potrzebną rzeczą.
 Wakacje? To nie jest dobrym pomysłem.
 Wakacje? Myślę, że wakacje nie są dobrym pomysłem.

Поки що ми бачили питання для цього відмінку: «czym?» «z czym?» «kim?». А як щодо «z kim?»? Для вас не буде здивуванням, якщо я скажу вам, що так, це питання також вимагає орудного відмінка (**nadrzędnik**).

 24.29

Jestem teraz z mamą na zakupach.
 Jestem teraz z moją mamą na zakupach.
 Z kim jesteś w domu, z ojcem?

Давайте вивчимо кілька нових дієслів. Деякі з них будуть лише в доконаному чи недоконаному виді, тому що більше нам зараз не потрібно.

 24.30

spotkanie
 spotkać
 spotykać
 zostać
 tęsknić

зустріч
 зустріти
 зустрічати
 стати
 сумувати

spotykać

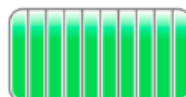
spotkać

.

zostać

tęsknić

.

Ми розглянемо ці дієслова по порядку. Спочатку пограємо з «spotkać» і «spotykać».

 24.31

(ja) **spotykam** (від spotykać)

(ja) **spotkam** (від spotkać)

(ja) **zostanę** (від zostać)

(ja) **tęsknię** (від tęsknić)

spotykać/spotkać kogoś/coś (biernik)

 24.32

Marek to mój kolega z pracy.

Często spotykam Marka na siłowni.

Może jutro spotkam Andrzeja w sklepie, tak jak w zeszłym tygodniu.

Być może spotkam nad morzem koleżanki ze szkoły.

Виявляється, ці дієслова навіть частіше вживаються як зворотні.

spotykać się/spotkać się z kimś (nadrzędnik)

 24.33

Czasami spotykam się z Markiem na siłowni.

Może jutro spotkam się z Andrzejem w sklepie tak ja wczoraj.

Być może spotkam się z moimi koleżankami ze szkoły na koncercie.

В останньому реченні ви побачили нове закінчення **-ami**. Ми поговоримо про це пізніше в цьому розділі. Давайте продовжимо спочатку з дієсловами.

Яка різниця між наведеними вище зворотніми дієсловами (з «się») та незворотними? Ми використовуємо зворотню форму, коли йдеться про заплановану зустріч, а незворотне дієслово – випадкову, напр. на вулиці.

«Spotykać się» має й інше значення (але тільки ця форма недоконаного виду, а не «spotkać się»). Воно може означати: «ходити на побачення з кимось».

 24.34

- Spotykam się z Mateuszem.
- O, super! To jest naprawdę fajny mężczyzna.
- Też tak myślę.
- A jak długo?
- Już dwa miesiące, tak około, nie pamiętam dokładnie.

Я покажу вам два значення «zostać». Перший є «залишитися». Розглянемо приклади нижче.

 24.35

Dzisiaj cały dzień pada deszcz, zostanę w domu.
Jutro zostanę sam w domu. Moi rodzice jadą na wakacje.

Перш ніж я покажу вам друге значення, давайте вивчимо нові слова.

 24.36

przyszłość
przeszłość

майбутнє
минуле

w przeszłości

dzisiaj

w przyszłości

Перейдемо до прикладів. Цього разу значення: «стати».

 24.37

Zostanę lekarzem!
 Nie wiem, może zostanę programistą albo policjantem.
 Ukrainą jest moją przyszłością. Zostanę jej prezydentem.

tęsknić (za czymś/kimś)

 24.38

Tęsknię.
 Tak bardzo tęsknię...
 Tęsknię za moim mężem.
 Tęsknię za moją żoną.
 Tęsknię za Ukrainą.

Треба вивчити також особові займенники. Це не буде для вас абсолютно новим. У розділі 5 ми вивчили два елементи з повної таблиці.

 24.39

Z kim jesteś?
 Jestem z **tobą**, a ty ze **mną**.

Давайте вивчимо решту.

 24.40

Z kim?

(ja) mną	(my) nami
(ty) tobą	(wy) wami
(on) nim	(oni) nimi
(ona) nią	(one) nimi
(ono) nim	

Z kim?

(pan) panem
(pani) panią
(państwo) państwem

 24.41

Marek jest zajęty, później z nim porozmawiam.
 Jak rodzice? Wszystko z nimi w porządku?
 Jedziesz z nami?
 Lubię z wami pracować.
 Lubię z panią rozmawiać i spacerować.
 Z panem czuję się bezpiecznie.

 24.42

- Mogę z panem porozmawiać?
- Tak, oczywiście.

Цей розділ вже довгий. Але мені потрібно сказати вам ще одну річ. Це легко, давайте зробимо це зараз. Ми розглянемо групу **one** і **oni**. На наше щастя, група **one** тут не така страшна.

 24.43

Nie mogę teraz rozmawiać, jestem z koleżankami.
 Czuję się cudownie ze zwierzętami.
 Nie mam czasu, zajmuję się teraz klientami.
 Ja i Bartek chcemy zostać policjantami.
 Tęsknię za naszymi rozmowami.
 Rzadko spotykam się z takimi pytaniami. (більш метафорично).

Як ви можете помітити, цей відмінок є дуже регулярним навіть у множині іменників. Закінчення **-ami**. Є слова, у яких закінчення **-mi** (без «а»), але з цією зміною не так багато слів. Давайте подивимося на важливі.

 24.44

Bardzo lubię rozmawiać z przyjaciółmi.
 Rzadko mam problemy z pieniędzmi.
 Kocham zajmować się dziećmi.
 Nie chcę rozmawiać z ludźmi, jest mi dzisiaj źle.
 Może zajmij się naszymi gośćmi?
 Rozmawiam z braćmi.

А тепер розглянемо закінчення прикметників.

 24.45

Jesteście cudownymi dziećmi.
 Spaceruję z moimi koleżankami.
 Zajmuję się naszymi klientami.
 Z jakimi ludźmi lubisz rozmawiać?
 Jakimi dziećmi lubisz się zajmować?
 Za czym tęsknisz, za jakimi miejscami w Polsce? Tanie książki...

Як бачите, кінцівка така ж. Звичайно, якщо глибоко проаналізувати ці закінчення, то іноді ми маємо **-ymi**, іноді **-imi**. Але для нас це не важливо. Чому? Тому що дійсно не потрібно багато часу, щоб ваш слух чи інтуїція прийняли правильне рішення.

Давайте подивимось оновлену графіку для орудного відмінка (**nadrzędnik**).

nadrzędnik
(czym?, z czym?, kim? z kim?)

na przykład:
Czym jadę?
Z czym jest ta kanapka?
Kim chcesz zostać?
Z kim tam jedziesz?

Tym fajnym pociągiem jest szybko.

Piszę **tym** długim długopisem.

Jakim pociągiem pojedę?

Tą fajną hulajnogą jest szybko.

Kanapka z **tą** długą kiełbasą.

Jaką hulajnogą pojedę?

Tym fajnym metrem jest szybko.

Jadę **tym** długim metrem.

Jakim metrem pojedę?

Jestem z **tymi** dobrymi ludźmi.

Jakimi ludźmi są nasi klienci?

Teżknę za **tymi** fajnymi książkami.

Z jakimi dziewczynami jesteś?

25

Перше побачення з давальним відмінком

Особові займенники в давальному відмінку (**celownik**) дуже важливі. І з них ми почнемо розвідку цього відмінку. Для нас це не зовсім нове. Ви пам'ятаєте слово «ті»? Якщо ні, нижче є речення, яке може освіжити вашу пам'ять.

 25.1

Nie wiem, czy te spodnie mi pasują.

Це слово з таблиці, яку ми будемо вивчати.

komu?

кому

 25.2

Кому?

(ja) mi, mnie	(my) nam
(ty) ci, tobie	(wy) wam
(on) mu, jemu	(oni) im
(ona) jej	(one) im
(ono) mu, jemu	

Komu?(pan) **panu**(pani) **pani**(państwo) **państwu**

Довші форми «mnie», «tobie» і «jemu» є акцентованими версіями, і ми використовуємо їх, коли починаємо речення займенником.

 25.3

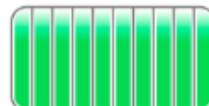
Komu tutaj jest nudno?
 Dobrze ci tutaj?
 Tobie tutaj jest dobrze?
 Mnie tutaj jest super!
 Nie wiem, czy mi tutaj jest fajnie.
 Może panu za zimno?
 Rozumiem, że pani to obojętne? Kawa z cebulą też będzie okej?

Ми вже бачили дієслово «(Ja) mówię...». Його інфінітив — «mówić». Давайте розглянемо доконаний вид цього дієслова. Воно ДУЖЕ важливе.

 25.4

wiedzieć
powiedzieć

знати
 сказати

mówić**powiedzieć**

«Wiedzieć» не має нічого спільного з «powiedzieć». Подібну ситуацію ми вже зустрічали з «robić» і «zarobić».

Якщо ми кажемо «(Ja) **wiem**», ми можемо аналогічно сказати «(Ja) **powiem**», це допомагає. До речі, «wiedzieć» не має доконаного виду. Щоб мати стосунок до майбутнього, нам потрібно зробити щось інше. Але поки що пропустимо цю дискусію.

 25.5

Jutro ci powiem.

W czwartek panu powiem, czy idę na siłownię czy nie.

W środę pani powiem, kiedy będę na wakacjach.

Nie wiem, czy mu powiedziec czy nie.

Давальний відмінок в українській мові навіть більш популярний, ніж у польській. Пам'ятайте, що ми говоримо «Мам 5 lat». а НЕ «Мnie 5 lat». Хоча час від часу в цьому контексті можна зустріти конструкцію з давальним відмінком, але, напевно, на початку це погана звичка говорити так.

Деякі дієслова ми вже знаємо. Давайте подивимося, наскільки цікавими можуть бути наші речення, коли ми використовуємо особові займенники в давальному відмінку (**celownik**).

 25.6

Zrobić ci dzisiaj obiad.

Zrobisz mi tutaj zdjęcie? Jest tutaj tak pięknie!

Potem ci napiszę, teraz jestem w pracy.

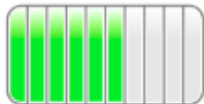
Ми введемо кілька нових слів. Вони часто вживаються з давальним відмінком (**celownik**). Усі вони мають доконаний і недоконаний вид. Але ми будемо вчити тільки ті, які нам потрібні зараз.

 25.7

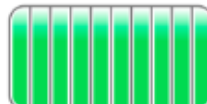
pomagać
pomóc

допомагати
допомогти

pomagać

pomóc

 25.8
(ja) **pomagam** (від pomagać)(ja) **pomogę** (від pomóc)
 25.9

Pomóc panu?

Jak panu pomóc?

Pomogę panu zrobić zakupy.

Pomogę pani zrozumieć język ukraiński.

Tak, pomogę ci wieczorem, jak będę w domu.

Moja dziewczyna? Czasami jej pomagam.

Mój chłopak? Czasami mu pomagam.

Agnieszka? Jutro jej pomogę.

Marcin? Jutro mu pomogę.

Я покажу вам наступне дієслово в недоконаному виді.

 25.10

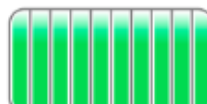
przeszkadzać

заважати

przeszkadzać

.

▶ 25.11

(ja) **przeszkadzam** (від przeszkadzać)

▶ 25.12

Nie przeszkadzam?
Przepraszam, nie przeszkadzam?
Przepraszam, nie przeszkadzam? Coś panu powiem.

▶ 25.13

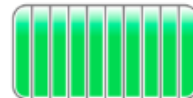
obiecować
polecać

обіцяти
рекомендувати

obiecować
polecać

.
.

▶ 25.14

(ja) **obiecuję** (від obiecować)
(ja) **polecam** (від polecać)

▶ 25.15

Obiecuję, że w przyszłym tygodniu już będę w domu.
Zrobię dzisiaj obiad. Tak, tym razem ja zrobię, obiecuję wam.
Polecam pani to czerwone wino. Jest cudowne.
A panu polecam to jasne piwo.
Tak, polecam jeszcze ten koktajl.

 25.16

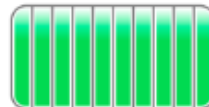
dawać
dać
prezent

давати
дати
подарунок

dawać

dać

 25.17

(ja) **daję** (від dawać)
(ja) **dam** (від dać)

 25.18

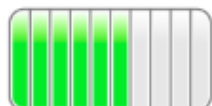
Moja dziewczyna? Nie wiem, co dam jej na urodziny.
Mój chłopak? Nie wiem, co dam mu na urodziny.
Moja żona? Zazwyczaj daję jej piękny prezent na urodziny.
Mój mąż? Zazwyczaj daję mu piękny prezent na urodziny.

 25.19

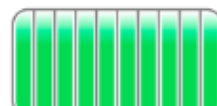
kupować
kupić
sprzedawać
sprzedać

купувати
купити
продавати
продати

kupować
sprzedawać

kupić
sprzedać

 25.20

(ja) **kupuję** (від купова́ти)
 (ja) **kupię** (від купи́ти)
 (ja) **sprzedaję** (від продава́ти)
 (ja) **sprzedam** (від прода́ти)

 25.21

Już wiem, co ci kupię na urodziny. Tym razem to nie będzie sweter.
 Moja żona? Zwykle kupuję jej sukienkę na urodziny.
 Mój mąż? Zwykle kupuję mu sweter na urodziny.
 Często robię zakupy **przez internet**.
 Kupię jej jakąś książkę **przez internet**.

rata

розстрочка

na raty

 25.22

Nie mam tyle pieniędzy, kupię to na raty.

 25.23

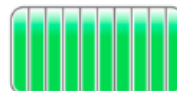
przynieść
 przywieźć
 pozwolić

принести
 привезти
 дозволити

.

przynieść
 przywieźć
 pozwolić

 25.24

- (ja) **przyniosę** (від przynieść)
 (ja) **przywiozę** (від przywieźć)
 (ja) **pozwolę** (від pozwolić)

 25.25

Przyniosę ci jutro obiad do pracy.
 Przyniosę coś do ciebie, może wino?
 Pozwolę ci coś powiedzieć, ale potem, teraz ja mówię.
 Nie wiem, czy pozwolę mu pojechać na wakacje. Jest jeszcze mały.
 Gdzie jesteś? Przywiozę ci dobre wiadomości.
 Przywiozę ci mojego syna, okej?
 Myślę, że przywiozę to samochodem, bo jest ciężkie.

Коли ми обговорювали орудний відмінок (**nadrzędnik**), ми побачили, що іменник якимось чином трансформується, наприклад: «To jest mój samochód. Jadę do pracy moim samochodem». У давальному відмінку (**celownik**) іменники також виглядають інакше. Але спочатку подумайте, коли це дійсно важливо. Чи потрібні вони нам на цій стадії? Подивіться на кілька прикладів: «Я допоможу своїй **машині**. Я її відремонтую.», «Я щось віддам своїй **країні**.». Звичайно, ці речення правильні, і ми можемо почути їх час від часу. Давайте зараз розглянемо інші речення: «Я **мамі** щось куплю.», «Я щось подарую **Насті**.».

Ці речення ми можемо почути набагато частіше. Тож будьмо практичними. Давайте подивимося, як виглядає давальний відмінок для імен, членів сім'ї, професій або взагалі для іменників, які описують людей.

 25.26

To jest Bartek, mój chłopak. Jutro dam Bartk**owi** piękny prezent.

To jest Alicja, moja dziewczyna. Juro dam Alicj**ii** piękny prezent.

Co kupić mamie**e** na urodziny?

A co matce

A co babci**i**?

A co dziadk**owi**?

A co tacie**e**?

A co ojcu**u**?

A dziecku**u**?

Pomogę Pawł**owi**, bo Paweł to dobry mężczyzna.

Pomogę Karolin**ie**, bo Karolina to dobra kobieta.

Chyba pozwolę Maćk**owi** pojechać na wakacje.

Chyba pozwolę Justyn**ie**, pojechać na wakacje.

Kupię coś bratu**u**.

Kupię coś siostrze**e**.

Ми бачимо закінчення **-owi**, **-u**, **-i** та **-e**. Не думайте про них. Достатньо, якщо ви розпізнаєте ці закінчення, коли це необхідно. Це не найголовніше, що потрібно вчити зараз.

Я просто ще раз напишу вирази, які ми будемо використовувати час від часу, тому що існує більша ймовірність, що вам може знадобитися це використовувати.

 25.27

Кому? Dziecku.

Кому? Żonie.

Кому? Mężowi.

Кому? Dziewczynie.

Кому? Chłopakowi.

Давайте введемо в контекст те, що ми дізналися в цьому розділі. Я буду використовувати графіку, яку ви вже бачили.

celownik
(komu?)

na przykład:
Komu jest to potrzebne?

Звичайно, ми також вивчили особисті займенники («mi», «ci» і так далі). Це не представлено на графіку, тому що роль цього графіка полягає в тому, щоб показати, як відмінок і вид іменника впливають на закінчення прикметників, вказівних займенників і питань.

Але насправді це ми можемо додати до наших знань. Зараз це не так важливо, але давайте розберемося для практики.

 25.28

Jaki**emu** ojcu kupię prezent? Oczywiście, że moj**emu**.
 Jakiej**ej** matce kupię prezent? Oczywiście, że mojej**ej**.
 Jaki**emu** dziecku kupię prezent? Oczywiście, że moj**emu**
 Pozwolę pojechać moj**emu** synowi na wakacje.
 Pozwolę pojechać mojej**ej** córce na wakacje.
 Pozwolę pojechać moj**emu** dziecku na wakacje.
 Nie wiem, co dać **temu** człowiekowi.
 Nie wiem, co dać **tej** kobiecie.
 Nie wiem, co dać **temu** dziecku.

Як бачите, закінчення прості. Давайте подивимося на оновлену графіку.

celownik
(komu?)

na przykład:
Komu jest to potrzebne?

Temu fajnemu mężczyźnie coś kupię Tej fajnej kobiecie coś kupię. Temu fajnemu dziecku coś kupię.

Jakiemu mężczyźnie coś kupię? Jakiej kobiecie coś kupię? Jakiemu dziecku coś kupię?

Давайте вивчимо один корисний вираз. Ми можемо просто вивчити це напам'ять. Коли я кажу, що вчити напам'ять, я маю на увазі просто не замислюватись над граматиною. Хоча я наведу вам кілька прикладів, які допоможуть вам зрозуміти, чому він має таку форму. Це означає: «завдяки цьому».

dzięki temu

25.29

Pójdę pobiegać na dworze, dzięki temu zjem cały obiad.
Pójdę do pracy, dzięki temu będę bogaty.
Dzięki temu, że jesteś tutaj ze mną, jest mi cudownie.
Dzięki panu wiem, gdzie kupić dobre wino.
Dzięki pani moje dziecko jest piękne i zdrowe.

Я обіцяю, що ця фраза буде останньою в цьому розділі. Коли це використовувати? Коли чуєте від когось щось серйозне. Ми також можемо використовувати її, коли ви хочете ввічливо сказати, що ви щось не можете зробити.

25.30

Przykro mi

мені шкода/на жаль

 25.31

- To co, jutro u mnie?
- Przykro mi, ale jutro jestem zajęty. Może w przyszłym tygodniu?

 25.32

- Mój dziadek... To nie jest dla mnie łatwy temat.
- Rozumiem. Przykro mi.

25.1 Вправи для розділів 21-25

1. Мабуть туди не піду. У мене болять ноги.
2. Я вмиюся, а потім з'їм обід.
3. Нарешті я тебе бачу! Ти знаєш, що я весь час сумую за тобою.
4. Я там ніколи в житті не була.
5. У світі часто є проблеми.
6. Що ти зазвичай робиш влітку?
7. Зазвичай у селі мало людей.
8. Я забув тобі щось сказати.
9. Я живу за кордоном і сумую за родиною.
10. Цей документ ще дійсний?
11. Я принесу тобі вино на день народження.
12. Зазвичай купую тут сир.
13. Скоро продам свою машину.
14. Я обіцяю, що завжди буду з тобою.
15. Рекомендую тобі туди поїхати.
16. Що купити маленькій дитині на день народження?
17. Спокійно, я вам допоможу. (офіційно до жінки)
18. Вибачте, я не заважаю?
19. Завдяки тому, що ти тут, я почуваюсь чудово.
20. Де я можу це купити?
21. Які є поляки?
22. Я не знаю, в яку країну я хочу поїхати у відпустку.
23. Хто ця українка? Програміст?
24. Їду туди у вівторок.
25. Я був там у середу.
26. У який день тижня найкраще прати?
27. Я завжди встаю з ліжка вранці.
28. Іноді я прокидаюся вночі.
29. Завтра я мушу прокинутися рано вранці.
30. Опівдні сонце часто світить.
31. Я зараз повернуся зі спортзалу.
32. Через місяць я буду вже за кордоном.
33. Які плани у тебе на цей тиждень?
34. Наше місто дуже гарне восени.
35. Коли твій день народження, в січні?

36. Марек смішний. Він мені дуже подобається.
37. Він дуже впевнений у собі.
38. Минулого тижня я був на побаченні.
39. Де працюють твої батьки?
40. Де працює ваша дружина? (офіційно до чоловіка)
41. Ця зустріч дуже важлива для мене.
42. Я зустріну боса завтра.
43. Вибачте, але я не можу завтра.
44. Ви мої улюблені колежанки.
45. Ви мої улюблені колеги.
46. Я сумую за минулим.
47. Я зустрічаюся з Мартою. Це дуже класна дівчина.
48. Чим займаються твої брати?
49. Я косметолог.
50. Ми косметологи.
51. Я з України, але живу в Польщі.
52. Увага! Тут небезпечно.
53. Ти завжди такий лінивий?
54. Я терплячий, але я вже довго чекаю.
55. Цікаво, що цей сир смакує як полуниця.
56. Тут трохи нервово, краще піти звідси.
57. У травні в Польщі часто дуже спекотно.
58. Канікули в липні та серпні.
59. Я не вмію добре готувати.
60. Ця зима дуже тепла.
61. Наступного року зима буде дуже холодна.
62. Минулого місяця я була за кордоном.
63. Лютий дуже короткий місяць.
64. Я займаюся 3 рази на тиждень.
65. Я надто довго працюю, у мене вже болять очі.
66. Мені погано, я думаю вип'ю пива.
67. На вихідних у центрі завжди так багато людей?
68. Я зазвичай читаю ввечері.
69. Я не можу далі, це занадто важко для мене.
70. Хотіти а могли...

71. Кого ти любиш навчати?
72. Тобі подобається навчати дітей?
73. Тобі подобається бути вчителем?
74. Колись я стану вчителькою.
75. На відпочинку з дітьми завжди є проблеми.
76. Хто в Польщі президент?
77. Я не працюю за фахом, але завдяки цьому заробляю краще.
78. Який учитель Анджей?
79. Легко бути вчителем?
80. Який буде світ у майбутньому?
81. Я хочу знати, як я можу допомогти своїй дитині.
82. Де тобі найкраще?
83. Ти дійсно хороший кухар.
84. Я ще не знаю, чи зустріну його завтра.
85. Ще не знаю, чи зустріну її завтра.
86. Китай – гарне місце для відпустку?
87. Вам смакує цей сік? (офіційно до чоловіка)
88. Вам смакує цей сік? (офіційно до жінки)
89. Я хочу вам щось сказати. (офіційно до чоловіка)
90. Для кого цей подарунок?
91. Одного разу я продам цю квартиру і куплю іншу.
92. Я куплю цю квартиру в розстрочку, тому що вона занадто дорога.
93. Я вмію лише сказати «dziękuję» українською.
94. Знаєш, чи далеко це місце?
95. Важлива любов у житті?
96. Поки що я ще в Польщі, наступного місяця буду в Україні.
97. Я бачу свого чоловіка, я бачу його.
98. Я бачу свою дружину, я бачу її.
99. Я бачу свою дитину, я бачу його.
100. Де мої батьки? Гаразд, тепер я бачу їх.

25.2 Відповіді для розділів 21-25

Відповіді 21-25

1. Chyba tam nie pójdę. Bola mnie nogi.
2. Umyję się a potem zjem obiad.
3. Wreszcie cię widzę! Wiesz, że ciągle tęsknię za tobą.
4. Nigdy w życiu tam nie byłam.
5. Na świecie często są problemy.
6. Co robisz zazwyczaj latem?
7. Na wsi zazwyczaj jest mało ludzi.
8. Zapomniałem coś ci powiedzieć.
9. Mieszkam za granicą i tęsknię za rodziną.
10. Ten dokument jest jeszcze ważny?
11. Przyniosę ci wino na urodziny.
12. Kupuję zazwyczaj ser tutaj.
13. Niedługo sprzedam swój samochód.
14. Obiecuję, że zawsze będę z tobą.
15. Polecam ci tam pójść.
16. Co kupić małemu dziecku na urodziny?
17. Spokojnie, pomogę pani.
18. Przepraszam, nie przeszkadzam?
19. Dzięki temu, że jesteś tutaj, czuję się cudownie.
20. Gdzie mogę to kupić?
21. Jacy są Polacy?
22. Nie wiem, do jakiego kraju chcę pojechać na urlop.
23. Kim jest ta Ukrainka? Programistką?
24. We wtorek tam idę.
25. Byłem tam w środę.
26. W jaki dzień tygodnia najlepiej robić pranie?
27. Zawsze wstaję rano z łóżka.
28. Czasami budzę się w nocy.
29. Jutro muszę obudzić się wcześniej rano.
30. W południe często świeci słońce.
31. Zaraz wracam z siłowni.
32. Za miesiąc będę już za granicą.
33. Jakie plany masz w tym tygodniu?
34. Jesienią nasze miasto jest bardzo piękne.
35. Kiedy masz urodziny, w styczniu?

36. Marek jest zabawny. Bardzo go lubię.
37. On jest bardzo pewny siebie.
38. W zeszłym tygodniu byłem na randce.
39. Gdzie pracują twoi rodzice?
40. Gdzie pracuje pana żona?
41. To spotkanie jest dla mnie bardzo ważne.
42. Jutro spotkam się z moim szefem.
43. Przykro mi, ale jutro nie mogę.
44. Jesteście moimi ulubionymi koleżankami.
45. Jesteście moimi ulubionymi kolegami.
46. Tęsknię za przeszłością.
47. Spotykam się z Martą. To jest bardzo fajna dziewczyna.
48. Czym się zajmują twoi bracia?
49. Jestem kosmetyczką.
50. Jesteśmy kosmetyczkami.
51. Jestem z Ukrainy, ale mieszkam w Polsce.
52. Uwaga! Tutaj jest niebezpiecznie.
53. Zawsze jesteś taki leniwy?
54. Jestem cierpliwy, ale już długo czekam.
55. To zabawne, że ten ser smakuje jak truskawka.
56. Trochę tutaj nerwowo, lepiej stąd wyjść.
57. W maju w Polsce często jest bardzo gorące.
58. Wakacje są w lipcu i sierpniu.
59. Nie umiem dobrze gotować.
60. Ta zima jest bardzo ciepła.
61. W przyszłym roku zima będzie bardzo zimna.
62. W zeszłym miesiącu byłem za granicą.
63. Luty to bardzo krótki miesiąc.
64. Ćwiczę 3 razy w tygodniu.
65. Za długo pracuję, bolą mnie już oczy.
66. Źle się czuję, chyba wypiję piwo.
67. W weekend zawsze w centrum jest tak dużo ludzi?
68. Czytam zazwyczaj wieczorem.
69. Dalej już nie mogę, to dla mnie za trudne.
70. Chcieć a móc...

71. Kogo lubisz uczyć?
72. Lubisz uczyć dzieci?
73. Lubisz być nauczycielem?
74. Kiedyś zostanę nauczycielką.
75. Na wakacjach z dziećmi zawsze są problemy.
76. Kto jest prezydentem w Polsce?
77. Nie pracuję w zawodzie, ale dzięki temu zarabiam lepiej.
78. Jakim nauczycielem jest Andrzej?
79. Łatwo jest być nauczycielem?
80. Jaki będzie świat w przyszłości?
81. Chcę wiedzieć, jak mogę pomóc swojemu dziecku.
82. Gdzie czujesz się najlepiej?
83. Jesteś naprawdę dobrym kucharzem.
84. Jeszcze nie wiem, czy jutro się z nim spotkam.
85. Jeszcze nie wiem, czy jutro się z nią spotkam.
86. Chiny są dobrym miejscem na wakacje?
87. Smakuje panu ten sok?
88. Smakuje pani ten sok?
89. Chcę panu coś powiedzieć.
90. Dla kogo jest ten prezent?
91. Kiedyś sprzedam to mieszkanie i kupię inne.
92. Kupię to mieszkanie na raty, bo jest za drogie.
93. Umiem tylko powiedzieć "dziękuję" po ukraińsku.
94. Wiesz, czy to miejsce jest daleko?
95. Miłość jest w życiu ważna?
96. Na razie jeszcze jestem w Polsce, w przyszłym miesiącu będę na Ukrainie.
97. Widzę mojego męża, widzę go.
98. Widzę moją żonę, widzę ją.
99. Widzę moje dziecko, widzę je.
100. Gdzie są moi rodzice? Dobrze, już ich widzę.

26

Будуємо цікавіші речення 4 - майбутній час та інші теми

Цей розділ ми розпочнемо з вивчення повного відмінювання дієслова «być» у майбутньому часі. Поки що ми знаємо лише два слова з цієї таблиці, тобто «będę» та «będzie».

być

 26.1

będę	będziemy
będziesz	będziecie
będzie	będą

 26.2

Nasze dzieci są na wakacjach. Będą w domu jutro.

Będziecie na jutro gotowe? (one)

Będziecie na jutro gotowi? (oni)

Będziesz ze mną na zawsze?

Będę z tobą tylko chwilę, mam dużo pracy.

Польською мовою, схожою на українську, ми можемо говорити про майбутнє дуже подібним чином.

być (в майбутньому) robić

У нас є ще інший спосіб, але про нього буде згадано на завершальному етапі підручника. Але вони рівнозначні. Можна сказати, що різниця між ними лише стилістична.

Гаразд, давайте попрактикуємося в майбутньому часі.

26.3

Co będziemy dzisiaj robić?
Będziemy razem gotować obiad.
Dzieci będą śpiewać w szkole.

Może będziemy czasami ćwiczyć na siłowni w przyszłym miesiącu?

У цьому розділі ми вивчимо багато тем. Перший — майбутній час. Як бачите, справа не складна. Ми будемо ним користуватися. Переходимо до іншої теми.

Існує гарне вживання дієслова «robić», яке часто недооцінюється. Коли ми додаємо «się», ми маємо «robić się». За допомогою цього дієслова ми описуємо зміни, процес. Приклади розкажуть нам більше.

26.4

Jem za dużo. Robię się już gruby.
Robi się zimno, idę do domu.

Jest tutaj dużo ludzi, robi się nieprzyjemnie. Może lepiej będzie tam?
Robi się późno, już prawie noc, idę spać.

Давайте вивчимо слово, яке допоможе нам будувати умовні речення.

26.5

jeśli

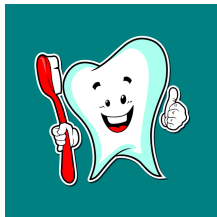
якщо

 26.6

Przyjdiesz do mnie na obiad, jeśli coś ugotuję?
Jeśli jutro będzie padać deszcz, to zostanę w domu.

Давайте вивчимо кілька прикметників. Деякі з них дійсно базові.

 26.7

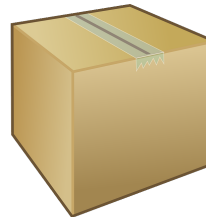
czysty

brudny

otwarty

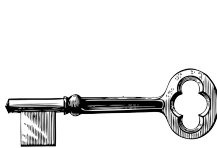
zamknięty

 26.8

Ale twój pokój jest brudny! Tak zawsze?
Drzwi są otwarte.
Okno jest zamknięte.
Moje zęby rzadko są brudne, ponieważ często je myję.
Codziennie myję zęby.
Nic nie mówisz, masz zamknięte oczy... A ja nic nie rozumiem.

Давайте вивчимо кілька іменників, які ми можемо вживати з цими прикметниками.

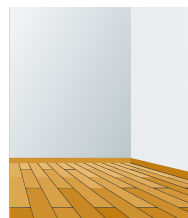
 26.9

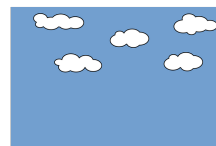
klucz

paczka

podłoga

powietrze

▶ 26.10

Gdzie są moje klucze?
 Drzwi są zamknięte **na klucz**
 Przywiozę ci paczkę, oczywiście zamkniętą.
 Ta zamknięta paczka jest twoja?
 Gdzie jest brudna podłoga? U mnie jest czysta.
 Tutaj powietrze jest naprawdę czyste!

Ми вивчимо ще прикметники.

▶ 26.11

wesoły

smutny

zmartwiony

chory

▶ 26.12

Dzisiaj cały dzień w łóżku... Jestem chora.
 Bardzo lubię widzieć, jak moje dzieci są wesołe.
 Nie lubię widzieć, jak moje dzieci są smutne.
 Jestem zmartwiona, bo mój dziadek jest chory i nie wiem, co będzie.
 Jesteś zmartwiona, że twoje dzieci są same na wakacjach?

Czym jesteś zmartwiony/zmartwiony? (nadrzędnik)

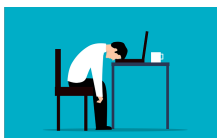
▶ 26.13

Jestem zmartwiona moją pracą.
 Jestem zmartwiony swoim zdrowiem.

▶ 26.14

szczęśliwy

zmęczony

zaskoczony

przeziębiony

▶ 26.15

Jestem szczęśliwa, że jedziemy razem z dziećmi na wakacje.
 Nie mówię dużo, bo po prostu jestem zmęczona.
 Nie jestem zajęty, ale jestem zmęczony. Może jutro?
 Jestem chory i przeziębiony, znowu w łóżku.
 Zazwyczaj jestem przeziębiony zimą.
 Jestem zaskoczony, że ten mężczyzna jest tak miły i przystojny.
 Jestem zaskoczony, że dostanę podwyżkę.

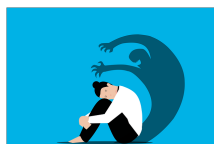
▶ 26.16

znudzony

rozczarowany

zestresowany

zdenerwowany

▶ 26.17

egzamin
ocena

екзамен
оцінка

▶ 26.18

Ale ta lekcja jest nudna! Jestem znudzony jak nigdy.
 Kiedy nie mam co robić, jestem znudzona.

Jestem zestresowana, bo nie wiem, czym i kiedy przyjadą moje dzieci.
 Jestem zestresowany, bo jutro mam ważny egzamin.
 Moje dzieci są rozczarowane, że lekcje w szkole są zazwyczaj nudna.
 Jestem zdenerwowany, że tak rzadko mówisz mi prawdę.
 Andrzej jest rozczorowany, że Daria ma już chłopaka.
 Moja mama jest zły na mnie, bo mam złe oceny w szkole.
 Mój ojciec jest zdenerwowany na mnie, bo mam złe oceny w szkole.

Подібно до «zmartwiony» у списку вище також є деякі прикметники, які можна використовувати в орудному відмінку (**nadrzędnik**).

**Czym jesteś rozczarowany/rozczarowana?
 Czym jesteś zestresowany/zestresowana?**

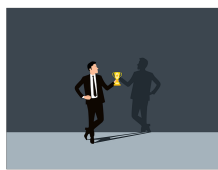
 26.19

Jestem rozczarowany tą dziewczyną. Nie jest miłym człowiekiem.
 Jestem rozczarowana tym chłopakiem.
 Nie wygląda tak dobrze jak inni.
 Jestem zestresowana rozmową o pracę. Nie wiem, jak będzie.
 Jestem zestresowany rozmową z szefem.
 Jesteś zestresowana egzaminem?

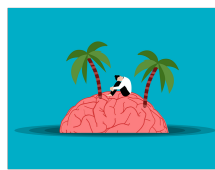
 26.20

zazdrośny

dumny

samotny

**O co jesteś zazdrośny/zazdrośny? (biernik)
 O kogo jesteś zazdrośny/zazdrośny? (biernik)**

 26.21

Jestem zazdrosny o moją żone.
 Nie lubię, kiedy mój mąż jest o mnie zazdrosny.
 Jestem zazdrosna o mojego męża.
 Nie lubię, kiedy moja żona jest o mnie zazdrosna.
 Marcin jest zazdrosny o mój samochód. Nie wiem dlaczego.
 Dlaczego jesteś zazdrosna o moją torebkę? To bardzo tania rzecz.

Давайте також потронуємося з іншими двома прикметниками.

 26.22

Jestem samotny, ale szczęśliwy.
 Nie czuję się samotna, mam fajne życie.
 Czuję się trochę samotna, ale co zrobić...
 Jestem dumna, że moje dzieci mają w szkole dobre oceny.
 Jestem dumną matką.

Переходимо до іншої теми. Наступні слова полегшують наше життя. Ці слова дуже часто вживаються з інфінітивами, що покажуть приклади.

 26.23

warto
trzeba
można

варто
 треба
 можна

 26.24

Dzień dobry, można kawę z mlekiem?
 Co można tutaj robić? Ty znasz to miasto.
 Warto mieć na sobie ciepłe ubrania, kiedy jest zimno.
 Trzeba być dobrym człowiekiem.
 Dzień dobry, można kawę z mlekiem?
 Co można tutaj robić? Ty znasz to miasto.
 Warto mieć na sobie ciepłe ubrania, kiedy jest zimno.

Trzeba być dobrym człowiekiem.
 Można tutaj mówić głośno?
 Nie warto nic robić, to już i tak za późno.
 Czasami nie warto wiedzieć, co będzie jutro.
 Każdy dzień jest inny - trzeba to wiedzieć.

Ці слова дуже класні, ми можемо легко посилатися на минуле чи майбутнє, просто використовуючи їх із «było» та «będzie».

 26.25

Kiedyś było można tutaj pić wino. Dzisiaj to jest park.
 Wiesz, kiedy będzie można kupić bilety?
 Można było zrobić to inaczej...
 Jeszcze nie wiem, jak trzeba ćwiczyć na siłowni.

Нарешті, останнє слово в цьому розділі. Це допоможе нам говорити про мету наших дій.

 26.26

żeby

щоб

 26.27

Ćwiczę na siłowni 3 razy w tygodni, żeby być w formie.
 Dużo się uczę, żeby dobrze mówić po polsku.
 Żeby być zdrowy, trzeba często biegać.
 Trzeba często biegać, żeby być zdrowy.

Ми вже бачили, як утворити вищий ступінь порівняння, тобто «dobry-lepszy», «zły-gorszy» та прислівники «dobrze-lepiej» і «źle-gorzej». Є ще два, які ми повинні вивчити.

 26.28

duży → **większy**

mały → **mniejszy**

 26.29

Jestem większy niż mój brat.
Pieniądze - to mój największy problem.
Ta torebka jest mniejsza niż tamta.
Jaki kraj jest najmniejszy na świecie?

І прислівники.

 26.30

dużo → **więcej**

mało → **mniej**

Я лише коротко прокоментую, що після «więcej/mniej», подібно до «dużo/mało», ми використовуємо родовий відмінок (**dopełniacz**).

 26.31

Tutaj jest bardzo dużo ludzie, ale tam jeszcze więcej.
Więcej pieniędzy to lepsze życie?
Dzisiaj mam trochę więcej czasu.

Тепер ми можемо вивчити вираз, схожий на український відповідник.

 26.32

mniej więcej (більш-менш)

Закон заперечення

Цей розділ буде коротким. Буде представлена лише одна концепція. Це поняття пов'язане з родовим відмінком. Але нам не потрібно вивчати це тут. Це лише одне просте правило, яке полегшує наше життя.

Подивіться на речення нижче. Ви бачите, що слова «wszystko» і «nic» змінюються у двох випадках.

 27.1

Lubię wszystko.
 Nie lubię **wszystkiego**.
 Nic nie lubię.
Niczego nie lubię.

Ви, напевно, пам'ятаєте, що дієслово «lubić» вимагає використання знахідного. Але виявляється, що коли це дієслово заперечується, воно вимагає іншого відмінка, тобто родового відмінка (**dopełniacz**). Але це характерно не тільки для цього дієслова, але і для більшості дієслів, після яких йде знахідний. Цю поведінку будемо називати **закон заперечення**.

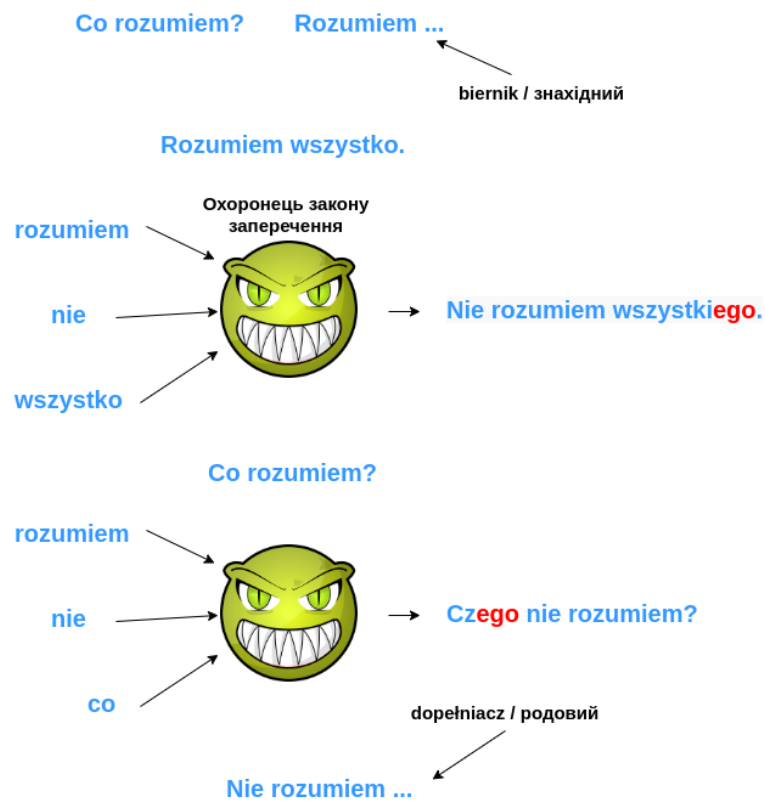
 27.2

Rozumiem wszystko po polsku.
Nie rozumiem wszystkiego po polsku.
Niczego nie rozumiem po polsku.

 27.3

- Wszystko rozumiesz po ukraińsku?
- Prawie wszystko.
- A po polsku?
- Po polsku prawie niczego nie rozumiem.

Як ви бачите, закінчення **ego** з'являється, коли дієслово заперечується.

Насправді слово «ніс» — цікавий випадок. Воно настільки часто використовується, що його родовий відмінок має два потенційні варіанти: «ніс» та «ніczego». Від стилістичного вибору залежить, який з них буде обраний. «Ніс» здається, більш широко використовується - якщо вам потрібна коротка відповідь.

 27.4

Po polsku prawie nic nie rozumiem.
Wiem, że nic nie wiem.
Nic nie widzę.

Варто подивитися, як поведе себе популярний вказівний займенник «to».

 27.5

- Już to rozumiesz?
- Nie, jeszcze **tego** nie rozumiem.

 27.6

Gdzie jest moja babcia? Na pewno **tego** ci nie powiem.
To jest niedobre. Nie zjem **tego**.

Подивимося, як інші слова змінюються запереченням.

 27.7

Widzę tam kogoś.
Nie, **nikogo** tam nie widzę.

Слово «со» також буде змінено, коли дієслово заперечується.

 27.8

Co zazwyczaj robisz w wolnym czasie?
Czego nigdy nie robisz w wolnym czasie?
Co lubisz czytać?
Czego nie lubisz czytać?

Можливо, це трохи інша тема, але вона все одно важлива. Ми бачимо, що закінчення **-ego** є досить популярним. Пам'ятайте, що після «со́» і «ніс» ми завжди використовуємо це.

 27.9

Nic fajnego.
Nic ciekawego.
Coś interesującego.
Coś dobrego.
Mam dla ciebie coś smacznego?
Co u mnie? Nic nowego.

Багато корисних дієслів

У цьому розділі ми вивчимо багато дієслів. Деякі з них вживаються на практиці лише в третій особі однини чи множини. Хорошим прикладом таких дієслів є «подобатися» в українській мові («подобається» і «подобаються»).

 28.1

działać
działa
działają

працювати
працює
працюють

 28.2

Moja karta nie działa. Jak ja zapłacić?
Można zapłacić gotówką? Moja karta niestety nie działa.
Ta winda nie działa. Może za dużo ludzi tam jest?
Dzisiaj idę pieszo do pracy, bo mój samochód nie działa.
Nic tutaj nie działa.
Jak zwykle mój telefon nie działa. A jak działa, to działa wolno.

Є багато речей, які можуть не працювати, давайте вивчимо більше слів.

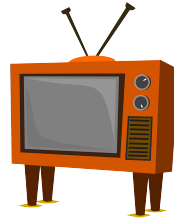
 28.3

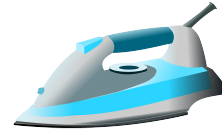
pralka

odkurzacz

telewizor

żelazko

 28.4

Telewizor nie działa. Idę na siłownię.
Nasze żelazko ciągle nie działa!

Давайте вивчимо кілька дієслів, пов'язаних з об'єктами вище. Як бачите, можна сказати «праć» або «robić pranie».

 28.5

prać
odkurzać
odkurzyć
oglądać telewizję
prasować

прати
пилососити
пропилососити
дивитись телевізор
прасувати

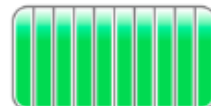
 28.6

(ja) **pioię** (від prać)
(ja) **odkurzam** (від odkurzać)
(ja) **odkurzę** (від odkurzyć)
(ja) **oglądam telewizję**
(ja) **prasuję**

prać
odkurzać
prasować

wyprać
odkurzyć
wyprasować

28.7

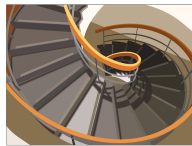
Gdzie teraz można oglądać telewizję, jak telewizor nie działa?
Co warto robić, kiedy nie można prać, bo pralka nie działa?
Co warto robić, kiedy nie można odkurzać, bo odkurzacz nie działa?
Jutro odkurzę mój pokój, bo odkurzacz nie działa.
Rzadko odkurzam, prawdę mówiąc.
Wolisz prasować czy odkurzać?
Jutro wypiorę moje ubrania.
Co za życie... Cały dzień dzisiaj piore.
Wyprasuję ci koszulę. Będziesz lepiej wyglądać.

Давайте побудуємо пару речень із «діяляją». Нижче подані іменники лише у множині. Деякі з них ми вже бачили.

28.8

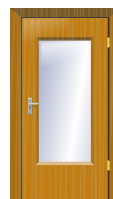
słuchawki

schody

nożyczki

drzwi

okulary

У мене є до вас запитання. Як ви думаєте, які іменники можуть вживатися з дієсловом «діяляć»? Подумайте на мить.

 28.9

Moje słuchawki nie działają, znowu!
Te nożyczki nie działają. Są w domu inne?
Te drzwi nie działają. Gdzie jest jakieś okno?

У наведених вище реченнях ви не можете побачити «okulary». У мене є деякі сумніви, чи можна використовувати «działać» із цим іменником, але я також не впевнений, що ми не можемо. Якщо це електронне обладнання, то точно можемо. Якщо ні, я вважаю, що нам потрібно уточнити, що ми маємо на увазі під «nie działać». Наприклад, ми знаємо, роль «nożyczki» полягає в тому, щоб різати папір, якщо вони не можуть цього робити, то «nie działają». У нас є чіткі критерії оцінки.

А як щодо «schody»? Якщо вони електронні, рухомі (як у якомусь торговому центрі), то критерії зрозумілі. Якщо ні, ми краще не вживаємо з ними дієслово «działać».

Ви можете подумати, що українською мовою можна сказати: «сходи не працюють». Тут потрібно відкрити невелику дискусію. Спочатку вивчіть ще одне слово.

 28.10

czynny

відкритий

«Czynny» це прикметник. Його офіційне визначення (в тому значенні, яке нам зараз цікаво): той, який працює в даний момент, щоб ви могли користуватися його послугами. Отже, в польській мові є два слова, які можна перекласти одним. Сподіваюся, малюнок нижче (на наступній сторінці) допоможе вам це зрозуміти.

 28.11

Nasz restauracja jest dzisiaj nieczynna.
 Ta siłownia jest czynna jutro, dzisiaj nie.
 Te schody są nieczynne, trzeba windę...
 Dziwne, że tak duży sklep jest czynny tylko 5 dni w tygodniu.
 A w sobotę szkoła jest czynna?

не працює

jest nieczynny

sklep

sklep

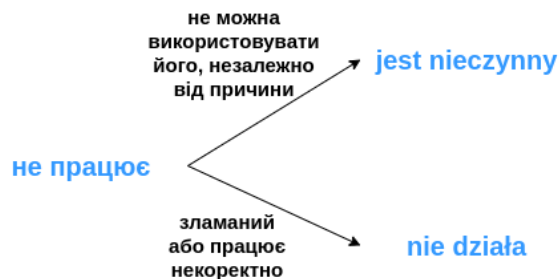
не працює

nie działa

pralka

pralka

Перш ніж перейти до іншого дієслова, мені потрібно показати вам ще один прикметник, який настільки пов'язаний з темою, що було б гріх не показати його.

zepsuty

зламаний

 28.12

I co, nie działa Zepsuta jest ta pralka?
 To jabłko nie jest już dobre, jest zepsute. (цікавий контекст)
 Jak można prasować zepsutym żelazkiem?
 Zawsze jest jakiś problem z tym telewizorem...

Нарешті наступне дієслово. Покажу вам його в третій особі однини, воно найчастіше використовується в цій формі.

zależy

залежить

**Od kogo to zależy?
 Od czego to zależy?**

 28.13

Na pewno pojedę w góry! To nie zależy od nikogo, tylko ode mnie.
 Ode mnie to nie zależy, ja tu tylko pracuję.

**znaczy
 znaczą**

значить
 значать

 28.14

Co to znaczy?
 Nie mówię dobrze po polsku. Co znaczy słowo "luksus"?
 Co znaczą te słowa?
 Co znaczy jego pytanie?
 Co dla siebie znaczą pieniądze? Są bardzo ważne? (tutaj pro o cінності)
 To dla mnie dużo nie znaczy. (tutaj pro o cінності)

Наведений нижче вираз дуже корисний.

to znaczy (тобто)

 28.15

Jestem tutaj dwa lata, to znaczy już dość długo.
Do pracy nie jadę ani autobusem, ani
pociągiem, to znaczy pójdę pieszo.

 28.15

- Już nie pracuję.
- To znaczy? Co masz na myśli?
- Jadę na wakacje.

Наведене нижче слово дуже схоже на це вище. Але цього разу це не дієслово.

czyli (тобто)

 28.16

- Warto powiedzieć mu prawdę.
- Czyli co?

 28.17

Dzisiaj masz dużo pracy, czyli jesteś bardzo zajęta?
On ma dziesięć lat, czyli to jeszcze dziecko.

Наведені нижче дієслова допоможуть нам говорити про успіх і невдачу. Воно в доконаному виді, тому пов'язане з майбутнім (якщо ми використовуємо форму теперішнього часу).

 28.18

udać się

вдатися

uda się

вдасться

 28.19

Nie wiem, czy mi się uda pojechać na wakacje w tym roku.
 Uda ci się pójść ze mną dzisiaj na siłownię?
 Czy nam się uda?
 Mojemu dziecku nie uda się nauczyć się języka niemieckiego.

 28.20

przydać się
 przyda się

знадобитися
 знадобиться

 28.21

Nie wiem, co się przyda nam na wakacjach. Nigdy tam nie byłem.
 Może żelazko się przyda?
 Twoja siostra? Nie wiem, co jej się przyda, może samochód.

Нижче дієслово існує тільки в одній формі.

wiadomo

відомо

 28.22

Jeszcze nic nie wiadomo na ten temat.
 Wiadomo, że zdrowo jest codziennie ćwiczyć.
 Co już wiadomo?
 Już wiadomo, gdzie będzie ta impreza?
 Mojemu dziecku już wiadomo, gdzie można kupić mleko.

 28.23

odbędzie się
 mieć miejsce
 koncert
 mecz

відбудеться
 мати місце
 концерт
 гра

na koncercie

koncert

z koncertu → na koncert

na meczu

mecz

z meczu → na mecz

 28.24

Już wiadomo, gdzie odbędzie się ta impreza?
 Gdzie odbędzie się ten koncert?
 Mecz ma miejsce w Polsce.
 Mecz będzie mieć miejsce w Polsce.

 28.25

Wracam z meczu.
 Jesteśmy na meczu. Jest super!
 Jest za głośno, jesteśmy na koncercie, później zadzwonię.

 28.26

- Idziesz ze mną na koncert?
- Nie wiem. To zależy, gdzie się odbędzie.
- To może na mecz? On będzie blisko.

 28.27

opłacać się
 opłaca się

окупатися
 окупається

 28.28

Już późno. Nie wiem, czy opłaca się tam jechać.
Opłaca ci się kupić samochód?
Tutaj jest za drogo, nic się nie opłaca.
Chyba opłaca się czytać książki.

 28.29

wydawać się
wydaje się

здаватися
здається

wydaje mi się

przynajmniej (принаймні)

 28.30

Wydaje mi się, że nie.
Wydaje mi się, że tak.
Wydaje mi się, że ktoś tutaj jest.
Pada deszcz. Tak przynajmniej mi się wydaje.
A jak ci się wydaje?
A jak panu się wydaje?
Przynajmniej dwie pralki nie działają, a może nawet trzy.

Нарешті останнє дієслово в цьому розділі! Отже, найменш важливе? Ні, це одне з найуживаніших дієслів. Воно останнє у списку, тому що я підготував для вас кілька вправ, які допоможуть вам вільніше використовувати зворотні дієслова (з «się»), які часто вживаються з давальним відмінком (з «mi», «ci»...). Не завжди буває так легко визначити, який порядок найкращий. Остання вправа в цьому розділі може стати для вас гарним тренінгом. Але перед цим давайте вивчимо наше останнє дієслово.

 28.31

podobać się
 podoba się
 podobają się

подобатися
 подобається
 подобаются

 28.32

Ten kraj mi się nie podoba. Jest tam za gorąco.

 28.33

- Jak podobają ci się moje słuchawki?
- Są ładne, ale wydaje mi się, że trochę za duże dla ciebie.
- Nie, są okej, są wygodne.

 28.34

- Jak podoba ci się ten koncert? Nie jest za głośno?
- Trochę tak, ale fajnie, że jestem z tobą.

Ці дієслова – лише мій вибір. Є також інші, цікаві та важливі. Деякі з них будуть показані далі в підручнику. Деякі з них ви знайдете в інших місцях. Ці дієслова ми будемо використовувати весь час.

Давайте подивимося вправу, яку я вам обіцяв.

 28.35

To **mi się** podoba.
 Podoba **mi się** ten samochód.
 Nie wiem, czy **mi się** to podoba

Co **ci się** podoba?
Podoba **ci się** ten samochód?
Nie wiem, czy **ci się** to podoba.

Co **mu się** podoba?
Podoba **mu się** ten samochód?
Nie wiem, czy **mu się** to podoba.

Co **jej się** podoba?
Podoba **jej się** ten samochód?
Nie wiem, czy **jej się** to podoba.

Co **nam się** podoba?
Podoba **nam się** ten samochód?
Nie wiem, czy **nam się** to podoba.

Co **wam się** podoba?
Podoba **wam się** ten samochód?
Nie wiem, czy **wam się** to podoba.

Co **im się** podoba?
Podoba **im się** ten samochód?
Nie wiem, czy **im się** to podoba.

Co **panu się** podoba?
Podoba **panu się** ten samochód?
Nie wiem, czy **panu się** to podoba.

Co **pani się** podoba?
Podoba **pani się** ten samochód?
Nie wiem, czy **pani się** to podoba.

Co **państwu się** podoba?
Podoba **państwu się** ten samochód?
Nie wiem, czy **państwu się** to podoba.

Дієслова руху

У цьому розділі ми зосередимося переважно на двох аспектах. По-перше ми побачимо, як префікс може змінити значення дієслів рухів. Для вас, як україномовного, це логічно і легко, але нам також потрібно на це поглянути. По-друге, деякі дієслова рухів недоконаного й недоконаного виду. Ми повинні добре знати обох.

Ми вже бачили дієслова руху: «iść» і «jechać». Ми також використали деякі префікси, щоб змінити його значення. Дивимося таблицю нижче.

 29.1

iść	jechać
pó jść	po jechać
przy jść	przy jechać
do jść	do jechać
wy jść	wy jechać
we jść	w jechać

Усі дієслова з префіксами вище доконаного виду. Ми бачимо префікс «зробити» вперше. Змінює значення так само, як і в українській парі: «йти»-«дойти». Давайте розглянемо кілька прикладів.

 29.2

Pójdę do domu.
 Jak wyjdę z domu, to zadzwonię do ciebie.
 Moje dzieci jutro wyjadą na wakacje.
 Wiesz, kiedy przyjadą nasi goście?
 Gdzie pojedziemy tam razem?
 Mam nadzieję, że niedługo pani do mnie przyjdzie.
 Za chwilę dojadę, już widzę twoją ulicę.
 Nie wiem dokładnie, jak tam dojechać.

Ми знаємо, що «iść» більше стосується пішки, а «jechać» більше стосується транспорту. Таким же чином відрізняються і наступні пари дієслів. Вони недоконаного виду.

chodźć
jeździć

ХОДИТИ
 їЗДИТИ

chodźć
 29.3

chodzę	chodzimy
chodzisz	chodzicie
chodzi	chodzą

jeździć

jeżdżę	jeździmy
jeździsz	jeździcie
jeździ	jeżdżą

 29.4

Moje dzieci chodzą do szkoły.
 Moje dzieci codziennie chodzą do szkoły.
 Chodzisz trochę za wolno dla mnie.
 Lubię chodzić szybko.
 Zawsze tak późno chodzi pani spać?
 Często jeździsz do pracy autobusem?
 Ten autobus niestety nie jeździ za często.
 Te tramwaje rzadko tutaj jeżdżą.
 Kocham jeździć samochodem!
 Gdzie zwykle jeździsz na wakacje?

Є гарні вирази з дієсловом «chodzić».

O co chodzi? (про що йдеться)

 29.5

Nie rozumiem, o co chodzi z tym długopisem. Nowy a już nie działa...

O co tutaj chodzi? Sto dziewczyn i jeden chłopak...

O co ci chodzi? (може прозвучати грубо)

Co masz na myśli? (краще так)

Jak nie wiadomo o co chodzi, chodzi o pieniądze

 29.6

- Wiesz, że Paweł już tutaj nie pracuje?
- Nie, a co robi?
- Sama nie wiem. Pewnie jakaś firma... Jestem ciekawa dlaczego.
- Jak nie wiadomo o co chodzi, chodzi o pieniądze

Jeśli chodzi o coś/kogoś (biernik)

 29.7

Jeśli chodzi o Jana, to nie jesteśmy już razem. Mam nowego chłopaka.

Jeśli chodzi o pieniądze, to zarabiam dobrze.

Jeśli chodzi o moją babcię, to już lepiej się czuje.

Jeśli chodzi o nasze wakacje, to chyba w tym roku zostaną w domu.

Подібно до «chodzić» і «jeździć», «iść» та «jechać» є дієсловами недоконаного виду. Ми побачили, що, додаючи префікси, ми можемо зробити ці дієслова доконаного виду. Чи можемо ми зробити те саме з новою парою?

Найчастіше ні. Префікси впливають на ці дієслова більш складним чином. Іноді це зовсім інше слово. Давайте просто подивимося один за одним.

Перш за все, «ро» може змінити значення цих дієслів так само, як воно змінює «czytać» і «rozczytać». Тому його роль зовсім інша, ніж у «rójść» і «rojechać».

 29.8

Pojeżdżę trochę samochodem i wracam do domu.
Pochodzę trochę po parku i wracam do domu.
Lubisz czasami pojeździć sobie skuterem?

Але «pochodzić» має інше значення, яке, безсумнівно, є більш популярним і ширше вживаним і абсолютно ІНШИМ, тому ми не повинні думати про нього як поєднання «ро» і «chodzić», а скоріше про інше слово, яке не має відношення до «chodzić» (крім форми). До речі це дієслово недоконаного виду, і воно не має доконаного виду, що буде очевидно, якщо ви побачите його значення нижче.

pochodzić

ПОХОДИТИ

Skąd pochodzisz?

 29.9

Skąd pochodzisz?
Skąd pani pochodzi?
Pochodzę z **Ukrainy**.
Mieszkam w Polsce, ale pochodzę z **Ukrainy**.
Mój mąż pochodzi z **Kijowa**.

Слово «skąd» ми також можемо використовувати в інших контекстах.

 29.10

A skąd to wiesz?
Skąd to masz?

Що стосується префікса «wy». Ми лише побачимо, як це працює з дієсловом «chodźć».

 29.11

Już wychodzisz? Czekam na ciebie na ulicy.
Nawet jeśli ludzie pracują w domu, czasami wychodzą do sklepu.
Wychodzisz ze swoją dziewczyną do kina?

Як бачите, воно недоконаного виду. Це слово має й інші значення. Проблема в тому, що воно настільки гнучке, що найкраще дізнатися, як і коли його використовувати, дивлячись на контексти, в яких воно з'являється.

 29.12

Jak ty jeździsz rowerem? Dlaczego ci tak dobrze wychodzi, a mi nie?
Pewne rzeczy są dla mnie trudne, nie wychodzą mi.
Źle wychodzę **na zdjęciach**. (більше про це в розділі 38)

Ми також можемо використовувати цей префікс так само з «iść». Цього разу це дієслово доконаного виду, тому воно стосується майбутнього.

 29.13

Nie wiem, czy ten pomysł się uda.
Jestem ciekawy, jak ten pomysł wyjdzie.

Цих прикладів нам поки що має вистачити. Більше їх ми побачимо пізніше.

Останній суфікс, який я хочу обговорити, це «rzy». Також тільки з дієсловом «chodź».

 29.14

Dlaczego paczki zawsze przychodzą, jak nie jestem w domu?!
 Mój przyjaciel dzisiaj do mnie przychodzi.
 Mój przyjaciel dzisiaj do mnie przyjdzie.
 Czasami przychodzą takie chwile, że czuję się smutny.
 Kiedyś przyjdzie taki dzień, że nie będziesz smutna.
 Kiedy przychodzą do nas goście, moja mama robi obiad.

Давайте перейдемо до чогось іншого. Ми будемо вивчати два дієслова. Одну з них ми вже бачили. Ви пам'ятаєте речення: «Wracam z pracy»? Цього разу ми вивчимо його повну таблицю відмінювання, а також його доконану версію.

wracać
wrócić

повертатися
 повернутися

wracać

 29.15

wracam	wracamy
wracasz	wracacie
wraca	wracają

wrócić

wrócę	wrócimy
wrócisz	wrócicie
wróci	wrócą

 29.16

Jutro wracamy z wakacji.
 Jutro wrócimy z wakacji.
 Zawsze kiedy wracamy z wakacji, czujemy się źle.
 Kiedy już wrócimy z wakacji, zrobimy sobie obiad.
 Kiedy wrócisz? Nudno mi bez ciebie.
 Zadzwoń do ciebie, kiedy będę w domu.
 Zadzwoń do ciebie, kiedy wrócę do domu.

Іноді ми рухаємося по повітрі. З цієї причини нам потрібне інші дієслова.

Співвідношення між «lecieć» і «latać» таке ж, як і між «iść»-«chodzić» та «jechać»-«jeździć». Давайте наведемо приклад, щоб переконатися, що це правда.

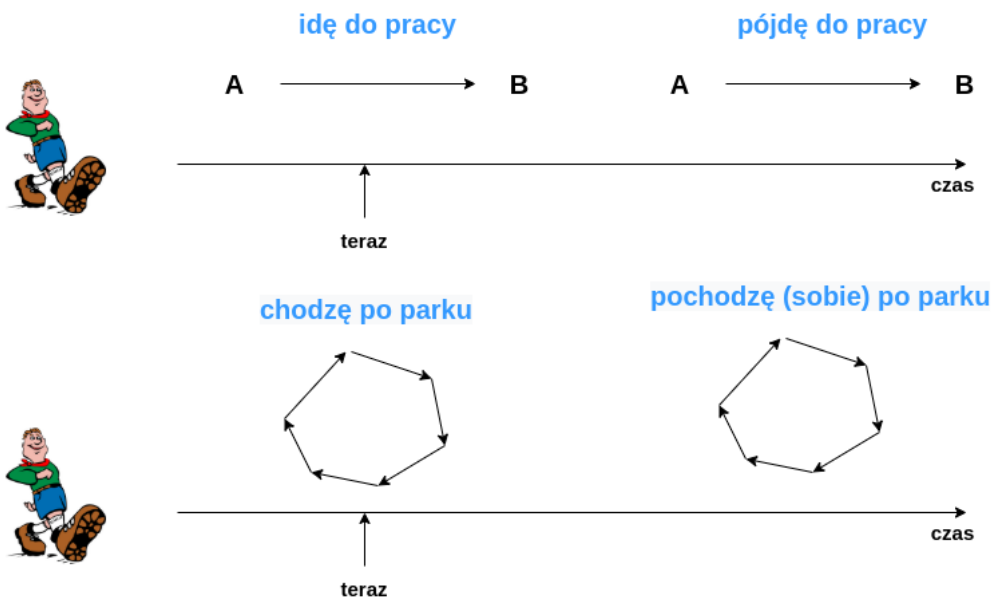
lecieć

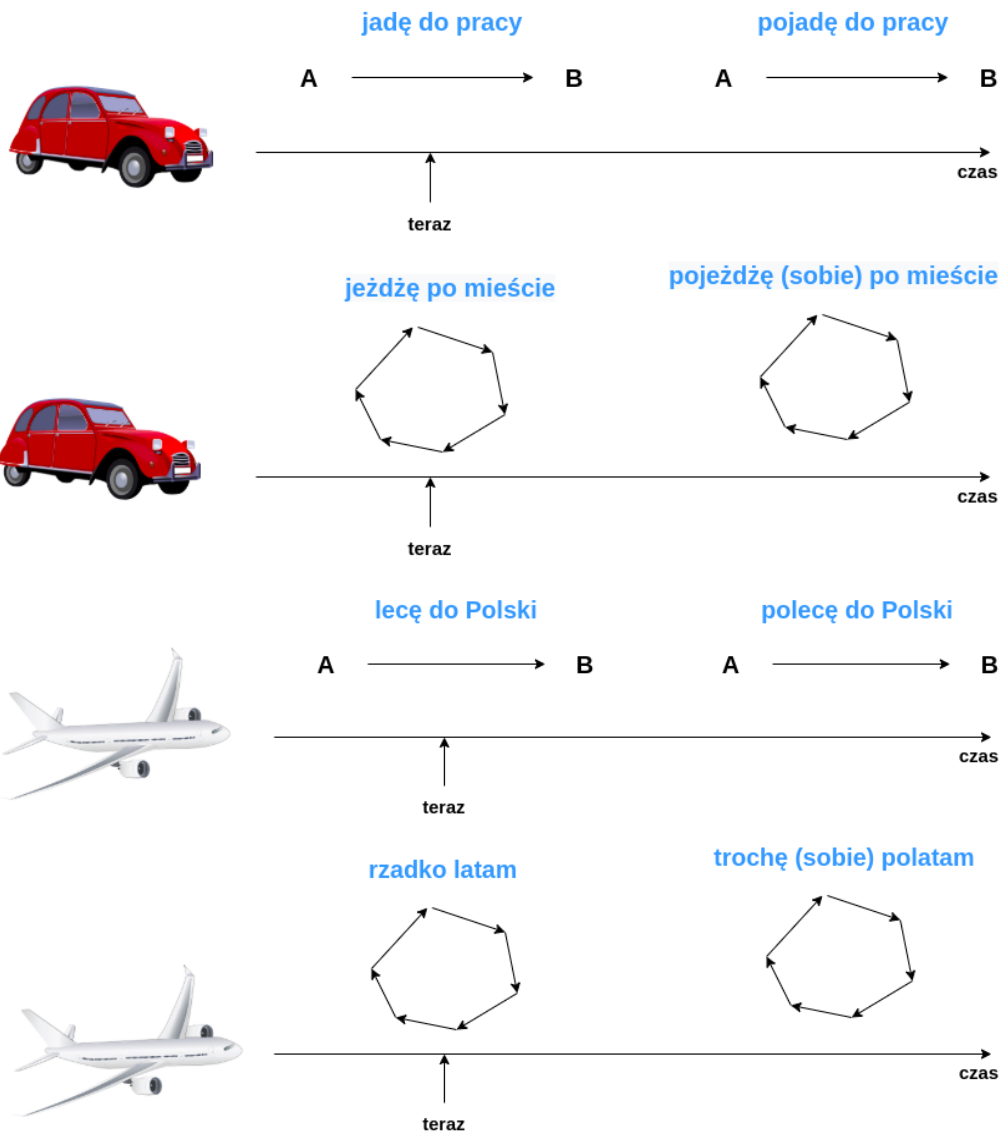

lecę	lecimy
lecisz	leciecie
lece	leczą

latać

latam	latamy
latasz	latacie
lata	latają

Давайте подивимося кілька речень з дієсловом «latać».

 29.18

Zawsze gdy latam, czuję się zestresowana.
Kocham latać!
To cudowne, że dzisiaj ludzie tak często latają.

Що стосується префіксів, давайте просто подивимося на них в основному з дієсловом «lecieć». Вони змінюють те саме значення цього дієслова так само, як «iść» або «jechać», що є дуже інтуїтивно зрозуміле і не створює жодних проблем, жодних пасток.

▶ 29.19

Gdzie razem polecimy?
 Niedługo wylecę.
 Niedługo wylatuję.
 Jak dolecę, to zadzwonię do ciebie.
 Kiedy do mnie przylecicie?
 Jak pani przyleci, proszę do mnie zadzwonić.
 Proszę państwa, samolot niedługo doleci na miejsce.
 Jak pani przyleci, proszę do mnie zadzwonić.

Нам потрібно вивчити останнє слово в цьому розділі.

lotnisko

аеропорт

▶ 29.20

na lotnisku

lotnisko

z lotniska → na lotnisko

▶ 29.21

Samolot niedługo wyleci z lotniska.
 Samolot niedługo doleci na lotniska.

Za chwilę wylecę z lotniska, zadzwonię później.
Jestem na lotnisku i czekam na samolot.

У цьому розділі ми багато чого навчилися, але мені потрібно вам показати ще трішки.

 29.22

w mieszkaniu

mieszkanie

z mieszkania → do mieszkania

w pokoju

pokój

z pokoju → do pokoju

w kuchni

kuchnia

z kuchni → do kuchni

w łazience

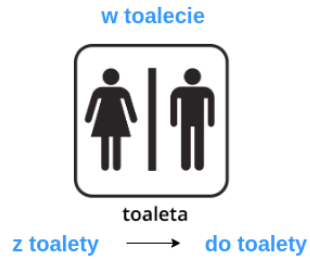

łazienka

z łazienki → do łazienki

У польській мові є слово «toaleta» (схоже на українське). Іноді різниця між зовнішнім виглядом «toaleta» чи «łazienka» дуже незначна, або відмінностей немає взагалі. Немає сенсу обговорювати це дуже докладно. Різниця в значенні більше полягає в нашій меті, чому ми є або йдемо в це місце. Наприклад в торговому центрі ви заходите в «toaleta».

 29.23

Давайте дізнаємося, як ми можемо використовувати дієслова з суфіксами для опису багатьох контекстів.

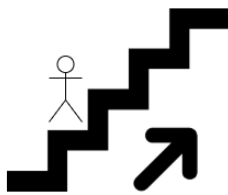
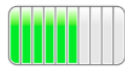
po schodach (по сходах)

 29.24

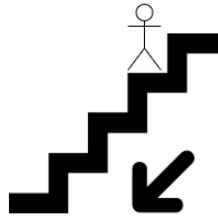
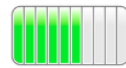
na dole
na dół
na górze
na górze

внизу
вниз
вгорі
вгору

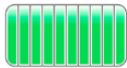
wchodzić

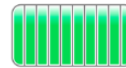
schodzić

wejść

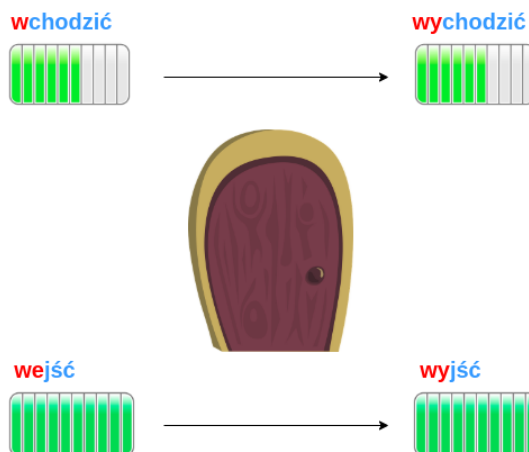

zejść

▶ 29.25

Musimy po schodach... Nie można windą?
 Mieszkam na czwartym piętrze i codziennie wchodzę po schodach.
 Już schodzę.
 Zejdiesz na dół.
 Wejdiesz na górę?
 Widzisz mnie? Jestem na górze.
 Jestem na dole, czekam na ciebie.
 Jestem leniwy, pojedę windą.
 Jestem leniwy, wjadę windą.

▶ 29.26

Kiedy wyjdiesz z pokoju?
 Nie wiadomo, co zobaczę, kiedy wyjdę z pokoju.
 Wychodzisz już łazienki?
 Kiedy wyjdiesz z łazienki?
 Idę do kuchni zrobić kolację.
 Już jadę do mieszkania.
 Z mieszkania na siłownię nie mam daleko.
 Z mieszkania na siłownię nie jest daleko.
 Słyszę, że ktoś jest w łazience.
 Gdzie będziemy jeść śniadanie, w kuchni?

30

Перше побачення з родовим відмінком

Ви пам'ятаєте «закон заперечення» з розділу 27? Багато дієслів вимагають знахідного відмінка (**biernik**), основним прикладом є «mieć», «robić» або «lubić». Виявляється, коли ми заперечуємо ці дієслова, відмінок, який стоїть після них, є інший. Родовий відмінок (**dopełniacz**) використовується. Давайте подивимося кілька речень, які показують, як змінюється слово «to» (Ми вже бачили це в розділі 27).

 30.1

Lubię to.
Nie lubię tego.
Rozumiem to.
Nie rozumiem tego.

А тепер подивимося, як будуть змінюватися іменники.

 30.2

Lubię ten samochód.
Nie lubię **tego** samochodu.

Lubię tego człowieka.
Nie lubię **tego** człowieka.

Lubię tę kawę.
Nie lubię **tej kawy**.

Lubię to wino.
Nie lubię **tego wina**.

Як ви бачите вище, іменники також змінюються. Нам потрібно навчитися, як це робити.

Почнемо з **чоловічого** роду. Точніше від **неживих** іменників.

 30.3

Nie mam czasu.
Nie ma chleba w sklepie.
Niestety nie ma cukru.
Nie znam tego parku.
Fu, nie chcę tego makaronu.
Dzisiaj nie zrobię obiad.
Nie chcę jeść tego jogurtu.
Nie mogę kupić tego komputera?
Dlaczego nie lubisz poniedziałku?

Як бачите, у нас є два закінчення **-u** або **-a**. Немає простого способу пояснити, який із них буде використаний. З часом ви розвинеєте свою інтуїцію.

Тепер розглянемо іменники чоловічого роду (але тільки живі). Вони будуть більш рішучі. Ми використовуємо букву **-a**.

 30.4

Chyba nie kupię tego banana.
Nie ma dzisiaj szefa w pracy?
Można żyć bez Instagrama?
Dlaczego nie chcesz widzieć swojego męża?

Тепер розглянемо іменники **жіночого** роду.

 30.5

- Nie będziesz pić tej kawy?
- Chyba nie.
- To może ja ją wypiję.

 30.6

Marek nie ma jeszcze żony.
Niestety nie ma już tej bułki.
Nie widzę mojej dziewczyny.
Nie znam tej ulicy.
Nie znasz tej restauracji?

Можливі дві літери **-i** або **-y**. Іноді це те саме, що і множина для називного відмінка, що може бути трішки смішне.

 30.7

Są tutaj dwie żony. Marek nie ma żony.
Są tutaj dwie bułki. Marek nie chce bułki.
Są tutaj dwie dziewczyny. Marek nie ma dziewczyny.
Są tutaj dwie piękne ulice. Marek nie zna tej ulicy.

Можливо, ви пам'ятаєте, що деякі іменники **чоловічого** роду мають закінчення **-a**.

 30.8

Nie znam tego mężczyzny.
Nie znam tego artysty.

Наостанок розглянемо іменники **середнього** роду. Тут можлива лише одна буква -а.

 30.9

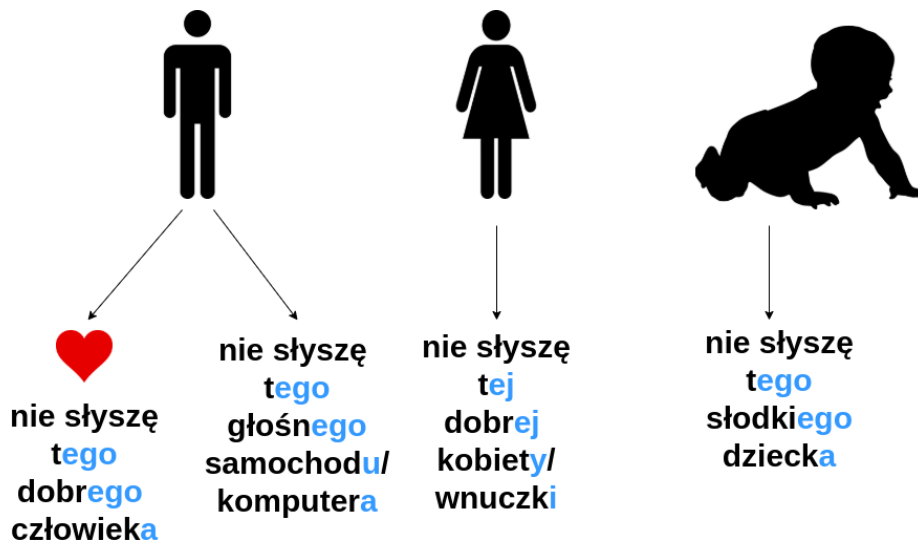
Alina nie chce mieć dziecka**a**.
 Nie lubisz win**a**?
 Dlaczego nie chcesz zrobić mi zdję**cia**?
 Nie ma już mleka**a**.

А як щодо прикметників? Ви вже бачили в цьому розділі кілька прикладів, але тепер давайте зосередимося на цьому докладніше.

 30.10

Nie znam **tego** ukraińsk**iego** samochodu.
 Nie znam **tego** wysoki**ego** człowieka.
 Nie znam **tej** piękn**ej** kobiety.
 Nie znam **tego** mał**ego** dziecka.

Давайте подивимося, де ми знаходимося на графіку.

	biernik	dopełniacz
męski	ten dobry samochód ten dobry komputer	tego dobrego samochodu tego dobrego komputera
męski żywotny	tego dobrego człowieka	tego dobrego człowieka
żeński	tę dobrą kobietę tę dobrą wnuczkę	tej dobrej kobiety tej dobrej wnuczki
nijaki	to słodkie dziecko	tego słodkiego dziecka

Вище ви можете побачити порівняння знахідного та родового. Сподіваюся, це буде корисно для вас.

Давайте подивимося, на які питання відповідають знахідний (**biernik**) і родовий відмінки (**dopełniacz**).

 30.11

Co widzę? (biernik)
Kogo widzę? (biernik)
Czego nie widzę? (dopełniacz)
Kogo nie widzę? (dopełniacz)

Як бачите, в обох випадках ми маємо одне й те саме запитання «Kogo?». «Kogo?» це питання, яке завжди стосується людей. З наведеної вище таблиці ми бачимо, що якщо іменник чоловічого роду (але живі), різниці немає. Якщо це жіночий рід іменники відмінюються. Давайте подивимося на це в дії.

 30.12

Kocham Andrzeja.
Nie kocham Andrzeja.
Słyszę komara.

Nie słyszę komara.
Mam Instagrama.
Nie mam Instagrama.

(нижче іменники жіночого роду)

Kocham Magdę.
Nie kocham Magdy.
Słyszę krowę.
Nie słyszę krowy.
Mam Toyotę.
Nie mam Toyoty.

Тепер давайте потренуємося поставити кілька запитань із «Czego?».

 30.13

Czego nie ma sklepie?
W sklepie dzisiaj niczego nie ma.
Nie ma mnie w domu.
Czego nie rozumiesz? Wszystko jest łatwe.
Czego nie lubisz i czego nie wiesz?
Czego nie jesz, mięsa?
Czego nie pijesz, piwa, wina?

А як щодо загальних питань?

 30.14

Jaki jest ten samochód? (mianownik)
Jaki samochód widzisz? (biernik)
Jakiego samochodu nie widzisz? (dopełniacz)

Jaki jest ten człowiek? (mianownik)
Jakiego człowieka widzisz? (biernik)
Jakiego człowieka nie widzisz? (dopełniacz)

Jaka jest ta dziewczyna? (mianownik)
Jaką dziewczynę widzisz? (biernik)
Jakiej dziewczynyn nie widzisz? (dopełniacz)

Jakie jest to dziecko? (mianownik)
Jakie dziecko widzisz? (biernik)
Jakiego dziecka nie widzisz? (dopełniacz)

Давайте підсумуємо те, чого ми навчилися в цьому розділі, на малюнку нижче.

dopełniacz
(kogo?, czego?)

na przykład:
 Kogo nie lubisz?
 Czego nie robisz?

Nie widzę **tej** dobrej kobiety.

Nie widzę **tego** dobrego dziecka.

Jakiej kobiety nie widzę?

Jakiego dziecka nie widzę.

Nie widzę **tego** dobrego roweru.

Jakiego roweru nie widzę?

Nie widzę **tego** dobrego chłopaka.

Jakiego chłopaka nie widzę?

Ми часто обговорюємо родовий відмінок (**dopełniacz**) у контексті знахідного відмінка (**biernik**). Цього разу буде так само. Виявляється, особисті займенники в цих відмінках відрізняються лише в кількох місцях. Ми почнемо з цих відмінностей.

Нижче ви можете побачити, як «она» виглядає в обох відмінках.

 30.15

Moja żona? Widzę ją.
Nie widzę **jej**. (dopełniacz)

Виявляється, «оно» легше в цьому відмінку.

 30.16

Moje dziecko? Widzę je.
Nie widzę **go**. (dopełniacz)

Давайте подивимося на «pani».

 30.17

Widzę panią.
Nie widzę **pani**. (dopełniacz)

Врешті «one».

 30.18

Moje dzieci? Widzę je.
Nie widzę **ich**. (dopełniacz)

Ми бачили таблицю з особистими займенниками в розділі 15, де ми дізналися, які слова вживаються після деяких прийменників. А у розділі 21 ми бачили повну таблицю з особистими займенниками знахідного відмінка. Виявилось, що ця таблиця має щось спільне з тією, що показана в розділі 15, точніше з тією, що містить прийменник «na». Розділ 15 показав нам лише варіанти займенників, які ми вживаємо безпосередньо після прийменників, розділ 21 показав нам повну таблицю, форми, які вживаються після прийменників і після дієслова. Ми вже знаємо таблицю нижче.

biernik

Kogo?

(ja) mnie	(my) nas
(ty) cię, ciebie	(wy) was
(on) go, jego, niego	(oni) ich, nich
(ona) ją, nią	(one) je, nie
(ono) je, nie	

 30.19

Widzę cię, jesteś w sklepie. (після дієслова)

Czekam na ciebie. (після прийменника)

Marek? Codziennie widzę go w szkole. (після дієслова)

Zawsze mogę na niego liczyć. (після прийменника)

Patrycja? Kocham ją, ale ona mnie nie. (після дієслова)

Patrzę na nią za często. (після прийменника)

Dzieci? Bardzo je lubię, ale jeszcze nie jestem ojcem. (після дієслова)

Dzieci? Czekam na nie, są jeszcze w szkole. (після прийменника)

Інша таблиця з розділу 15 (прийменники «dla», «bez» і так далі), належить до родового відмінка (**dopełniacz**). Поставлю нижче повну таблицю. Синій колір ставиться в місцях, де ми маємо деякі відмінності між знахідним і родовим відмінками.

dopełniacz

Kogo?

(ja) mnie	(my) nas
(ty) cię, ciebie	(wy) was
(on) go, jego, niego	(oni) ich, nich
(ona) jej, niej	(one) ich, nich
(ono) go, jego, niego	

 30.20

Nie widzę cię, jesteś w sklepie?
 Zrobię to dla ciebie!
 Marek? Nigdy go nie widzę w szkole.
 Dla niego to nie jest trudne zadanie.
 Patrycja? Nie kocham jej, ale ona mnie tak.
 Bez niej jest mi lepiej.
 Dzieci? Nie lubię ich, nie chcę ich mieć.
 Dzieci? Bez nich życie jest smutne.

Іменники у множині також важливі в родовому відмінку (**dopełniacz**). Ми вже знаємо, що «dziewczyn» є формою для «dziewczynu» у родовому відмінку. Давайте розглянемо кілька прикладів, щоб зрозуміти, як їх сформувати.

 30.21

Masz dużo samochodów.
 Nie mam kolegów.
 Takich artystów jak on, już nie ma.

Ви можете побачити закінчення **-ów**. На жаль, це не єдине закінчення, але мені потрібно пропустити цю тему. Я наведу вам просто кілька прикладів.

 30.22

5 jajek wystarczy?
 Nie mam pieniędzy.
 Ilu masz przyjaciół.
 Jaki będzie ten świat bez kobiet i mężczyzn?

Прийменники «dla», «bez», «u», «od» і «do» (це не повний перелік!) вживаються не лише з особовими займенниками. Після них можна поставити деякі іменники. Тільки пам'ятайте, що іменник буде у родовому відмінку (**dopełniacz**).

 30.23

W mieście bez samochodu można żyć, ale na wsi nie.
To co, dzisiaj nic nie pijemy? Dzisiaj bez wina?
Codziennie rano biegam dla zdrowia.
Kawa nie jest dla takiego małego dziecka jak ty.
Jestem u fryzjera, nie mogę rozmawiać.
Jestem u lekarza, później zadzwonię.
Jedziesz już do fryzjera?
Wracam od lekarza. Mam na szczęście dobre wiadomości.
Od poniedziałku do piątku.
Chodzę od pokoju do pokoju i myślę.

30.1 Вправи для розділів 26-30

1. Що зробиш, якщо я скажу тобі правду?
2. Що ти зробиш, якщо я тобі цього не скажу?
3. Як часто ти чистиш зуби?
4. Ти частіше сумуєш чи радієш?
5. Я працюю, щоб мати багато грошей.
6. Мій комп'ютер не працює, є зламаний.
7. Що для вас означають ці слова?
8. Мене звати Ян, тобто так само як тебе.
9. Про це поки що нічого не відомо.
10. На концерті було дуже багато людей.
11. Я вже повертаюсь з матчу.
12. Мені здається, що я не подобаюся Маркові.
13. Мені здається, завтра буде йти дощ.
14. Що вам найбільше подобається в Польщі? (офіційно до жінки)
15. Я поїду туди сама. Я знаю дорогу.
16. Я рідко гуляю вночі містом.
17. Що стосується грошей, я спокійна.
18. Я знаю, що ви з України. (офіційно до чоловіка)
19. Я знаю, що ви походите з України.
20. Я скоро повернусь додому.
21. Я рідко літаю, тому що мені це дуже не подобається.
22. Куди ми поїдемо у відпустку цього року?
23. Завжди треба так довго чекати в аеропорту?
24. Я їду в аеропорт, скоро туди буду.
25. Коли я виходжу з кімнати, я бачу сходи.
26. Я віддаю перевагу чистити зуби на кухні, ніж у кімнаті.
27. Черга надто довга. Я там піду в туалет.
28. Вам більше подобається підніматися вгору чи спускатися вниз?
29. Прошу зайти в кімнату.
30. Я знаю Марту, але я не знаю Магди.
31. Я знаю цю дівчину, але я не знаю тієї.
32. Цієї дівчини на жаль, я не знаю.
33. 4 яєчні достатньо?
35. 5 яєць для яєчні достатньо?

36. Завжди добре виходиш на фото.
37. Мої діти ще ходять до школи.
38. Які країни тобі подобаються?
39. Які країни вам подобаються? (офіційно до чоловіка)
40. Думаю, це окупається це зробити.
41. Хто знає де відбудеться цей концерт?
42. Що нам знадобиться в спортзалі?
43. Ножиці іноді знадобляться вдома.
44. Ці ножиці більше не працюють.
45. Ліфт не працює, я поїду на ліфті.
46. Всі магазини закриті?
47. Де можна купити окуляри недорого?
48. Цей пілосос тобі ще потрібен?
49. Я не знаю цього художника.
50. Я не розумію цього чоловіка.
51. Я вже більш-менш готовий.
52. Багато говориш, а мало робиш.
53. Ти відчуваєш себе самотньою без хлопця?
54. Ти почувашся самотнім без дівчини?
55. Я розчарована Мартою. Вона дуже лінива на роботі.
56. Чим ще ти розчарована? А що тобі подобається?
57. Мої діти добре вчаться. Я дуже пишаюся.
58. Мені ще ніколи не було так нудно на уроці.
59. Вчора було дуже холодно, а сьогодні я застудився.
60. Агнешка буде моєю дружиною. Я дуже щасливий!
61. Мій дідусь дуже хворий.
62. Чому цей холодильник зачинений?
63. Сьогодні небо блакитне, а повітря чисте.
64. Що ще можна зробити?
65. Цього не можна зробити.
66. Що потрібно зробити, щоб заробляти багато грошей?
67. Я ще не все розумію польською.
68. У мене є для тебе щось класне.
69. Я думаю, що це завдання для них дуже легке.
70. З понеділка буду у відпустці.

71. Працюю з понеділка по п'ятницю.
72. Мої батьки працюють лише з вівторка по четвер.
73. Мама доглядає за дитиною з понеділка по середу.
74. Документ без фотографії гірший за документ із фотографією.
75. Твій дідусь піднімається сходами сам?
76. Піднімаєшся по сходах сам чи тобі допомогти?
77. Кожного разу, коли я виходжу з кімнати, я відчуваю дивний запах.
78. Тут важко жити без машини, все далеко.
79. Я зроблю все заради цієї чудової кави.
80. Я зроблю все для цієї дівчини.
81. Я зроблю все для свого батька.
82. Аеропорт завжди більший за зупинку.
83. Спокійно, все тобі вдасться.
84. Ти нічого не кажеш, значить я тобі більше не подобаюся?
85. Я відчуваю себе самотнім. Я тут нікого не знаю.
86. Дивлюся рідко телевізор, більше люблю гуляти по парку.
87. Де я можу випрати свій одяг?
88. Завтра я виперу свій одяг.
89. Де я можу попросувати свій одяг.
90. У мене сьогодні немає часу, я завтра попросю цю сорочку.
91. Що ще потрібно пропилососити.
92. Я пропилосою свою кімнату.
93. Я рідко пилю, тому що мені це не дуже подобається.
94. Це залежить лише від тебе.
95. Залежить від мого боса, чи отримаю підвищення.
96. Це напевно не вдасться.
97. Не знаю, чи ця ідея мені вийде.
98. Моя сестра часто їздить на мотоциклі.
99. Чим твої діти їздять до школи?
100. Літаки часто літають в Україну?

30.2 Відповіді для розділів 26-30

Відповіді 26-30

1. Co zrobisz, jeśli ci powiem prawdę?
2. Co zrobisz, jeśli ci tego nie powiem?
3. Jak często myjesz zęby?
4. Częściej jesteś smutna czy wesoła?
5. Pracuję, żeby mieć dużo pieniędzy.
6. Mój komputer nie działa, jest zepsuty.
7. Co znaczą dla ciebie te słowa?
8. Mam na imię Jan, czyli tak samo jak ty.
9. Jeszcze nic nie wiadomo na ten temat.
10. Na koncercie było bardzo dużo ludzi.
11. Wracam już z meczu.
12. Wydaje mi się, że Marek mnie nie lubi.
13. Wydaje mi się, że jutro będzie padać deszcz.
14. Co pani w Polsce podoba się najbardziej?
15. Pojadę tam sama. Znam drogę.
16. W nocy rzadko chodzę po mieście.
17. Jeśli chodzi o pieniądze, to jestem spokojna.
18. Wiem, że pan jest z Ukrainy.
19. Wiem, że pan pochodzi z Ukrainy.
20. Niedługo wrócę do domu.
21. Rzadko latam, bo tego bardzo nie lubię.
22. Gdzie polecimy w tym roku na wakacje?
23. Zawsze na lotnisku trzeba tak długo czekać?
24. Jadę już na lotnisko, zaraz tam będę.
25. Kiedy wychodzę z pokoju, widzę schody.
26. Wolę myć zęby w kuchni niż w pokoju.
27. Kolejka jest za długo. Pójdę tam do toalety.
28. Wolisz wchodzić na górę czy schodzić na dół?
29. Proszę wejść do pokoju.
30. Znam Martę, ale nie znam Magdy.
31. Znam tę dziewczynę, ale nie znam tamtej.
32. Tej dziewczyny niestety nie znam.
33. 4 jajka na jajecnicę wystarczą?
35. 5 jajek na jajecnicę wystarczy?

36. Zawsze wychodzisz dobrze na zdjęciu.
37. Moje dzieci chodzą jeszcze do szkoły.
38. Jakie kraje ci się podobają?
39. Jakie kraje panu się podobają?
40. Myślę, że opłaca się to zrobić.
41. Kto wie, gdzie odbędzie się ten koncert?
42. Co przyda się nam na siłowni?
43. Nożyczki czasami przydają się w domu.
44. Te nożyczki już nie działają.
45. Winda nie działa, pojedę windą.
46. Wszystkie sklepy są już nieczynne?
47. Gdzie można kupić tanio okulary?
48. Ten odkurzacz jest ci jeszcze potrzebny?
49. Nie znam tego artysty.
50. Nie rozumiem tego człowieka.
51. Już jestem mniej więcej gotowy.
52. Dużo mówisz, a mało robisz.
53. Czujesz się samotna bez chłopaka?
54. Czujesz się samotny bez dziewczyny?
55. Jestem rozczarowana Martą. Jest w pracy bardzo leniwa.
56. Czym jeszcze jesteś rozczarowana? A co ci się podoba?
57. Moje dzieci dobrze się uczą. Jestem bardzo dumna.
58. Jeszcze nigdy nie byłem tak znudzony na lekcji.
59. Wczoraj było bardzo zimno, a dzisiaj jestem przeziębiony.
60. Agnieszka będzie moją żoną. Jestem bardzo szczęśliwy!
61. Mój dziadek jest bardzo chory.
62. Dlaczego ta lodówka jest zamknięta na klucz?
63. Dzisiaj niebo jest błękitne, a powietrze czyste.
64. Co można jeszcze zrobić?
65. Tego nie można zrobić.
66. Co trzeba zrobić, żeby zarabiać dużo pieniędzy?
67. Jeszcze wszystkiego nie rozumiem po polsku.
68. Mam dla ciebie coś fajnego.
69. Myślę, że to zadanie jest dla nich bardzo łatwo.
70. Od poniedziałku będę już na wakacjach.

71. Pracuję od poniedziałku do piątku.
72. Moi rodzice pracują tylko od wtorku do czwartku.
73. Moja mama zajmuje się moim dzieckiem od poniedziałku do środy.
74. Dokument bez zdjęcie jest gorszy niż dokument ze zdjęciem.
75. Twój dziadek wchodzi po schodach sam?
76. Wejdiesz po schodach sam, czy ci pomóc?
77. Zawsze gdy wychodzę z pokoju, czuję dziwny zapach.
78. Tutaj życie bez samochodu jest trudne, wszystko jest daleko.
79. Dla tej cudownej kawy zrobię wszystko.
80. Dla tej dziewczyny zrobię wszystko.
81. Dla mojego ojca zrobię wszystko.
82. Lotnisko zawsze jest większe niż przystanek.
83. Spokojnie, wszystko ci się uda.
84. Nic nie mówisz, czyli już mnie nie lubisz?
85. Czuję się samotny. Nikogo tutaj nie znam.
86. Rzadko oglądam telewizję, wolę spacerować po parku.
87. Gdzie mogę wybrać moje ubrania?
88. Jutro wypiorę swoje ubrania.
89. Gdzie mogę wyprasować moje ubrania.
90. Dzisiaj nie mam czasu, jutro wyprasuję tę koszulę.
91. Co trzeba jeszcze odkurzyć.
92. Odkurzę mój pokój.
93. Rzadko odkurzam, bo za bardzo tego nie lubię.
94. To zależy tylko od ciebie.
95. To zależy od mojego szefa, czy dostanę podwyżkę.
96. To na pewno się nie uda.
97. Nie wiem, czy ten pomysł mi wyjdzie.
98. Moja siostra często jeździ motorem.
99. Czym jeżdżą twoje dzieci do szkoły?
100. Samoloty często latają na Ukrainę?

Дієслова в теперішньому часі - закінчення ę

У цьому розділі ми уважно розглянемо дієслова. Ми краще зрозуміємо, як вони відмінюються.

В основному дієслова в теперішньому часі для **першої особи** мають закінчення **-ę** або **-m**. Ви бачили обидва наприклад: «jestem», «robię», «mam», «spaceruję» і так далі. У цьому розділі ми розглянемо ті, що закінчуються на **-ę**. У наступному розділі ми розглянемо дієслова, що закінчуються на **-m**.

Давайте розглянемо чотири приклади дієслів.

mówić		robić	
 31.1			
mówię	mówimy	robię	robimy
mówisz	mówicie	robisz	robicie
mówi	mówią	robi	robią
słyszeć		pisać	
słyszę	słyszemy	piszę	piszemy
słyszysz	słyszycie	piszesz	piszecie
słyszysz	słyszają	pisze	piszą

Ви бачите, що закінчення однакові. Я хочу звернути вашу увагу на форму **однини в другій особі**. Нижче я покажу вам ті самі дієслова з кольором, щоб ви зрозуміли, що я маю на увазі. Ці закінчення, а точніше голосна, говорять нам про те, які закінчення ми можемо очікувати у інших осіб.

mówić		robić	
mówię	mówimy	robię	robimy
mówisz	mówicie	robisz	robicie
mówi	mówią	robi	robią

słyszeć		pisać	
słyszę	słyszemy	piszę	piszemy
słyszysz	słyszycie	piszesz	piszecie
słyszą	słyszają	pisze	piszą

 31.2

Moje dzieci mówią bardzo dobrze po ukraińsku.
 Co pani dzisiaj robi po pracy?
 Co Alina teraz pisze?
 Czym zazwyczaj piszecie, długopisem czy ołówkiem?
 Kiedy do mnie napiszesz?
 Moi bracia piszą już książki, ale nie są ciekawe.

Відпрацьовуємо деякі дієслова, які зустрілися в цьому підручнику (ті, у яких перша особа закінчується на -ę).

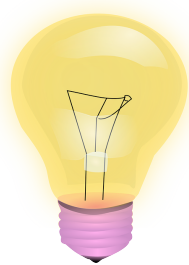
 31.3

Moi rodzice zajmują się mną i moim bratem.
 Z kim teraz spacerujecie?
 Myśli pan, że pana żona jutro tu będzie?
 Myślimy, że nie warto tam jechać, jest tam za dużo ludzi.
 Dzieci widzą, jak ich mama ciężko pracuje.
 Widzicie to co ja?
 Jak się czują pani dzieci w Polsce?

Co pan czuje, kiedy jakaś kobieta panu mówi, że jest pan brzydki?
 Wiem, jak się teraz czujecie.
 Andrzej niedługo kupi wielki dom.
 Co rodzicie kupią ci na prezent?
 Jeszcze nie wiem, co mu kupimy na urodziny.
 Agnieszka spaceruje z dziećmi w parku.
 Chyba zadzwonią później, teraz pracują.
 Dlaczego tak rzadko pani dzwoni do mnie?
 Wiem, że na mnie liczycie.
 Co studiuje pani syn?
 Co studiują pani bracia?
 Magda dużo się uczy.
 Pana dzieci uczą się w szkole?
 Czym zajmuje się twój brat, jest lekarzem?
 Babcia zajmuje się moją córką.
 Rodzice zajmują się domem.

Потренуємося у відмінюванні дієслів.

 31.4

włączyć

wyłączyć

Вони обидва доконаного виду (пов'язані з майбутнім). Спробуйте їх сполучити. Відповідь нижче.

włączyć		wyłączyć	
▶ 31.5			
włączę	włączymy	wyłączę	wyłączymy
włączysz	włączycie	wyłączysz	wyłączycie
włączy	włączą	wyłączy	wyłączą

▶ 31.6

Jest za głośno, wyłączę muzykę.
 Wyłączysz światło? Idę spać.
 Może włączymy telewizor?
 Myślisz, że pralka sama **się** wyłączy? (також зворотне дієслово)

Дієслова нижче також dokonаного виду.

▶ 31.7

otworzyć

zamknąć

otworzyć		zamknąć	
▶ 31.8			
otworzę	otworzimy	zamknę	zamkniemy
otworzysz	otworzycie	zamkniesz	zamkniecie
otworzy	otworzą	zamknie	zamkną

 31.9

Jak otworzyć te drzwi? Są zamknięte na klucz.
 Zamknąć te drzwi na klucz?
 Otworzę drzwi, za chwilę będą goście.
 Za chwilę zamkną sklep.
 Szkoda, w domu nie ma ani bułki, ani chleba.

Нижче подано слова недоконаного виду. Але вони справді класні, тому що ми створюємо їх довершеність, додаючи префікс.

próbować

mierzyć

proponować

pakować

próbować

 31.10

próbuję
 próbujesz
 próbuje

próbujemy
 próbujecie
 próbują

mierzyć

mierzę
 mierzysz
 mierzy

mierzymy
 mierzycie
 mierzą

proponować

proponuję
 proponujesz
 proponuje

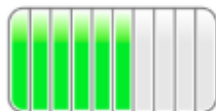
proponujemy
 proponujecie
 proponują

pakować

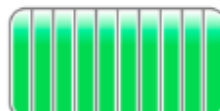
pakuję
 pakujesz
 pakuje

pakujemy
 pilnujecie
 pilnują

próbować
mierzyć
proponować
pakować

spróbować
zmierzyć
zapropnować
spakować

▶ 31.11

Spróbuję później do niego zadzwonić.
Czasami próbuję coś powiedzieć po polsku.
Ale to łóżko jest długie! Trzeba je zmierzyć.
Zmierzę to drzewo. Jestem ciekawy, jak jest wysokie.
Zmierzysz mi temperaturę? Chyba jestem przeziębiony.
Spakujemy się i jedziemy. (також зворотне дієслово)
Proponuję panu czerwone wino albo jasne piwo.
Mogę pani zaproponować tę książkę, jest naprawdę ciekawa.

Насправді «mierzyć» може мати й інші суфікси. Один здається практичним, особливо коли ми говоримо про одяг.

▶ 31.12

przymierzyć

примірити

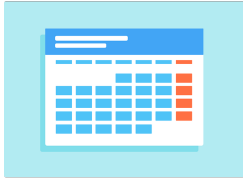
▶ 31.13

Przymierzę ten sweter, a ty powiesz mi, jak wyglądam.
Może przymierzysz tę sukienkę? Myślę, że będzie ci pasować.

▶ 31.14

- I jak te spodnie, podobają się pani?

- Niech moje dzieci najpierw przymierzą te spodnie, a potem zobaczymy.

planować

żartować

rezerwować

drukować

planować

planuję
planujesz
planuje

planujemy
planujecie
planują

żartować

żartuję
żartujesz
żartuje

żartujemy
żartujecie
żartują

rezerwować

rezerwuję
rezerwujesz
rezerwuje

rezerwujemy
rezerwujecie
rezerwują

drukować

drukuję
drukujesz
drukuje

drukujemy
drukujecie
drukują

planować

żartować

rezerwować

drukować

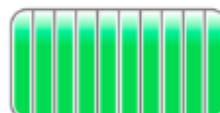

zaplanować

zażartować

zarezerwować

wydrukować

 31.16

plan
żart
rezerwacja
drukarka
paragon

план
жарт
бронювання
принтер
чек

 31.17

Jutro planuję wyjechać z rodziną na wakacje.
Co planujesz robić w przyszłym tygodniu?
Naprawdę planuje pani ugotować ukraińskie pierogi?
Czasami jest ciężko zaplanować pewne rzeczy.
Ciągłe żartujesz.
Nie lubię, kiedy on żartuje.
Kiedy ona żartuje, nikt nic nie rozumie.
Dzień dobry, można zarezerwować jeden pokój.
Gdzie można to wydrukować.
Paragon drukować czy nie trzeba?
Jak wydrukują się te dokumenty, to je podpiszę.
Mam dokumenty. Wie pan, gdzie mogę je wydrukować.
Nie rozumiem jego żartów.
Jakie masz plany na jutro?
Co z naszą rezerwacją? Jest jeszcze ważna?
Czekam i patrzę, jak drukarka drukuje.

«Życzyć» — це дієслово недоконаного виду, а «pożyczyć» — дієслово доконаного виду, але вони не мають нічого спільного щодо значення.

 31.18

życzyć
pożyczyć

бажати
позичити

Wszystkiego najlepszego!

 31.19

Życzę ci wszystkiego najlepszego.
Czego jeszcze mi życzysz?
Pożyczysz mi swój rower?
Pożyczę ci ten ołówek, ale tylko na jeden dzień.
Co mi pożyczysz?

Цікаво відзначити, що «życzyć» вимагає родового відмінка (dopełniacz).

Дієслова в теперішньому часі - закінчення m

Друга група дієслів характеризується тим, що їх закінчення для першої особи однини це **-m**. Здається, їх відмінювання простіше простіше.

czytać		śpiewać	
 32.1			
czytam	czytamy	śpiewam	śpiewamy
czytasz	czytacie	śpiewasz	śpiewacie
czyta	czytają	śpiewa	śpiewają
wiedzieć		rozmawiać	
wiem	wiemy	rozmawiam	rozmawiamy
wiesz	wiecie	rozmawiasz	rozmawiacie
wie	wiedzą	rozmawia	rozmawiają

Ви можете побачити ту саму частину **czyta, śpiewa, wie i rozmawia**, яка з'являється в кожній особі.

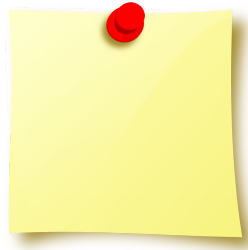
Одна з труднощів полягає в тому, що для третьої особи множини маємо закінчується **-ją** або **-dzą**. Але **-dzą** зустрічається дуже рідко. Наприклад, у «jeść» або «wiedzieć».

Давайте потронуємося з дієсловами, які ми вже бачили в цьому підручнику (дієслова першої особи із закінченням -м).

 32.2

Dzieci uważnie **słuchają** na lekcji.
 Dzieci już wszystko **rozumieją**.
Rozumiecie język polski?
 Pani już **czyta** po polsku?
 Jakie książki **czytacie**?
 Jakie książki **czytają** pani dzieci?
Wie pan, gdzie można zjeść dobry obiad?
 Nasi pracownicy nic nie **wiedzą**.
 Kiedy szefowie **powiedzą** nam prawdę?
Powie mi pani, dlaczego pada teraz deszcz?
 Ty nigdy mi nie **przeszkadzasz**.
 Możesz zamknąć drzwi, jeśli dzieci ci **przeszkadzają**.
 Nie, nie **przeszkadza** pan, proszę wejść.
 A co pani **poleca**?
 Co państwo **polecają**?
 Kiedy oni **dadzą** ci pieniądze?
 Mój mąż **da** mi jutro prezent na urodziny.
 Z kim **rozmawiają** twoi rodzice?
 Agnieszka **rozmawia** z kimś przez telefon.
 Często **śpiewacie** w szkole?
 Co **zaśpiewacie** na jego urodziny?
 Oni z panem **spotkają** się po pracy?
 Niedługo Rafał **spotka się** z moją siostrą.
 Nie **wiem**, co jej **powie**.
 Twoi rodzice **mieszkają** razem?

Давайте попрактикуємося в дієсловах. Два нижче є недоконаними. Одне з них ми вже бачили.

pamiętać

szukać

pamiętać

▶ 32.3

pamiętam
pamiętasz
pamięta

pamiętamy
pamiętacie
pamiętają

szukać

szukam szukamy
szukasz szukacie
szuka szukają

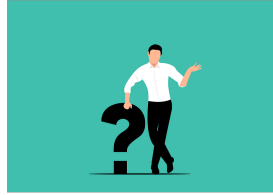
▶ 32.4

Pamiętasz nasze wakacje?
Pamiętam tę chwilę, kiedy byłem na wakacjach, a nie w pracy.
Pamiętacie jej adres?

«Szukać» — це дієслово, яке передбачає родовий відмінок (**dopełniacz**), який ми почали обговорювати в розділі 30. Спочатку це може бути важко, оскільки багато дієслів йдуть за знахідним (**biernik**).

▶ 32.5

Widzę samochód.
Szukam samochodu.
Całe życie szukam takiego samochodu.
Czego szukasz?
Czego pan szuka? Wina? U nas w sklepie nie ma.
Agnieszka szuka chłopaka.
Marcin szuka dziewczyny.
Moje dzieci są na dworze, szukają naszego psa.

pytać

odpowiadać

pytać		odpowiadać	
▶ 32.6			
pytam	pytamy	odpowiadam	odpowiadamy
pytasz	pytacie	odpowiadasz	odpowiadacie
pyta	pytają	odpowiada	odpowiadają

pytać (kogoś) (biernik) (o coś) (biernik)

▶ 32.7

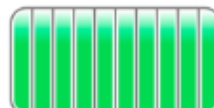
Codziennie pytam ludzi o drogę, bo jestem tutaj nowa.
 Dzieci ciągle mnie pytają, kiedy będą wakacje.
 Dlaczego nigdy nie odpowiadasz na moje pytanie?
 Dlaczego pytacie Marka o opinię? On nic nie wie na ten temat.

Доконаний вид для «pytać» утворити легко. «Odpowiedzieć», що дуже цікаво, має в собі корінь «wiedzieć» («**od**powiedzieć»).

pytać
odpowiadać

zapytać
odpowiedzieć

 32.8

Odpowiem ci później, jeszcze nie wiem.
Zapytam ojca o samochód. Na pewno nam się przyda.
Jeśli pan nie wie, to proszę zapytać ludzi.
Zapytam ją. Ciekawe, co myśli na ten temat.

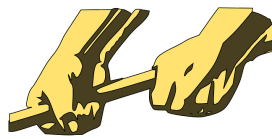
(za)pytać z ciekawości (за)питати з цікавості

 32.9

- Dobrze mówisz po angielsku?
- Nie wiem czy dobrze. Tak sobie, a co?
- A nic, tak pytam z ciekawości.

sprzątać

trzymać

sprzątać

 32.10

sprzątam	sprzątamy
sprzątasz	sprzątacie
sprząta	sprzątają

trzymać

trzymam	trzymamy
trzymasz	trzymacie
trzyma	trzymają

trzymać na rękach
trzymać za rękę

 32.11

Moje dziecko jest małe. Często trzymam je na rękach.
 Mój chłopak nie lubi, jak trzymam go za rękę.
 Potrzymasz moją torbę? Otworzę drzwi.
 Sprzątamy w domu co tydzień.
 Dzisiaj posprzątam swój pokój.
 Moje dzieci teraz sprzątają.

Зверніть увагу, що «używać» вживається з родовим відмінком (dopełniacz).

 32.12

nazywać się
 uśmiechać się
 odpoczywać
 używać

називатися
 усміхатися
 відпочивати
 використовувати

 32.13

Mam na imię Jan a na nazwisko Kowalski.
 Nazywam się Jan Kowalski.
 Jak nazywa się największe miasto w Polsce?
 Jak nazywają się twoi koledzy?
 Często używasz komputera?
 Czego zazwyczaj używasz, gdy się uczysz?
 Nie, nie używam tego długopisu.
 Używa pani tej hulajnogi?
 Uśmiecham się, kiedy cię widzę.
 Moje dzieci często się uśmiechają.
 Odpoczywam na wakacjach, jest super.
 Gdzie zazwyczaj odpoczywa pan na wakacjach?
 Jak odpoczywać, to tylko nad morzem.
 W górach źle się odpoczywa, bo trzeba chodzić.

Іноді доконані і недоконані види відрізняються більше, ніж суфіксом.

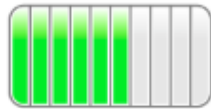
Ми бачили такий випадок (наприклад, «mówić-powiedzieć»). Давайте вивчимо дві корисні пари. Цікаво, що одні дієслова з пари закінчуються на **-m** для першої особи однини, а інші на **-ę**.

▶ 32.14

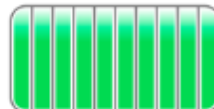
wysłać
wysłać
zapraszać
zaprosić
zaproszenie
ślub

відправляти
відправити
запрошувати
запросити
запрошення
весілля

wysłać
zapraszać

wysłać
zaprosić

▶ 32.15

(ja) **wysłałm** (від wysłać)
(ja) **wysłę** (від wysłać)
(ja) **zapraszam** (від zapraszać)
(ja) **zaproszę** (від zaprosić)
(ty) **zaprosisz** (від zaprosić)

«Zaprosić» — нерегулярне дієслово. Про них ми поговоримо в 37 розділі.

▶ 32.16

Już wiesz kogo zaprosisz na urodziny?
Na pewno nie zaproszę Marka, bo jest bardzo niemiłym człowiekiem.
Może cię zaproszą.
Mogę cię zaprosić na kawę?

Wyślę ci pieniądze później.
 Kiedy wyślesz mi swoje CV?
 Rzadko wysyłam listy do rodziny.
 Ludzie rzadko zapraszają mnie na spotkania.
 Jutro wyślę zaproszenie do Marka.
 Jutro wyślę wszystkie zaproszenia na nasz ślub.
 Kogo jeszcze zaprosimy?

 32.17

dowiedzieć się

дiзнатися

 32.18

Jak się dowiem, to ci powiem.
 Kiedy twoi rodzice dowiedzą się, kiedy wyjadą?
 Od Marka niczego się nie dowiesz, jest nieśmiały i mało mówi.
 Marek nawet jeśli wie, to nic nie powie.

Наступна та остання тема в цьому розділі стосується всіх дієслів, незалежно від того, як закінчуються вони для першої особи однини, і навіть незалежно від того, чи є дієслово в теперішньому чи минулому часі.

Беремо третю особу однини і додаємо «się». Подивіться на приклади нижче. Як бачите, хоча дієслова написані в третій особі однини, вони до нікого не звертаються.

 32.19

Jak się u was żyje?
 Co się robi, kiedy w pracy jest już za ciężko?
 Jak się to je?
 Jak się to pije?
 Czyta się tylko dobre książki, bo życie jest krótkie.
 Nic się nie chce, kiedy na dworze jest tak gorąco.
 Jak pisze się CV?
 Jak się mówi "smacznego" po ukraińsku?

Вчимося порівнювати

Ми вміємо творити вищий ступінь порівняння для 4 прикметників.
Усі вони нерегулярні.

 33.1

dobry → *lepszy*

zły → *gorszy*

duży → *większy*

mały → *mniejszy*

 33.2

Mój dom jest większy niż twój.
Moja parasolka jest lepsza niż jego.
Moje mieszkanie jest mniejsze niż pana.
To nie jest ani gorsze ani lepsze.
Miłość nie jest ani zła ani dobra, jest po prostu potrzebna.
Mój brat jest większy niż ty.
Dzisiaj na dworze jest gorsze powietrze niż wczoraj.
Co jest mniejsze niż mysz?

 33.3

- Co jest gorsze? Kiedy pada śnieg czy kiedy pada deszcz?
- Chyba kiedy pada deszcz.

Іноді ми хочемо сказати, що щось рівне.

 33.4

Mój problem jest **tak** trudny **jak** jej.
Twoja matka jest **tak** wysoka **jak** jego.
Moje mieszkanie jest **tak** duże **jak** twoje.

Іноді можна сказати, що щось ідентичне.

 33.5

O, mam **taki sam** telefon.
Kiedyś będę **taka sama** jak moja babcia.
Kiedyś będę **taki sam** jak mój dziadek.
Powietrze dzisiaj jest **takie samo** jak wczoraj.

Ми творюємо найвищий ступінь порівняння шляхом додавання префікса «naj».

 33.6

Mój brat jest największy w domu.
Magda jest najlepsza w pracy.
To jest chyba najgorsza choroba.
To jest mój najlepszy dzień.

Йдемо далі. Давайте розглянемо регулярні прикметники.

 33.7

młody
stary
bogaty
tani
szybki
zdrowy
prawdziwy

młodszy
starszy
bogatszy
tańszy
szybszy
zdrowszy
prawdziwszy

 33.8

Mój ojciec jest starszy niż twój.
Jestem młodszy niż mój brat.
Jestem najmłodszy w domu.
Jesteś tutaj najbogatszy.
Moja radość jest prawdziwsza niż jej.
Mój dziadek jest szybszy niż moja babcia.
Ta restauracja jest lepsza, bo jest tańsza niż tamta.
To piwo jest najtańsze.
To piwo jest zdrowsze.

Для порівняння нам не потрібно використовувати «niż»), ми можемо використовувати «od». Але, чесно кажучи, «niż» легше вживати, тому що після «od» йде родовий відмінок (**dopełniacz**), а «niż» — називний (**mianownik**).

 33.9

Jestem młodsza niż ty.
Jestem młodsza od ciebie.
Jestem wolniejszy niż ten samochód.
Jestem wolniejszy od tego samochodu.

Це не єдиний спосіб творення вищого ступеня.

 33.10

ważny
biedny
wolny
trudny
łatwy
ciemny
jasny

ważniejszy
biedniejszy
wolniejszy
trudniejszy
łatwiejszy
ciemniejszy
jaśniejszy

 33.11

Moje piwo jest jaśniejsze niż twoje.
Dzisiaj noc jest jaśniejsza niż wczoraj.
To pytanie jest jaśniejsze niż tamto.
Ciemniejsze czy jaśniejsze piwo?
Trudniejsze zadanie jest dla ciebie a łatwiejsze dla mnie.
Ta winda jest jeszcze wolniejsza niż tamta.
Ta informacja jest najważniejsza.
To jest dla mnie najtrudniejsze.
To jest najbiedniejszy człowiek na świecie.

Прикметники із закінченням **-gi** можуть бути складнішими, тому що їхній ступінь порівняння потребує літери **ź**.

 33.13

drogi
długi

droższy
dłuższy

 33.14

Ta droga jest trochę dłuższa.
To mieszkanie jest droższe niż tamto.
Droższa kawa to lepsza kawa?
Nasza rozmowa jest długa, nawet dłuższa niż wczoraj.

Є одна хитрість, якою ви можете полегшити собі життя. Іноді ця хитрість необхідна, тому що прикметники не можуть бути перетворені в ступені порівняння. Давайте дізнаємося про цей трюк.

▶ 33.15

bardziej
najbardziej
mniej
najmniej

більше
найбільше
менше
найменше

▶ 33.16

- Pada deszcz.
- Tak, potrzebna jest parasolka.
- Nawet bardziej potrzebna niż wczoraj.

▶ 33.17

To jest najbardziej ciekawe miejsce tutaj.
Twoja torba jest bardziej niebieska niż jej.
Ta historia nie jest bardziej prawdziwa niż tamta.
Moja mama jest mniej interesująca niż jego.
Jest to dzisiaj najmniej potrzebna rzecz.

Ми знаємо, що прикметники відповідають на питання «jaki?», «jaka?», «jakie?». Прислівники відповідають на питання «jak?».

Ми також знаємо, як відмінювати 4 прислівники, дивіться нижче.

▶ 33.18

dobrze —————→ **lepiej**

źle —————→ **gorzej**

dużo → **więcej**

mało → **mniej**

 33.19

Twój polski jest lepszy niż mój.
 Mówisz lepiej po polsku niż ja.
 Rozumiem gorzej język polski niż ty.
 Czuję się dzisiaj gorzej niż wczoraj.
 Poczuję się lepiej, kiedy będę z tobą.
 Jesteś najlepsza!
 Czuję się z tobą najlepiej!

Давайте подивимося на кілька інших прислівників, як для них творити вищий ступінь порівняння.

 33.20

szybko
 wolno
 tanio
 drogo
 wysoko
 nisko

szybciej
 wolniej
 taniej
 drożej
 wyżej
 niżej

 32.21

Szybciej! Nie mamy czasu.
 Mówisz trochę za szybko, nic nie rozumiem. Można wolniej?
 Tam jest lepiej, tam jest taniej.
 Lepiej jak jest drożej czy taniej?

Перше побачення з минулим часом

До цього моменту ми не витрачали багато часу на розмови про минулий час у цьому підручнику. Що стосується дієслів, ми знаємо наприклад: «(ja) byłem/byłam», «(ono) było» і «(ja) zarzomniałem/zarzomniałam».

Давайте почнемо цю тему з перегляду таблиці відмінювання «być». Ми зробимо це у двох частинах, спочатку ми розглянемо однину, потім множину. Нижче ви можете побачити першу таблицю (однина). Ми використовуємо ліву колонку, коли говоримо про чоловіка (крім «było»), а праву – про жінку.

być

 34.1

(ja) byłem	(ja) byłam
(ty) byłeś	(ty) byłaś
(on) był	(ona) była
(ono) było	

Україномовні, які не вивчали граматику, зазвичай кажуть «Ja tam był», бо це схоже на українське «Я там був». Але, як видно з таблиці, правильне речення звучало б «Ja tam byłem».

 34.2

Alicja była w Kijowie już dwa razy.
 Kasia z rodziną była na wakacjach.
 Wczoraj było naprawdę bardzo przyjemnie na dworze.
 Gdzie pani była na urlopie?
 Można było to zrobić trochę inaczej.
 Warto było tam jechać?
 Gdzie byłeś na wakacjach?
 Marek był z tobą, czy byłaś tam sama?
 Dlaczego wczoraj byłaś taka smutna?

Тепер давайте подивимося на множину. Ми використовуємо ліву колонку, коли говоримо про групу **oni**, а праву – про **one**.

być
 34.3

(my) byliśmy	(my) byłyśmy
(wy) byliście	(wy) byłyście
(oni) byli	(one) były

 34.4

Moi rodzice byli latem na wakacjach.
 Moi przyjaciele byli i są dla mnie wszystkim.
 Twój szefowiec byli dla ciebie dobrzy?
 Moje koleżanki były zajęte.
 Moje przyjaciółki były zadowolone.
 Te książki nie były drogie.
 Niemcy były zawsze ciekawym krajem.
 Chiny zawsze były dużym krajem.
 Psy były głodne.
 Ja, mój mąż i mój syn, byliśmy na wakacjach.
 Ja, Patrycja i moja mama, byłyśmy na zakupach.
 Gdzie wczoraj byliście?
 Naprawdę byliście cały dzień na dworze?
 Super wyglądacie. Byliście u fryzjera?

Минулий час має певні закінчення. Давайте ще раз розглянемо дієслово «буć». Цього разу вся інформація в одній таблиці.

być	
(ja) byłem/byłam	(my) byliśmy/byłyśmy
(ty) byłeś/byłaś	(wy) byliście/byłyście
(on/ona) był/była	(oni/one) byli/były
(ono) było	

Правило просте: приберіть у дієслова останню букву (найчастіше «ć») і додайте закінчення вище. Чи діє це правило також для інших дієслів? Часто так. Пізніше ми побачимо більш складні приклади.

Давайте розглянемо три дієслова, які ми вже знаємо.

czytać	
 34.5	
czytałem/czytałam	czytaliśmy/czytałyście
czytałeś/czytałaś	czytaliście/czytałyście
czytał/czytała	czytali/czytały
czytało	

pisać	
pisałem/pisałam	pisaliśmy/pisałyśmy
pisałeś/pisałaś	pisaliście/pisałyście
pisał/pisała	pisali/pisały
pisało	

jechać	
jechałem/jechałam	jechaliśmy/jechałyśmy
jechałeś/jechałaś	jechaliście/jechałyście
jechał/jechała	jechali/jechały
jechało	

 34.6

Wczoraj przeczytałam cudowaną książkę.
 Andrzej w zeszłym roku przeczył "Harrego Pottera".
 Wczoraj trochę sobie poczytałam, a potem pojechałam na siłownię.
 Dlaczego jeszcze nie pojechaliście na zakupy?
 Marysia do mnie napisała.
 Moi rodzice pojechali na urlop.
 Moje córki pojechały do sklepu.
 Co pana dzieci przeczytały w zeszłym miesiącu.
 Kiedyś ludzie czytali więcej czy mniej?
 Napisali mi, że jestem dobrym pracownikiem.
 Tak, Agnieszka zapisała sobie mój numer. Jutro idziemy na kawę.

Для цього розділу достатньо. Пізніше ми приділимо більше часу минулому часу. Але перш ніж закрити цей розділ, давайте вивчимо кілька слів, які дуже корисні, коли говоримо про минуле.

 34.7

stało się
udało się
(s)podobało się

сталосся
 вдалосся
 (с)подобалосся

Co się stało?

 34.8

Nie wiem, co się stało.
 Co się stało? Dlaczego wczoraj nie byłeś w pracy?
 Udało ci się wysłać paczkę do mnie?
 Co się stało na ulicy?
 Dlaczego to zrobiłeś?
 Tak zrobiłam, bo myślałam, że tak trzeba.
 Co się pani najbardziej podobało na wakacjach?
 Co się pani najbardziej spodobało na wakacjach?

Наведені нижче слова часто вживаються, коли ми говоримо про минуле.

 34.9

temu
ostatnio
dawno

ТОМУ
ОСТАННІМ ЧАСОМ
ДАВНО

dawno, dawno temu

 34.10

Dawno, dawno temu była sobie mała dziewczynka z kotem i psem.

Już dawno tak cudownie się nie czułam.

Już dawno nie wychodziłam z domu.

To było dawno temu, już nie pamiętam.

Tak, czytałam tę książkę dwa lata temu.

Kilka lat temu mieszkałam w Polsce.

Tydzień temu byłem na urlopie.

Ostatnio mało biegałam.

Ostatnio rzadko jeździłam samochodem.

35

Ми говоримо про порядок і час

Ми вміємо рахувати. У цьому розділі ми розширимо наші знання, навчившись говорити про порядок.

35.1

pierwszy
drugi
trzeci
czwarty
piąty
szósty
siódmy
ósmu
dziewiąty
dziesiąty

перший
другий
третій
четвертий
п'ятий
шостий
сьомий
восьмий
дев'ятий
десятий

35.2

Kim był pierwszy człowiek na świecie?
Alina to twoja pierwsza dziewczyna?
Marek to jej pierwszy chłopak.
To już moja dziesiąta kawa dzisiaj...
Ósme miejsce to super wiadomość.
Czwarte miejsce jest najgorsze.

Нижче вираз означає бути дуже щасливим.

być w siódmym niebie (бути оптимістом)

 35.3

- I jak wam wakacje się podobały?
- Było super. Dzieci były w siódmym niebie.

 35.4

- Jestem w siódmym niebie. Idę jutro z Kamilem na randkę
- Już trzeci raz.
- Tak, to prawda.
- Mam nadzieję, że tym razem na nią przyjdzie.

znaczenie

значення

 35.5

- Lubisz podróżować pierwszą klasą?
- To nie ma znaczenia. Może być nawet trzecią.

 35.6

- Dlaczego jesteś taka smutna?
- Nie udało się...
- Zawsze można spróbować drugi raz.

 35.7

- Zjemy drugie śniadanie?
- Nie, dziękuję. Ja nigdy nie jem drugiego śniadania.

Ми можемо запитати про порядковий числівник. Це слово змінюється в залежності від роду іменника.

który
lista

котрий
список

 35.8

- Marek to twój pierwszy chłopak?
- Nie.
- A **który**?
- Drugi.

 35.9

- **Która** byłaś na liście?
- Trzecia.

 35.10

- **Które** zadanie trzeba zrobić na jutro?
- Czwarte.
- Tylko czwarte?
- Nie, jeszcze piąte i szóste.

Слово «któru» також можна використовувати, щоб збільшити речення, додавши більше інформації. Працює так само, як українською. Я не буду розглядати цю тему в цьому підручнику. Я просто покажу вам кілька прикладів нижче.

 35.11

Samochód, który mi się podoba, jest za drogi.
 Samochód, którym jeżdżę do pracy, jest niestety zepsuty.
 Rozmawiałeś z tą dziewczyną, która ma długie włosy?
 Jestem pewny, że dziecko, które mało je, źle śpi.

 35.12

piętro
parter

поверх
 перший поверх

na którym piętrze?
na parterze

Зверніть увагу, що нижче ми використовуємо закінчення **-m**. Це місцевий відмінок, про який ми поговоримо докладніше в розділі 38.

 35.13

Na którym piętrze mieszkasz?
 Mieszkam na parterze.
 Mieszkam na pierwszym piętrze.
 Mieszkam na piątym piętrze, ale jeżdżę windą.

Зараз ми дізнаємося одне з найпопулярніших питань.

Która godzina?

 35.14

- Która godzina?
- Trzecia.

 35.15

- Przepraszam, wie pan która godzina?
- Już patrzę. Druga.

 35.16

- Dziewiąta wieczorem a wszystkie sklepy zamknięte...
- No a co? Jesteśmy na wsi, to nie Warszawa.

 35.17

Jest piąta rano, a ty już nie śpisz?
Już dziesiąta, trzeba iść do domu.

Коли ми говоримо про час, нам потрібно вивчити ще два слова.
Але насправді в польській мові ми використовуємо числа до 24.

 35.18

jedenasty
dwunasty

одинадцятий
дванадцятий

O której godzinie?

Зверніть увагу, що у нас завжди є закінчення **-ej**.

 35.19

Nie lubić pić kawy o dziewiętej.
O dziesiątej jestem zawsze zmęczony.

 35.20

- O której godzinie możemy się spotkać?
- O jedenastej ci pasuje?

 35.21

- O szóstej muszę już być na miejscu.
- Myślałem, że pójdziemy razem na spacer.
- Możemy, ale trochę później, o siódmej na przykład.

Ми можемо навчитися точніше вказувати час, тому що це дуже легко.

 35.22

O siódmej trzydzieści.
O pierwszej dwadzieścia dwa.
O trzeciej piętnaście.
Jest czwarta dwanaście.
Jest piąta trzydzieści sześć.

 35.23

zaczynać
zacząć
kończyć
trwać

починати
почати
кінчати
тривати

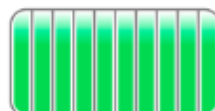
zaczynać

kończyć

zacząć

skończyć

 35.24

(ja) **zaczynam** (від zaczynać)

(ja) **zacznę** (від zacząć)

(ja) **kończę** (від kończyć)

(on/ona/ono) **trwa** (від trwać)

 35.25

O które zaczyna się mecz?
 Zaczynam myśleć, że to nie jest miejsce dla mnie.
 Dzieci jutro zaczynają lekcje.
 Zacznę od tego, że nie mówię dobrze po polsku.
 Mecz zacznie się wkrótce.
 No i niedługo złączą się prawdziwe problemy.
 Mecz już się zaczął?
 O której kończy się koncert?
 O której się skończy?
 Kończę pracę na dzisiaj.
 Kończą mi się pieniądze.
 Jak mi się skończą pieniądze, to będę wolny i szczęśliwy.
 Ile czasu będzie trwać ten mecz.
 Koncert trwa już dwie godziny, a jeszcze się nie skończył.

 35.26

- O której jutro zaczynasz pracę?
- Z domu wychodzę o siódmej pięć.
- A w pracy o której jesteś?

- Około ósmej.

Прийменники «od» і «do» вимагають родового відмінка. Давайте розглянемо наступні приклади.

 35.27

Od ósmej do piątej po południu będę w pracy.
Jestem zajęta od czwartej do szóstej.

 35.28

- O której zaczyna się mecz?
- O drugiej.
- I do której?
- Do czwartej, tylko dwie godziny.

 35.29

- Od której jutro jesteś w pracy?
- Jutro chyba od dziewiątej.
- To trochę późno.
- Tak, ale wcześniej nie dam rady.

Пам'ятаєте, що прийменник «na» часто вживається з знахідним відмінком?

 35.30

Muszę być na jutro gotowa.
Na niedzielę muszę zrobić zakupy.
Na drugą muszę być u lekarza.
Będę na dziewiątą muszę napisać e-maila.

35.1 Вправи для розділів 31-35

1. Мої діти щось пишуть у своїй кімнаті.
2. З ким ти зараз пишеш, з подругою?
3. Я ввімкну світло, бо я вже нічого не бачу.
4. Я вимкну телевизор, йдемо спати.
5. Відчиниш мені двері? У мене набиті руки.
6. Знаєш, коли вони нарешті відкриють цей новий магазин?
7. Може зачинимо двері, щоб спокійно поговорити.
8. Колись я спробую вивчити німецьку.
9. Мій чоловік намагається зрозуміти цю важку книгу.
10. Моя сестра? Я знаю, що вони пропонують їй багато грошей.
11. У мене немає часу, мені ще потрібно зібрати речі. Я завтра виїжджаю.
12. Мабуть приміряєш цю сукню?
13. Ти постійно жартуєш, а я хочу з тобою нормально поговорити.
14. Де я можу роздрукувати цей документ?
15. Можна забронювати одну кімнату на два тижні?
16. Мушу запланувати наступний тиждень.
17. Принтер зайнятий. Діти зараз щось друкують.
18. Що ми плануємо завтра на обід?
19. Пам'ятаєш нашу останню відпустку?
20. Шукаєш дівчину?
21. Шукаєш хлопця?
22. Діти відповідають на питання.
23. Можу тебе про щось запитати?
24. Можу вас про щось запитати? (офіційно до чоловіка)
25. Можете мені сказати, що саме ви маєте на увазі?
26. Нічого не важливе, так питаю з цікавості
27. Я тримаю мою маму за руку.
28. Я пропилососю і приберу свою кімнату.
29. Ти пропилососиш і прибереш мою кімнату?
30. Я рідко їжджу на машині. Користуюся рідко.
31. Як називається ця книжка, пам'ятаєш?
32. Я ще не знаю, які документи я їм надішлю.
33. Як вважаєш, варто запросити Марка на цю зустріч?
34. Що тобі надіслати, коли буду у відпустці?
35. Заходьте, будь ласка, запрошую вас.

36. Їжа тут здоровіша, ніж у Польщі.
37. Швидко вивчиш польську мову.
38. Ти багатший, бо працюєш більше, ніж я.
39. Сьогодні хліб дорожчий, ніж вчора.
40. Вивчиш польську мову швидше ніж англійську.
41. Я живу тут, а вище, на третьому поверсі, мій друг.
42. Я буду говорити трохи повільніше.
43. Мій батько їздить швидко і небезпечно.
44. Ми поїхали у відпустку без дітей.
45. Вчора ти була дуже весела, чому?
46. Ти вже читав цю книгу?
47. Бажаю тобі всього найкращого!
48. Я дам тобі цю книгу, а ти позичиш мені свою.
49. Коли ви про це дізналися?
50. Від кого ти про це дізнався?
51. Я дізнався, що на цей концерт більше немає місця.
52. Я їхав занадто швидко, отримав штраф.
53. Минулого року мій чоловік заробив багато грошей.
54. Мій батько поїхав за кордон.
55. Дякую, що ти поїхала зі мною на цю зустріч.
56. Яку книгу ти мені позичила? Вже не пам'ятаю.
57. Де були мої книги?
58. О котрій годині ти там була?
59. Вибач, що я не написала тобі вчора. Я був дуже втомлений.
60. Ти знаєш про це більше, ніж я.
61. Я не знаю про це так багато, як ти.
62. Я не знав, що ти вагітна.
63. Ми були там разом, я, Ага і Магда.
64. Ми були там разом, я, Ага та Ян.
65. Ціни були занадто високі. Ми нічого не купили.
66. Що трапилось? Чому ти сумна?
67. Вам сподобався наша відпустка?
68. Що вам найбільше сподобалося під час відпочинку?
69. Врешті нам вдалося туди поїхати.
70. Не вдалось з нею поговорити.

71. Ким ти пишаєшся?
72. Я пишаюся тобою.
73. Я пишаюся своєю дитиною.
75. Перше місце!? Я пишаюся тобою.
76. Восьмий поверх і без ліфта, це жарт?
77. Живеш на дев'ятому поверсі?
78. Вибачте, ви знаєте, котра година? (офіційно до чоловіка)
79. О дев'ятій зустріну Магду.
80. Вона сказала «так». Я такий щасливий!
81. Мушу бути там об одинадцятій.
82. Завтра я буду зайнятий з другої до шостої.
83. О другій годині в спортзалі, добре?
84. Моя собака швидша ніж твоя кішка.
85. Ти молодший за мене.
86. Я старший за тебе.
87. Хто тут найстарший?
88. Можливо позичиш мені машину на вихідні?
89. Я запросив Кароліну на день народження, але вона, мабуть, не прийде.
90. Ти пам'ятаєш як називається ця жінка?
91. Вчора прибрала всю квартиру.
92. Ти забронювала для нас номер?
93. Ти надрукувала цей документ для мене?
94. Я приміряла цю футболку, але вона мені не підійшла.
95. Я більше не пійду з ним на побачення. Останнім разом він занадто багато жартував.
96. Давно не читала такої цікавої книги.
97. Мені давно не було так добре.
98. Останнім часом я почуваюся не найкраще.
99. Останнім часом я весь час неспокійний, що моя дружина вагітна.
100. О котрій годині починається концерт?

35.2 Відповіді для розділів 31-35

Відповіді 31-35

1. Moje dzieci coś piszą w swoim pokoju.
2. Z kim teraz piszesz, z przyjaciółką?
3. Włączę światło, bo już nic nie widzę.
4. Wyłączę telewizor, idziemy spać.
5. Otworzysz mi drzwi? Mam zajęte ręce.
6. Wiesz, kiedy w końcu otworzą ten nowy sklep?
7. Może zamkniemy drzwi, żeby spokojnie porozmawiać.
8. Kiedyś spróbuję nauczyć się języka niemieckiego.
9. Mój mąż próbuje zrozumieć tę trudną książkę.
10. Moja siostra? Wiem, że proponują jej dużo pieniędzy.
11. Nie mam czasu, muszę się jeszcze spakować. Jutro wyjeżdżam.
12. Może przymierzysz tę sukienkę?
13. Ciągłe żartujesz a ja chcę z tobą normalnie porozmawiać.
14. Gdzie mogę wydrukować ten dokument?
15. Można zarezerwować jeden pokój na dwa tygodnie?
16. Muszę zaplanować przyszły tydzień.
17. Drukarka jest zajęta. Dzieci teraz coś drukują.
18. Co planujemy jutro na obiad?
19. Pamiętasz nasze ostatnie wakacje?
20. Szukasz dziewczyny?
21. Szukasz chłopaka?
22. Dzieci odpowiadają na pytania.
23. Mogę cię o coś zapytać?
24. Mogę o coś pana zapytać?
25. Powie mi pan, co ma pan dokładnie na myśli?
26. Nic nieważne, tak tylko pytam z ciekawości.
27. Trzymam moją mamę za rękę.
28. Odkurzę i posprzątam swój pokój.
29. Odkurzysz i posprzątasz mój pokój?
30. Rzadko jeżdżę samchodem. Rzadko go używam.
31. Jak się nazwywa ta książka, pamiętasz?
32. Jeszcze nie wiem, jakie dokumenty im wysłę.
33. Jak myślisz, warto zaprosić Marka na to spotkanie?
34. Co ci wysłać, jak już będę na wakacjach?
35. Proszę wejść, zapraszam pana.

36. Tutaj jedzenie jest zdrowsze niż w Polsce.
37. Szybko nauczysz się języka polskiego.
38. Jesteś bogatszy, bo więcej pracujesz niż ja.
39. Dzisiaj chleb jest droższy niż wczoraj.
40. Nauczysz się języka polskiego szybciej niż angielskiego.
41. Tutaj mieszkam ja, a wyżej, na trzecim piętrze, mój przyjaciel.
42. Będę mówić trochę wolniej.
43. Mój ojciec jeździ szybko i niebezpiecznie.
44. Pojechaliśmy na wakacje bez dzieci.
45. Wczoraj byłaś bardzo wesoła, dlaczego?
46. Czytałeś już tę książkę?
47. Życzę ci wszystkiego najlepszego!
48. Ja ci dam tę książkę a ty mi pożyczysz swoją.
49. Kiedy się o tym dowiedziałeś?
50. Od kogo się o tym dowiedziałeś?
51. Dowiedziałem, się na ten koncert już nie ma miejsca.
52. Jechałam za szybko, dostałam mandat.
53. W zeszłym roku mój mąż zarobił dużo pieniędzy.
54. Mój ojciec wyjechał za granicę.
55. Dziękuję ci, że pojechałaś ze mną na to spotkanie.
56. Jaką książkę mi pożyczyłaś? Już nie pamiętam.
57. Gdzie były moje książki?
58. O której godzinie tam byłaś?
59. Przepraszam, że wczoraj do ciebie nie napisałam. Byłam bardzo zmęczona.
60. Wiesz więcej ode mnie na ten temat.
61. Nie wiem tak dużo jak ty na ten temat.
62. Nie widziałem, że jesteś w ciąży.
63. Byliśmy tam razem, ja, Aga i Magda.
64. Byliśmy tam razem, ja, Aga i Jan.
65. Ceny były za wysokie. Nic nie kupiliśmy.
66. Co się stało? Dlaczego jesteś smutna?
67. Spodobały ci się nasze wakacje?
68. Co ci się najbardziej podobało na wakacjach?
69. W końcu udało się nam tam pojechać.
70. Nie udało mi się z nią porozmawiać.

71. Z kogo jesteś dumna?
72. Jestem z ciebie dumna.
73. Jestem dumna z mojego dziecka.
75. Pierwsze miejsce!? Jestem z ciebie dumna.
76. Ósme piętro i nie ma windy, to jakiś żart?
77. Mieszkasz na dziewiątym pięttrze?
78. Przepraszam, wie pan która godzina?
79. O dziewiątej spotkam się z Magdą.
80. Powiedziała "tak"! Jestem w siódmym niebie!
81. Muszę tam być na jedenastą.
82. Jutro będę zajęty od drugiej do szóstej.
83. O drugiej na siłowni, okej?
84. Mój pies jest szybszy niż twój kot.
85. Jesteś młodszy niż ja.
86. Jestem starszy niż ty.
87. Kto jest tutaj najstarszy?
88. Może pożyczysz mi samochód na weekend?
89. Zaprosiłam Karolinę na urodziny, ale chyba nie przyjdzie.
90. Pamiętasz, jak nazywa się ta kobieta?
91. Wczoraj posprzątałam całe mieszkanie.
92. Zarezerwowałaś nam pokój?
93. Wydrukowałaś mi ten dokument?
94. Przymierzyłam tę koszulkę, ale mi nie pasowała.
95. Już nie pójdę więcej z nim na randkę. Ostatnio za dużo żartował.
96. Już dawno nie czytałam tak ciekawej książki.
97. Już dawno nie czułam się tak dobrze.
98. Ostatnio nie czułam się najlepiej.
99. Ostatnio cały czas jestem niespokojny, bo moja żona jest w ciąży.
100. O której zaczyna się koncert?

36

Модальні дієслова

У цьому розділі ми дізнаємось про кілька корисних дієслів, які можна використовувати з інфінітивами (але не тільки). Ми вже знаємо такі слова, як «chcę», «mogę», «muszę» та «umiem». Це все дієслова. Їх повні таблиці відмінювання ми дізнаємося тут.

chcieć

 36.1

chcę	chcemy
chcesz	chcecie
chce	chcą

хочу	хочемо
хочеш	хочете
хоче	хочуть

chcieć robić/zrobić

 36.2

Nie wiem, co chcę robić.
Co pan chce jutro robić?
Dlaczego już nie chcesz tam pracować?
Chcę panu pomóc.
Co chcesz jej kupić?
Co chce pani zjeść? Chcesz ze mną trochę pospacerować?

Chcecie poćwiczyć ze mną na siłowni?

Це дієслово може мати дуже корисне розмовне використання.

nie chce się

не хочеться

 36.3

Komu się nie chce?
Mnie się nie chce.
Naprawdę dzisiaj mi się nie chce.
Naprawdę dzisiaj nic mi się nie chce.
Naprawdę dzisiaj nic mi się nie chce robić.
Zostanę w domu.
Dlaczego nie chce ci się nawet pójść do pracy?
Mojemu dziecku nie chce się uczyć.

 36.4

- I jak ta Marta?
- Fajna dziewczyna, ale sam nie wiem... Nie chce się jej nawet wyjść ze mną na kawę.

Давайте вивчимо ще одне модальне дієслово. Як бачите, воно нерегулярне. Ми дізнаємося більше про цей тип дієслів у наступному розділі.

móc

 36.5

mogę możemy
możesz możecie
może mogą

можу можемо
можеш можете
може можуть

móc robić/zrobić

36.6

Co możemy dzisiaj robić?
 Może to pan dla mnie zrobić?
 Co mogę dla pana zrobić?
 Jak możemy tutaj spędzać czas?
 Możemy porozmawiać?
 Gdzie teraz mogą być dzieci? Nie wiem, jak pomóc mojej córce.
 Nie wiem, jak mogę pomóc mojej córce.
 Nie wiem, jak jej pomóc.

36.7

- Niestety, nie będę dzisiaj na czas.
- Spokojnie, mogę na ciebie poczekać.

Ви пам'ятаєте слово «może»? Ми використовуємо його, коли хочемо висловити вагання або невпевненість. Це також дієслово третьої особи однини (те, що ви можете побачити вище в таблиці сполучення). Щоб допомогти вам зрозуміти різницю між ними, перегляньте діалоги нижче.

36.8

- Może pada deszcz na dworze?
- Na pewno nie pada.
- Ale może pada, jest dzisiaj bardzo pochmurnie.
- A może pan tak dużo nie mówić? (модальне дієслово)

Можливо, ці два речення будуть більш зрозумілими для вас, це стосується цієї різниці.

 36.9

Może pada deszcz.
Jutro może padać deszcz. (модальне дієслово)

Тепер цікава гра для вас. Ви пам'ятаєте фразу «być może», як у реченні: «Być może jutro będą zajęta».

 36.10

Być może.
Być może na dworze jest ładna pogoda.
Tak, na dworze może być ładna pogoda. (модальне дієслово)
Tak, na dworze może być ładnie. (модальне дієслово)

Якщо ви думаєте, що між трьома останніми реченнями немає великої різниці, ви маєте рацію. Потрібно лише пам'ятати, що ми можемо сказати «być może». (це речення, хоча й коротке). За «może być» часто йдуть інші слова, як зазначено вище. Це не повинно бути дивним, якщо ми дійсно подумаємо, що насправді означають ці два вирази українською мовою. Подивіться на графіку нижче.

МОЖЛИВО → **być może**

може бути → **może być**

Йдемо далі. У нас ще є кілька модальних дієслів. Вони також нерегулярні.

musieć

 36.11

muszę	musimy
musisz	musicie
musi	muszą

мушу	мусимо
мусиш	мусите
мусить	мусять

musieć robić/zrobić

 36.12

Muszę ci powiedzieć prawdę.
 Dzieci muszą znać prawdę.
 Musisz to zrobić.
 Musimy tam pojechać?
 Musi pan to kupić.
 Musi pan kupić ten komputer.
 Musicie wiedzieć, że życie nie jest łatwe.

 36.13

- Gdzie jutro pan musi być?
- Muszę być na Ukrainie, w Kijowie.

Останнє нове дієслово в цьому розділі.

umieć

 36.14

umiem	umiemy
umiesz	umiecie
umie	umieją

вмію	вміємо
вмієш	вмієте
вміє	вміють

umieć robić/zrobić

 36.15

- Chcesz tę pracę?
- Tak, bardzo!
- A co umiesz robić?
- Umiem na przykład śpiewać i robić zakupy.

 36.16

- Umiesz dobrze mówić po polsku?
- Nie wiem czy dobrze, ale trochę mówię.

Наприкінці цього розділу я покажу інше вживання дієслова, яке ви вже знаєте, а саме «міє». Це вживання схоже на українське, тобто дієслово «мати». Тому розібратися в цьому не складе труднощів. Це підкреслює, які дії будуть вжиті або повинні бути вжиті.

 36.17

 Nie wiem, co mam teraz zrobić.
 Masz zrobić zakupy.
 Masz powiedzieć jej prawdę.
Dzisiaj mam pójść do szkoły a potem zrobić zakupy.
 Ale nuda, nie ma co robić.

Нерегулярні дієслова в теперішньому часі

Деякі дієслова в теперішньому часі є нерегулярними. У цьому розділі ми дізнаємося деякі, але, як ви побачите, вони не такі страшні.

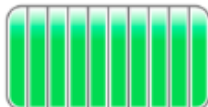
Почнемо з одного дієслова – «brać».

brać		брати	
brać		brać	
 37.1			
biorę	bierzemy	biorę	bierzemy
bierzesz	bierzecie	bierzesz	bierzecie
bierze	biorą	bierze	biorą

Вище ви можете побачити дві однакові таблиці, але в кожній я намалював різні речі, які допоможуть вам зосередитися на важливих частинах. Перша особа однини і третя особа множини мають однаковий корінь, крім того, вони мають типові закінчення теперішнього часу. Те ж саме можна сказати і про слова з коренем «bierze». Іншими словами, нерегулярність цього дієслова представлена тим, що ми маємо два різних кореня.

Це не перше наше нерегулярне дієслово. Інші в цій групі ми також маємо: «iść», «jechać», «móc» і «musieć».

«Brać» — дієслово недоконаного виду. Що цікаво, його доконана форма виглядає зовсім по-іншому, до того вона також нерегулярна. Ці дієслова дуже важливі, тому ми їх вивчаємо.

wziąć		ВЗЯТИ	
wziąć		wziąć	
<p> 37.2</p> <p>wezmę weźmiemy weźmiesz weźmiecie weźmie wezmą</p>		<p>wezmę weźmiemy weźmiesz weźmiecie weźmie wezmą</p>	
<p>brać</p> 		<p>wziąć</p> 	

 37.3

Jestem mały. Mój ojciec często bierze mnie na ręce.
 Ile razy w roku bierzesz urlop?
 W tym roku weźmiesz mnie ze sobą na wakacje?
 Co wziąć na drogę?
 To będzie długa podróż, wezmę wodę i kanapki.
 Dobrze, wezmę pieniądze i już wychodzę.

Давайте вивчимо два дієслова (недоконаного виду), які дозволяють описати нашу позицію. Лише одне нерегулярне. Яке?

stać leżeć		СТОЯТИ лежати	
---------------	--	------------------	--

stać		leżeć	
 37.4			
stoje	stoimy	leżę	leżymy
stoisz	stoicie	leżysz	leżycie
stoi	stoją	leży	leżą

 37.5

Leżę na łóżku.
 Cały dzień leżę w łóżku. (під ковдрою)
 Moje dzieci już leżą w łóżku i śpią.
 Gdzie leży Kijów, na Ukrainie?
 Gdzie leżą moje książki?
 Lubisz leżeć **na plecach**?
 Niestety, mój dziadek leży w szpitalu.
 Stoję na ulicy i czekam na ciebie.
 Gdzie stoisz? Nie widzę cię.
 Tam stoi nasz autobus. Dlaczego jeszcze nie jedzie?
 Ale fajnie! Kot leży ci **na kolanach** i śpi.
 Butelka z piwem stoi na stole.

До речі, «stać» також має ще одне корисне використання. Цього разу треба використовувати інфінітив.

stać na coś

 37.6

Nie stać mnie na ten samochód, jest za drogi.
 Kogo stać na tak drogie mieszkanie.
 Nawet nie stać cię na kawę za 5 złotych?
 W tym roku nie stać nas na wakacje.

Нижче також одне дієслово з двох є нерегулярним.

siedzieć

сидіти

usiąść		сісти	
siedzieć		usiąść	
<p> 37.7</p> <p>siedzę siedzimy siedzisz siedzicie siedzi siedzą</p>		<p>usiądę usiądziemy usiądziesz usiądziecie usiądzie usiądą</p>	
<p> 37.8</p> <p>Gdzie siedzisz? Nie widzę cię. Na lekcji siedzę zawsze z Markiem. Mam siedzieć cicho? Dlaczego? Proszę usiąść wygodnie i poczekać. Za chwilę przyjdę do pana. Przepraszam, tutaj jest wolne? Można usiąść? Usiądę tam gdzie Kasia, chcę z nią porozmawiać. Usiądziesz ze mną? Może tam usiądziemy, tam gdzie jest okno?</p>			
<p>Давайте вивчимо два останні дієслова в цьому розділі. Друге дієслово в доконаному виді.</p>			
bać się znaleźć		боятися знайти	
siedzieć		znaleźć	
<p> 37.9</p> <p>boję się boimy się boisz się boicie się boi się boją się</p>		<p>znajdę znajdziemy znajdziesz znajdziecie znajdzie znajdą</p>	
<p> 37.10</p> <p>Boisz się? Mam nadzieję, że moje dzieci znajdą dobrą pracę. Gdzie jesteś? Jak cię znajdę?</p>			

38

Трохи про місцевий відмінок

Ми вже бачили місцевий відмінок (**miejsownik**). Як відомо, відмінки змінюють закінчення іменників. Наведемо приклади, які зараз зрозумілі.

 38.1

Podoba mi się moja praca.
Jestem teraz w **pracy**.
Nasz dom jest piękny.
Moja mama jest w **domu**.

Цей відмінок має кілька закінчень. Наведемо приклади нижче. Ми вже бачили ці слова, також у місцевому відмінку, хоча не замислювалися над цим

 38.2

Nie mogę rozmawiać. Jestem z rodziną na **urlopie**.
Robię zakupy w **sklepie**.
Jestem w **centrum**.
Leżę na **łóżku**.
Czekam na **ulicy**.
Czasami ćwiczę na **siłowni**.
Autobus stoi na **przystanku**.

Отже, які правила? Я вам не скажу. У цьому підручнику ми спробуємо вгадати за допомогою інтуїції. Звичайно, ми зустріли занадто мало прикладів, щоб добре побудувати її (щодо цього відмінку). Так чи інакше варто спробувати. Давайте розглянемо два нові слова нижче.

 38.3

rozątek
koniec

початок
кінець

Закінчення «**rozątek**» (пара літер) схоже на «**przystanek**».

 38.4

Na przystanku było gorąco, a czekałam dwie godziny.
Na początku zawsze jest ciekawie, a już nie.

А як щодо «koniec»? Ви пам'ятаєте «czerwiec»-«w czerwcu» чи «lipiec»-«w lipcu»? Хоча ці іменники — місяці, і ми говоримо про час, а не про місце, з граматичної точки зору ми вживаємо той самий відмінок.

 38.5

Moja żona na końcu zawsze musi mieć rację...
W końcu tu jesteś! Nawet nie wiesz, ile czekałam.

Давайте більше схожих слів (точніше їх закінчення).

 38.6

W restauracji było dużo ludzi.
W recepcji pracuje moja dziewczyna.
Na lekcji dzieci słuchają uważnie.

Давайте вивчимо більше слів у місцевому відмінку (**miejsownik**).
Ми вивчимо два слова зі схожими закінченнями, щоб ви могли бачити ту саму поведінку, що й вище.

 38.7

Na świecie żyje bardzo dużo ludzi.
Co jest najważniejsze **w życiu**.
Jestem **w pociągu**, a ty gdzie? **W autobusie**?
Trochę za ciepło **w samochodzie**. Może otworzę okno?
Nie lubię siedzieć **na krześle**, już wolę leżeć **na podłodze**.
Ta kawa **na stole** jest moja?
Czytam coś **w internecie**.
W książce zawsze można znaleźć coś ciekawego.

Як ви бачите, коли ми говоримо про місце, ми використовуємо прийменник «w» або «na».

Наступні слова також можна використовувати, коли ми хочемо відповісти на питання «де?».

 38.8

wszędzie
nigdzie
gdziekolwiek
dzieciństwo
w dzieciństwie

всюди
ніде
де б не/куди б не
дитинство
в дитинстві

 38.9

Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej

 38.10

Byłem już wszędzie.

Ten kolor widzę wszędzie.
 Nigdzie nie jest tak dobrze jak tutaj.
 Dzisiaj jeszcze nigdzie nie byłem. Cały czas jestem w domu.
 Gdziekolwiek będę, będę z tobą.
 W dzieciństwie chciałem zostać aktorem.
 W dzieciństwie chciałam zostać lekarką.

 38.11

- Wszędzie jest smacznie.
- Tak, ale ta restauracja jest chyba najlepsza.
- Być może.

Було б корисно дізнатися, як виглядають вказівні займенники в цьому відмінку. На щастя, це дуже легко.

 38.12

Na **tym** przystanku jest jakiś człowiek.
 W **tej** restauracji jest trochę zimno.
 W **tym** mieście jest niespokojnie.
 W **tej** pracy jest fajnie.
 W **tym** sklepie nic nie ma.
 Na **tej** ulicy jest przystanek.
 Wiesz, co można robić w **tej** szkole?
 Tak, byłem w **tym** kinie.

А як щодо закінчення прикметників?

 38.13

Jaki temat będzie na **naszej**
pierwszej lekcji?
 Co można robić w tak **małym** mieście?
 A co można robić na **waszej** wsi?
 Będę na **tym** przystanku co zawsze.

Коли ви задаєте запитання, закінчення однакові.

 38.14

W **jakim** mieście jesteś?
 Na **jakiej** ulicy jest twój dom?
 Nie mam pojęcia, w **jakim** kinie byłam.

↓
 W **jakim** sklepie
 jest fajnie?

↓
 W **jakiej** restauracji
 jest fajnie?

↓
 W **jakim** kinie jest
 fajnie?

Jest fajnie w
tym dużym/drogim
 sklepie.

Jest fajnie w
tej dużej/drożej
 restauracji.

Jest fajnie w
tym dużym/drogim
 kinie.

Можливо, іменники у множині не є першочерговою потребою. Ми не проведемо тут багато часу. Давайте просто подивимося, щоб ви могли впізнавати ці закінчення в майбутньому.

 38.15

W **jakich** miejscach na świecie już byłeś?
 W **jakich** miastach czujesz się najlepiej?
 W tych książkach można znaleźć dużo ciekawego.
 W tych krajach jest niebezpiecznie.

Те, що я вам розповім, може бути дещо шокуючим. Як відомо, відмінок зазвичай відповідає на якийсь запитання. Наприклад, знахідний відповідає на «кого?/czego?». А що щодо цього відмінку? Ви можете сказати: «де?». Певною мірою ви праві. Але теоретично цей відмінок відповідає на запитання «о kim?/o czym?».

 38.16

O czym myślisz?
O czym teraz myślicie?
O czym pani myśli?

Давайте відповімо на ці питання. Давайте візьмемо іменники в місцевому відмінку, які ми вже знаємо.

 38.17

Myślę o nowym samochodzie, ten mój jest już stary.
Jestem w moim starym samochodzie i myślę o nowym.
Ciągle myślisz o dziewczynach.
Ciągle myślisz o chłopakach.
Jesteś na lekcji. Dlaczego nie myślisz o lekcji?
Myślę o pracy, o książce, o pieniądzach, o życiu i świecie.
Rozmawiamy o naszym domu.
O czym rozmawiacie?

Можливо, для вас це буде дивно, тому що українською ми кажемо: Я думаю про роботу, тобто ми використовуємо знахідний відмінок. На жаль, тут польська є складнішою для студентів-початківців. Але з часом ви звикнете.

Потренуємося ще питання «o kim?». Деякі форми іменників будуть для вас новими. Це нормально, якщо ви прочитаєте ці речення та зрозумієте зміст. Давайте також вивчимо кілька слів, які ми використовуємо з місцевим відмінком. Як ви бачите, також «w kim?/w czym?» - це інше питання цього відмінку.

 38.18

zakochać się
zakochany
marzyć
marzenie

закохатися
закоханий
мріяти
мрія

tajemnica
skoncentrowany

таємниця
концентрований

być zakochany (w kimś/w czymś) (miejsownik)
być skoncentrowany (na kimś/na czymś) (miejsownik)

 38.19

Jestem szczęśliwa i zakochana.
Myszę o mojej żonie.
Cały czas jestem zakochany w mojej żonie.
Myszę o moim mężu.
Cały czas jestem zakochana w moim mężu.
Kiedy zakochałaś się w swoim mężu.
Zakochałam się w Bartku. (Bartek, przystanek)

 38.20

- Czytałam książkę o Ukrainie, to bardzo ciekawy kraj.
- Tak, słyszałem o tym kraju.

 38.21

Jesteśmy w Polsce, może porozmawiamy o Ukrainie?
Jesteśmy na Ukrainie, może porozmawiamy o Polsce?
A nie lepiej porozmawiać o naszych marzeniach?
Jestem skoncentrowany.
Jestem skoncentrowana na swojej pracy.
Co o tym pan wie? Proszę powiedzieć.
Zakochałam się w Polsce.
Nic nie wiem o jej samochodzie, kupiła nowy?
Nie chcę rozmawiać o moich marzeniach.
Moje marzenia to moja tajemnica.
O moich tajemnicach też ci nic nie powiem.

Друге побачення з минулим часом

З розділу 34 ми знаємо, як створити минулий час. Коротко кажучи, ми вирізаємо останню букву, тобто **-ć** (здебільшого) і додаємо закінчення, типові для цього часу. Давайте ще раз подивимося на цю процедуру з різними дієсловами, щоб освіжити нашу пам'ять.

 39.1

Wczoraj **napisałem** e-mail do szefa. (ja)
 Wczoraj **spotkałam** koleżankę na ulicy. (ja)
 Co **robilaś** w zeszłym tygodniu? (ty)
Ćwiczyłaś na siłowni w zeszłym tygodniu? (ty)
 Kasia w zeszłym miesiącu bardzo rzadko **mówiła** po ukraińsku. (ona)
 Andrzej w zeszłym miesiącu często **biegał** po parku. (on)
 Ja i Kasia ostatnio dużo **jeździliśmy** samochodem. (my)
 Marta i ja **zakochałyśmy** się w zakupach. (my)
 Co **śpiewaliście** w szkole? (wy)
 Co **czytałyście** na lekcji? (wy)
 Moje koty **biegały** po domu. (one)
 Moi bracia **zrobili** mi prezent na urodziny. (oni)

Як бачите, ця процедура проста. Іноді нам потрібно зробити більше. Як ви побачите, ця невелика модифікація є досить природною та очевидною, але мені потрібно показати її вам.

Іноді «е» замінюється на «а» в дієсловах, у яких «е» є останньою літерою після скорочення **-ć**. Але подивіться на групу **oni**, ми не робимо цю заміну там.

mieć

 39.2

(ja) mia łem/ mia łam	(my) mieli śmy (!)/ mia łyśmy
(ty) mia łeś/ mia łaś	(wy) mieli ście (!) / mia łyście
(on/ona) mia ł/ mia ła	(oni/one) mieli (!) / mia ły
(ono) mia ło	

 39.3

Miałam nadzieję, że spotkam tam Andrzeja, ale nie było go.
Pamiętasz, jak mieliśmy 20 lat?
Co miałaś na myśli?
Mielicie jakieś problemy?

Для більшої практики давайте розглянемо ще два дієслова.

widzieć

 39.4

(ja) widzi ałem/ widzi ałam	(my) widzieli śmy/ widzi ałyśmy
(ty) widzi ałeś/ widzi ałaś	(wy) widzieli ście/ widzi ałyście
(on/ona) widzi ał/ widzi ała	(oni/one) widzieli / widzi ały
(ono) widzi ało	

zapomnieć

(ja) zapomni ałem/ zapomni ałam	(my) zapomnieli śmy/ zapomni ałyśmy
(ty) zapomni ałeś/ zapomni ałaś	(wy) zapomnieli ście/ zapomni ałyście
(on/ona) zapomni ał/ zapomni ała	(oni/one) zapomnieli / zapomni ały
(ono) zapomni ało	

 39.5

Widziałem cię wczoraj w sklepie?
 Co to było?! Widziałaś?
 Miałaś być o dziewiątej? Zapomniałaś?
 Nie było ich, pewnie zapomnieli.
 Zapomniałam, przepraszam.
 Jak zwykle zapomniałeś o moich urodzinach!
 Alina zapomniała wziąć wodę ze sobą, a było bardzo gorąco.

Як підсумок того, де ми зараз знаходимося, давайте кілька речень із використанням минулого часу.

 39.6

A nie mówiłam!?! Wiedziałałam, że dostaniesz tę pracę.
 Nie znałam Marka. Wczoraj go poznałam.
 W zeszłym roku kupiłam nowy samochód.
 Myślałam, że jesteś inna.
 Myślałam, że jesteś inny.

У минулому часі ми також маємо нерегулярні дієслова. Ми вивчимо чотири з них.

jeść

 39.7

jadłem/jadłam	jedliśmy/jadłyśmy
jadłeś/jadłaś	jedliście/jadłyście
jadł/jadła	jedli/jadły
jadło	

iść

szedłem/szłam	szliśmy/szłyśmy
szedłeś/szłaś	szliście/szłyście
szedł/szła	szli/szły
szło	

móc

mogłem/mogłam	mogliśmy/mogłyśmy
mogłeś/mogłaś	mogliście/mogłyście
mógł/mogła	mogli/mogły
mogło	

znaleźć

znalazłem/znalazłam	znaleźliśmy/znalazłyśmy
znalazłeś/znalazłaś	znaleźliście/znalazłyście
znalazł/znalazła	znaleźli/znalazły
znalazło	

 39.8

Jak ci wczoraj szło na siłowni?
 Jak ci poszedł egzamin?
 Wczoraj poszliśmy do kina.
 Wyszliście już z domu?
 Wyszedłem już z pracy.
 Poszłam sama na zakupy, bo Marek był zajęty.
 Karolina nie wyszła ze mną na randkę.
 Kiedyś jadłam więcej.
 Moje dzieci zjadły duży obiad.
 Zjedliśmy smaczny obiad.
 Co wczoraj jadłaś?
 Przepraszam, mogłem ci powiedzieć o tym wcześniej.
 Znalazłaś już chłopaka?
 Jak mnie znalazłaś? Kijów jest taki duży...
 Znaleźliśmy fajną książkę.
 Marek nie znalazł jeszcze swoich butów.

Ми можемо створити умовні висловлювання, використовуючи минулий час. Ми не будемо вдаватися в подробиці. Наведемо лише кілька прикладів. Ми беремо третю особу однини в минулому часі та додаємо слово «був», щоб говорити про себе.

 39.9

Powiedział**bym** ci prawdę, ale się boję.
 Powiedział**abym** ci prawdę, ale się boję.
 Chciał**bym** powiedzieć ci coś ważnego.
 Chciał**abym** powiedzieć ci coś ważnego.
 Pojechał**bym** tam, ale nie mam pieniędzy.
 Pojechał**abym** tam, ale nie mam pieniędzy.

Ми можемо використовувати подібну стратегію для інших осіб. Ми не будемо це обговорювати. Давайте просто подивимося кілька речень, які повинні бути легкими для вас, як україномовного.

 39.10

Wyłoby super.
 Wyłoby ciekawie.

 39.11

- Może pojedziemy w weekend nad morze?
- Wyłoby super!

Останньою темою в цьому розділі буде майбутній час... Так, ми можемо використовувати минулий час, щоб говорити про майбутнє. Ми вже знаємо, що для цього можна використовувати дієслово «буć» у майбутньому часі та інфінітив. Зараз побачимо вдругий спосіб. На початку він складніший, тому що потрібно знати, як відмінюється дієслово в минулому часі. Ви самі вирішуйте, яким з них будете користуватися в реальному житті.

 39.12

Jutro pojedę na wakacje.
 Jutro będęjechać na wakacje.
 Jutro będęjechał na wakacje.

Jutro będę jechała na wakacje.
Będzie jutro padać deszcz?
Będzie jutro padał deszcz?

40

Відпрацьовуємо родовий відмінок

Ми почнемо цей розділ з прикладів.

 40.1

Butelka wody.
Butelka wina.
Początek tygodnia.
Koniec tygodnia.
Początek życia.
Koniec rozmowy.
Połowa butelki.

Я думаю, що ви зрозуміли всі фрази вище. Чи можете ви зрозуміти, як вони сформульовані? Маємо два іменники перший у називному відмінку (**mianownik**), другий у родовому (**dopełniacz**). Ви пам'ятаєте, що родовий відмінок відповідає на питання «kogo/czego»?

 40.2

Bulelka czego? Butelka wody?
Koniec czego? Koniec tygodnia?

Подивіться на ці речення.

 40.3

Butelka Marka.
Butelka Magdy.

Отже, ми можемо використовувати родовий відмінок, щоб описати, хто є «власником» іменника. Але тут зверніть увагу, як ми будемо питати.

 40.4

Czyj to samochód. To (jest) samochód Marka.
Czyja to parasolka? To (jest) parasolka Magdy.

Щоб краще запам'ятати, що ми обговорювали, давайте подивимося на червону рамку нижче.

mianownik + dopełniacz

 40.5

poczucie
humor

почуття
гумор

Давайте більше практикувати цю концепцію. Зверніть увагу, що ми сполучаємо лише перше слово з цієї пари.

 40.6

Półowa godziny to niewiele czasu.
Pół godziny to niewiele czasu.
Mało czasu.
Jedna butelka wina.
Zakochałam się w butelce wina.
Z butelką wina życie jest piękne.
Historia Ukrainy jest bardzo interesująca.
Masz poczucie humoru?

Przepraszam, gdzie jest centrum miasta?

Ці дві фрази «mianownik+dopełniacz» можна використовувати в багатьох граматичних контекстах. Зверніть увагу на приклади нижче, що лише перше слово змінюється.

 40.7

Butelka wina.
Widzę butelkę wina.
Z butelką wina jest łatwiej.

Перейдемо до чогось іншого. Ви можете звикнути використовувати знахідний відмінок (**biernik**) після дієслова. Одним з винятків (ще наприклад «uczyc się», «bać się» і «używać»), який ми зустріли в цьому підручнику, було дієслово «szukać». Воно вживається з родовим відмінком (**dopełniacz**).

 40.8

Całe życie szukałam takiej butelki wina.
Szukasz chłopaka? Szukasz dziewczyny?
Szukasz klucza do domu?
Boję się życia.
Moje dzieci boją się tej kobiety.

Давайте вивчимо кілька дієслів, які, як і «szukać», вживаються з родовим відмінком (**dopełniacz**).

 40.9

potrzebować
brakować

потребувати
бракувати

 40.10

To nie jest dobrze, kiedy brakuje wody.

Czego ci brakuje?
 Niczego mi nie brakuje, brakuje mi tylko mamy.
 To nie jest dobrze, kiedy brakuje wody.
 Czego ci brakuje?
 Niczego mi nie brakuje, brakuje mi tylko mamy.
 Brakuje nam samochodu, wszędzie iść pieszo nie jest tak fajnie.
 Boję się ludzi.
 Boję się przyszłości.
 Boję się nowej pracy.
 A ty czego się boisz?
 Boisz się, że twoja dziewczyna powie ci, że jesteś łysy?
 Łysy człowiek niczego się nie boi.
 Tylko dzieci boją się nocy.
 Boimy się iść spać. Kogoś albo coś słyszimy.
 Czego pan potrzebuje?
 Potrzebuje pan pomocy?
 Potrzebuję twojej pomocy.
 Potrzebujesz trochę wina?
 Moje dzieci potrzebują trochę czasu.
 Moje dzieci potrzebują trochę więcej czasu. Polski jest trudny.

Як бачите, дієслово «brakować» найчастіше вживається в третій особі однини («brakuje» - теперішній час, «brakowało» - минулий час). Ми говорили про це в розділі 28, що деякі дієслова іноді «мають» такі переваги.

Переходимо до іншої теми, пов'язаної з родовим відмінком (**dopełniacz**). Давайте розглянемо речення нижче.

 40.11

Było tam dużo ludzi.
 Było tam naprawdę bardzo dużo ludzi.
 Dużo, to znaczy ilu?
 Ilu dokładnie?

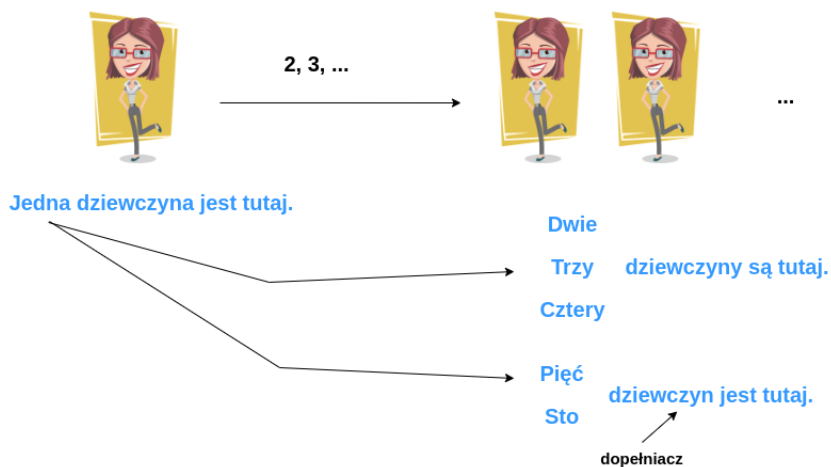
Як відповісти на останнє запитання з наведених вище прикладів? У нас є іменник однини «człowiek» і іменник множини «ludzie», але ми рідко рахуємо цей іменник, нам потрібно щось інше. За мить я скажу вам чому. Поки що давайте вивчимо одне маленьке, але корисне слово.

 40.12

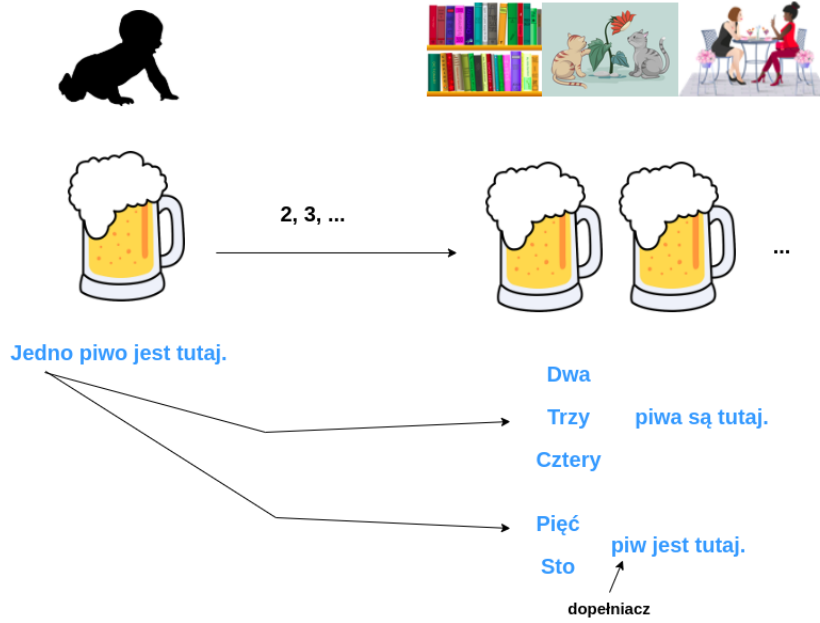
osoba

людина/особа

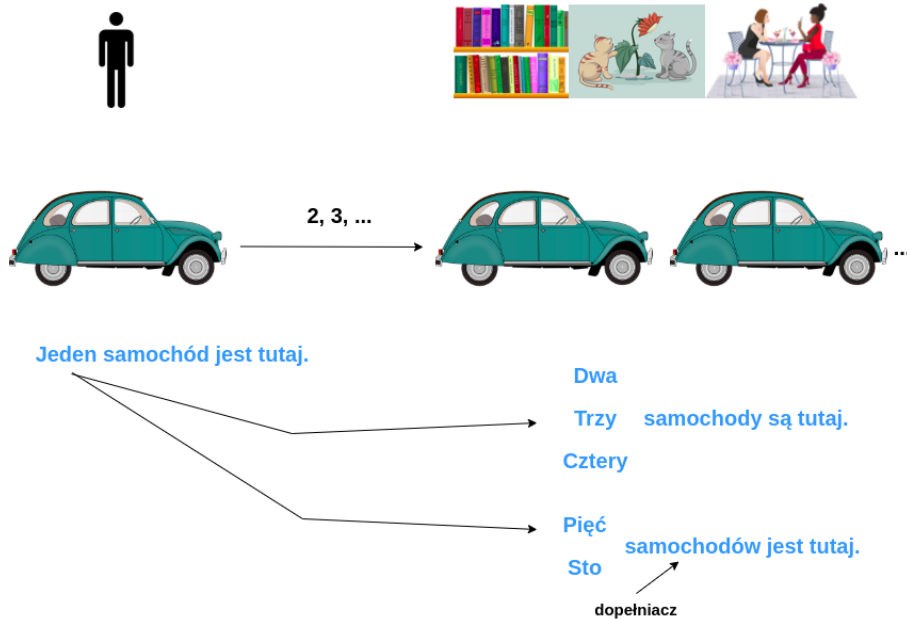
Давайте подивимося, як число впливає на поведінку іменників і дієслів. Спільним для всіх наведених нижче прикладів є те, що 2, 3 і 4 очікують іменників у називному відмінку (**mianownik**), а дієслова — у множині. Для числа 5 і більше іменник ставиться в родовому відмінку (**dopełniacz**). Звичайно, є деякі пастки, такі як номер 42 або 83. Ми говорили про це наприклад в розділі 19. Коротко кажучи, ці числа більші за чотири, але коли ми читаємо це вголос, останнє слово, яке ми кажемо, це «dwa» і «trzy». Можливо, ви пам'ятаєте, що в цьому підручнику іменники множини в родовому відмінку — це тема, яку ми тільки торкнулися. Слово «Dziewczyn» ми бачили, ми не бачили «pię», але це слово нам потрібно тут як приклад.

У наведеному вище прикладі зверніть увагу на слово «dwie».

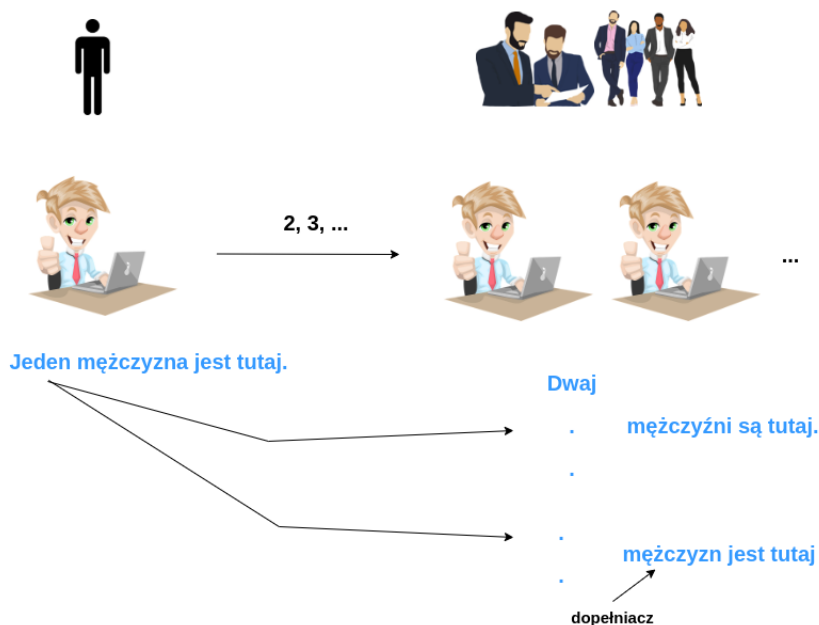
У прикладі нижче зауважте, що хоча іменник в однині чоловічого роду, він переходить до групи **one** у множині.

Деякі місця на наступному малюнку незаповнені. Чому? Група **oni** дуже складна. Як ви бачите вище, в перших трьох прикладах нам потрібно знати тільки дві речі.

- Ми використовуємо називний відмінок (**mianownik**) для чисел 2, 3 і 4. Дієслово стоїть у множині. Для більших чисел ми використовуємо родовий відмінок (**dopełniacz**) і дієслово в однині.
- Якщо іменник групи **one** в однині жіночого роду, ми вживаємо слово «dwie» замість «dwa».

Тому ми будемо рахувати іменник «osoba» (це іменник жіночого роду, «osoby» - множина в групі **one**) замість ludzie, який знаходиться в групі **oni** і створює лише проблеми. Навіть носії польської мови уникають рахування цих іменників, тому це не є чимось дивним.

 40.13

Jedna osoba.

Dwie osoby.

Trzy osoby.

Ilu ludzi?

Ile osób?

Cztery osoby.

Pięć osób.

Dużo osób, wiele osób.

Na siłowni było 20 osób.

W parku było 100 osób.

Na lekcji było 21 osób.

W sklepie były 22 osoby, 23 osoby albo 24 osoby.

Все гарно, правда? Але цей підрахунок проводився в називному відмінку (**mianownik**), у родовому відмінку (**dopełniacz**), на жаль, це складніше. У називному відмінку, наприклад, нам допоміг перехід від ludzie до osoby. Тут буде трішки складніше. Але я покажу вам як цього навчитися.

Коли ми використовуємо рахунок у родовому відмінку? Наприклад, після прийменника «dla» (також «bez», «do», «od» і «u» серед інших).

Родовий відмінок, на жаль, змінює форму чисел, спочатку це може бути важко. Але це питання практики, тут ми вивчимо лише п'ять чисел. Ви зможете дізнатися більше в майбутньому.

 40.14

Jedna osoba. Dla **jednej** osoby. (тут однина)

Dwie osoby. Dla **dwóch** osób.

Trzy osoby. Dla **trzech** osób.

Cztery osoby. Dla **czterech** osób.

Pięć osób. Dla **pięciu** osób.

Czekam na dwie, trzy albo cztery osoby, no może pięć osób. (biernik)

Patrzę na cztery osoby.
Ile osób tutaj jest?
Dla ilu osób jest ten samochód?

dwóch, trzech, czterech, pięciu

dla **dwóch** dziewczyn/osób/piw/samochodów
dla **trzech** dziewczyn/osób/piw/samochodów
dla **czterech** dziewczyn/osób/piw/samochodów
dla **pięciu** dziewczyn/osób/piw/samochodów

А як щодо «jeden»? Фактично, коли ви використовуєте його, ми більше не говоримо про іменники у множині. Ви можете розглядати його як прикметник, принаймні його закінчення поводитьсь таким чином.

 40.15

Dla jednej kobiety.
Dla jednego piwa.
Dla jednego samochodu.
Dla jednego człowieka.

Потренуємося ще в числах у родовому відмінку (у нашому випадку після прийменників, які вимагають цього відмінка).

 40.16

Dzień dobry, chciałbym zarezerwować pokój dla jednej osoby.
Ten pokój jest jedynie dla jednej osoby.
Mam tam jechać tylko z jedną osobą?
Nie mogę zacząć lekcji bez jednej osoby.
To jest małe mieszkanie, dla dwóch osób.
Stół dla czterech osób.
Patrzę na cztery osoby.
Jesteśmy jeszcze bez trzech osób.
Dla czterech piw zrobić wszystko.
Samochód dla pięciu osób.

40.1 Вправи для розділів 36-40

1. Що хочеш мені сказати?
2. Що ти хотіла мені сказати?
3. Мої діти вже голодні, вони хочуть їсти.
4. Я втомлений, мені вже нічого не хочеться.
5. Я могла зробити це трохи інакше.
6. Колись я краще готувала.
7. Колись я краще вміла готувати.
8. Що ви можете сказати на цю тему? (офіційно до чоловіка)
9. Ви вмієте водити машину? (офіційно до жінки)
10. Що ви хочете завтра робити?
11. Я стояла у черзі дві години.
12. Де лежать твої книжки?
13. Де лежали твої книжки?
14. Тобі більше подобається початок тижня чи кінець тижня?
15. Центр міста надто далеко, мабуть тут щось з'їмо?
16. Вперше в житті бачу таку гарну машину.
17. Там я вперше в житті побачив там таку гарну машину.
18. Всюди добре, але вдома найкраще.
19. В якому магазині ти це купив?
20. Я знайшов це взуття в класним магазині в центрі.
21. Про що ти думала вчора?
22. Про що ти вчора говорила з подругою?
23. Про що ви вчора говорили?
24. Я все життя про це мріяла.
25. Я ніколи не чула про цю проблему.
26. Я думав, Марек скоро знайде дівчину. На жаль, він сором'язливий.
27. Я був бідний, я не міг дозволити собі таку машину.
28. Я боялась вчора, коли до мене підійшов якісь чоловік.
29. Я підійшов до цього чоловіка і сказав йому правду.
30. Я відправив своє резюме, але на жаль без фото.
31. На скільки людей ця машина?
32. У ресторані було дві жінки та багато чоловіків.
33. Дві жінки ходили по магазинах.
34. Троє дівчат читають книгу.
35. Четверо людей надіслали нам CV.

36. П'ятеро людей сказали мені правду.
37. Запрошу 4 або 5 чоловік на день народження.
38. Я приготувала обід на двох.
39. Забронюю номер для трьох осіб.
40. Цей стіл хороший на чотирьох осіб.
41. Мені потрібно трохи більше часу.
42. Я не прочитаю цю книгу сьогодні. Мені трохи не вистачає часу.
43. Марек не має почуття гумору і не вміє жартувати.
44. Вчора я мав розмову зі своїм босом.
45. Агнешка сказала мені вчора свій секрет.
46. Які мрії у тебе були в дитинстві?
47. Я закохався і тепер у мене велика проблема.
48. В якому магазині ти робив покупки вчора?
49. Ніколи не знаєш, що буде завтра.
50. Хто там сидів, ти бачив?
51. Цілий день стояв на вокзалі, але потяг не приїхав.
52. Скільки людей там сиділо?
53. В автобусі був водій і кілька людей.
54. Ти вже мені це надіслала?
55. Марек сказав мені, що я забагато працюю.
56. Ти завжди був такий смішний?
57. Мій бос дозволить мені взяти відпустку.
58. Що ти дав мамі на день народження? А батькові?
59. Я почистив зуби, п'ятий раз сьогодні.
60. Вчора всі магазини працювали цілий день.
61. Темно. Хтось вимкнув світло?
62. Ясно. Хтось увімкнув світло?
63. Я привізла тобі подарунок з України.
64. Я принесла тобі щось смачне.
65. Я продав свою машину. Він був уже старий.
66. Марек пообіцяв мені, що більше не буде пити.
67. Мій друг допоміг мені в аеропорту.
68. Якийсь поляк мені допоміг доїхати до вокзалу.
69. Цей чоловік говорив так швидко, що я нічого не зрозуміла.
70. Я була вагітна минулого року. Моїй дитині два місяці.

71. Колись Кася не їла м'яса.
72. Я випив пляшку вина.
73. Я випив вино Марка.
74. Де ти знайшла роботу?
75. Де ти знайшла свою першу роботу?
76. Я весь день був вдома. Чому ти не прийшла?
77. Я полетів у відпустку літаком.
78. Я сяду, бо я втомлений.
79. Будь ласка, сідайте, я трохи постояю.
80. Скільки часу ти там стояв?
81. Ким ти хотів бути в дитинстві?
82. З якого аеропорту ти вилетів?
83. Вчора мій телефон не працював, а сьогодні вже працює.
84. Аня ніколи не любила Матеуша.
85. Мабуть надто багато дивився телевізор, мені треба з цим щось зробити.
86. Я хотів поїхати додому, але я зробив ще покупки.
87. Вийшло дивно.
88. Пам'ятаєте, скільки коштували ці шкарпетки?
89. Ця машина коштувала насправді багато.
90. Похолодало, підемо додому?
91. Одна пляшка вина на чотирьох осіб? Жартуєш?
92. Я все життя мріяла, що стану актрисою а стала вчителкою.
93. Початок тижня завжди важкий.
94. Я стояла у черзі і чекала.
95. Я лежав на спині вчора ввечері, і тепер вони болять.
96. Де ви такі дешеві квитки знайшла?
97. В минулому я думав про майбутнє, а зараз думаю про минуле.
98. Я прокинувся, встав з ліжка, почистив зуби і подзвонив моїй дівчині.
99. Я прокинулася, встала з ліжка, почистила зуби і подзвонила моєму хлопцю.
100. Скільки людей тобі потрібно?

40.2 Відповіді для розділів 36-40

Відповіді 36-40

1. Co chcesz mi powiedzieć?
2. Co chciałaś mi powiedzieć?
3. Moje dzieci są już głodne, chcą jeść.
4. Jestem zmęczony, już mi się nic nie chce.
5. Mogłam to zrobić trochę inaczej.
6. Kiedyś gotowałam lepiej.
7. Kiedyś umiałam lepiej gotować.
8. Co może pan powiedzieć na ten temat?
9. Umie pani jeździć samochodem?
10. Co chcecie jutro robić?
11. Stałam w kolejce dwie godziny.
12. Gdzie leżą twoje książki?
13. Gdzie leżały twoje książki?
14. Wolisz koniec tygodnia czy początek tygodnia?
15. Centrum miasta jest za daleko, może zjemy coś tutaj?
16. Pierwszy raz w życiu widzę tak piękny samochód.
17. Widziałem tam pierwszy raz w życiu tak piękny samochód.
18. Wszędzie jest dobrze, ale najlepiej w domu.
19. W jakim sklepie to kupiłaś?
20. Znałam te buty w fajnym sklepie w centrum.
21. O czym wczoraj myślałaś?
22. O czym wczoraj rozmawiałaś z przyjaciółką?
23. O czym wczoraj rozmawialiście?
24. Marzyłam o tym całe życie.
25. Nigdy nie słyszałam o tym problemie.
26. Myślałem, że Marek znajdzie szybko dziewczynę. Niestety jest nieśmiały.
27. Byłem biedny, nie było mnie stać na taki samochód.
28. Bałam się wczoraj, kiedy jakiś człowiek do mnie podszedł.
29. Podszedłem do tego człowieka i powiedziałem mu prawdę.
30. Wysłałam CV, ale niestety bez zdjęcia.
31. Dla ilu osób jest ten samochód?
32. W restauracji były dwie kobiety i dużo mężczyzn.
33. Dwie kobiety robiły zakupy.
34. Trzy dziewczyny czytają książkę.

35. Cztery osoby wysłały do nas CV.
36. Pięć osób powiedziało mi prawdę.
37. Zaproszę 4 osoby albo 5 osób na urodziny.
38. Zrobiłam obiad dla dwóch osób.
39. Zarezerwuję pokój dla trzech osób.
40. Ten stół jest dobry dla czterech osób.
41. Potrzebuję trochę więcej czasu.
42. Nie przeczytam tej książki dzisiaj. Brakuje mi trochę czasu.
43. Marek nie ma poczucia humoru i nie umie żartować.
44. Miałem wczoraj rozmowę z szefem.
45. Agnieszka powiedziała mi wczoraj swoją tajemnicę.
46. Jakie miałaś marzenia, kiedy byłaś dzieckiem?
47. Zakochałem się, a teraz mam duży problem.
48. W jakim sklepie wczoraj robiłeś zakupy?
49. Nigdy nie wiadomo, co będzie jutro.
50. Kto tam siedział, widziałeś?
51. Stałem na dworcu cały dzień, ale pociąg nie przyjechał.
52. Ile osób tam siedziało?
53. W autobusie był kierowca i kilka osób.
54. Już mi to wysłałaś?
55. Marek powiedział mi, że za dużo pracuję.
56. Zawsze byłeś taki zabawny?
57. Mój szef pozwoli mi wziąć urlop.
58. Co dałeś mamie na urodziny? A ojcu?
59. Umyłem zęby, już piąty raz dzisiaj.
60. Wczoraj wszystkie sklepy były otwarte cały dzień.
61. Jest ciemno. Ktoś wyłączył światło?
62. Jest jasno. Ktoś włączył światło?
63. Przywiozłam ci prezent z Ukrainy.
64. Przyniosłam ci coś smacznego.
65. Sprzedałem swój samochód. Już był stary.
66. Marek mi obiecał, że więcej nie będzie pić.
67. Mój przyjaciel pomógł mi na lotnisku.
68. Jakiś Polak pomógł mi dojechać na dworzec.
69. Ten mężczyzna mówił tak szybko, że nic nie zrozumiałam.
70. W zeszłym roku byłam w ciąży. Moje dziecko ma dwa miesiące.

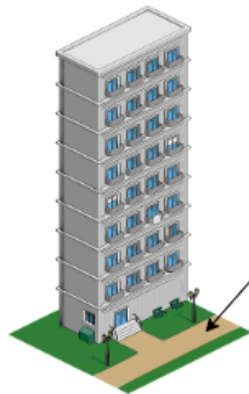
71. Kiedyś Kasia nie jadła mięsa.
72. Wypiłem butelkę wina.
73. Wypiłem wino Marka.
74. Gdzie znalazłaś pracę?
75. Gdzie znalazłaś swoją pierwszą pracę?
76. Byłem w domu cały dzień. Dlaczego nie przyszłaś?
77. Poleciałam samolotem na wakacje.
78. Usiądę, bo jestem zmęczony.
79. Proszę usiąść, ja trochę postoję.
80. Ile czasu tam stałeś?
81. Kim chciałaś zostać w dzieciństwie?
82. Z jakiego lotniska wyleciałaś?
83. Mój telefon wczoraj nie działał, ale dzisiaj już działa.
84. Ania nigdy nie lubiła Mateusza.
85. Chyba za dużo oglądałam telewizję, muszę coś z tym zrobić.
86. Chciałam pojechać do domu, ale zrobiłam jeszcze zakupy.
87. Wyszło dziwnie.
88. Pamiętasz, ile kosztowały te skarpetki?
89. Ten samochód kosztował naprawdę dużo.
90. Zrobiło się zimno, pójdziemy do domu?
91. Jedna butelka wina dla czterech osób? Żartujesz?
92. Całe życie marzyłam, że zostanę aktorką a zostałam nauczycielką.
93. Początek tygodnia jest zawsze trudny.
94. Stałam w kolejce i czekałam.
95. W nocy leżałem na plecach i teraz mnie bołą.
96. Gdzie znalazłaś tak tanie bilety?
97. W przeszłość myślałem o przyszłości a teraz myślę o przeszłości.
98. Obudziłem się, wstałem z łóżka, umyłem zęby i zadzwoniłem do mojej dziewczyny.
99. Obudziłam się, wstałam z łóżka, umyłam zęby i zadzwoniłam do mojego chłopaka.
100. Ile osób potrzebujesz?

41

Зв'язок прийменників і відмінків

У цьому розділі ми навчимося використовувати прийменники, щоб описати, де щось знаходиться. Як ми побачимо, за прийменниками стоять різні відмінки, тому наше знання граматики тут дуже важливе. Щоб не заблукати, обговоримо прийменники по черзі.

nadrzędnik

przed

przed budynkiem

przed restauracją

przede mną

budynek

будівля

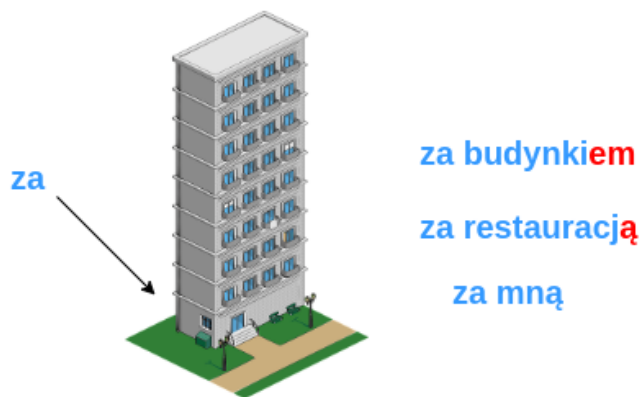
 41.1

Mój samochód stoi przed domem.
Czekam na ciebie przed dworcem.
Przed przystankiem stoją autobusy.

Przede mną wielki dzień. Pierwszy dzień w pracy.
 Nie widzisz mnie? Stoję przed tobą.
 Już jadę, jestem przed Warszawą.
 Będę wolny przed południem.
 Przed sobą macie trudne zadanie, ale wiem, że dacie radę.

Наступний прийменник також вживається з орудним відмінком (**nadrzędnik**). Це легко запам'ятати завдяки симетрії.

nadrzędnik

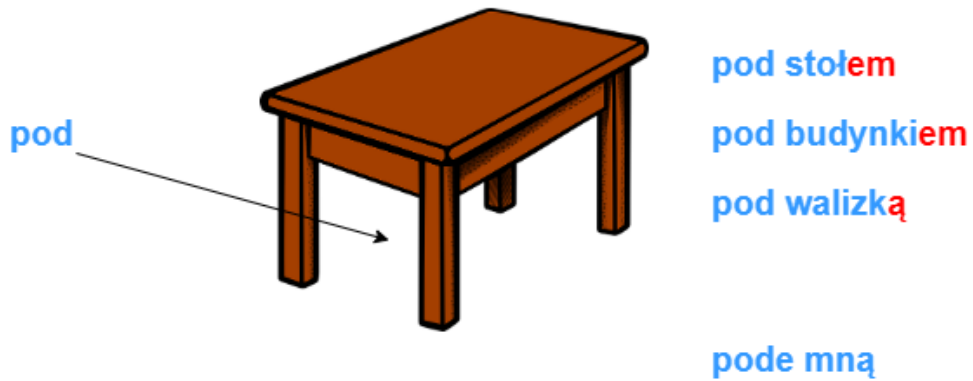
róg

КУТОЧОК

 41.2

Za rogiem ktoś na nas patrzy. Nie boisz się?
 Czekam za sklepem.
 Za mną ciężki dzień.
 Siedzę za biurkiem i pracuję.
 Siedzimy za stołem i jemy obiad.

nadrzędnik

 41.3

Pod stołem śpi kot.
Czuję wodę pod butelką.
Pod jedną książką leży druga książka.
Chyba ktoś leży pod moim łóżkiem.

Наступний прийменник вживається з родовим (**dopełniacz**).

obok

біля

dopełniacz

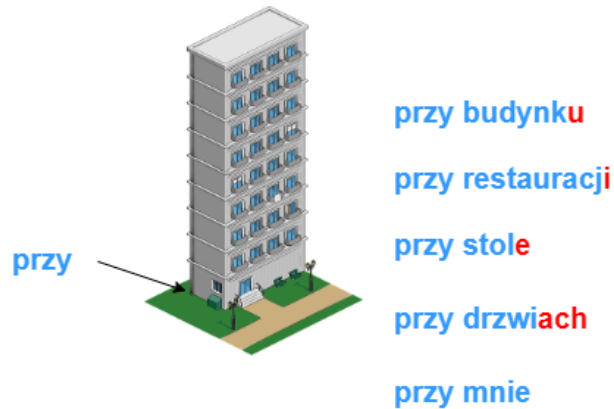

 41.4

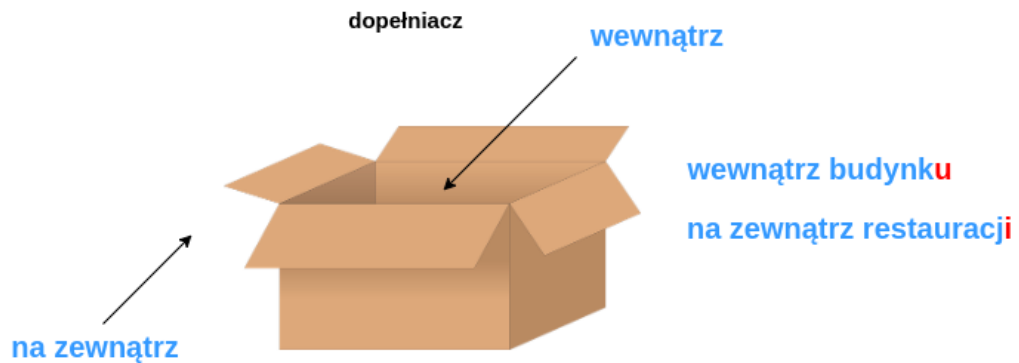
Mój pies leży obok mnie. Razem odpoczywamy na łóżku.
 Obok sklepu jest inny sklep. W tym mieście są same sklepy.
 Stoję obok restauracji i czekam na pana.
 Usiądę obok ciebie, można?
 Obok mojej żony siedzi szef, o czymś rozmawiają.
 Lubię, jak ktoś jest blisko, obok. Nie lubię być sam.

Цей приклад буде дуже цікавим. Слово «przy» означає те саме, що й «obok», але коли ми його вживаємо, нам потрібен інший відмінок. Нам потрібен місцевий відмінок (**miejsownik**). Ми вже говорили, що цей відмінок важкий, тому що має багато закінчень. Вам наразі не треба використовувати цього слова (у нас є простіше «obok»). Це просто цікавий факт, який я хотів вам показати

miejsownik

Переходимо до інших прийменників.

▶ 41.5

środek
w środku/na środku

центр
всередині/посередині

▶ 41.6

Wypijemy kawę na dworze?
Wypijemy kawę na zewnątrz?
Wypijemy kawę wewnątrz, wewnątrz restauracji?
Wypijemy kawę w środku?
Gdzie leży środek Polski?
Na środku stołu stoi moja kawa.
A ja nie chcę stać na środku.
Dlaczego to łóżko leży na środku pokoju?

Ми повторимо кілька речей тут. У цьому підручнику ми багато разів зустрічалися з прийменниками, і я думаю, що це хороша ідея мати все (або майже все) в одному місці.

Ви пам'ятаєте місцевий відмінок (**miejsownik**)? Ми використовували «na» та «w» з цим відмінком, щоб описати, де щось/хтось знаходиться.

▶ 41.7

Na dworze jest za zimno, lepiej zostać w domu.
W sklepie jest tak dużo ludzi, że zakupy zrobię jutro.

Na przystanku nikogo już nie ma, jestem tylko ja.

На кінець маленька зміна теми. Ми також використовували прийменники, щоб говорити про час. Тут наші два відмінки були знахідний (**biernik**) і родовий (**dopełniacz**).

dopełniacz		biernik
o, od, do		na
o dziewiątej		na dziewiątą
od dziewiątej		
do dziewiątej		

 41.8

Jutro na dziesiątą muszę być w biurze.

Do jutra.

Będziesz gotowy na jutro?

Od jutra do niedzieli jestem zajęty.

Od poniedziałku do piątku pracuję.

Trzeba kupić dużo rzeczy na zimę.

Na piątek nie będę gotowa.

Spotkamy się o jedenastej trzydzieści.

Lekcja zaczyna się o ósmej a kończy się o ósmej czterdzieści pięć.

Lekcja trwa od ósmej do ósmej czterdzieści pięć.

На кінець ще трішки слів

Розпочнемо цей розділ зі слова, яке важко перекласти українською, бо воно залежить від контексту. У польській мові це дуже популярне слово. Давайте візьмемо наведене нижче визначення як відправну точку. Цей переклад занадто вузький, що ми побачимо за мить.

 42.1

dopiero

тільки

 42.2

Masz dopiero 20 lat. Całe życie przed tobą.
Mój syn ma dopiero 5 lat.

«Dopiero» може стосуватися, наприклад, часу. У наведеному вище прикладі також є, але в наведених вище прикладах ми можемо замінити «dopiero» на «tylko». Як ми побачимо, не завжди це можливо. Коли ми вживаємо це слово, ми хочемо сказати, що ми думаємо, що щось могло статися раніше, повинно статися раніше або зазвичай відбувається раніше. Якщо це звучить заплутано, приклади нижче пояснять це.

 42.3

- Zrobiłeś śniadanie?
- Nie, dopiero wstałem.

 42.4

- Dopiero dowiedziałem się, że moja mama przyjeżdża.
- A ja już wiedziałam o tym tydzień temu.

 42.5

Dopiero zacząłem się uczyć języka polskiego. (чоловік)
 Dopiero zaczęłam się uczyć języka polskiego. (жінка)
 Dopiero teraz zrozumiałem, że ona nigdy mnie nie kochała.

«Dopiero» також може стосуватися інших речей.

 42.6

Jeszcze nie mogę tego kupić, mam dopiero tysiąc złotych.
 Przejechałem dopiero 5 kilometrów, jeszcze długa droga przed nami.

Давайте подивимось інше слово.

 42.7

przecież

ж

Приклад нижче покаже, наскільки правильний переклад вище. Теоретично ми використовуємо це слово, щоб сказати, що щось очевидно або щось повинно бути очевидним.

 42.8

Przecież już ci mówiłam.
Przecież wiesz...

 42.9

- To Kasia?
- Nie, przecież to Magda. Kasia ma krótkie włosy.

 42.10

- Jesteś zadowolony, że jedziesz na wakacje?
- Jasne, przecież nie codziennie się jedzie.

Інше слово може бути складним для вас. Ми побачимо, чи це правда. Вам не обов'язково використовувати це слово прямо зараз, але добре знати, що воно означає і що воно існує.

 42.11

jednak

однак

 42.12

Myślałam, że pojedę na wakację, jednak zostałam w domu.
Ta dziewczyna jednak nie jest tak miła jak się wydawało.
Super! Jednak do mnie przyjechałaś!

Яка різниця між «ale» та «jednak»?

 42.13

Jesteś piękna, ale głupia.
Mam tylko 15 lat, ale już jeżdżę samochodem.

Pracuję, ale jeszcze nie zarabiam.

Слово «ale» змінює те, як ми сприймаємо першу частину речення.

 42.14

Jesteś piękna i inteligentna, jednak nie mogę iść z tobą na randkę.
Mam tylko 15 lat, jednak już jeżdżę samochodem.
Pracuję, jednak jeszcze nie zarabiam.

Тут, використовуючи «jednak», ми хочемо сказати щось, чого не можна очікувати чи було б логічно. У першому реченні, якщо ви щойно почули «Jesteś piękna i inteligentna» і нічого більше. Ви б радше очікували, що хтось хоче піти на побачення, а не навпаки.

Загалом «jednak» звучить офіційно, коли ми порівнюємо його з «ale», тому не хвилюйтеся, не використовуйте його. Якщо ви можете зрозуміти речення з цим словом - цього достатньо.

Остання вправа для цього слова. Як ці слова («jednak» і «ale») змінюють те, як ви розумієте речення нижче? Я не буду відповідати на це питання, тому що ми переходимо до іншої теми. Можу сказати, що різниця дуже мала.

 42.15

Jest pan cudownym pracownikiem, ale nie możemy dać panu podwyżki.
Jest pan cudownym pracownikiem, jednak nie możemy dać panu podwyżki.

Тепер ми будемо нарощувати свій словниковий запас менш болісним способом. Ці слова будуть переважно дієсловами.

Почнемо з дієслова «mówić». Ми можемо додати до нього суфікси. Ми робили це багато разів, щоб створити доконаний вид, але іноді, коли це робимо, ми повністю змінюємо значення дієслова. Багато разів ці нові дієслова доконаного виду, але не обов'язково. Завдяки цьому ми можемо швидко вивчати нові слова, тому що нам потрібно лише вивчити кілька літер і контекст, в якому вживаються ці дієслова.

▶ 42.16

odmówić
umówić (się)
zamówić

відмовити
призначати зустріч ?
замовити

odmówić

umówić się

zamówić

▶ 42.17

Moi szefowie są mili, ale odmówili mi podwyżki.
Niestety muszę ci odmówić, to dla mnie za bardzo niebezpieczne.
Najpierw mówiła tak, a potem odmówiła.
Co ci zamówić, kawę z mlekiem?
Zamówimy jakieś jedzenie?
Chyba zamówię tylko kanapkę z serem. Nie jestem głodny.
Umówiła się ze mną na spotkanie i nie przyszła...
Będiesz dopiero za dwie godziny? Umówiliśmy się trochę inaczej.
Umówiłam się z Markiem na randkę.
Nie umówię się z nim na kawę.
Umówiłam się z nim, że on kupi mi kawę a ja mu sok.
Jutro na dziesiątą? Dobrze, możemy tak się umówić.
Nie mogę, jestem już **umówiony**. (тут прикметник)

Nie mogę, jestem już **umówiona**. (тут прикметник)

Ми вже знаємо «napisać», тому я не буду розміщувати його нижче.

 42.18

dopisać
podpisać
opisać
zapisać (się)

дописати
підписати
описати
записати/записатися

dopisać

podpisać

opisać

zapisać (się)

 42.19

kurs
studia
mail

курс
навчання
електронна пошта

 42.20

Monika zapisała się na kurs.
Zapisała się na kurs języka polskiego.
Opiszę swój dzień. Był naprawdę super!
Może pan opisać, co pan dokładnie tam widział?
Masz maila?
Dopiszę maila i możemy iść.
Gdzie mam podpisać ten dokument?

Наведений нижче вираз також може бути корисним. Іменник походить від одного з наведених вище дієслів («umówić się») або навпаки. Я знаю, що цей іменник може ввести в оману, тому що звучить схоже на українське слово. Тому ми вчимо ще інше слово.

 42.21

umowa
warunek

договір
умова

Umowa stoi.

 42.22

- Ty zrobisz zakupy a ja obiad?
- Okej, umowa stoi.

 42.23

Ten warunek umowy mi się nie podoba.
Warunki umowy nie są dla mnie dobre.
Wczoraj podpisałem umowę.
Kupiłeś mieszkanie? Już podpisałeś umowę.
Jutro podpiszę umowę, za tydzień zacznę pracę.
Jakie masz warunki w pracy? Jest czysto, ludzie są fajni?

Нижче я не ставив «powiedzieć», ми чули це слово багато разів.

 42.24

dowiedzieć się
podpowiedzieć
odpowiedzieć
opowiedzieć
podpowieść

дізнатися
підказати
відповісти
розповісти
підказка

dowiedzieć się

podpowiedzieć

odpowiedzieć

opowiedzieć

 42.25

Dowiedziałem się, że Marta jest w ciąży.
 Dowiedziałam się o tym z internetu.
 To zadanie jest bardzo trudne. Może jakaś podpowiedź?
 Podpowie mi pan?
 Później ci odpowiem na te pytania.
 Tak, odpowiedziała mi.
 Opowiesz mi jakąś ciekawą historię?
 W dzieciństwie babcia opowiadała mi o swoim życiu.

 42.26

otrzywać
potrzymać
zatrzymać (się)

отримати
 утримувати ?
 затримати ?

otrzywać

potrzymać

zatrzymać (się)

 42.27

Potrzymasz moją torebkę? Zobaczę, kto tam jest.
 Dobrze, potrzymam ci telefon. Możesz iść do toalety.
 Kto zatrzyma Rosję?
 Policjant zatrzymał samochód.
 Zatrzymaliśmy się u mojej mamy.

 42.28

ubrać (się)
rozebrać (się)
wybrać
zabrać

одягти(ся)
 роздягти(ся)
 вибрати
 забрати

ubrać (się)

rozebrać (się)

wybrać

zabrać

 42.29

Ubiorė dziecko i pójdziemy na spacer.
 Rozbiorė dziecko.
 Ubiorė się i mogę iść.
 Czyba się rozbiorė, jest tu naprawdę gorąco.
 Już wybrałaś, gdzie pojedziemy?
 Już wybrałaś? Idę coś zamówić.
 Okej, wybrałaś kawę i kanapkę z serem?
 Zabiorė mamę na wakacje.
 Zabiorė dziecko ze szkoły.
 Co weźmiemy ze sobą na wakacje?
 Co zabierzemy ze sobą na wakacje?
 Zabiorė swoje dokumenty i poszukam nowej pracy.

Останнє дієслово!

 42.30

poznać
poznać się

пізнати
 познайомитися

 42.31

Chcę poznać Ukrainę.
 Chcę poznać historię Ukrainy.
 W pracy poznasz wiele nowych osób.
 W szkole Andrzej pozna nowych kolegów.
 Magda i Adam poznali się przez internet.
 Poznałem Magdę przez internet.

Остання тема! В українській мові, коли ми використовуємо мно-
 жину, ми іноді говоримо такі вирази, як «один одного». Хоча в
 польській мові ми також маємо подібні вирази, їх рідко вживаю-
 ться. Ми використовуємо щось простіше. Давайте практикувати
 це.

 42.32

Stoję obok Marka.
Stoimy obok **siebie**

Widzę się w lustrze.
Widzę siebie w lustrze.
Widzę Marka a Marek widzi mnie.
Widzimy **siebie**.

Rozmawiam ze sobą.
Rozmawiam sam ze sobą.
Rozmawiam z ojcem.
Rozmawiamy ze **sobą**.

Dałem Markowi prezent.
Marek dał mi prezent.
Daliśmy **sobie** prezent.

Ми не будемо обговорювати цю тему дуже детально. Вам потрібно просто пам'ятати про використання дієслова у множині та займенник «się/siebie» у правильному відмінку. Візьмемо два слова «przed» (вимагає орудного відмінка **nadrzędnik**) і «bez» (вимагає родового відмінка **dopełniacz**).

 42.33

Co masz ze sobą?
Stoimy przed **sobą**.
Stoimy przed **sobą** i patrzymy na **siebie**.

On nie może żyć bez niej.
Ona nie może żyć bez niego.
Oni nie mogą bez **siebie** żyć.

43

Pierwszy rozdział po polsku

43.1

To jest nasz pierwszy rozdział całkowicie po polsku. Już nie będzie pomocy w języku ukraińskim. Przepraszam. Mam nadzieję, że dasz sobie radę. Zobaczysz w tych ostatnich rozdziałach rzeczy, które już znasz, ale będą też nowe rzeczy, na przykład nowe słowa. Na szczęście nasze języki, czyli język polski i ukraiński, są tak bardzo podobne do siebie, że często można nawet zgadnąć, co znaczy jakieś słowo. W każdym razie ten podręcznik to tylko początek, a nie koniec twojej przygody z językiem polskim. Musisz być otwarty na nowe, musisz być samodzielny. Co znaczy "samodzielny"? Tego ode mnie już się nie dowiesz.

Nasz plan: w tym rozdziale i następnym opiszę kilka sytuacji z codziennego życia (rozdział 43 i 44). Ostatni rozdział (czyli 45) będzie trochę inny, może dziwny, może zabawny. Sam/Sama zobaczysz.

Marek

Agnieszka

 43.2

Jedziemy na wakacje

Opowiem wam o wakacjach Marka i Agnieszki. Ale kim oni są? - możesz zapytać. Jest to młode małżeństwo. Marek ma 32 lata, a Agnieszka 29. Mieszkają w Warszawie. Agnieszka jest fryzjerką a Marek lekarzem. Jeszcze będziesz miał(a) okazję poznać ich lepiej. Jest właśnie lipiec, sobota, po południu. Dużo pytań przechodzi przez ich głowę, na przykład: gdzie pojechać? na jak długo? samolotem, pociągiem czy może samochodem? pojechać na wycieczkę z biura podróży czy zorganizować wyjazd samemu?

Niedziela rano. Marek jest już na nogach. Chodzi po pokoju i myśli. Po jakimś czasie patrzy na Agnieszkę.

- Już wiesz, gdzie chcesz pojechać?
- Rozmawiałam z Martą. Ona była z mężem w Turcji. Mówiła, że jest tam cudownie, piękna pogoda, smaczna kuchnia, ciepłe morze...
- I morze turystów.
- Tak. Ale tak jest wszędzie.
- No zgoda.
- Z drugiej strony Włochy też mi się podobają.
- Nigdy tam nie byłem. Włochy to dla mnie lepszy pomysł.
- Dobrze, mamy kilka dni. Jeszcze pomyślimy.

Okazało się, że trudno było znaleźć odpowiednie miejsce na nocleg we Włoszech. Wszystkie hotele były zajęte. Lipiec jest bardzo popularnym miesiącem. Trzeba było szukać dalej. Włochy nie są jedynym miejscem na świecie, w Hiszpanii też jest super - myśleli. I właśnie tam zdecydowali się pojechać.

- Jakiej torby albo walizki potrzebujemy na dwa tygodnie?
- Maksymalnie możemy zabrać 20 kilogramów.
- A skąd to wiesz?

- Takie bilety kupiłem.
- 20 kilogramów chyba wystarczy. Dobrze, musimy się dzisiaj spakować. Pojutrze jest lot, ale nie chcę się jutro denerować, że nie zdążymy.
- Okej, jestem gotowy.
- A i jeszcze jedno... wydaje mi się, że możemy mieć bagaż podręczny ze sobą.

Spakowali dużo ubrań. Skarpetki, majtki, spodnie, koszulki, sukienki (dla Agnieszki) i wiele innych rzeczy. Byli gotowi na wyjazd. Na lotnisku musieli być o około piątej rano, ponieważ ich wylot był zaplanowany na siódmą dwanaście. Zamówili taksówkę, żeby być pewni, że będą na czas.

- Paszporty zabrałeś?
- Nie, ty powinnaś mieć je w torebce.
- Okej, widzę, są. A bilety?
- Ty wszystko masz.
- Teraz już sama nie wiem, co mam, a czego nie mam.
- A pamiętasz, czy spakowaliśmy naszą lodówkę?
- Jak lodówkę?!
- Żartowałem.

Agnieszka przejmowała się różnymi rzeczami w taksówce. Na lotnisku już nie było czasu na takie myśli. Weszli do terminalu i pół godziny czekali w kolejce na odprawę.

- Dzień dobry.
- Dzień dobry, proszę pokazać państwa paszporty.
- Proszę.
- Do Barcelony?

- Tak.
- Proszę, tu są państwa karty pokładowe.
- Dziękuję bardzo.

Jeszcze kontrola i już. Czekali obok bramki A, ale nie czekali długo.

W samolocie mieli miejsce przy oknie (inaczej mówiąc: obok okna) i w środku, gdzieś z przodu samolotu. Na początku Agnieszka siedziała przy oknie, ale potem zrozumiała, że lepiej jej będzie w środku. Poprosiła Marcina, żeby się zamienili miejscami. Nie chodzi o to, że boi się latać. Można powiedzieć, że nawet lubi, ale robi to rzadko. Najczęściej podróżują samochodem albo pociągiem a kochają rowerem. Jednak rowerem do Barcelony to trochę za daleko...

Agnieszka i Marek już są na pokładzie. Stewardessa prosi pasażerów, żeby zapięli pasy. Lot ma potrwać dwie godziny. Uśmiechają się do siebie, bo w końcu zrozumieli, że jadą (a nawet lecą) na wakacje!

Marek

Agnieszka

 43.3

Idziemy do restauracji

Agnieszka i Marek poszli na obiad do restauracji. Była sobota, dzień wolny od pracy. Nie chcieli im się niczego gotować w domu. Mieli ochotę na pizzę, więc wybrali włoską pizzerię, która znajduje się blisko ich mieszkania. W restauracji przywitał ich kelner.

- Dzień dobry, mają państwo rezerwację?
- Tak, dzisiaj rano dzwoniłem do państwa. Zarezerwałem jeden stolik dla dwóch osób.
- Już sprawdzam... Tak, widzę, zgadza się, zapraszam.

Usiedli w kącie, przy pięknym stole.

- Ładnie i przytulnie tutaj.
- Tak, też mi się bardzo podoba. Może dlatego tak wiele ludzi tutaj przychodzi.
- Pewnie tak.
- Przyniosłem państwu menu. Chcieliby państwo od razu coś do picia zamówić.
- Nie, dziękujemy, najpierw popatrzymy, co państwo mają.
- Dobrze, proszę bardzo.

Minęło 5 minut.

- Są państwo już gotowi?
- Tak. Jakie danie dnia dzisiaj państwo mają?
- Dzisiaj mamy barszcz ukraiński, bardzo smaczny.
- Co o tym myślisz?
- Chyba nie, przyszedliśmy na pizzę, więc...
- No dobrze. To weźmiemy te co zawsze?
- Tak.
- To poproszę jedną pizzę ze szpinakiem i drugą z serem.
- Dobrze. A co do picia?
- Do picia poproszę cytrynową lemoniadę.
- Dobrze, i to wszystko?

- Tak, to wszystko, dziękuję. A jaki jest czas oczekiwania?
- Myślę, że dwadzieścia minut, około.
- Dobrze, dziękuję.
- Dziękuję bardzo.

Kelnerzy albo kelnerki rzadko mówią prawdę. Czas oczekiwania często jest dłuższy niż ten, o którym mówią. Ale to jest małe kłamstwo. W dobrym towarzystwie czas płynie inaczej, płynie szybciej. W złym niestety płynie wolniej. Na szczęście Marek i Agnieszka nigdy nie nudzą się ze sobą.

Minęło 40 minut.

- Pizza dla państwa.
- Dziękuję bardzo.
- Dziękuję.
- Proszę bardzo i smacznego.
- I jak?
- Ciasto trochę za twarde, chyba im nie wyszło.
- No, moje też... jakieś suche.
- Ostatnio pizza tutaj była zupełnie inna.
- To było kilka miesięcy temu, może coś się zmieniło.
- Nie wiem, być może.

Klienci również czasami nie mówią prawdy. Na pewne pytania odpowiada się automatycznie. Na szczęście to też jest tylko małe kłamstwo.

- Wszystko państwu smakuje?
- Tak, wszystko jest bardzo smaczne.
- Ciasto miękkie, ser również bardzo smaczny. Chyba z Włoch, prawda?

- Tak, wszystkie produkty mamy z Włoch.

Po kilku minutach kelner znowu podchodzi do ich stolika. Puste talerze są dla niego podpowiedzią, że może być już potrzebny.

- Można już zabrać?
- Tak.
- Będzie coś jeszcze dla państwa?

Agnieszka i Marek nie byli zadowoleni z pizzy. Nie była smaczna, tak jak się spodziewali. Może coś słodkiego poprawi im humor.

- Może coś na deser?
- Dobrze, tutaj mają państwo kartę z deserami.
- Poproszę sernik z truskawkami.
- Ah, przepraszam najmocniej, niestety skończył się.
- A co jest?
- Na przykład mamy bardzo dobrą bezę, polecam.
- Dobrze, niech będzie. A ty na co masz ochotę?
- Może brownie...
- Też jest bardzo smaczne.
- To poproszę.
- I kawę z mlekiem jeszcze poproszę. Ty też chciałabyś kawę?
- Tak, może być capuccino.
- Z cukrem?
- Ja dziękuję.
- Ja też bez cukru.
- I to będzie wszystko dla nas.
- Dobrze, dziękuję bardzo.

Okazało się, że deser był bardzo smaczny. Agnieszka w pewnym momencie nawet użyła słowa "cudowny". Spędzili jeszcze jakiś czas razem. Obiad może nie był udany, ale deser już tak. To wystarczyło, żeby czuli się bardzo zadowoleni. Marek zawołał kelnera.

- Przepraszam!
- Tak?
- Poproszę rachunek.
- Kartą czy gotówką?
- Może być kartą.

Po jakimś czasie zapłacili rachunek, zostawili mały napiwek i wyszli z restauracji. Agnieszka i Marek nie wiedzą, czy wrócą jeszcze kiedyś do tej restauracji, czy może poszukają innej. Pizza ze zbyt twardym ciastem to nie jest najlepsza reklama dla włoskiej restauracji.

Dajemy radę, nawet po polsku!

Marek

Sasza

 44.1

Szukamy pracy

Kolega Marka ma na imię Sasza i pochodzi z Ukrainy. Ma dobre wykształcenie. Studiował na politechnice we Lwowie. Jest z zawodu programistą z dużym doświadczeniem. Niedawno przeprowadził się do Warszawy. Chciałby zmienić pracę, bo w obecnej pracuje już pięć lat. Czas na zmiany - myśli Sasza.

Marek postanowił mu pomóc. Umówili się w kawiarni, żeby porozmawiać na ten temat. CV może być albo po angielsku, albo po polsku. Ważne, żeby przyciągało uwagę. Na pewno CV nie może być nudne. Trzeba umieć sprzedać siebie, pokazać siebie w lepszym świetle.

- Ta kawa jest dość smaczna, taka jak na Ukrainie.
- Tak, nie tylko we Lwowie można wypić dobrą kawę.
- To prawda.
- Wiesz już jakiej pracy szukasz?
- Znam się tylko na jednym, na programowaniu.
- Nie, znasz się też na innych rzeczach. Mówisz w kilku językach. Twój polski jest taki jak mój.
- Ale i tak bardzo się boję rozmowy kwalifikacyjnej.
- Nie trzeba, dasz sobie radę.
- A myślisz, że list motywacyjny jest potrzebny?
- Możesz napisać. Na pewno nie zaszkodzi. A pokaż, co napisałeś w swoim CV. Dzięki. Możesz dodać zdjęcie i poprawić czcionkę, ta jest niewyraźna.
- Tak, masz rację.
- Jakie masz umiejętności? Nic nie napisałeś.
- Aa, to prawda, zapomniałem...
- Musisz zacząć od doświadczenia a potem powinieneś napisać jakie masz wykształcenie. Wiesz, że ludzie zaczynają czytać od góry. I jeśli pomyślą, że początek jest nudny, to nawet nie doczytają do końca.
- Ah, no widzisz, jaki ja jestem głupi!
- Jaki głupi, spokojnie! Poprawisz kilka rzeczy i znajdziesz pracę. Ofert pracy na rynku jest bardzo dużo.
- Może masz rację, dzięki za pomoc.

Po kilku dniach Sasza otrzymał zaproszenie na rozmowę o pracę.

- Dzień dobry.
- Dzień dobry, proszę sobie usiąść.

- Dobrze, dziękuję.
- Proszę powiedzieć, dlaczego pan do nas wysłał swoje CV.
- Bardzo spodobała mi się państwa oferta.
- A co pan wie o naszej firmie?
- Wiem tylko, że państwo zajmują się budową oprogramowania, które pomaga ludziom bez pracy. Mogą na waszej stronie internetowej znaleźć pracę. Wysyłają państwo też różne oferty do ludzi, jeśli wydaje się, że pasują do tych ofert.
- Zgadza się. Bardzo dobrze pan to opisał. Proszę powiedzieć coś o sobie, o pana doświadczeniu.
- Pracuję w zawodzie już 10 lat. Bardzo lubię to robić. To nie jest tylko praca a również pasja. Lubię pracować w zespole, bo zawsze można się czegoś od innych nauczyć. I jest też weselej.
- A jest pan osobą, która umie samodzielnie zająć się jakimś zadaniem?
- Tak, jak najbardziej.
- Napisał pan, że szybko się pan uczy. Co miał pan na myśli? Jak to wygląda w praktyce?
- Radzę sobie świetnie w nowych sytuacjach, lubię wyzwania. Myślę, że bardzo szybko zostanę częścią zespołu.
- Dobrze, a jaka jest pana dyspozycyjność? Jedyne możliwe jest praca zdalna, czyli z domu, czy może pan również przychodzić do biura?
- Praca stacjonarna jest możliwa. Prawdę mówiąc mieszkam w Warszawie, więc to nie będzie problemem. Oczywiście dobrze by było mieć możliwość, przynajmniej od czasu do czasu, pracy zdalnej.
- W naszej firmie, mamy taką zasadę, że można pracować 2 dni w tygodniu zdalnie.
- To super.
- A jakie wynagrodzenie pana by interesowało?

- Wynagrodzenie, które było na ofercie pracy jest dla mnie w porządku. Zresztą nie wiem, jakie są u państwa stawki godzinowe.
- Dobrze, ode mnie to tyle. Już nie mam więcej pytań do pana. A czy pan chciałby nas o coś zapytać.
- Kiedy otrzymam od państwa odpowiedź.
- Myślę, że w ciągu tygodnia wyślemy panu informację mailem.
- Dobrze, rozumiem, dziękuję bardzo.

Marek

Agnieszka

 44.2

Wynajmujemy mieszkanie

Marek zaczął myśleć o nowym mieszkaniu. Obecne jest dość małe, a Agnieszka bardzo chciałaby mieć kota. Na dziecko jeszcze jest za wcześnie, ale kot byłby cudownym nowym członkiem rodziny. Myśleli i myśleli, w końcu Marek znalazł ciekawą ofertę w internecie i zadzwonił pod numer, który był umieszczony pod tą ofertą.

- Dzień dobry, dzwonię w sprawie mieszkania do wynajęcia. Widziałem pana ogłoszenie w internecie. Wciąż aktualne?
- Dzień dobry. A o którym mieszkaniu pan mówi. Jest kilka ofert.
- Już patrzę. To na ulicy Kowalskiego.
- Rozumiem. Tak, to mieszkanie jest jeszcze dostępne.

- To super. Mógłby pan coś więcej o nim powiedzieć.
- Tak, oczywiście. Dwupokojowe, 10 minut od metra, 55 metrów kwadratowych, umeblowane, z balkonem, łazienka, kuchnia, pralka, lodówka, kuchenka gazowa, telewizor - wszystko jest.
- A które piętro.
- Czwarte, ale niestety nie ma windy.
- Ile wynosi czynsz?
- O tym musi pan rozmawiać z właścicielem, ja mu tylko pomagam. Wiem, że w cenę wchodzi opłata za energię, wodę i media.
- A kiedy możemy obejrzeć mieszkanie?
- Można nawet jutro, jeśli ma pan czas.
- Super, a o której?
- Pasuje panu o dziewiątej rano?
- Tak.
- W takim razie widzimy się jutro. Do widzenia.
- Do widzenia.

Dokładny adres mieszkania otrzymali w SMS-ie chwilę po rozmowie.

Osoba, z którą rozmawiał Marek czekała w mieszkaniu. Agnieszka i Marek byli już na osiedlu. To było duże osiedle, wiele bloków, ale na szczęście udało im się trafić do właściwej klatki. Zadzwonili domofonem.

- Słucham.
- Dzień dobry, przyszliśmy obejrzeć mieszkanie.

Agnieszka myślała, że już nie wejdzie. Czwarte piętro... Będzie trzeba trochę więcej ćwiczyć na siłowni.

Weszli do mieszkania.

- Tutaj mamy kuchnię. Tak jak państwo widzą, wszystko jest: zlew, lodówka, piekarnik, kuchenka, mikrofalówka
- Dostyc przestronna.
- Tak, jest duży stół, krzesła. Można rano sobie zjeść śniadanie albo wieczorem kolację. Dobrze, chodźmy teraz do łazienki. Tutaj też, wszystko co potrzeba. Nie ma wanny, ale jest prysznic.
- To chyba nawet lepiej.
- Tak, salon państwo już widzieli, chodźmy jeszcze zobaczyć sypialnię.
- O, jak ładnie!
- Ciemna podłoga. Nie będzie widać kurzu...
- I to tyle chyba. Mają państwo jakieś pytania?
- Sąsiedzi są często głośni?
- Raczej nie, do tej pory nikt jeszcze nie narzekał.
- Kiedy moglibyśmy się wprowadzić.
- Myślę, że już nawet w przyszłym miesiącu.
- Moglibyśmy wprowadzić się z kotem?
- Zapytam właściciela.
- Czyli już niedługo musielibyśmy podpisać umowę najmu.
- Dam panu numer telefonu do właściciela. Porozmawiacie o szczegółach.
- Wie pan, czy właściciel bierze jakąś kaucję?
- Wydaje mi się, że nie, bez kaucji. Aa, i pamiętam, że jest dwumiesięczne wypowiedzenie. Ludzie często o to pytają.
- Dobrze, to dziękujemy, jesteście w kontakcie.
- Tak, odprowadzę państwa do drzwi. W razie pytań proszę dzwonić.
- Dziękujemy, do widzenia.

- Do widzenia.
- Do zobaczenia.

Agnieszka i Marek wrócili do domu i zaczęli się głęboko zastanawiać, czy to mieszkanie jest dla nich. Marek zaproponował, żeby zobaczyć jeszcze jedno albo dwa. Lepiej mieć porównanie. Lepiej mieć wybór, żeby później nie żałować.

Marek

Agnieszka

 44.3

Jedziemy pociągiem

Agnieszka nie lubi autobusów. Dlatego do Krakowa zdecydowała się pojechać pociągiem, oczywiście ze swoim ukochanym mężem, Markiem. Myślę, że możemy się czegoś ciekawego od nich nauczyć. Wydaje mi się, że warto popatrzeć, jak stoją przed kasą biletową i kupują bilety.

- Dzień dobry, poproszę dwa bilety do Krakowa.
- Ze zniżką?
- Słucham?
- Jest jakaś zniżka?
- Aa, nie, nie ma. Dwa bilety normalne poproszę.

- A na jaki pociąg?
- Na jakiś jutro wieczorem.
- TLK czy Pendolino?
- A jaka jest różnica w cenie?
- 80 złotych na jednym bilecie.
- To niech będzie TLK.
- Chce pan miejsce z kuszetką w wagonie sypialnianym czy miejsce siedzące?
- A to jest pociąg nocny?
- Tak.
- A to nie, dziękuję. Do Krakowa nie jest aż tak daleko, nie ma czegoś innego?
- Jest, ale trochę wcześniej, o osiemnastej.
- To jest pociąg bezpośredni?
- Tak.
- Dobrze, pasuje nam, poproszę.
- Płaci pan kartą czy gotówką?
- Kartą.
- Proszę, wagon czwarty, miejsce ósme (przy oknie) i dziewiąte (w środku).
- Dziękuję bardzo. A wie pani, z jakiego peronu odjeżdża ten pociąg?
- Można sprawdzić na tablicy odjazdów, ale sprawdzę dla pana. To będzie peron drugi i tor czwarty.
- Okej, z peronu drugiego i toru czwartego.
- Dokładnie, zgadza się.

- Dziękuję bardzo. Do widzenia.
- Do widzenia.

Marek i Agnieszka wrócili do domu.

- Kurde!
- Co się stało?
- Kupiłem tylko w jedną stronę.
- Spokojnie, powrotne możemy kupić w Krakowie.
- Masz rację.

Marek

Agnieszka

 44.4

Kupujemy ubrania

Każda kobieta od czasu do czasu czuje potrzebę zakupów. Agnieszka nie jest wyjątkiem. Od pewnego czasu często myśli, czego jej brakuje, czego jej nie wystarcza. Teoretycznie wszystko ma. Z drugiej strony nowe spodnie, nowa bluzka czy nowa sukienka może się przydać. Wyjście na obiad do restauracji albo spotkanie ze znajomymi to fajna okazja, żeby ubrać coś nowego.

- Jutro sklepy są otwarte czy zamknięte?
- Chyba otwarte a co?

- Może pójdziemy coś kupić? Już dawno nie byłam na zakupach. Moje sukienki już są stare, niedługo lato, fajnie byłoby mieć coś, co jest w modzie.
- Nie przesadzaj, masz dużo ładnych ciuchów.
- Ale sukienek mam może dwie, które noszę. Reszta po prostu leży w szafie.
- Jak chcesz, to możemy iść. Przynajmniej pasek do spodni sobie kupię.

W niedziele nie zawsze można robić zakupy. Często sklepy albo galerie handlowe są zamknięte. Tym razem było inaczej. Marek i Agnieszka poszli do dużej galerii, które znajduje się w centrum miasta. Już wcześniej wiedzieli, do jakiego sklepu chcą pójść. Nazwy sklepu nie podam, bo jej nie znam. Wiem jedynie, że jest to sklep z dobrymi cenami i gdzie można znaleźć ładne, modne ubrania.

Ekspedientki w sklepach są często bardzo miłe.

- Czy mogę państwu jakoś pomóc?
- Na razie dziękujemy, tylko oglądamy.

Agnieszka szukała sukienki w dziale damskim. Marek zobaczył niedaleko dział męski. Poszedł tam popatrzeć na paski. Może i on dzisiaj sobie by coś kupił. Agnieszka została sama, ale nie na długo, bo zawołała po chwili ekspedientkę.

- Przepraszam!
- Tak?
- Z jakiego materiału jest ta sukienka? Z wełny? Może z bawełny?
- Nie, ona jest z jedwabiu.
- Ciekawe. A ile kosztuje? Nie widzę nigdzie metki.
- Metka powinna być, już patrzę. Tak, jest, 299 złotych.
- A jest jakiś rabat?
- Niestety na tę sukienkę rabatu nie mamy.
- No szkoda.

- Ale może pani ją kupić i zwrócić w ciągu trzydziestu dni, jeśli pani nie będzie z niej zadowolona.
- Dobrze, pomyślę, najpierw ją przymierzę.
- Przymierzalnia jest tam, za rogiem.
- Okej, dziękuję bardzo.

Marek wrócił do Agnieszki. Żaden pasek mu się nie spodobał. Nic nie kupił.

- I jak?
- No nie wiem, chyba za ciasna.
- A jak się czujesz w niej?
- Mogłaby być trochę luźniejsza.
- Pasuje ci do twarzy ten kolor.
- Tak myślisz? Bardzo mi się podoba, nigdy nie miałam sukienki w kwiatki. Zawsze kupuję jedynie w paski albo w kropki. A ta jest taka wesoła, chyba idealna na wiosnę.
- To super. Przyniosę ci większy rozmiar i zobaczysz. Jaki to jest rozmiar?
- XS.
- To poszukam S.

Agnieszka czekała w przymierzalni a Marek poszedł po inny rozmiar. Mężczyzna czasami się przydaje.

- I co, ta jest bardziej wygodna?
- Chyba tak, ale sama nie wiem. Tamta pasowała do mojej figury.
- Musisz którąś wybrać.
- No tak, ale którą...?

- No właśnie. Jeśli chodzi o mnie, to ta lepiej ci pasuje, lepiej na tobie leży.
- Dobra, wezmę tę!

Pomimo wątpliwości Agnieszka była szczęśliwa. Poszli do kasy zapłacić za sukienkę. Zakupy były udane.

Wieczorem Agnieszka, ubrana w nową sukienkę, wyszła z Markiem na spacer.

Może to jeszcze sen, a może to już życie.
Ale jak to rozpoznać, kiedy jestem jeszcze w łóżku?
Przecież jedno drugim może być.
Po co ta zabawa? Otworzę oczy.
Ah, już dziewiąta...
Dziwne, myślę sobie.
Może mój zegarek się zepsuł. Może nigdy nie działał.
Ale dlaczego tak naiwnie w niego wierzyłem?
Teraz już nie wierzę. Ale w co wierzyć?
W coś wierzyć trzeba.
Niech będzie, jest już dziewiąta.
O dziewiątej miałem być w pracy. Na dziewiątą miałem tam być.
Chyba dzisiaj nie pójdę.
Boli mnie ząb, ucho, brzuch, plecy i nogi.
Nawet oczy mnie bolą.
Wszystko mnie boli. A ciębie co boli?
Nic? Czyli idziesz do pracy?
A może chcesz pójść do mojej? Zarobisz kilka złotych.
Dobrze, wstanę już z tego łóżka.
Albo nie, jeszcze chwilę.
Bo w życiu piękne są tylko chwile.
A ta jest cudowna.

Tak wygodne jest to łóżko, miękkie, szerokie.
Żona wybrała.
Ale ja zapłaciłem.
A może odwrotnie.
Już nie pamiętam, zapomniałem. Dziewiąta dziesięć.
Kto zabrał mi 10 minut?
Czy to jest normalne, że 10 minut tak szybko płynie?
Raczej leci, leci ten czas jak samolot.
Nawet w łóżku lecę samolotem.
Latam co rano.
Jestem szybszy niż ludzie w pracy.
Oni siedzą na fotelu albo na krześle.
Ale... muszę być szczerzy.
Nudno mi już.
Chyba czas na sen skończył się.
Chyba jego sens skończył się.
Nie ma sensu tak leżeć, kiedy tak nudno.
Wstanę, wstaję, wstałem.
Udało się, szybko poszło.
Myślałem, że będzie gorzej.
Umiem wstać z łóżka.
Za to kocha mnie moja żona.
Może nie tylko za to.
Kiedyś byłem dobrym kierowcą na przykład.
Dzisiaj wstawać tylko umiem, ale codziennie to robię.
Krótko mówiąc, dobry w tym jestem.
Kapcie na nogach.
Polski mąż. Jestem polskim mężem w kapciach.
Może jakieś piwo?
Nie, za wcześnie, dopiero otworzyłem oczy.
Wolę kawę, z mlekiem oczywiście.
A ty co wolisz?
Kim jesteś?
Dlaczego nic nie mówisz?
Sam do siebie mam mówić? Ile czasu mam tak mówić?
W końcu zamknę się i będzie cicho.
Jeśli będzie cicho, będzie nudno - pierwsza zasada udanej imprezy.
Racja. Ktoś ma rację. Dobrze, ty masz rację.
Dzisiaj jest poniedziałek.
Pierwszy dzień tygodnia - mówią.
Dla mnie nie ma różnicy, rzadko patrzę na kalendarz.
Ale chwilę, czemu moje myśli są teraz tak głośne?
Ktoś słucha, nawet uważnie. Wiem, że ty ich słuchasz.

Idę do łazienki, idę umyć zęby.
Ciągłe to "idę", a jeszcze niedawno leżałem.
Umyję się pod prysznicem, a zęby przed lustrem.
Będę patrzeć na swoją twarz.
Będę ją dokładnie oglądać.
Włosów myć nie będę.
Czemu? Ktoś pyta? Nikt nie pyta, ale powiem.
Łysy jestem, mam jedynie wąsy. No i brwi.
Widzę, już zobaczyłem swoją twarz.
Myślałem, że będzie lepiej.
Ktoś żartuje? Miało być zabawnie? Mnie nie jest.
Lepiej nie myśleć o tym więcej.
Zamknę oczy, a potem otworzę i wszystko będzie dobrze.
Myślę.
To chyba nie było 10 minut a 10 lat.
Naprawdę ta chwila była taka długa?
Żona już to widziała?
Ona jeszcze mnie kocha?
Tak, na pewno, ale to piwo wczoraj to już ostatnie.
Obiecuję.
Dobrze, że tu jesteś.
Bo komuś trzeba obiecać.
Sam sobie - to nie ma sensu.
Obiecuję ci, że to piwo było ostatnie.
Czuję się trochę spokojniej.
Może nawet ogolę się.
Ogoliłem wąsy
Super! Jest duża zmiana!
Czas czasami cofa się.
Może tylko mi, i tylko czasami?
Nie, nieprawda.
Z czasem tak jest, z czasem każdy to zrozumie.
Teraz czuję się pewniej.
Zrobię śniadanie, zjem je.
Może razem? Po co osobno? Będzie fajnie.
Włączę muzykę, posłuchamy muzyki.
To co, przyjdiesz? Zatańczymy?
Nie odpowiadasz, a ja nie mam czasu.
Nie chcę tyle czekać, tak długo, kiedy tak nudno.
Mówisz, że jesteś kobietą?
Mówisz, że jesteś mężczyzną?
Mówisz, że nie wiesz kim jesteś?

Co? Masz 150 lat?!
Z Ukrainy jesteś?
Pewnie bardzo zdrowo tam jecie.
150 lat to więcej niż ja, mój kot i moja babcia razem.
Dobrze, nie będę proponować ani muzyki, ani tańca.
Zrobię domową kawę, jajecznicę też umiem usmażyć.
A muzyka? Ona będzie cicho w tle.
Może tak naprawdę nikt nie słucha. Jak tam w Ukrainie, już spoko?
Chyba nikogo tu nie ma.
Dziesiąta trzydzieści, nie zdążę.
Będzie trzeba poszukać nowej pracy.
Może przynajmniej ubiorę się.
Założę koszulkę, spodnie, no i buty. Boso nigdzie nie wyjdę.
Boso tylko tańczę.
Pójdę na spacer z moim psem, kotem i mrówką.
Z pająkiem też mogę iść. Gdzie on jest?
O, ktoś wchodzi po schodach...
Wchodzi i schodzi, to ktoś normalny?
Tak trudno się zdecydować?
Nie może mnie zobaczyć.
Dlaczego?
Dziwnie się czuję, i ten ktoś też jest chyba dziwny.
Kroki są głośne, coraz głośniejsze.
Ktoś puka do drzwi, a może pukają dwie osoby.
Trudno, raz się żyje, otworzę.
Jednak jedna osoba.
Dzień dobry - mówi.
Dzień dobry.
Mam dla pana milion złotych.
Tak? - odpowiadam, pytam i nie wierzę.
Tak. Przyjmuje pan czy nie?
Pieniądze, tak dużo pieniędzy, tyle pieniędzy, co robić?
Bez pracy już jestem, może się przydać, może się opłaca...
Złotych mówi pan? - mówię ja.
Tak, oczywiście, że złotych.
To może pułapka, może o coś innego tutaj chodzi.
Ale jak nie wiadomo o co chodzi, to chodzi o... pieniądze.
Co pan z tego będzie miał - zapytałem.
Pana żonę, tak jak się umówiliśmy.
Zamykam drzwi, idę do kuchni.
Patrzę przez okno, pada deszcz, deszcz pada od wczoraj.
Za dużo piłem.
Podchodzę do drzwi jeszcze raz i otwieram.

Jeszcze jest, jeszcze stoi. Skąd wiedział, że to jeszcze nie koniec?
Może trochę kawy - pytam.
Wchodzi do mieszkania.
Usiadł na krześle, przed stołem.
My się wcześniej już widzieliśmy, poznaliśmy się kiedyś?
Cicho, nic nie mówi.
Skąd taka propozycja i dlaczego tylko jeden milion?
I to za żonę.
Jeszcze cicho, znowu cicho.
Mogę dać więcej, jeśli pan woli - w końcu coś powiedział.
Wiedziałem, że jest dziwny.
A jeśli powiem 100 milionów?
Też mogę.
Myślę głęboko, myślę.
100 milionów to chyba dużo...
W lodówce tylko cztery piwa, ale ja i tak już nie chcę.
Czyli ja nic nie mam, nawet piw, nic.
A tu daje mi 100 milionów.
W gotówce? - pytam.
Trochę gotówką, trochę kartą.
No tak, gotówka nie jest bezpieczna.
Dobrze, mówię głośno.
Dziwny człowiek wstaje.
Umowa stoi? - już wstał i podaje mi dłoń.
Nie - mówię.
Jak to, pan jest szalony?
Zawsze byłem, a co za różnica?
I to jest pana ostatnie zdanie, ostatnie słowo?
Kiwam głową i patrzę, czy mój gość już sobie idzie.
Smutny, ale idzie, już wychodzi.
Jeszcze chwila, dwie chwile.
Wyszedł, znowu cicho.
Cicho a ja zmęczony jakiś...
Taki zmęczony...
Zmęczony...
Zmę...

Jednak to był sen, budzę się.
Żona patrzy, uspokaja: "kocham cię".